

Strategia Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020

Kędzierzyn-Koźle, wrzesień 2014 r.

Spis treści

I. WPROWADZENIE.....	4
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....	6
ANALIZA DANYCH ZASTANYCH.....	6
1. Nota metodologiczna	6
2. Wstęp	7
3. Sfera społeczna	15
3.1. Demografia	15
3.2. Edukacja.....	21
3.3. Pomoc społeczna i ochrona zdrowia.....	32
3.4. Kultura i sport	38
3.5. Aktywność społeczna	47
4. Sfera gospodarcza.....	50
4.1. Pracujący i przedsiębiorczość	50
4.2. Bezrobocie.....	59
4.3. Budżet Gminy	64
4.4. Korzystanie ze środków zewnętrznych	67
5. Sfera przestrzenna.....	75
5.1. Leśnictwo	75
5.2. Obszary chronione i turystyka	75
5.3. Infrastruktura komunalna	80
5.4. Budownictwo i mieszkalnictwo	83
5.5. Transport	85
RAPORT Z BADAŃ ILOŚCIOWYCH MIESZKAŃCÓW GMINY KĘDZIERZYN-KOŹLE	98
Nota metodologiczna.....	98
Charakterystyka próby badawczej	99
Kędzierzyn-Koźle w opiniach mieszkańców	101
Jakość życia w mieście	101
Niezbędne zmiany: rozwój i inwestycje.....	112
Ocena efektywności realizacji funkcji miejskich	124
ANALIZA STRATEGICZNA SWOT	128
III. CZĘŚĆ STRATEGICZNA	135
1. WIZJA ROZWOJU.....	135
2. MISJA ROZWOJU.....	137
3. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	138
4. PROPOZYCJE PROGRAMÓW LOKALNYCH	153
5. WDRAŻANIE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII	155
Organizacja prac nad wdrażaniem Strategii	155
Finansowanie strategii.....	157
6. MONITORING I WSKAŹNIKI REALIZACJI STRATEGII.....	158

7. WYNIKI KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	171
8. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z ZAŁOŻENIAMI ROZWOJU W RAMACH KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKIEGO SUBREGIONALNEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO	173
9. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z ZAŁOŻENIAMI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	175
10. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNO – STRATEGICZNYMI	177
11. PRZEWIDYWANY WPŁYW REALIZACJI STRATEGII NA ŚRODOWISKO	187
ZAŁĄCZNIK NR 1	188
ZAŁĄCZNIK NR 2	193
Bibliografia	194
Spis rysunków	196
Spis tabel	196
Spis schematów	198
Spis wykresów	198

I. WPROWADZENIE

Strategia jest kluczowym dokumentem z punktu widzenia rozwoju miasta. Jest ona tworzona nie tylko dla władz samorządowych, ale również i przede wszystkim dla mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli różnych środowisk.

Strategia Rozwoju to długookresowy plan działania, określający strategiczne cele rozwoju miasta i przyjmujący takie kierunki oraz priorytety działania (cele operacyjne i zadania), które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych.

Ustalenia zawarte w Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020 stanowią podstawę do prowadzenia przez władze długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Wokół jej ustaleń muszą koncentrować się działania władz samorządowych, zmierzające do zapewnienia jak najlepszych warunków życia mieszkańców oraz tworzenia sprzyjających warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego.

Prace nad opracowaniem Strategii Rozwoju zostały podjęte w wyniku wniosków ewaluacji Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2009-2015. Raport zbiorczy wskazał, że większość zadań bieżącej Strategii jest w trakcie realizacji lub jest już zrealizowana. Raport zasygnalizował również, że sytuacja w regionie i kraju uległa istotnym zmianom od 2008 r. i tym samym rekomenduje się podjęcie kroków w kierunku zaktualizowania obecnego dokumentu. Podobne stanowisko przedstawił Marszałek Województwa Opolskiego zachęcając do weryfikacji zapisów strategii miasta Kędzierzyn-Koźle pod kątem założeń nowo przyjętej Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do roku 2020.

Strategia Rozwoju nie jest „gotową receptą na sukces”. Jest ona jedynie „ogólnym drogowskazem”, wskazującym najważniejsze do rozwiązania problemy społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne i ekologiczne, na których powinna być skoncentrowana uwaga mieszkańców, Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle i Prezydenta w określonym horyzoncie czasowym.

Opracowanie ostatecznego kształtu dokumentu wymagało:

- syntezy diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej
- dokonania analizy potencjalnych możliwości i szans rozwojowych,
- określenia celów strategicznych rozwoju,
- wskazania działań umożliwiających osiągnięcie przyjętych celów,
- wskazania podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych działań,
- opracowanie wskaźników rezultatu rozwoju gospodarczego (wskaźników monitoringu) umożliwiających monitorowanie postępu wdrażania zapisów Strategii,
- zaproponowanie zasad wdrażania, monitoringu i aktualizacji Strategii.

Diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej, dokonano metodą analizy danych zastanych (tj. analizy danych już istniejących) w obszarach:

- sfera społeczna,
- sfera gospodarcza,
- sfera przestrzenna.

Strategia Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020 została opracowana zgodnie z zasadami modelu partycypacyjnego z udziałem przedstawicieli społeczeństwa. Taki sposób opracowania dokumentów programowych ma istotny wpływ zarówno na ich jakość, jak i na powodzenie ich realizacji, której sprzyja akceptacja założeń programu przez podmioty, do których jest on adresowany. Doświadczenia wielu krajów wskazują bowiem, że tworzenie strategii oparte

o tego typu formy doradztwa ze strony mieszkańców wpływają na zwiększenie odpowiedzialności za region, a tym samym budowanie cech społeczeństwa obywatelskiego.

Proces formułowania strategii, w tym określenia wizji rozwoju, celów, działań, wskaźników i podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację oparty został na zasadach partnerstwa – podczas konsultacji społecznych - przy zaangażowaniu przedstawicieli życia społecznego, gospodarczego oraz politycznego, w tym przedsiębiorców, władz samorządowych, instytucji rynku pracy, organizacji pozarządowych.

Redaktorzy dokumentu pragną serdecznie podziękować wszystkim uczestnikom konsultacji za uczestnictwo w pracach warsztatowych, zaangażowanie oraz wkład merytoryczny stanowiący trzon opracowanej Strategii.¹

---

¹ Listę osób zaangażowanych w opracowanie Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle do 2020 r. zawiera Zał. Nr 2.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

1. Nota metodologiczna

Diagnoza została wykonana w oparciu o metodę analizy danych zastanych (desk research). Jest to metoda badań społecznych lub marketingowych, która zakłada szczegółową analizę już istniejących i dostępnych danych. Realizacja projektu typu desk research nie jest związana z pozyskiwaniem nowych informacji, a jedynie scaleniem, przetworzeniem i analizą informacji rozproszonych dotychczas wśród rozmaitych źródeł. Zastosowana metoda pozwoliła na zebranie szerokiego spektrum danych dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Kędzierzyn-Koźle. Dane te będą stanowiły podstawę do dalszych pogłębionych analiz na etapie formułowania Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle.

Analiza została przedstawiona w następującym układzie:

1. Sfera społeczna, obejmująca zagadnienia związane z demografią, edukacją, pomocą społeczną, ochroną zdrowia i kulturą,
2. Sfera gospodarcza, obejmująca zagadnienia związane z osobami pracującymi, bezrobociem, podmiotami gospodarczymi i zakładami pracy,
3. Sfera przestrzenna, obejmująca zagadnienia związane z ochroną przyrody, mieszkalnictwem, transportem i infrastrukturą techniczną (dostępem do sieci gazowej, wodociągowo-kanalizacyjnej czy oczyszczalni ścieków).

Na początku opracowania należy podkreślić, że w przygotowaniu materiału wykorzystano korpus danych, informacji oraz wiadomości pochodzących z różnych źródeł: głównie statystyki publicznej Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych), a także Urzędu Statystycznego w Opolu, opracowania, raporty i dokumenty Urzędu Miasta w Kędzierzynie-Koźlu i jednostek mu podległych, Powiatowego Urzędu Pracy w Kędzierzynie-Koźlu, a także wykorzystano informacje zawarte na stronie internetowej miasta oraz wszelkie dostępne dane w interesującym z punktu widzenia badania zakresie.

W ramach diagnozy posłużono się także analizą porównawczą danych statystycznych w odniesieniu do najbliższego otoczenia miasta – powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego oraz powiatu strzeleckiego.

Kędzierzyn-Koźle jest bowiem subregionalnym biegunem wzrostu województwa opolskiego, obejmującym cały obszar powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego oraz część powiatu strzeleckiego.²

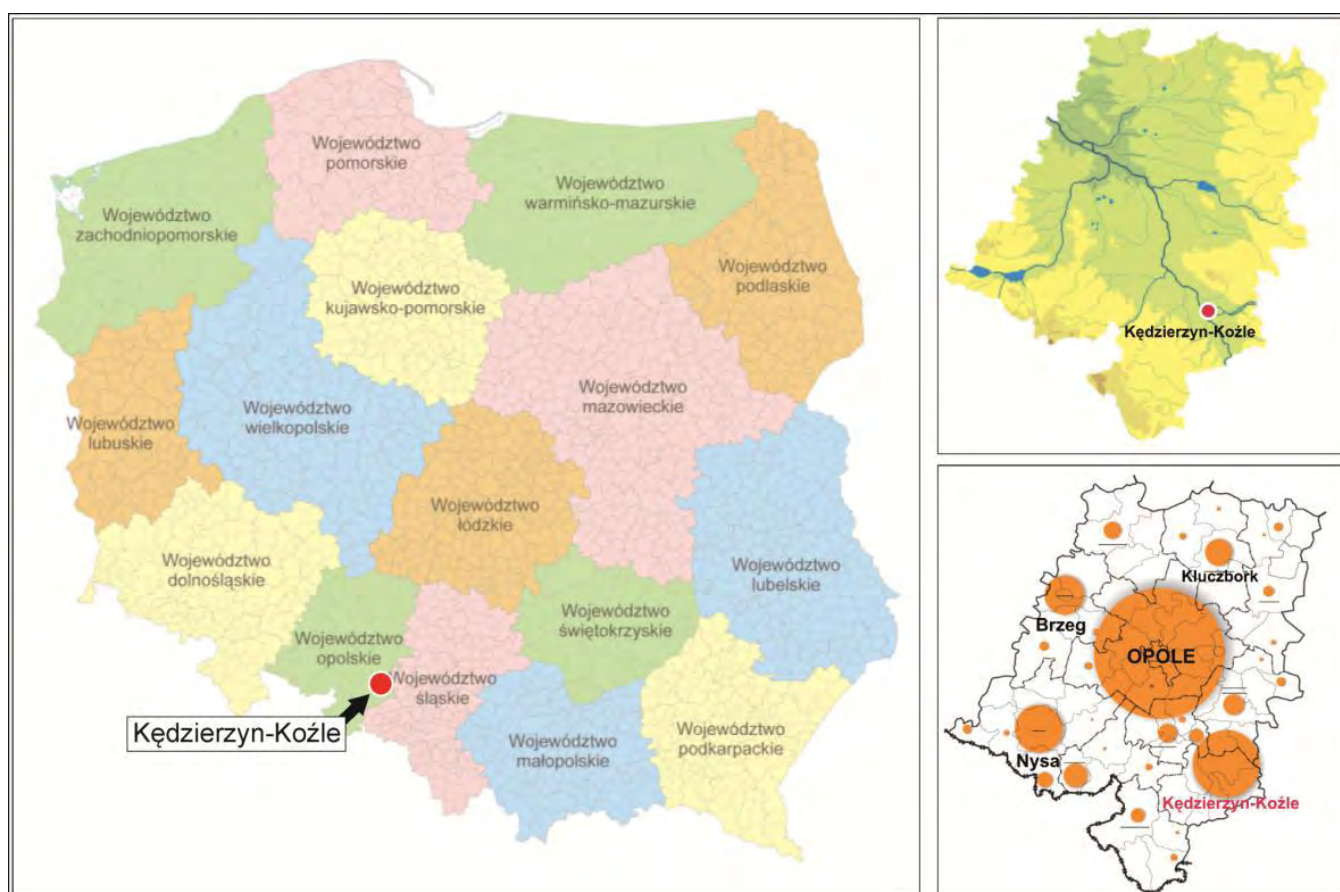
² Według zapisów KPZK 2030 i SRWO 2020 (Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego)- Kędzierzyńsko-Kozielski Subregionalny Obszar Funkcjonalny (KKSOF) składa się z 2 gmin powiatu strzeleckiego (Ujazd i Leśnica) i 4 gmin powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (Kędzierzyn-Koźle, Bierawa, Cisek, Reńska Wieś). Partnerzy projektu podczas spotkań roboczych odbywających się m.in. w trakcie konsultacji społecznych SRWO 2020 doszli do wniosku, iż obszar ten powinien zostać poszerzony o gminę Pawłowiczki i Polską Cerekiew, leżące w granicach administracyjnych powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego. W międzyczasie pięć kolejnych podmiotów zgłosiło chęć przystąpienia do tworzącego się porozumienia KKSOF, wśród nich: gmina Strzelce Opolskie, Jemielnica, Zawadzkie oraz powiat kędzierzyńsko-kozielski oraz strzelecki. Kędzierzyńsko-Kozielski Subregionalny Obszar Funkcjonalny obejmuje zatem obszar powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, w skład którego wchodzi: gmina miejska Kędzierzyn-Koźle, gmina wiejska Bierawa, gmina wiejska Cisek, gmina wiejska Pawłowiczki, gmina wiejska Polska Cerekiew, gmina wiejska Reńska Wieś, oraz część powiatu strzeleckiego, na terenie którego leżą badane JST: gmina wiejska Jemielnica, gmina miejsko-wiejska Leśnica, gmina miejsko-wiejska Strzelce Opolskie, gmina miejsko-wiejska Ujazd, gmina miejsko-wiejska Zawadzkie.

Dane statystyczne porównawcze w niniejszym dokumencie odnoszą się do całego poziomu obu powiatu (ze względu na dostępność danych w rejestrach GUS), mimo, iż obszar funkcjonalny nie obejmuje całego powiatu strzeleckiego.

2. Wstęp

Gmina miejska Kędzierzyn-Koźle jest położona w południowo-wschodniej części województwa opolskiego, w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, na Górnym Śląsku, na obszarze Niziny Śląskiej. Doskonałe warunki do rozwoju zapewnia miastu położenie na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych między Górnym a Dolnym Śląskiem oraz połączenie drogą wodną z Górnym Śląskiem i Europą Zachodnią. Kędzierzyn-Koźle graniczy z gminami powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (Bierawa, Cisek i Reńska Wieś), strzeleckiego (Ujazd i Leśnica) oraz krapkowickiego (Zdzieszowice), a także województwem śląskim. Miastami partnerskimi Kędzierzyna-Koźla są Pisz (województwo warmińsko-mazurskie), Racibórz (województwo śląskie), Jonava (obwód kowieński, Litwa), Přerov (kraj ołomuniecki, Czechy) oraz Öhringen (Badenia-Wirtembergia, Niemcy).

Rysunek 1. Położenie Kędzierzyn-Koźle na tle Polski oraz województwa opolskiego.

Źródło: Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Miasta Kędzierzyn-Koźle.

Słynna legenda miejska mówi: Dawno temu w zamku na terenie dzisiejszego miasta żyło trzech braci Koźłów, mimo swego rycerskiego stanu trudniących się rabunkiem. Ich działalność była szczególnie uciążliwa dla kupców przemierzających szlak handlowy wiodący z Italii na Pomorze oraz okolicznej ludności. Nawet wysiłki Mieszka I Piłtonogiego, księcia opolsko-raciborskiego i pana tych ziem, nie zdołali ukrócić uprawianego przez braci procederu. Chroniących się zawsze w swojej warowni braci pokonał w końcu miejski rzeźnik, Jakub. Znany sobie tajemnym przejściem wprowadził do zamku żołnierzy, który pojmali braci Koźłów. Wymierzono im surową karę: zostali strąceni do Odry

z najwyższej zamkowej wieży. Od tej pory, na pamiątkę tego wydarzenia, organizowane były huczne obchody dnia św. Jakuba ze zwyczajowym pochodem z kozłem. Kozły są obecne w herbie miasta (na srebrnej tarczy znajdują się trzy czarne głowy kozła ze złotymi rogami); również koziołek, Kozlik, jest maskotką miasta, pojawiającą się na imprezach organizowanych w Kędzierzynie-Koźlu.

Historia współczesnego miasta jest historią tworzących go osiedli. Obecna nazwa miasta powstała z połączenia nazw dwóch miejscowości: Kędzierzyna i Koźła. Pierwsze wzmianki o Koźlu datowane są na początek XII wieku i pochodzą z Kroniki Galla Anonima (osada *Kosle* broniona przez rycerzy Bolesława Krzywoustego przed Morawianami), późniejsza forma Koźle pojawia się w dokumentach pruskich i śląskich. Współczesny Kędzierzyn występował na przestrzeni dziejów w różnych formach: jako *Kandersino* (1283 rok), *Candirsyn* czy *Kandrzin*. Koźle prawa miejskie uzyskało prawdopodobnie w 1281 roku (najpóźniej w 1293 roku), a jako część księstwa kozielsko-bytomskiego było lennem czeskim, co sprawiło, że obszar ten dzielił losy historyczne wraz z Czechami: w 1526 roku przeszło pod panowanie Habsburgów, a w 1741 roku w wyniku wojen śląskich –pruskie. W 1743 roku władze pruskie rozpoczęły rozbudowę założonej przez Austriaków twierdzy II klasy, włączając Koźle w system obronny całej prowincji.

Rozwojowi Koźła w XVIII wieku sprzyjała budowa Kanału Kłodnickiego (1792-1812) oraz ustanowienie burmistrza i rady miejskiej (1808 rok), Sławięcice umacniały się dzięki licznym manufakturom, a uruchomiona 1845 roku linia kolejowa Opole-Gliwice stała się przyczynkiem do rozwoju wsi Kędzierzyn, w której ustanowiono stację kolejową. Z czasem w Koźlu zlikwidowano twierdzę (1873 rok) i wybudowano – wówczas największy na Odrze – port rzeczny (w latach 1891-1908), w którym odbywał się przeładunek przywożonych z Górnego Śląska węgla i rudy. Na początku XX wieku utworzono samodzielną gminę Kędzierzyn (dotychczas administracyjnie będącego częścią Sławięcic), a w 1902 roku do Kędzierzyna włączono Pogorzelec, tworząc miejscowość o nazwie Kandrzin-Pogorzeletz. Po zakończeniu I wojny światowej obszar dzisiejszego miasta był terenem walk III powstania śląskiego w 1921 roku (przez okres ok. 1 miesiąca władzę w Kędzierzynie sprawował polski wójt), jednak wyniki przeprowadzonego plebiscytu zadecydowały o pozostaniu w granicach niemieckich. Na cześć Petera von Heydebrecka, niemieckiego dowódcy walczącego w trakcie III powstania śląskiego pod Górą Św. Anny oraz zdobywcy Kędzierzyna, w latach 1934-1945 miasto nosiło nazwę Heydebreck. Lata międzywojenne przyniosły dalszy rozwój – wybudowano Kanał Gliwicki (1934-1938), który umożliwił żeglugę śródlądową po Odrze łącząc tereny Górnego Śląska ze Szczecinem. W wyniku działań II wojny światowej, Armia Czerwona zdobyła miasto, przyłączając je do terytorium Polski. Dzięki szybkiemu powojennemu rozwojowi w 1951 roku Kędzierzyn uzyskał prawa miejskie, w 1970 roku uruchomiono Kanał Kędzierzyński, a w 1973 roku prawa miejskie uzyskały Kłodnica i Sławięcice. W obecnym kształcie miasto powstało na mocy decyzji administracyjnej w wyniku przyłączenia w dniu 30 października 1975 roku do Kędzierzyna trzech innych jednostek miejskich: Koźła, Sławięcic i Kłodnicy oraz wiejskich (gmina Sławięcice). 15 listopada 1975 roku nazwę miasta zmieniono na Kędzierzyn-Koźle³.

Skutkiem administracyjnego łączenia okolicznych miast i miejscowości, którym w dużej mierze udało się zachować odrębność, Kędzierzyn-Koźle był i pozostał nadal miastem o złożonej i niespójnej strukturze przestrzennej. Obecnie zespół osadniczy Kędzierzyna-Koźle tworzy 16 zróżnicowanych osiedli miejskich:

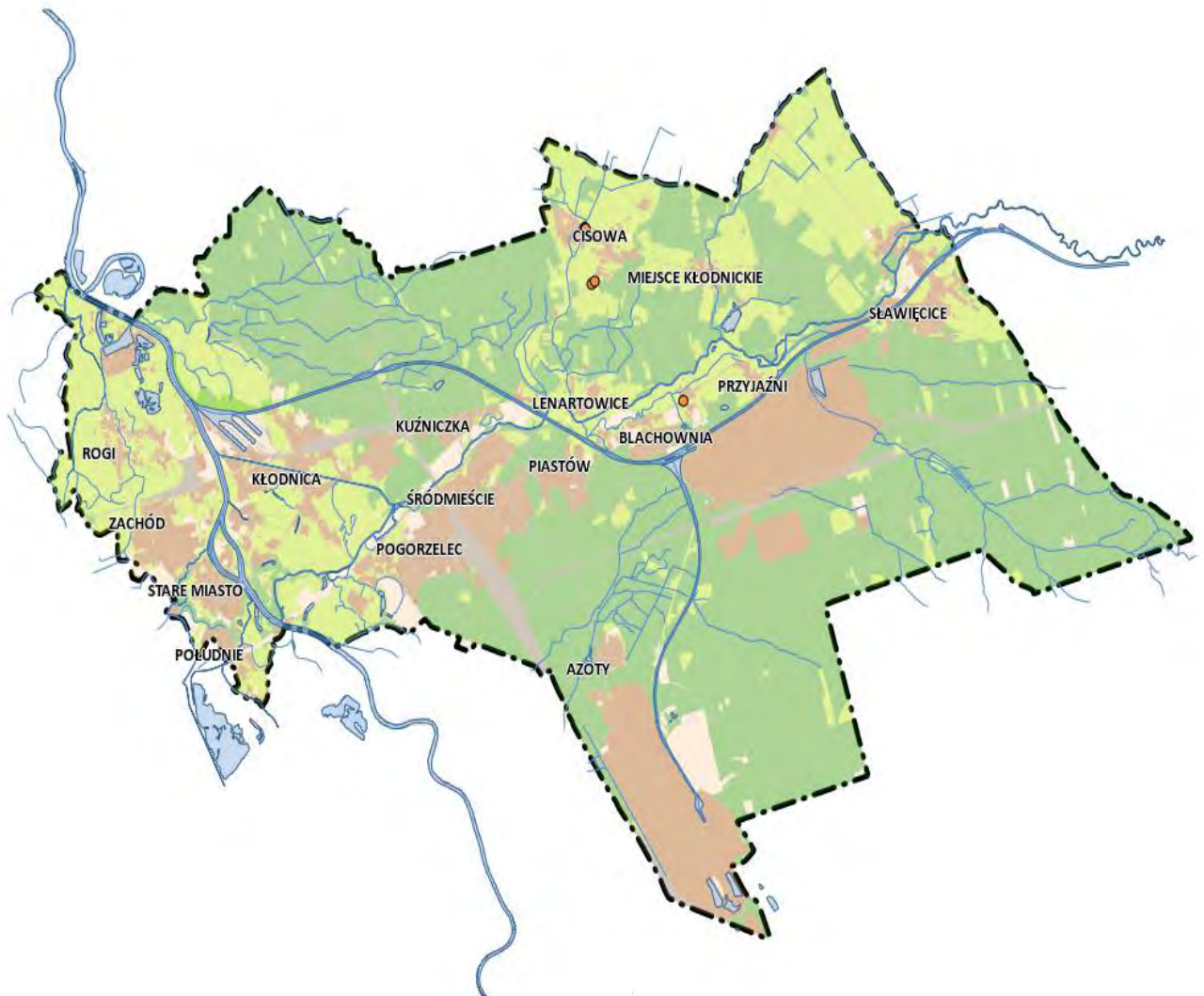
- Azoty,
- Blachownia,
- Cisowa,
- Kłodnica,
- Kuźniczka,
- Lenartowice,
- Miejsce Kłodnickie,

³ Na podstawie: <http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=29605>

- Piastów,
- Południe,
- Pogorzelec,
- Przyjaźni,
- Rogi,
- Sławięcice,
- Stare Miasto,
- Śródmieście,
- Zachód.

Rysunek 2. Gmina Kędzierzyn-Koźle.

Źródło: <http://www.e-kedzierzynkozle.pl/Portal/Default.aspx?portal=Spolecznosciowy>

Kędzierzyn-Koźle pod względem liczby mieszkańców jest drugim po Opolu miastem w województwie opolskim, ważnym w skali kraju i regionu ośrodkiem przemysłu i węzłem komunikacyjnym.

Miasto zajmuje powierzchnię 123,4 km², co sprawia, że zalicza się do kategorii miast dużych. Jako obszar miejski charakteryzuje się większą gęstością zaludnienia w porównaniu do całego kraju, województwa opolskiego czy powiatów subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego. W wyniku jednak

niekorzystnych procesów demograficznych gęstość zaludnienia w Kędzierzynie Koźlu sukcesywnie spada: z 527 osób na 1 km² w 2007 roku do 514 osób na 1 km² w 2012 roku.

Tabela 1. Gęstość zaludnienia w latach 2007-2012.

Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	122	122	122	123	123	123	1
Opolskie	110	110	110	108	108	107	-3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	162	161	160	158	157	157	-5
Powiat strzelecki	107	107	106	104	103	103	-4
Kędzierzyn-Koźle	527	525	522	520	517	514	-13

Źródło: BDL/GUS.

Zgodnie z klasyfikacją miejskich ośrodków funkcjonalnych zawartych w koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) – Kędzierzyn-Koźle zalicza się do ośrodków subregionalnych. Ośrodki te, wyznaczone przez samorządy wojewódzkie, przeważnie wśród miast liczących 50-100 tys. mieszkańców, mają szczególne znaczenie gospodarcze i społeczne, ale także uzupełniające wobec oferty usług publicznych miast wojewódzkich i regionalnych. Wyznaczanie ośrodków subregionalnych z obszarami funkcjonalnymi jest ważne z punktu widzenia tworzenia wzajemnych związków i relacji między ośrodkiem a obszarami metropolitalnymi i regionalnymi oraz obszarami bezpośrednio otaczającymi ośrodek subregionalny. Dzięki temu możliwe będzie wzmocnienie całego ośrodka z jego obszarem funkcjonalnym, co pozytywnie wpłynie także na rozwój całego regionu. Zgodnie z zapisami KPZK 2030 ośrodki miejskie wykształcone w oparciu o m.in. produkcję przemysłową (jak Kędzierzyn-Koźle – przyp. aut.) z powodu swojej specyfiki (np. narażenia na wahania koniunkturalne) wymagają szczególnej uwagi w zakresie identyfikacji problemów dotyczących ośrodka subregionalnego. Dla rozwiązywania problemów zagospodarowania przestrzennego ośrodków subregionalnych KPZK 2030 dopuszcza możliwość opracowania strategii i planu zagospodarowania obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego⁴.

Na podstawie pogłębionych analiz zawartych w ekspertyzie Obszary tracące dotychczasowe funkcje gospodarcze wskazane indykatorywnie w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020, Kędzierzyn-Koźle jawi się jako obszar o dużym natężeniu problemów rozwojowych. Analiza prowadzona była w oparciu o 14 wskaźników⁵ w odrębnych zbiorach miast. Kędzierzyn-Koźle został poddany analizie w następujących zbiorach:

1. Miasta wskazane w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego – miasto 8 razy zajmowało pozycje poniżej mediany (natężenie problemów rozwojowych: duże)
2. Miasta i gminy miejsko-wiejskie liczące w 2010 roku więcej niż 45 tys. mieszkańców – miasto 8 razy zajmowało pozycje poniżej mediany (natężenie problemów rozwojowych: duże)

⁴ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, s. 190.

⁵ Uwzględniono następujące wskaźniki: wskaźniki główne (wskaźnik dynamiki liczby ludności, wskaźnik dynamiki liczby miejsc pracy, wskaźnik dynamiki przedsiębiorczości), wskaźniki dotyczące problemów na rynku pracy (średnia liczba zarejestrowanych bezrobotnych z lat 2004-2010 na 1000 mieszkańców, suma liczby bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy w latach 2004-2011 na 1000 mieszkańców, średnia liczba ofert pracy z lat 2004-2011 na 1000 mieszkańców), wskaźniki zamożności (dynamika dochodów budżetów miast z tytułu udziału w PIT 2004-2011 per capita, dynamika dochodów budżetów miast z tytułu udziału w CIT 2004-2011 per capita, dodatki mieszkaniowe na mieszkańca w 2010 r., zaległości w opłatach za mieszkania na 1000 mieszkańców w 2009 r.), wskaźniki jakości życia (zwiedzający muzea na 1000 mieszkańców 2011 r., liczba mieszkańców na 1 zakład opieki zdrowotnej w 2010 r., odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2010 r., czas dojazdu samochodem do miasta powiatowego w 2011 r.).

3. Miasta o liczbie mieszkańców w buforze w 2010 roku powyżej 160 tys. mieszkańców – miasto 9 razy zajmowało pozycje poniżej mediany (natężenie problemów rozwojowych: bardzo duże)
4. Miasta o liczbie mieszkańców w buforze w 2010 roku powyżej 500 tys. mieszkańców – miasto 10 razy zajmowało pozycje poniżej mediany (natężenie problemów rozwojowych: bardzo duże; Kędzierzyn-Koźle jest jedynym takim miastem w województwie opolskim)
5. Miasta powiatowe – miasto 7 razy zajmowało pozycje poniżej mediany (natężenie problemów rozwojowych: duże)
6. Miasta w podziale wojewódzkim – miasto 9 razy zajmowało pozycje poniżej mediany (natężenie problemów rozwojowych: bardzo duże).

W wyniku analizy wojewódzkiej autorzy ekspertyzy dostrzegali jeszcze większą słabość miasta, a wśród funkcji społeczno-gospodarczych, które ulegały lub już uległy utracie wskazano funkcję portową – w Kędzierzynie-Koźlu zanikła ona w czasach PRL, co wynikało i wynika z braku całorocznej żeglugowości Odry⁶.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego 2010 (PZPWO) oraz Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. (SRWO) uwzględniono ustalenia z KPZK 2030, określające Kędzierzyn-Koźle jako ukształtowany ośrodek subregionalny. Kędzierzyn-Koźle to *ponadlokalny ośrodek wzrostu gospodarczego, obejmujący także gminy sąsiednie: Zdieszowice, Bierawę, Cisek i Reńską Wieś; ośrodek wzrostu i równoważenia rozwoju – wykorzystujący węzłowe położenie w układzie głównych szlaków transportowych, a także potencjał rzeczowy i instytucjonalny przemysłu*⁷.

Subregionalne znaczenie Kędzierzyna-Koźla podkreśla także raport opracowany w związku z pracami eksperckimi odnośnie inicjatywy *Program dla Polski Zachodniej*. Zgodnie z przedstawionymi w nim założeniami pozycja ośrodków subregionalnych w budowaniu warunków rozwoju województwa opolskiego powinna być *wzmacniana poprzez utrzymanie i rozwinięcie ich wielofunkcyjnego charakteru, zapewniającego pełny wachlarz usług dla ludności*, m.in. przez:

- utworzenie i rozwój szkolnictwa wyższego na poziomie wyższych szkół zawodowych lub filii uczelni,
- rozwój bazy edukacji, zwłaszcza na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego
- restrukturyzację i rozwój ośrodków lecznictwa zamkniętego i specjalistycznego,
- rozwój placówek pomocy społecznej
- wzmocnienie ośrodków kultury i sportu
- tworzenie warunków dla wykorzystania potencjału gospodarczego i instytucjonalnego umożliwiającego organizowanie parków technologicznych lub inkubatorów przedsiębiorczości⁸.

Cechami ośrodka subregionalnego jest usytuowanie pomiędzy ośrodkiem wojewódzkim (Opolem) a grupą miast powiatowych, wspomaganie ośrodka wojewódzkiego w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców, jak również posiadanie oddziaływania, strefy wpływów i związków funkcjonalnych wykraczających poza granice powiatu. Wzmacnianie wielofunkcyjnych ośrodków powiatowych w województwie opolskim (w tym ośrodka subregionalnego Kędzierzyna-Koźla) z założenia ma przynieść dwójakie korzyści dla stabilnego i zrównoważonego rozwoju regionu: z jednej strony poprawić i zintensyfikować związki funkcjonalne miasta z jego otoczeniem, a z drugiej (dzięki zapewnieniu ludności szeregu usług w miejscu zamieszkania) – ograniczyć proces wyludniania się

⁶ Obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze wskazane indykatywnie w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego/GEOPROFIT, Warszawa 2012, s. 26, 37, 44, 56.

⁷ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, Opole 2010, s. 192.

⁸ K. Heffner, Raport regionalny. Województwo Opolskie, Opole 2011, s. 32-33.

wsi i małych miejscowości w wyniku migracji do ośrodka wojewódzkiego, czyli aglomeracji opolskiej⁹.

W PZPWO dokonano wydzielenia obszarów problemowych (O.P.) obejmujących obszary o znaczeniu ponadregionalnym (obszar depopulacji, obejmujący całe województwo, Dolinę Odry oraz obszary górskie i podgórskie) i regionalnym: aglomerację opolską, brzesko-grodkowski obszar problemowy, północny obszar problemowy, południowy obszar problemowy oraz kędzierzyńsko-strzelecki obszar problemowy. W ramach kędzierzyńsko-strzeleckiego obszaru problemowego obejmującego zasięgiem powiat kędzierzyńsko-kozielski (bez gminy Pawłowiczki) oraz powiat strzelecki, autorzy PZPWO wskazali szczególnie na konieczność znacznych wysiłków inwestycyjnych w infrastrukturę komunikacyjną (drogi dojazdowe do węzłów autostrady A4, infrastruktura przeładunkowa kolei, portu rzecznego) i techniczną (uzbrajanie terenów) oraz godzenia konfliktów przestrzennych wynikających z intensywnego zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych tego terenu. W dokumencie PZPWO dostrzegany jest potencjał społeczno-gospodarczy, komunikacyjny i infrastruktury technicznej kędzierzyńsko-strzeleckiego obszaru problemowego, ale jednocześnie dostrzegane są negatywne zjawiska i konflikty między poszczególnymi celami działań¹⁰. W celu zapewnienia warunków rozwoju dla kędzierzyńsko-strzeleckiego obszaru problemowego w PZPWO wyznaczono szereg zasad gospodarowania przestrzenią:

1. „w zakresie ochrony środowiska, gospodarki wodnej, gospodarki komunalnej i ochrony przeciwpowodziowej:

- ograniczenie lub wykluczenie zabudowy z terenów zagrożonych i potencjalnie zagrożonych powodziami (prewencja przeciwpowodziowa poprzez planowanie przestrzenne) w dolinie Odry,
- podniesienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego terenów zainwestowanych przeznaczonych do zainwestowania poprzez zakończenie inwestycji ochrony przeciwpowodziowej,
- zwiększenie spójności systemów powiązań przyrodniczych, w szczególności w dolinie Odry i Małej Panwi,
- ochrona bioróżnorodności, walorów przyrodniczych i krajobrazowych PK Góra Św. Anny i proj. PK Dolina Małej Panwi (ostoje europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000),
- wzbogacanie ekologiczne terenów miejskich (zielen miejska), w tym wspomagających procesy samooczyszczania atmosfery na obszarach miejskich Kędzierzyna-Koźle,
- pełne oczyszczanie ścieków i poprawy jakości życia mieszkańców na obszarach użytkowych zbiorników wód podziemnych tzw. Triasu Opolskiego i zlewni zbiornika turawskiego,
- racjonalne użytkowanie zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych i powierzchniowych w obrębie wydzielonych zlewni i zbiorników wód,
- kompleksowa, ekonomicznie i ekologicznie uzasadniona eksploatacji surowców,
- zmniejszenie presji komunikacji i gospodarki na terenach zamieszkałych, w szczególności w centralnych częściach miast,
- modernizacja i ograniczania chłonności procesów technologicznych oraz rozwoju innowacyjnej gospodarki,
- rekultywacja i rekompensata strat środowiskowych w dostosowaniu do lokalnych predyspozycji i oczekiwań społecznych,
- dostosowanie funkcji rekreacyjnej zbiorników turawskich do chłonności środowiska przyrodniczego oraz wydolności infrastruktury komunalnej,
- rozwój nowoczesnej gospodarki odpadami.

2. w zakresie turystyki i rekreacji:

⁹ Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r., Opole 2012, s. 117.

¹⁰ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, Opole 2010, s. 73-75.

- rozwój funkcji turystycznej w oparciu o walory rzeki Odry (rozwój żeglugi śródlądowej, turystyki kajakowej i rowerowej),
  - rozwój Kędzierzyna-Koźła, Krapkowic z uwzględnieniem otwarcia na rzekę Odrę,
  - rozwój preferowanych rodzajów turystyki na ukształtowanych i kształtujących się obszarach turystycznych,
  - dopuszczenie funkcji turystycznej na planowanych zbiornikach małej retencji,
  - poprawa funkcjonalności wiejskich jednostek osadniczych poprzez rozwój infrastruktury technicznej i społecznej,
  - ochrona przestrzeni otwartych (nieurbanizowanych) i oszczędne ich wykorzystanie,
  - ochrona krajobrazów wiejskich.
3. **w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego:**
- kompleksowa ochrona obszarów i obiektów zabytkowych,
  - wykorzystanie obiektów i obszarów zabytkowych do pełnienia określonych funkcji, zgodnych bądź nie kolidujących z ich zabytkowym charakterem,
  - oszczędne kształtowanie krajobrazu kulturowego a także przeciwdziałanie rozpraszaniu historycznie ukształtowanej zabudowy,
  - harmonizowanie zabytkowych układów urbanistycznych w powiązaniu z rozwojem osadnictwa i komunikacji,
  - zachowanie mieszkalno-usługowego charakteru centrów miast,
  - eksponowanie indywidualnych cech środowiska kulturowego województwa opolskiego,
  - inicjowanie nowych form ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez tworzenie pomników historii i parków kulturowych w symbiozie z przyrodą i wymogami rozwoju społeczno-gospodarczego.
4. **w zakresie infrastruktury społecznej:**
- utworzenie i rozwój szkolnictwa wyższego na poziomie wyższych szkół zawodowych lub filii uczelni w Kędzierzynie-Koźlu,
  - rozwój bazy edukacji, zwłaszcza na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego,
  - zapewnienie bazy dla imprez sportowych i kulturalnych rangi regionalnej, krajowej i międzynarodowej,
  - wszechstronny rozwój placówek szkolnictwa ponadgimnazjalnego, policealnego i zawodowego,
  - restrukturyzacja i rozwój ośrodków leczenia specjalistycznego i zamkniętego,
  - rozwój instytucji bankowych, doradztwa i informacji,
  - rozwój placówek pomocy społecznej,
  - wzmocnienie ośrodków kultury i sportu,
  - tworzenie warunków dla wykorzystania potencjału gospodarczego i instytucjonalnego umożliwiającego organizowanie parków technologicznych lub inkubatorów przedsiębiorczości.
5. **w zakresie gospodarki:**
- utworzenie lokalnych centrów gospodarczych oraz logistycznych w Kędzierzynie-Koźlu,
  - rozwój małej i średniej przedsiębiorczości,
  - restrukturyzacja technologiczna przemysłu – wprowadzenie nowych branż,
  - stworzenie sieci inkubatorów przedsiębiorczości obejmujących miasta powiatowe,
  - zagospodarowanie terenów aktywności gospodarczej w rejonie węzłów autostradowych,
  - wprowadzenie nowoczesnych i zaawansowanych przemysłów przetwórczych, wykorzystujących potencjał rzeczowy i instytucjonalny tych przemysłów, stwarzający warunki na wykorzystanie surowców, półproduktów i odpadów istniejącego i przewidywanego przemysłu ciężkiej syntezy chemicznej w rejonie Kędzierzyna-Koźła,
  - restrukturyzacja technologiczna przemysłu
    - cementowo-wapienniczego i elektromaszynowego w Strzelcach Opolskich,

- *chemicznego i koksowniczego w Kędzierzynie-Koźlu.*
- *cementowo-wapienniczego, celulozowo-papierniczego, obuwniczego i elektromaszynowego w Krapkowicach i Gogolinie.*
- *aktywizacja gospodarcza poprzez intensyfikację zagospodarowania terenów przemysłowych oraz terenów powojaskowych, w tym zagospodarowanie specjalnych stref ekonomicznych,*
- 6. **w zakresie osadnictwa:**
  - *wspieranie rozwoju wielofunkcyjnego ośrodków osadniczych,*
  - *zapewnienie wysokiego poziomu ładu przestrzennego rozumianego, jako dążenie do harmonii, uporządkowania, proporcjonalności i równoważenia środowiska przyrodniczego i kulturowego z potrzebami urbanizacji,*
  - *krystalizacja sieci osadniczej,*
  - *podniesienie efektywności wykorzystania istniejącego zainwestowania,*
  - *rewitalizacja obszarów zdegradowanych, w tym zaniedbanych dzielnic i osiedli fabrycznych, blokowisk, terenów poprzemysłowych, powojaskowych i pogórniczych,*
  - *poprawa sprawności funkcjonowania struktur zurbanizowanych poprzez rozwój infrastruktury technicznej i społecznej.*
- 7. **w zakresie komunikacji:**
  - *pełne ukształtowanie systemu autostradowego i dróg ekspresowych wraz z wyposażeniem w niezbędną infrastrukturę obsługi ruchu*
  - *budowa dodatkowych obiektów mostowych na rzece Odrze,*
  - *budowa obejść miejscowości w ciągu dróg najbardziej obciążonych ruchem,*
  - *usprawnienie powiązań wewnątrz regionalnych (między stolicą regionu i głównymi ośrodkami osadniczymi),*
  - *modernizacja sieci kolejowej, w tym w pierwszej kolejności linii o znaczeniu międzynarodowym,*
  - *rozwój połączeń kolejowych między Opolem, a pozostałą częścią regionu,*
  - *usprawnienie połączenia kolejowego Opola z Warszawą,*
  - *usprawnienie funkcjonowania transportu wodnego, poprzez przebudowę infrastruktury*
  - *hydrotechnicznej oraz budowę i modernizację obiektów obsługi transportu,*
  - *budowa kanału Odra – Dunaj,*
  - *wykorzystanie rzeki Odry dla transportu turystyczno-rekreacyjnego,*
  - *organizacja regionalnego centrum logistycznego, opartego na transporcie multimodalnym,*
  - *minimalizacja konfliktów planowanych inwestycji w infrastrukturze komunikacyjnej z obszarami chronionymi¹¹.*

¹¹

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, Opole 2010, s. 212-214.

3. Sfera społeczna

3.1. Demografia

Gmina miejska Kędzierzyn-Koźle w 2012 roku zamieszkiwana była przez 63.635 osób. W porównaniu do 2007 roku liczba ludności zmniejszyła się o 1.526 osób, tj. o 2%. Spadek liczby ludności na przestrzeni lat 2007-2012 dotyczył także powiatów tworzących subregion kędzierzyńsko-kozielski, czyli powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (spadek o 3%) oraz powiatu strzeleckiego (spadek o 4%), jak również całego województwa opolskiego (spadek podobnie jak w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim o 3%). Pozytywne zmiany w zakresie liczby ludności dokonały się jedynie na poziomie kraju, choć i w tym przypadku wzrost liczby mieszkańców Polski w latach 2007-2012 kształtował się na minimalnym poziomie (+1%).

Tabela 2. Liczba ludności w latach 2007-2012.

Liczba ludności							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
POLSKA	381156	381358	381673	385298	385384	385332	+1%
Opolskie	103708	103304	103109	101724	101395	101020	-3%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	101291	100870	100320	98900	98350	97879	-3%
Powiat strzelecki	79851	79356	79177	77044	76764	76548	-4%
Kędzierzyn-Koźle	65161	64960	64596	64306	63974	63635	-2%

Źródło: BDL/GUS.

W ogóle mieszkańców gminy Kędzierzyn-Koźle niewielką przewagą stanowiły kobiety. Liczba kobiet wynosiła w 2012 roku 32.978 osób, tj. 51,8%, zaś liczba mężczyzn – 30.657 osób, tj. 48,2%.

Tabela 3. Udział kobiet i mężczyzn w ogóle ludności gminy Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
ogółem	65161	64960	64596	64306	63974	63635	-2%
mężczyźni	31353	31252	31035	31070	30862	30657	-2%
	48,1%	48,1%	48,0%	48,3%	48,2%	48,2%	-
kobiety	33808	33708	33561	33236	33112	32978	-2%
	51,9%	51,9%	52,0%	51,7%	51,8%	51,8%	-

Źródło: BDL/GUS.

Współczynnik feminizacji (czyli liczba kobiet przypadających na 100 mężczyzn) we wszystkich wybranych jednostkach administracyjnych kształtował się w latach 2007-2012 na podobnym poziomie. W Kędzierzynie-Koźlu współczynnik feminizacji wynosił 106, nieznacznie wyższy był w przypadku Polski, województwa opolskiego, powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (wartość współczynnika wynosząca 107), a także powiatu strzeleckiego (108).

Tabela 4. Współczynnik feminizacji w latach 2007-2012.

Kobiety na 100 mężczyzn						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Polska	107	107	107	107	107	107
Opolskie	107	107	107	107	107	107
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	107	107	107	107	107	107
Powiat strzelecki	108	108	108	107	107	108
Kędzierzyn-Koźle	106	106	106	106	106	106

Źródło: BDL/GUS.

Struktura wieku mieszkańców gminy Kędzierzyn-Koźle wskazuje na falowy układ liczby ludności w zależności od wieku.

Na szczególną uwagę zwraca ubytek ludności w wieku 10-24 lata oraz przyrost ludności w najstarszych kategoriach wiekowych, od 75 lat wzwyż. Liczba mieszkańców w wieku 75-79 lat zwiększyła się na przestrzeni lat 2007-2012 o 27,6%, w wieku 80-84 lat – o 47,4%, największy przyrost dotyczył jednak ludności najstarszej, w wieku 85 i więcej lat – ich liczba zwiększyła się o 63,9%.

Tabela 5. Struktura wieku mieszkańców gminy Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

Struktura wieku mieszkańców							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
ogółem	65161	64960	64596	64306	63974	63635	-2,3%
0-4 lata	2706	2774	2768	2874	2798	2813	4%
5-9 lat	2878	2786	2709	2631	2646	2660	-7,6%
10-14 lat	3489	3284	3203	2979	2857	2706	-22,4%
15-19 lat	4418	4224	3924	3654	3480	3354	-24,1%
20-24 lata	5077	4976	4744	4523	4342	4176	-17,7%
25-29 lat	5019	5028	5104	5061	4998	4888	-2,6%
30-34 lata	4901	4977	4980	4965	4914	4899	0%
35-39 lat	4655	4662	4642	4637	4683	4747	2%
40-44 lata	4617	4550	4593	4614	4570	4514	-2,2%
45-49 lat	4863	4706	4597	4549	4492	4489	-7,7%
50-54 lata	4993	5005	4937	4987	4874	4693	-6%
55-59 lat	4912	4861	4779	4757	4755	4772	-2,9%
60-64 lata	3528	3842	4153	4460	4649	4620	31%
65-69 lat	3265	3180	3018	2874	2910	3169	-2,9%
70-74 lata	2718	2793	2972	3045	3005	2813	3,5%
75-79 lat	1784	1845	1906	2006	2128	2277	27,6%
80-84 lata	897	983	1064	1136	1248	1322	47,4%
85 i więcej lat	441	484	503	554	625	723	63,9%

Źródło: BDL/GUS.

Powyższe dane obrazujące strukturę wieku mieszkańców gminy Kędzierzyn-Koźle znajdują potwierdzenie w danych przedstawiających strukturę ludności według ekonomicznych grup wieku. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się w gminie w latach 2007-2012 aż o 13%. Zmniejszeniu uległa także liczebność ludności w wieku produkcyjnym, jednak spadek ten nie był tak znaczny i wyniósł 4,5%. W przypadku ludności w mobilnym wieku produkcyjnym (tj. lata 18-44) spadek wyniósł 4,5%, zaś dla ludności w wieku niemobilnym kształtował się na niższym poziomie: -1,3%. Jedyną grupą wiekową, w której odnotowano wzrost liczby ludności obejmowała ludność w wieku poprodukcyjnym – w latach 2007-2012 jej liczba wzrosła z 11.005 do 12.915 osób, tj. o 17,4%.

Tabela 6. Ludność według ekonomicznych grup wieku w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

Ludność według ekonomicznych grup wieku							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
w wieku przedprodukcyjnym	11607	1125	1085	1056	1027	1010	-13%
w wieku produkcyjnym	42549	4230	4197	4162	4118	4061	-4,5%
mobilnym	X	x	2580	2536	2501	2465	-4,5%
niemobilnym	X	x	1616	1625	1616	1596	-1,3%
w wieku poprodukcyjnym	11005	1139	1176	1211	1252	1291	17,4%

Źródło: BDL/GUS.

Porównanie struktury wieku ludności wybranych jednostek administracyjnych wskazuje na stosunkowo najgorszą sytuację gminy Kędzierzyn-Koźle. W gminie występuje najniższy odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (15,9%) oraz najwyższy odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym (20,3%). Ubytek ludności w wieku przedprodukcyjnym w gminie był największy i zmniejszył się o 1,9% w latach 2007-2012. Podobny spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym dotyczył powiatu strzeleckiego, nieznacznie lepiej przedstawiała się sytuacja w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, w którym osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 16% oraz w województwie opolskim (16,6%). Największy odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym występował w skali kraju, gdzie wynosił on 18,3%.

Podobne zależności występowały w zakresie ludności w wieku poprodukcyjnym. Gmina Kędzierzyn-Koźle odznaczała się najwyższym odsetkiem ludności w wieku poprodukcyjnym, a także najwyższym wzrostem tego odsetka w latach 2007-2012 (o 3,4%). W skali kraju odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym również wzrastał w latach 2007-2012, jednak kształtował się na niższym poziomie niż w gminie (17,8%). Podobne zjawiska występowały w województwie opolskim oraz w obu powiatach subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego (powiecie kędzierzyńsko-kozielskim i strzeleckim).

Tabela 7. Struktura ludności według ekonomicznych grup w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
	%	%	%	%	%	%	
w wieku przedprodukcyjnym							
Polska	19,6	19,3	18,9	18,8	18,5	18,3	-1,3
Opolskie	18,3	17,7	17,2	17,1	16,8	16,6	-1,7
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	17,7	17,2	16,6	16,5	16,1	16,0	-1,7
Powiat strzelecki	18,0	17,2	16,6	16,7	16,4	16,1	-1,9
Kędzierzyn-Koźle	17,8	17,3	16,8	16,4	16,1	15,9	-1,9
w wieku produkcyjnym							
Polska	64,4	64,5	64,5	64,4	64,2	63,9	-0,5
Opolskie	65,4	65,6	65,7	65,6	65,4	65,1	-0,3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	64,8	64,8	64,9	64,7	64,6	64,3	-0,5
Powiat strzelecki	65,4	65,8	66,1	66,1	66,2	66,1	0,7
Kędzierzyn-Koźle	65,3	65,1	65,0	64,7	64,4	63,8	-1,5
w wieku poprodukcyjnym							
Polska	16,0	16,2	16,5	16,8	17,3	17,8	1,8
Opolskie	16,4	16,7	17,0	17,3	17,8	18,3	1,9
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	17,6	18,0	18,5	18,7	19,2	19,7	2,1
Powiat strzelecki	16,6	17,0	17,3	17,2	17,5	17,8	1,2
Kędzierzyn-Koźle	16,9	17,5	18,2	18,8	19,6	20,3	3,4

Źródło: BDL/GUS.

Sytuację demograficzną gminy Kędzierzyn-Koźle obrazują także wskaźniki ruchu naturalnego. W przypadku małżeństw zawartych na 1000 ludności gmina odznacza się najwyższym wskaźnikiem spośród wszystkich analizowanych jednostek administracyjnych. W 2012 roku na 1000 ludności zawarto w Kędzierzynie-Koźlu 5,8 małżeństw, co było wartością najwyższą od 2007 roku (5,4 małżeństw na 1000 ludności). O ile w przypadku gminy liczba małżeństw zawieranych na 1000 mieszkańców w latach 2007-2012 wzrosła, we wszystkich innych analizowanych jednostkach administracyjnych w tych latach obserwowano spadek liczby małżeństw na 1000 ludności. Najbardziej znaczący spadek występował w skali kraju, gdzie liczba zawieranych małżeństw na 1000 mieszkańców zmniejszyła się o 1,2.

Tabela 8. Małżeństwa na 1000 ludności w latach 2007-2012.

Małżeństwa na 1000 ludności							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	6,5	6,8	6,6	5,9	5,4	5,3	-1,2
Opolskie	5,6	6,0	6,0	5,6	5,1	5,3	-0,3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	5,7	5,7	5,7	5,2	4,8	5,2	-0,5
Powiat strzelecki	5,8	5,9	5,4	5,2	4,7	5,2	-0,6
Kędzierzyn-Koźle	5,4	5,4	5,4	5,7	5,4	5,8	0,4

Źródło: BDL/GUS.

W 2012 roku w gminie Kędzierzyn-Koźle urodziło się 539 dzieci, w tym 274 chłopców i 265 dziewczynek. Na przestrzeni lat 2007-2012 niemal w każdym roku (oprócz 2011 roku) większość noworodków w gminie stanowili chłopcy, co jest zgodne z ogólnymi tendencjami (większość noworodków jest płci męskiej). Liczba urodzeń żywych w latach 2007-2012 była zmienna, choć najczęściej urodzeń odnotowano w 2008 roku: 606.

Urodzenia żywe						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	538	606	551	558	500	539
Mężczyźni	284	315	299	284	244	274
%	53%	52%	54%	51%	49%	51%
Kobiety	254	291	252	274	256	265
%	47%	48%	46%	49%	51%	49%

Źródło: BDL/GUS.

Urodzenia żywe na 1000 ludności w gminie Kędzierzyn-Koźle w porównaniu do innych jednostek administracyjnych wskazują na stosunkowo lepszą sytuację gminy. Na 1000 mieszkańców gminy 2012 roku urodziło się 9,2 dzieci, co stanowiło wzrost o 1,6 urodzeń w stosunku do 2007 roku. W przypadku powiatów subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego również odnotowano wzrost liczby urodzeń żywych na 1000 ludności, jednak wzrosty te kształtowały się na znacznie niższym poziomie (0,8 dla powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego i 0,3 dla powiatu strzeleckiego). W województwie opolskim wzrost liczby urodzeń żywych na 1000 ludności w latach 2007-2012 wyniósł 0,6. Nieznaczny spadek (o 0,2) liczby urodzeń żywych na 1000 ludności dotyczył jedynie skali całego kraju. Wciąż jednak najczęściej dzieci w przeliczeniu na 1000 mieszkańców rodziło się w kraju: 10,0 urodzeń na 1000 ludności.

Tabela 9. Urodzenia żywe na 1000 ludności w latach 2007-2012.

Urodzenia żywe na 1000 ludności							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	10,2	10,9	10,9	10,7	10,1	10,0	-0,2
Opolskie	8,2	8,9	9,0	9,0	8,6	8,8	0,6
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	7,7	8,7	8,1	8,5	7,7	8,5	0,8
Powiat strzelecki	8,2	9,3	8,5	8,7	7,8	8,5	0,3
Kędzierzyn-Koźle	7,6	8,1	8,3	9,0	8,5	9,2	1,6

Źródło: BDL/GUS.

W 2012 roku w gminie Kędzierzyn-Koźle zmarło 652 osób, w tym 355 mężczyzn i 297 kobiet. Odsetki zgonów mężczyzn wahały się w latach 2007-2012 od 52% (2008 rok) do 57% (2007 rok i 2010 rok), zaś kobiet – od 43% do 47%. Niezależnie od roku wśród zgonów przeważały zgony mężczyzn niż kobiet. W 2012 roku odnotowano także 3 zgony niemowląt – wartość ta podlegała fluktuacjom w latach 2007-2012: od jednego zgonu w latach 2007-2008 oraz 2011 roku, poprzez dwa w 2009 roku i cztery w 2010 roku.

Tabela 10. Zgony w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

Zgony						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	598	581	644	600	571	652
Mężczyźni	339	309	359	341	305	355
	57%	53%	56%	57%	53%	54%
Kobiety	259	272	285	259	266	297
	43%	47%	44%	43%	47%	46%
Zgony niemowląt						
Ogółem	1	1	2	4	1	3

Źródło: BDL/GUS.

Gmina Kędzierzyn-Koźle charakteryzuje się stosunkowo najniższym wskaźnikiem zgonów na 1000 ludności na tle innych jednostek administracyjnych. W 2012 roku kształtował się on na poziomie 9,4 zgonów na 1000 ludności i w porównaniu do 2007 roku wzrósł o 0,6. We wszystkich innych jednostkach współczynnik zgonów osiągnął w 2012 roku minimalną wartość 10,0. Najwyższy współczynnik zgonów w 2012 roku odnotowano w powiatach subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego: powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (10,4) oraz strzeleckim (10,2).

Tabela 11. Zgony na 1000 ludności w latach 2007-2012.

Zgony na 1000 ludności							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	9,9	10,0	10,1	9,8	9,7	10,0	0,1
Opolskie	9,3	9,5	9,4	9,7	9,6	10,1	0,8
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	9,1	9,0	10,2	9,7	9,6	10,4	1,3
Powiat strzelecki	9,1	8,9	9,9	9,3	8,9	10,2	1,1
Kędzierzyn-Koźle	8,8	9,0	8,7	9,2	9,2	9,4	0,6

Źródło: BDL/GUS.

Przedstawione powyżej dane dotyczące liczby urodzeń i zgonów mają bezpośrednie przełożenie na współczynniki przyrostu naturalnego. W Kędzierzynie-Koźlu w 2012 roku przyrost naturalny wyniósł -0,2, co wskazywało na najlepszą sytuację w porównaniu do powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (-1,9), powiatu strzeleckiego (-1,8) oraz województwa opolskiego (-1,9). W skali kraju przyrost naturalny kształtował się na poziomie 0, tj. liczba urodzeń równoważyła liczbę zgonów. Warto podkreślić, iż o ile w skali całego kraju, województwa opolskiego oraz powiatów subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego wartość współczynnika przyrostu naturalnego w latach 2007-2012 podlegała ciągłemu zmniejszeniu, w przypadku Kędzierzyna-Koźla następowała poprawa sytuacji: poziom przyrostu naturalnego wzrósł o 1,0. Mimo to jest nadal na poziomie ujemnym.

Tabela 12. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2007-2012.

Przyrost naturalny na 1000 ludności							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	0,3	0,9	0,9	0,9	0,3	0,0	-0,3
Opolskie	-1,1	-0,6	-0,4	-0,7	-1,0	-1,2	-0,1
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	-1,4	-0,3	-2,1	-1,2	-1,9	-1,9	-0,5
Powiat strzelecki	-0,9	0,4	-1,4	-0,7	-1,1	-1,8	-0,9
Kędzierzyn-Koźle	-1,2	-0,9	-0,4	-0,2	-0,7	-0,2	1,0

Źródło: BDL/GUS.

W latach 2007-2012 w gminie Kędzierzyn-Koźle migracje podlegały znacznym wahaniom, jednak w każdym roku liczba wymeldowań przewyższała liczbę zameldowań w gminie. Dotyczyło to

zarówno ruchu wewnętrznego, jak migracji zagranicznych. Szczyt zameldowań w ruchu wewnętrznym w Kędzierzynie-Koźlu wystąpił w 2007 roku, osiągając wartość 418 osób, zaś szczyt zameldowań z zagranicy – w 2009 roku (55 osób). Również w przypadku wymeldowań w ruchu wewnętrznym oraz wymeldowań za granicę najwięcej działań odnotowano w 2007 roku: 582 wymeldowań w ruchu wewnętrznym i 159 wymeldowań za granicę.

Tabela 13. Migracje w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
zameldowania w ruchu wewnętrznym	418	346	311	324	346	357
mężczyźni	198	160	141	150	147	159
kobiety	220	186	170	174	199	198
zameldowania z zagranicy	51	46	55	42	53	39
mężczyźni	29	21	37	28	34	21
kobiety	22	25	18	14	19	18
wymeldowania w ruchu wewnętrznym	582	504	566	492	541	544
mężczyźni	294	241	283	231	277	275
kobiety	288	263	283	261	264	269
wymeldowania za granicę	159	127	82	106	119	136
mężczyźni	78	64	39	45	51	66
kobiety	81	63	43	61	68	70

Źródło: BDL/GUS.

Kędzierzyn-Koźle jest jedyną jednostką administracyjną, w której saldo migracji wewnętrznych było dodatnie – w 2012 roku wynosiło 85, zaś od 2007 roku nieustannie utrzymywało się na dodatnim poziomie. W przypadku województwa opolskiego oraz powiatów subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego salda migracji wewnętrznych w latach 2007-2012 były ujemne: w powiecie strzeleckim oraz kędzierzyńsko-kozielskim saldo migracji wewnętrznych w 2012 roku kształtowało się na poziomie wyższym niż w 2007 roku, zaś w przypadku województwa opolskiego było niższe niż w 2007 roku. Salda migracji zagranicznych w wybranych jednostkach administracyjnych w latach 2007-2012 kształtowały się na poziomie ujemnym, a szczyt migracji zagranicznych wystąpił w 2007 roku. Saldo migracji zagranicznych malało w latach 2007-2009, jednak od 2010 roku obserwowane jest zjawisko odwrotne – saldo migracji zagranicznych wzrasta (dotyczy to zarówno całego kraju, jak i województwa opolskiego, a także powiatów subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego oraz Kędzierzyna-Koźle).

Kończąc kwestie migracji, należy dodać, iż dane Głównego Urzędu Statystycznego opierają się wyłącznie na informacjach zgłaszanych do urzędów (rejestrowanych zameldowaniach i wymeldowaniach), nie odzwierciedlają jednak całkowitej skali zjawiska migracji.

Saldo migracji wewnętrznych						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Opolskie	-745	-439	-616	-671	-664	-437
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	-95	-54	-169	-80	-126	-127
Powiat strzelecki	-164	-158	-255	-168	-195	-187
Kędzierzyn-Koźle	113	44	129	60	45	85
Saldo migracji zagranicznych						
Polska	-20485	-14865	-1196	-2114	-4334	-6617
Opolskie	-3317	-2896	-1107	-1122	-1594	-1736
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	-429	-336	-160	-237	-236	-219
Powiat strzelecki	-108	-81	-27	-64	-66	-97
Kędzierzyn-Koźle	-546	-548	-257	-243	-272	-291

Źródło: BDL/GUS.

3.2. Edukacja

W gminie Kędzierzyn-Koźle w 2012 roku funkcjonowało 5 **żłobków** i 1 klub dziecięcy, dysponujące łącznie 276 miejscami:

- Żłobek nr 1 przy ul. Filtrowej 13 z filią przy ul. Jordanowskiej 16 (podmiot prowadzący: gmina Kędzierzyn-Koźle)
- Żłobek nr 3 przy ul. Piotra Skargi 25 (podmiot prowadzący: gmina Kędzierzyn-Koźle)
- Żłobek nr 6 przy ul. 1 Maja 7 (podmiot prowadzący: gmina Kędzierzyn-Koźle)
- Żłobek nr 10 przy ul. Kazimierza Wielkiego 6 (podmiot prowadzący: gmina Kędzierzyn-Koźle)
- Żłobek „Malinowa Chatka” przy ul. Pułaskiego 15 (podmiot prowadzący: Anna Sobota Pracownia Psychologiczno-Edukacyjna „Strefa Rozwoju”)
- Klub Dziecięcy Dziupła Wiewiórki przy ul. Reymonta 8-10-12/2 (podmiot prowadzący: Aleksandra Dronia Klub dziecięcy Dziupła Wiewiórki)¹².

Struktura wiekowa dzieci, które chodzą do żłobków w gminie Kędzierzyn-Koźle, była zmienna w latach 2007-2012, jednak najczęściej uczęszczają do nich w większości dzieci w wieku 2 lat – w 2012 roku stanowiły one 43,5% ogółu dzieci.

Tabela 14. Struktura wiekowa dzieci uczęszczających do żłobków w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012¹³.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
dzieci (31.XII)	153	153	215	202	221	276
dzieci w wieku 0 lat	17	10	23	29	29	14
dzieci w wieku 1 lat	46	69	72	68	82	42
dzieci w wieku 2 lat	88	73	94	105	107	120
dzieci w wieku 3 lat	2	1	26	0	3	99
dzieci w wieku 4 lat	0	0	0	0	0	1

Źródło: BDL/GUS.

Analiza liczby żłobków oraz dzieci uczęszczających do żłobków na przestrzeni lat 2007-2012 wskazuje na rozwój infrastruktury żłobkowej w całym kraju, choć poziom zmian w poszczególnych jednostkach administracyjnych kształtował się na różnym poziomie. Największy przyrost liczby żłobków (liczonych łącznie z oddziałami i klubami dziecięcymi) wystąpił w województwie opolskim – o 162%, na poziomie gminy liczba żłobków zwiększyła się o 25% (tj. 1 żłobek).

Rozwój infrastruktury żłobkowej skutkowało zwiększaniem się liczby dzieci uczęszczających do żłobków. Największy przyrost liczby dzieci występował w województwie opolskim – o 109% w latach 2007-2012. W skali kraju liczba dzieci uczęszczających do żłobków zwiększyła się o 66%, podobna była skala wzrostu w powiecie strzeleckim – 64%. W Kędzierzynie-Koźlu liczba dzieci uczęszczających do żłobków na przestrzeni lat 2007-2012 zwiększyła się o 60%.

¹² Za: Rejestr żłobków i klubów dziecięcych Miejskiego Zarządu Oświaty i Wychowania Kędzierzyn-Koźle (http://bip.biuletyn.info.pl/php/strona.php?bip=bip_zowkk&id_dzi=22&lad=a&id_men=65)

¹³ Dane z lat 2007-2011 obejmują dzieci uczęszczające do żłobków i oddziałów żłobkowych, zaś dane z 2012 roku obejmują dzieci uczęszczające do żłobków, oddziałów żłobkowych oraz klubów dziecięcych.

Tabela 15. Liczba żłobków i dzieci w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
żłobki							
Polska	373	381	380	392	462	699	87%
Opolskie	13	13	13	12	17	34	162%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	4	4	3	3	3	5	25%
Powiat strzelecki	0	0	0	0	0	0	0%
Kędzierzyn-Koźle	4	4	3	3	3	5	25%
dzieci (31.XII.)							
Polska	27168	30187	31448	33628	36664	45111	66%
Opolskie	923	999	1133	1229	1310	1930	109%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	153	153	215	202	221	276	80%
Powiat strzelecki	58	73	67	92	20	95	64%
Kędzierzyn-Koźle	153	153	215	202	221	276	80%

Źródło: BDL/GUS.

Edukacja przedszkolna w Kędzierzynie-Koźlu prowadzona jest w 20 placówkach prowadzonych przez gminę oraz 3 placówkach prowadzonych przez podmioty inne niż gmina:

1. Przedszkolu Publicznym nr 2 przy ul. Kozielskiej 3
2. Przedszkolu Publicznym nr 5 im. Jana Brzechwy przy ul. 1 Maja 5
3. Przedszkolu Publicznym nr 6 przy ul. Kościuszki 21
4. Przedszkolu Publicznym nr 7 przy ul. Jordanowskiej 14
5. Przedszkolu Publicznym nr 8 przy ul. Dmowskiego 5
6. Przedszkolu Publicznym nr 9 przy ul. Harcerskiej 16
7. Przedszkolu Publicznym nr 10 przy ul. Broniewskiego 5
8. Przedszkolu Publicznym nr 11 przy ul. Reja 14
9. Przedszkolu Publicznym nr 12 przy ul. Chrobrego 28
10. Przedszkolu Publicznym nr 13 przy ul. Piastowskiej 10
11. Przedszkolu Publicznym nr 14 przy ul. Roosevelta 13
12. Przedszkolu Publicznym nr 15 przy ul. Spółdzielców 3
13. Przedszkolu Publicznym nr 17 przy ul. Szymanowskiego 29
14. Przedszkolu Publicznym nr 18 przy ul. Sławięcickiej 96
15. Przedszkolu Publicznym nr 20 przy ul. Brzechwy 82 (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu)
16. Przedszkolu Publicznym nr 21 z oddziałami żłobkowymi przy ul. Filtrowej 13
17. Przedszkolu Publicznym nr 22 przy ul. 9 Maja 4
18. Przedszkolu Publicznym nr 23 przy ul. Wierzbowej 4
19. Przedszkolu Publicznym nr 24 przy ul. Leszka Białego 7
20. Przedszkolu Publicznym nr 26 przy ul. Bolesława Śmiałego 5
21. Przedszkole w Publicznym Zespole Przedszkolno-Szkolnym z dodatkową nauką języka mniejszości niemieckiej przy ul. Sucharskiego 59
22. Katolickie Przedszkole Niepubliczne „Ochronka” im. bł. E. Bojanowskiego przy ul. Kozielskiej 29
23. Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla Dzieci z Autyzmem przy ul. Piastowskiej 19

Gmina Kędzierzyn-Koźle przoduje w zakresie odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. W 2012 roku do przedszkoli w gminie uczęszczało 79,7% dzieci w wieku 3-5 lat oraz 81,5% dzieci w wieku 3-6 lat. W obu przypadkach były to najwyższe odsetki w porównaniu do pozostałych analizowanych jednostek administracyjnych. Warto zauważyć, iż na terenie województwa opolskiego (i mniejszych jednostek administracyjnych na tym obszarze) odsetki dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym przewyższają średnią krajową. Jednocześnie, w latach 2007-2012 w skali kraju dokonał się najwyższy wzrost odsetka dzieci uczęszczających do przedszkoli: dla dzieci

3-5 letnich wyniósł on 22,4% (w gminie jedynie 8,3%), zaś dla dzieci 3-6 letnich 12,4% (w gminie 8,6%).

Tabela 16. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2007-2012.

Odsetek dzieci w wieku 3 – 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	47,3	52,7	59,7	62,6	69,2	69,7	22,4
Opolskie	67,6	72,7	76,8	76,6	78,9	77,9	10,3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	70,0	71,0	76,8	78,6	79,7	79,6	9,6
Powiat strzelecki	65,7	73,0	75,3	74,0	79,5	78,7	13,0
Kędzierzyn-Koźle	71,4	71,8	77,1	80,9	81,7	79,7	8,3
odsetek dzieci w wieku 3 – 6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym							
Polska	59,2	63,1	67,3	68,0	70,8	71,6	12,4
Opolskie	74,0	77,9	80,4	78,8	79,0	79,3	5,3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	75,2	76,4	80,2	79,7	79,2	80,9	5,7
Powiat strzelecki	76,4	76,6	79,3	81,6	80,3	81,0	4,6
Kędzierzyn-Koźle	72,9	78,5	80,1	77,9	80,7	81,5	8,6

Źródło: BDL/GUS.

W Kędzierzynie-Koźlu w 2013 roku funkcjonowało 15 **szkół podstawowych** dla dzieci i młodzieży (12 prowadzonych przez gminę oraz 1 prowadzona przez stowarzyszenie) oraz 2 szkoły podstawowe specjalne (1 prowadzona przez powiat i 1 prowadzona przez stowarzyszenie):

1. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Powstańców Śląskich przy ul. Kościelnej 19
2. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 im. Komisji Edukacji Narodowej przy ul. Przodowników Pracy 13a (Zespół Szkół Miejskich nr 5 w Kędzierzynie-Koźlu)
3. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 5 im. Adama Mickiewicza przy ul. Kościuszki 41
4. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 6 im. Marii Skłodowskiej-Curie przy ul. Stalmacha 20
5. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 9 im. Jurija Gagarina przy ul. Gagarina 3
6. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 10 im. Wojska Polskiego przy ul. Szkolnej 3 (Zespół Szkół Miejskich nr 3 w Kędzierzynie-Koźlu)
7. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 11 im. Władysława Broniewskiego przy ul. Partyzantów 30
8. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 12 im. Kadeta Zygmunta Kuczyńskiego przy ul. Piastowskiej 30 (wraz z filią przy ul. Archimedesza 25)
9. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 15 im. Jana Kochanowskiego przy ul. Szymanowskiego 19 (Zespół Szkół Miejskich nr 2 w Kędzierzynie-Koźlu)
10. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 16 przy ul. Sławięcickiej 96 (Zespół Szkół Miejskich nr 4 w Kędzierzynie-Koźlu)
11. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 18 im. Wojciecha Korfańskiego przy ul. Brzechwy 80 (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu)
12. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 19 im. Bronisława Malinowskiego przy ul. Mieszka I (Zespół Szkół Miejskich nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu)
13. Szkoła Podstawowa w Publicznym Zespole Przedszkolno-Szkolnym z dodatkową nauką języka mniejszości niemieckiej przy ul. Stoczniovców 11 (Stowarzyszenie Oświatowe Koźle Rogi - Bildungsgesellschaft Cosel Rogau)
14. Publiczna Specjalna Szkoła Podstawowa przy ul. Krasickiego 10 (Zespół Szkół Specjalnych im. J. Brzechwy)
15. Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna przy ul. Piastowskiej 19 (Zespół Niepublicznych Szkół Specjalnych)

Na przestrzeni lat 2007-2012 odnotowano niewielkie zmiany w infrastrukturze szkół podstawowych – zlikwidowano jedną szkołę podstawową dla dzieci i młodzieży oraz powołano do istnienia jedną dodatkową szkołę specjalną.

Tabela 17. Szkolnictwo podstawowe w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	15	15	15	15	15	14
pomieszczenia szkolne	255	275	274	278	272	253
oddziały w szkołach	180,00	173,00	168,00	166,00	168,00	153,00
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży						
ogółem	1	1	1	1	2	2
pomieszczenia szkolne	15	9	9	16	19	15
oddziały w szkołach	12,00	12,00	7,00	7,00	8,00	10,00

Źródło: BDL/GUS.

Niezależnie od analizowanej jednostki administracyjnej, w latach 2007-2012 obserwowany jest spadek liczby uczniów szkół podstawowych. Największa dynamika zmian liczby uczniów szkół podstawowych dotyczyła powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, gdzie na przestrzeni lat 2007-2012 spadła niemal o jedną piątą (19%). W przypadku gminy Kędzierzyn-Koźle liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych zmniejszyła się o 16,5%. Stosunkowo najlepsza sytuacja panowała w skali całego kraju, gdzie liczba uczniów szkół podstawowych zmniejszyła się o 9%.

Analiza liczby absolwentów szkół podstawowych wskazuje na odwrotne tendencje – choć we wszystkich jednostkach administracyjnych odnotowano spadek liczby absolwentów szkół podstawowych, to w przypadku gminy Kędzierzyn-Koźle spadek był stosunkowo najmniejszy – na poziomie 15,1%. W powiecie strzeleckim, województwie opolskim oraz całym kraju spadek liczby absolwentów szkół podstawowych kształtował się na poziomie 22-24%.

Tabela 18. Liczba uczniów oraz absolwentów szkół podstawowych w latach 2007-2012.

Liczba uczniów							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	2347921	2268486	2210279	2167200	2163399	2137346	-9%
Opolskie	58115	55702	53594	51691	50589	49112	-15,5%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	5523	5304	5055	4844	4755	4472	-19%
Powiat strzelecki	4315	4088	3952	3859	3741	3649	-15,4%
Kędzierzyn-Koźle	3569	3429	3252	3139	3141	2980	-16,5%
liczba absolwentów							
Polska	461078	422041	405697	389768	373421	358387	-22,3%
Opolskie	11576	10286	10224	9684	9159	8781	-24,1%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	1010	949	992	925	833	876	-13,3%
Powiat strzelecki	873	778	756	663	702	667	-23,6%
Kędzierzyn-Koźle	649	613	635	576	526	551	-15,1%

Źródło: BDL/GUS.

Szkolnictwo gimnazjalne w gminie Kędzierzyn-Koźle prowadzone jest w 9 szkołach gimnazjalnych dla dzieci i młodzieży oraz 2 gimnazjach specjalnych:

1. Publiczne Gimnazjum nr 1 im. Orłąt Lwowskich przy ul. Piramowicza 30
2. Publiczne Gimnazjum nr 2 przy ul. Szymanowskiego 19 (Zespół Szkół Miejskich nr 2 w Kędzierzynie-Koźlu)
3. Publiczne Gimnazjum nr 3 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego przy ul. Piotra Skargi 11
4. Publiczne Gimnazjum nr 4 im. Karola Wojtyły przy ul. 1 Maja 3
5. Publiczne Gimnazjum nr 5 im. Polskich Olimpijczyków przy ul. Mieszka I 4 (Zespół Szkół Miejskich nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu)

6. Publiczne Gimnazjum nr 6 w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Brzechwy 80
7. Publiczne Gimnazjum nr 7 przy ul. Szkolnej 3 (Zespół Szkół Miejskich nr 3 w Kędzierzynie-Koźle)
8. Publiczne Gimnazjum nr 9 przy ul. Sławięcickiej 96 (Zespół Szkół Miejskich nr 4 w Kędzierzynie-Koźlu)
9. Publiczne Gimnazjum nr 10 przy ul. Przodowników Pracy 13a (Zespół Szkół Miejskich nr 5 w Kędzierzynie-Koźle)
10. Publiczne Gimnazjum Specjalne przy ul. Krasickiego 10 (Zespół Szkół Specjalnych im. J. Brzechwy)
11. Niepubliczne Gimnazjum Specjalne przy ul. Piastowskiej 19 (Zespół Niepublicznych Szkół Specjalnych)

Liczba gimnazjów w latach 2007-2012 podlegała fluktuacjom: w roku 2007 było ich 10, w latach 2008-2010 funkcjonowało 8 gimnazjów, zaś w 2011 roku ponownie wzrosła, do 9 szkół gimnazjalnych. Stałemu spadkowi podlegała jednak liczba oddziałów w gimnazjach w gminie: z 95 w 2007 roku do 79 w 2012 roku. W Kędzierzynie-Koźlu funkcjonuje także 1 Gimnazjum dla dorosłych prowadzone w Centrum Nauki i Biznesu „Żak” przy ul. Garncarskiej 3.

Tabela 19. Szkolnictwo gimnazjalne w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

gimnazja dla dzieci i młodzieży						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	10	8	8	8	9	9
pomieszczenia szkolne	106	88	90	90	99	96
oddziały w szkołach	95	90	88,00	87,00	82,00	79,00
gimnazja specjalne dla dzieci i młodzieży						
ogółem	1	1	1	1	2	2
pomieszczenia szkolne	0	7	7	4	1	10
oddziały w szkołach	6,00	7,00	8,00	5,00	7,00	7,00

Źródło: BDL/GUS.

Również w przypadku szkół gimnazjalnych na przestrzeni lat 2007-2012 odnotowano spadek liczby uczniów. W skali kraju liczba uczniów zmniejszyła się niemal o jedną piątą (-19,7%), w skali województwa opolskiego nastąpił spadek o 22,1%. Podobny poziom ubytku uczniów szkół gimnazjalnych wystąpił w gminie Kędzierzyn-Koźle (spadek o 21,4%) oraz powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (spadek o 20,1%). W drugim z powiatów tworzących subregion kędzierzyńsko-kozielski, powiecie strzeleckim, spadek liczby uczniów uczęszczających do gimnazjów był największy i kształtował się na poziomie 27,7%.

W latach 2007-2012 ubytek odnotowano również w zakresie liczby absolwentów szkół gimnazjalnych. W skali kraju spadek liczby absolwentów wyniósł 22,1%, podobna dynamika zmian dotyczyła gminy Kędzierzyn-Koźle – spadek o 22,5%. W przypadku województwa opolskiego oraz powiatu strzeleckiego zmniejszenie się liczby absolwentów szkół gimnazjalnych kształtowało się na nieznacznie wyższym poziomie: odpowiednio -26,2% oraz -28,6%.

Tabela 20. Liczba uczniów oraz absolwentów gimnazjów w latach 2007-2012.

liczba uczniów							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	1465452	1393692	1336610	1277473	1225807	1177480	-19,7%
Opolskie	37301	35096	33522	32172	30611	29057	-22,1%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	3451	3280	3083	3018	2879	2757	-20,1%
Powiat strzelecki	2921	2700	2573	2361	2202	2111	-27,7%
Kędzierzyn-Koźle	2316	2186	2071	1995	1903	1821	-21,4%
liczba absolwentów							
Polska	514863	480224	460034	441637	416379	401131	-22,1%
Opolskie	13544	11966	11560	11077	10407	9990	-26,2%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	1251	999	1149	948	945	956	-23,6%
Powiat strzelecki	1048	939	930	875	747	748	-28,6%
Kędzierzyn-Koźle	824	644	752	636	617	639	-22,5%

Źródło: BDL/GUS.

Szkolnictwo ponadgminajalne w gminie Kędzierzyn-Koźle prowadzone jest w szkołach zawodowych, liceach ogólnokształcących oraz technikach.

W Kędzierzynie-Koźlu w 2012 roku działalność prowadziły 3 **zasadnicze szkoły zawodowe** dla młodzieży, 1 szkoła specjalna oraz 1 zasadnicza szkoła zawodowa dla dorosłych:

- Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1 w Zespole Szkół nr 1 im. Powstańców Śląskich przy ul. Skarbowej 2, oferująca naukę w zawodach: kucharz, fryzjer, sprzedawca, murarz-tylnik oraz klasach wielozadaniowych.
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2 w Zespole Szkół Żeglugi Śródlądowej im. Bohaterów Westerplatte przy ul. Bohaterów Westerplatte 1, oferująca naukę w zawodach: mechanik pojazdów samochodowych oraz mechanik-monter maszyn i urządzeń.
- Zespół Szkół Zawodowych nr 3 przy Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących przy ul. Mostowej 7, oferujący naukę w zawodach: ślusarz, elektryk, operator obrabiarek skrawających oraz elektromechanik pojazdów samochodowych i monter mechatronik.
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna WZDZ w Opolu z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Kazimierza Wielkiego 17, oferująca naukę w zawodach: kucharz małej gastronomii, sprzedawca, murarz, malarz-tapicer oraz stolarz.
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla Dorosłych w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących przy ul. Mostowej 7, oferująca naukę w zawodach: kucharz, fryzjer, sprzedawca, murarz, malarz-tapicer oraz ślusarz.

Tabela 21. Szkolnictwo zasadnicze zawodowe w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	4	3	3	3	3	3
pomieszczenia szkolne	15	15	20	28	28	21
oddziały w szkołach	22,00	22,00	23,00	21,00	17,00	18,00
zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne						
Ogółem	1	1	1	1	1	1
pomieszczenia szkolne	0	0	18	18	18	18
oddziały w szkołach	3,00	3,00	3,00	8,00	9,00	3,00
zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych						
Ogółem	0	0	0	1	1	1
pomieszczenia szkolne	0	0	0	0	0	0
oddziały w szkołach	0,0	0,0	0,00	1,00	3,00	2,00

Źródło: BDL/GUS.

Na przestrzeni lat 2007-2012 obserwowany był spadek liczby uczniów i absolwentów zasadniczych szkół zawodowych. W skali całego kraju liczba uczniów zasadniczych szkół zawodowych zmniejszyła się o 15,8%. W województwie opolskim, powiatach strzeleckim i kędzierzyńsko-kozielskim spadek kształtował się na wyższym poziomie: -22,2% w województwie, -23,5% w powiecie strzeleckim i -20,3% w Kędzierzynie-Koźlu.

Spadek liczby absolwentów zasadniczych szkół zawodowych dotyczył w szczególności Kędzierzyna-Koźła, gdzie wyniósł -29,6%. W skali województwa spadek liczby absolwentów tego etapu edukacji kształtował się na poziomie -3%, zaś w powiecie strzeleckim: -0,6%. Jedynie w skali całego kraju w latach 2007-2012 odnotowano wzrost liczby absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, choć i w tym przypadku wzrost nie był znaczny i wyniósł 4,1%.

Tabela 22. Liczba uczniów i absolwentów zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
uczniowie							
Polska	218218	222859	220108	209958	196811	183716	-15,8%
Opolskie	7341	7307	7264	6616	6059	5712	-22,2%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	620	596	601	516	482	494	-20,3%
Powiat strzelecki	586	573	544	519	481	448	-23,5%
Kędzierzyn-Koźle	620	596	601	516	482	494	-20,3%
absolwenci							
Polska	64008	62108	67237	72332	70371	66662	4,1%
Opolskie	2157	2195	2304	2533	2480	2092	-3%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	226	193	193	196	183	159	-29,6%
Powiat strzelecki	174	199	190	212	182	173	-0,6%
Kędzierzyn-Koźle	226	193	193	196	183	159	-29,6%

Źródło: BDL/GUS.

Edukacja ogólnokształcąca na poziomie liceów w gminie Kędzierzyn-Koźle w 2013 roku odbywała się w 4 liceach ogólnokształcących dla młodzieży i 5 liceach ogólnokształcących dla dorosłych. Liczba placówek ogólnokształcących dla młodzieży nie zmieniła się w latach 2007-2012, jednak stałemu spadkowi podlegała liczba prowadzonych oddziałów. W przypadku liceów ogólnokształcących dla dorosłych wraz ze wzrostem liczby placówek (z 2 w latach 2008-2009 do 5 w 2012 roku), zwiększała się także liczba oddziałów (z 7 do 16).

1. I Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza przy ul. Piramowicza 36

2. II Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika przy ul. Matejki 19
3. III Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół nr 3 przy ul. Sławięcickiej 79 (klasa policyjna)
4. Liceum Ogólnokształcące WZDZ w Opolu z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Kazimierza Wielkiego 17
5. Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Żak” w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Garncarskiej 3
6. Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Nasza Szkoła” przy ul. Piotra Skargi 11
7. Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych prowadzone przez Fundację Dla Dobra Publicznego przy ul. Skarbowej 2
8. Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących przy ul. Mostowej 7

Tabela 23. Ponadgimnazjalne szkolnictwo ogólnokształcące w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

licea ogólnokształcące dla młodzieży bez specjalnych						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	5	5	5	5	5	5
pomieszczenia szkolne	86	86	85	86	86	88
Oddziały	53,00	50,00	49,00	49,00	47,00	44,00
licea ogólnokształcące dla dorosłych						
Ogółem	3	2	2	3	4	5
pomieszczenia szkolne	2	2	2	2	2	2
Oddziały	8,00	7,00	7,00	9,00	11,00	16,00

Źródło: BDL/GUS.

Liczba uczniów liceów ogólnokształcących w latach 2007-2012 podlegała znacznemu spadkowi. W gminie Kędzierzyn-Koźle liczba uczniów liceów zmniejszyła się o niemal jedną czwartą (spadek na poziomie -23,7%), nieznacznie wyższy spadek występował w województwie opolskim: -25,7%. Również spadek, choć na mniejszym poziomie, dotyczył liczby absolwentów liceów ogólnokształcących – w tym przypadku w Kędzierzynie-Koźlu dynamika zmian liczby absolwentów szkół ogólnokształcących była najniższa (-2,7%) w porównaniu do skali całego kraju (-12,9%), województwa opolskiego (-11,2%) czy powiatu strzeleckiego (-8,1%).

Tabela 24. Liczba uczniów i absolwentów liceów ogólnokształcących dla młodzieży w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
uczniowie							
Polska	711373	685329	655394	631319	605156	577462	-18,8%
Opolskie	15903	15063	14080	13268	12541	11808	-25,7%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	1547	1439	1395	1321	1300	1181	-23,7%
Powiat strzelecki	654	661	634	588	549	546	-16,5%
Kędzierzyn-Koźle	1547	1439	1395	1321	1300	1181	-23,7%
absolwenci							
Polska	231583	231073	230244	218037	207958	201738	-12,9%
Opolskie	4779	5061	5165	4946	4438	4245	-11,2%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	485	532	521	485	421	472	-2,7%
Powiat strzelecki	211	202	217	226	195	194	-8,1%
Kędzierzyn-Koźle	485	532	521	485	421	472	-2,7%

Źródło: BDL/GUS.

Kształcenie zawodowe dla młodzieży na poziomie średnim w 2012 roku odbywało się w 4 **technikach** funkcjonujących na terenie Kędzierzyna-Koźla. Ich liczba, podobnie jak oddziałów zmniejszyła się w 2012 roku w porównaniu do 2007 roku.

1. Technikum nr 1 w Zespole Szkół nr 1 im. Powstańców Śląskich przy ul. Skarbowej 2 („Budowlanka”) oferujące naukę w zawodach: technik budownictwa, technik ekonomista,

technik handlowiec, technik logistyki, technik żywienia i usług gastronomicznych oraz technik usług fryzjerskich.

2. Technikum nr 2 w Zespole Szkół Żeglugi Śródlądowej im. Bohaterów Westerplatte przy ul. Bohaterów Westerplatte 1 oferujące naukę w zawodach: technik mechanik, technik pojazdów samochodowych, technik żeglugi śródlądowej oraz technik informatyk.
3. Technikum nr 3 w Zespole Szkół nr 3 im. Mikołaja Reja przy ul. Sławięcickiej 79 oferujące naukę w zawodach: technik technologii chemicznej, technik ekonomista, technik spedytor, technik organizacji reklamy, technik obsługi turystycznej oraz technik hotelarstwa i technik fototechnik.
4. Technikum nr 4 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Marii Skłodowskiej-Curie przy ul. Mostowej 7 oferujące naukę w zawodach: technik elektryk, technik mechatronik, technik elektronik, technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej oraz technik informatyk, technik pojazdów samochodowych, technik mechanik, technik teleinformatyk, technik telekomunikacji.

Tabela 25. Średnie szkolnictwo zawodowe dla młodzieży w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

technika dla młodzieży bez specjalnych						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	5	5	5	5	5	4
Oddziały	62,00	67,00	66,00	64,00	62,00	59,00
pomieszczenia szkolne	118	168	133	133	118	127

Źródło: BDL/GUS.

Liczba uczniów w technikach również podlegała w latach 2007-2012 zmniejszeniu, jednak spadek ten był niższy niż w przypadku liceów ogólnokształcących. W Kędzierzynie-Koźlu liczba uczniów zmniejszyła się w 2012 roku o 7,3% w stosunku do 2007 roku – mniejsze spadki odnotowano w województwie opolskim (o 2,7%) oraz całym kraju (o 3,9%). Z kolei wyższe dynamiki zmian liczby uczniów techników dotyczyły całego subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego: powiatu strzeleckiego (spadek o 12,3%) oraz powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (spadek o 12,4%).

W 2012 roku więcej osób zostało absolwentami techników niż miało to miejsce w 2007 roku, a zjawisko to występowało w szkołach technicznych wszystkich analizowanych jednostek administracyjnych. W Kędzierzynie-Koźlu liczba absolwentów techników zwiększyła się o 10,7%, choć był to najniższy z możliwych wzrostów. W skali kraju liczba absolwentów szkół technicznych zwiększyła się o 16,7%; w powiecie strzeleckim wzrost był jeszcze wyższy i wynosił 26,3%, zaś w województwie opolskim liczba absolwentów techników zwiększyła się w latach 2007-2012 aż o 37,3%.

Tabela 26. Liczba uczniów i absolwentów techników w latach 2007-2012.

uczniowie							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	541382	549389	551420	544501	528246	520103	-3,9%
Opolskie	14419	14907	14874	14664	14188	14032	-2,7%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	1809	1797	1770	1650	1594	1585	-12,4%
Powiat strzelecki	1095	1124	1136	1086	1035	960	-12,3%
Kędzierzyn-Koźle	1571	1583	1582	1482	1445	1457	-7,3%
absolwenci							
Polska	104257	106367	111280	116833	124274	121680	16,7%
Opolskie	2452	2811	3245	3169	3691	3367	37,3%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	328	384	387	436	383	360	9,8%
Powiat strzelecki	209	224	220	264	276	264	26,3%
Kędzierzyn-Koźle	280	317	321	391	344	310	10,7%

Źródło: BDL/GUS.

W Kędzierzynie-Koźlu funkcjonują także dwie szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych, kształcące w cyklu cztero- i sześcioletnim. W roku 2012 uczęszczało do nich łącznie 252 uczniów. W **Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia nr 1** (przy ul. Kościuszki 40) prowadzona jest nauka gry na instrumentach muzycznych, zarówno w formie indywidualnej, jak i zespołowej. Dostępna oferta szkoły obejmuje naukę na: fortepianie, skrzypcach, wiolonczeli, kontrabasie, akordeonie, gitarze, flecie, oboju, klarncie, saksofonie, trąbce, waltorni, puzonie oraz instrumentach muzycznych. Uczniów obowiązują także zajęcia z rytmiki z kształceniem słuchu, chór, orkiestra oraz zespół¹⁴. W **Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia nr 2** im. Marii Szymanowskiej (przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 9) uczniowie mają możliwość uczęszczania do klas: fortepianu, akordeonu, skrzypiec, wiolonczeli, gitary klasycznej, fletu poprzecznego, klarnetu, saksofonu, trąbki waltorni, puzonu, tuby oraz perkusji. W PSM nr 2 działają również różne zespoły instrumentalne, chór czy orkiestra dęta, funkcjonuje także ognisko muzyczne, które prowadzi naukę na instrumentach muzycznych oraz zajęcia umuzykalniające¹⁵.

Na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle w roku szkolnym 2013/2014 funkcjonowały dwie **szkoły policealne** dla młodzieży oraz 9 szkół policealnych dla dorosłych:

1. Szkoła Policealna dla Młodzieży (Zespół Szkół w Kędzierzynie-Koźlu).
2. Medyczne Studium Zawodowe im. Marii Minczewskiej prowadzące naukę w zawodach: technik farmaceutyczny oraz technik masażysta.
3. Policealna Szkoła Centrum Edukacji „Siódemka”
4. Szkoła Policealna dla Dorosłych (Zespół Szkół w Kędzierzynie-Koźlu) oferująca naukę w zawodzie opiekun medyczny
5. Policealna Szkoła Zawodowa „Żak” w Kędzierzynie-Koźlu oferująca naukę w zawodzie opiekunka dziecięca.
6. Policealna Szkoła Centrum Nauki i Biznesu „Żak” oferująca naukę w zawodach technik budownictwa, technik bezpieczeństwa i higieny pracy, technik logistyk, technik administracji oraz technik rachunkowości.
7. Policealna Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna dla Dorosłych oferująca naukę w zawodach: technik administracji, technik archiwista, opiekun osoby starszej, opiekun w domu pomocy społecznej, technik informatyk, technik rachunkowości, opiekunka środowiskowa, asystent osoby niepełnosprawnej, technik usług pocztowych i finansowych, florysta oraz technik bezpieczeństwa i higieny pracy.

¹⁴ Za: www.psmkędzierzyn.com

¹⁵ Za: www.psm-kozle.pl

8. Policealna Szkoła TEB Edukacja oferująca naukę w zawodach: technik masażysta, technik bezpieczeństwa i higieny pracy, technik administracji, technik usług fryzjerskich, technik usług kosmetycznych oraz opiekun medyczny.
9. Prywatna Szkoła Policealna dla Dorosłych „Twoja Szkoła” oferująca naukę w zawodzie technik administracji.
10. Policealna Szkoła Zawodowa dla Dorosłych WZDZ w Opolu z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu oferująca naukę w zawodzie technik ekonomista¹⁶.

W szkołach policealnych liczba uczniów podlegała różnym wahaniom w latach 2007-2012. W przypadku Kędzierzyna-Koźla odnotowano w tym okresie spadek liczby uczniów szkół policealnych dla młodzieży (o 57%), a jednocześnie znaczny wzrost liczby uczniów szkół policealnych dla dorosłych (o 165%). W skali województwa opolskiego występowały podobne zjawiska, jednak o znacznie mniejszej dynamice: liczba uczniów szkół policealnych dla młodzieży zmniejszyła się w latach 2007-2012 o 19%, zaś liczba uczniów szkół policealnych dla dorosłych zwiększyła się o 12%.

Tabela 27. Liczba uczniów i absolwentów szkół policealnych dla młodzieży i dorosłych w latach 2007-2012.

uczniowie – szkoły policealne dla młodzieży							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	35422	31801	33286	35813	37261	39415	11%
Opolskie	684	550	537	627	606	554	-19%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	104	83	85	68	52	45	-57%
Kędzierzyn-Koźle	104	83	85	68	52	45	-57%
absolwenci – szkoły policealne dla młodzieży							
Polska	19181	15754	12977	12642	14015	14332	-25%
Opolskie	405	344	184	338	254	246	-39%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	28	53	29	38	28	24	-14%
Kędzierzyn-Koźle	28	53	29	38	28	24	-14%
uczniowie – szkoły policealne dla dorosłych							
Polska	265539	311977	251199	262679	293020	294517	11%
Opolskie	5602	6778	5609	5601	6045	6270	12%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	296	357	300	487	589	784	165%
Powiat strzelecki	8	15	5	4	6	2	-75%
Kędzierzyn-Koźle	296	357	300	487	589	784	165%
absolwenci – szkoły policealne dla dorosłych							
Polska	69473	68795	67475	68736	67826	72666	5%
Opolskie	1824	1574	1789	1710	1671	1638	-10%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	137	74	102	125	121	170	24%
Powiat strzelecki	0	10	0	3	0	2	-
Kędzierzyn-Koźle	137	74	102	125	121	170	24%

Źródło: BDL/GUS.

Najstarsi mieszkańcy Kędzierzyna-Koźle mogą skorzystać także ze specjalnej oferty kształcenia ustawicznego. W ramach działalności **Stowarzyszenia Uniwersytet Trzeciego Wieku** w Kędzierzynie-Koźlu funkcjonującego pod patronatem Uniwersytetu Opolskiego, w roku akademickim 2013/2014 studenci seniorzy mają możliwość uczestniczenia w zajęciach naukowych i rekreacyjnych o różnorodnej tematyce: seminarium historycznym, warsztatach komputerowych (na różnym poziomie zaawansowania), lektoratach języka niemieckiego i angielskiego (na różnym poziomie zaawansowania), nauce esperanto, nauce pływania, gimnastyce rehabilitacyjnej, pilatesie, zumbie, gimnastyce, kole śpiewaczym czy nawet zajęciach kung fu¹⁷.

¹⁶ Za: Kuratorium Oświaty w Opolu, <http://www.kuratorium.opole.pl/index.php/baza-szkol>

¹⁷ Za: <http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=39314>

3.3. Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

W 2012 roku w Kędzierzynie-Koźlu funkcjonowało 27 **aptek**, w których pracowało 49 magistrów farmacji. Na jedną aptekę w Kędzierzynie-Koźlu przypadało w 2012 roku 2.357 mieszkańców, co oznaczało spadek o 149 osób w porównaniu do 2007 roku. Jednocześnie wskaźnik ludności przypadającej na 1 aptekę ogólnodostępną osiągnięty w gminie był najniższy spośród wszystkich analizowanych jednostek. W powiecie kędzierzyńsko-kozielskim na 1 aptekę przypadało w 2012 roku 3.263 mieszkańców, nieznacznie więcej w województwie opolskim (3.334 osoby), a nieznacznie mniej w skali kraju – 3.211 osób. Stosunkowo najgorsza dostępność aptek występowała w powiecie strzeleckim, gdzie na 1 aptekę przypadało 4.029 mieszkańców powiatu. Jednocześnie na tym terenie w latach 2007-2012 wystąpił największy spadek liczby ludności przypadającej na aptekę ogólnodostępną (o 668 osób).

Tabela 28. Ludność na 1 aptekę ogólnodostępną w latach 2007-2012.

Ludność na aptekę ogólnodostępną							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	3587	3590	3528	3411	3290	3211	-376
Opolskie	3758	3716	3777	3646	3403	3334	-424
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	3493	3603	3344	2997	3173	3263	-230
Powiat strzelecki	4697	4960	5278	5136	4040	4029	-668
Kędzierzyn-Koźle	2506	2598	2392	2217	2285	2357	-149
liczba aptek	26	25	27	29	28	27	+1
mgr farmacji	42	41	46	52	57	49	+7

Źródło: BDL/GUS.

Na terenie Kędzierzyna-Koźła w 2012 roku funkcjonowało 35 **przychodni** oraz prowadzonych było 17 **praktyk lekarskich**. Wśród przychodni na terenie gminy przeważały przychodnie niepubliczne (w 2011 roku było ich 29) nad publicznymi (4 przychodnie w 2011 roku).

Tabela 29. Przychodnie w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
przychodnie ogółem	21	24	25	25	33	35
Publiczne	6	6	4	4	4	-
Niepubliczne	15	18	21	21	29	-
praktyki lekarskie w miastach	27	20	19	18	17	17

Źródło: BDL/GUS.

Niemal nie występowały różnice w liczbie placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 10 tys. ludności w wybranych jednostkach administracyjnych. W skali całego kraju, województwa opolskiego oraz powiatów subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego (strzeleckiego i kędzierzyńsko-kozielskiego) na 10 tys. ludności przypada 5 placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. W przypadku samego Kędzierzyna-Koźła osiągnięto liczbę 6 placówek opieki zdrowotnej na 10 tys. mieszkańców.

Tabela 30. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 10 tys. ludności w latach 2007-2012.

placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 10 tys. ludności						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Polska	4	4	4	4	5	5
Opolskie	3	4	4	4	5	5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	3	3	3	3	5	5
Powiat strzelecki	4	4	4	4	5	5
Kędzierzyn-Koźle	3	4	4	4	5	6

Źródło: BDL/GUS.

Mieszkańcy Kędzierzyna-Koźla mają możliwość skorzystania z pomocy szpitalnej w Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie-Koźlu. Szpital Zespolony przy ul. Roosevelta 2 w Koźlu obejmuje oddziały: anestezjologii i intensywnej terapii (OIOM), chirurgii, chorób wewnętrznych, laryngologiczny, okulistyczny, neonatologiczny, patologii noworodka, położniczo-ginekologiczny, urologiczny, urazowo-ortopedyczny oraz izba przyjęć i szpitalny oddział ratunkowy (SOR), apteka szpitalna, blok operacyjny i blok porodowy. W Szpitalu Zespolonym w Kędzierzynie przy ul. Doktora Judyma 4 znajdują się oddziały pulmonologii, neurologii, urologii, skórno-wenerologiczny oraz geriatry, zaś w Szpitalu Zespolonym przy ul. 24 Kwietnia 13 funkcjonuje oddział dziecięcy¹⁸. W Kędzierzynie-Koźlu mieści się także IV Oddział Kardiologii Inwazyjnej, Elektrostymulacji i Angiologii Polsko-Amerykańskich Klinik Serca¹⁹. Usługi w zakresie dializowania wykonuje Stacja dializ –NZOZ „CENTRUM DIALIZA” w Koźlu przy ul. Kozielskiej 11. Istnieje także możliwość wykonania badań Rezonansu Magnetycznego i Tomografii Komputerowej w filii Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej HELIMED Śląskiego Centrum Diagnostyki Obrazowej przy ulicy Roosevelta 4.

W ramach Gminnego Programu Ochrony Zdrowia ze środków budżetu miasta w wyniku rozstrzygniętych otwartych konkursów ofert w 2012 roku przeprowadzono 13 programów zdrowotnych dotyczących profilaktyki: wczesnego wykrywania raka piersi, wczesnego wykrywania raka szyjki macicy, chorób tarczycy, wczesnego wykrywania raka prostaty, gruźlicy i chorób płuc, wczesnego wykrywania jaskry, wczesnego wykrywania chorób naczyniowych OUN, wczesnego wykrywania raka jelita grubego, chorób naczyniowych u osób po 35 roku życia, wczesnego wykrywania cukrzycy, zaburzeń odżywiania u dzieci, raka szyjki macicy – szczepienie przeciwko wirusowi HPV szczepionką czterowalentną oraz wczesnego wykrywania osteoporozy. Łączna wartość umów zawartych w ramach programów zdrowotnych w 2012 roku wyniosła w gminie 699.559,00 zł. Oprócz profilaktyki zdrowia, gmina Kędzierzyn-Koźle prowadziła również:

- Działania w zakresie promocji zdrowia, m.in. akcje edukacyjne, happeningi profilaktyczne, konkursy, działania z wykorzystaniem środków masowego przekazu, itp.
- Opiekę pielęgniacyjną i opiekę rehabilitacyjną – na podstawie otwartego konkursu ofert usługi w tym zakresie od 02.02.2012 świadczy Stacja Opieki Caritas w Kędzierzynie-Koźlu. W 2012 roku Stacja obsłużyła 114 osób, wykonano 887 wizyt domowych, 171 osobom udostępniono sprzęt medyczny. W ramach opieki rehabilitacyjnej z rehabilitacji leczniczej w 2012 roku skorzystało 767 pacjentów, którym wykonywano zabiegi z zakresu kinezyterapii, masażu, elektrolecznictwa, pola magnetycznego, światłolecznictwa i krioterapii.
- Aktywizację osób starszych zamieszkałych na terenie miasta – na podstawie umowy ze Stowarzyszeniem Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Kędzierzynie-Koźlu w 2012 roku realizowane były projekty: „My też...”, „Nadal gotowi...”, które poprzez zajęcia edukacyjno-kulturalne przyczyniły się do zagospodarowania czasu wolnego osób starszych, ale także nabycia nowych umiejętności i wiedzy.

¹⁸ Za: <http://www.spzoz.bipst.pl/index.php?grupa=26748>

¹⁹ Za: <http://www.klinikiserca.pl/pl/departments/4>

- Wsparcie edukacji i terapii osób niepełnosprawnych, w tym osób z autyzmem –na podstawie umowy ze Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Autystów „Mały Książę” z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu realizowano w 2012 roku trening umiejętności społecznych dla osób z zaburzeniami autystycznymi.
- Wsparcie psychologiczne dla osób nieuleczalnie chorych i ich rodzin w ramach opieki paliatywnej i hospicyjnej –na podstawie umowy z Caritas Diecezji Opolskiej w Hospicjum Domowym Caritas Diecezji Opolskiej i Poradni Opieki Paliatywnej Caritas Diecezji Opolskiej w Kędzierzynie-Koźlu sprawowano opiekę psychologiczną na nieuleczalnie chorymi i ich rodzinami. W 2012 roku udzielono porad 40 osobom, przeprowadzono 3 grupowe zajęcia terapeutyczne i wykonano 40 wizyt domowych.
- „Bezpieczne Miasto” – Społeczny Telefon Zaufania –zainstalowany w Komendzie Powiatowej Policji w Kędzierzynie-Koźlu telefon umożliwia anonimowe zgłoszenie przestępstwa, zakłócenia porządku itd. W 2012 roku odebrano 14 połączeń na Społeczny Telefon Zaufania (nr 483-87-88)²⁰.

W Kędzierzynie-Koźlu w 2012 roku funkcjonowały 4 placówki stacjonarnej pomocy społecznej, w tym 2 domy pomocy społecznej (Dom Pomocy Społecznej na ul. Dąbrowszczaków 1 oraz Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Św. Elżbiety-Prowincja Nyska na ul. Łukasiewicza 9) oraz 1 schronisko dla bezdomnych. W kędzierzyńskich placówkach pomocy społecznej w 2012 roku dostępne były 183 miejsca, zajmowane przez 182 mieszkańców. Wśród mieszkańców placówek przeważali niepełnosprawni intelektualnie dorośli, dzieci i młodzież (123 osoby w 2012 roku) oraz bezdomni (54 osoby).

Tabela 31. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
placówki stacjonarnej pomocy społecznej	3	3	3	3	4	4
domy pomocy społecznej	2	2	2	2	2	2
schronisko dla bezdomnych	-	-	-	-	-	1
Pozostałe	-	-	-	-	-	1
miejsca w placówkach	185	173	158	174	219	183
mieszkańcy placówek	189	186	205	210	216	182
niepełnosprawni intelektualnie dorośli, dzieci i młodzież	-	121	122	124	125	123
osoby bezdomne	-	65	83	86	86	54

Źródło: BDL/GUS.

Główną instytucją świadczącą usługi z zakresu pomocy społecznej dla mieszkańców Kędzierzyna-Koźla jest **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu**.

Ze świadczeń pomocy społecznej w Kędzierzynie-Koźlu w 2012 roku korzystało 2.120 środowisk. Była to wartość wyższa niż w 2011 roku (1.929 środowisk korzystających) oraz niż w 2010 roku (2.059 środowisk korzystających). Najczęstszymi przyczynami trudnej sytuacji środowisk zmuszających do skorzystania z pomocy społecznej MOPS w Kędzierzynie-Koźlu są ubóstwo (1.264 środowiska w 2012 roku) oraz bezrobocie (1.189 środowisk w 2012 roku). Do rzadszych przyczyn uprawniających do skorzystania z pomocy społecznej należały niepełnosprawność (choć liczba środowisk w tej kategorii zwiększyła się z 622 do 671) i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (liczba środowisk w tej kategorii – zarówno rodzin niepełnych jak i wielodzietnych – zmniejszyła się w latach 2010-2012, ogółem z 556 do 504). Na podobnym poziomie kształtowała się w latach 2010 i 2012 liczba środowisk korzystających z pomocy MOPS z powodu długotrwałej choroby, alkoholizmu czy przemocy w rodzinie.

²⁰

Za: Sprawozdanie za 2012 rok z realizacji zadań objętych Programem Ochrony Zdrowia na rok 2012.

Tabela 32. Liczba środowisk korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w Kędzierzynie-Koźlu w latach 2010-2012.

	2010	2011	2012
Liczba środowisk korzystających ze świadczeń MOPS	2059	1929	2120
Przyczyny trudnej sytuacji środowisk, które korzystały z pomocy MOPS			
Bezrobocie	1111	1068	1189
Niepełnosprawność	622	602	671
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	556	540	504
w tym rodziny niepełne	333	346	294
w tym rodziny wielodzietne	223	224	210
długotrwała choroba	308	358	303
Alkoholizm	247	237	259
przemoc w rodzinie	33	32	34
Bezdomność	54	57	93
Ubóstwo	1122	1004	1264
zdarzenie losowe	0	14	7

Źródło: Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle, Kędzierzyn-Koźle 2013

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności Kędzierzyna-Koźla w 2012 roku wynosił 6%. Wartość ta podlegała niewielkim wahaniom w latach 2008-2012 (maksymalnie o 0,6%). Nieznacznie niższe odsetki osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogóle ludności odnotowano w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim (5,7%) oraz strzeleckim (5,2%). Najgorzej przedstawiała się sytuacja w skali całego kraju, gdzie z pomocy społecznej korzystało w 2012 roku ogółem 8,1% ludności.

Podobne zależności występowały w przypadku odsetka dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku – najtrudniejsza sytuacja dotyczyła skali kraju, gdzie w 2012 roku zasiłki pobierane były na niemal jedną trzecią dzieci do lat 17 (32,2%). Mimo obecnej wartości warto odnotować, iż odsetek ten znacznie zmniejszył od 2008 roku, gdy niemal na połowę dzieci pobierano zasiłki (46%). W województwie opolskim udział dzieci, na które rodzice pobierali zasiłek rodzinny, wyniósł 24,5% (37,2% w 2008 roku), w powiecie strzeleckim – 20,2% (30,1% w 2008 roku). W przypadku Kędzierzyna-Koźla zasiłki rodzinne otrzymywane były na 17,7% dzieci – wartość ta spadła od 2008 roku o 10%.

Tabela 33. Świadczenia pomocy społecznej i świadczenia rodzinne w latach 2008-2012²¹.

udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem					
	2008	2009	2010	2011	2012
Polska	9,6	9,1	8,7	8,1	8,1
Opolskie	6,9	6,7	6,5	6,1	6,0
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	5,7	5,6	5,6	5,5	5,7
Powiat strzelecki	6,0	5,8	5,7	4,9	5,2
Kędzierzyn-Koźle	5,9	5,9	5,4	5,8	6,0
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku					
Polska	46,0	41,1	37,6	35,1	32,2
Opolskie	37,2	32,7	30,2	27,6	24,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	28,0	23,4	21,3	20,0	17,8
Powiat strzelecki	30,1	26,6	24,5	22,6	20,2
Kędzierzyn-Koźle	27,7	22,8	20,7	19,4	17,7

Źródło: BDL/GUS.

²¹ Dostępne dane obejmują wyłącznie lata 2008-2012.

Oprócz ustawowej działalności MOPS w Kędzierzynie-Koźlu związanej z wypłatą świadczeń i pomocy osobom/rodzinom z problemami, na terenie miasta organizowane jest także działalność innych podmiotów oferujących usługi z zakresu pomocy społecznej:

- Środowiskowy Dom Samopomocy „Promyczek” – zakres usług i zajęć dla uczestników jest bardzo szeroki: rehabilitacja lecznicza, usługi opiekuńcze, opieka logopedyczna, terapia zajęciowa grupowa, treningi relaksacyjne, zajęcia socjoterapeutyczne, pogadanki, rozmowy indywidualne, treningi umiejętności społecznych, konsultacje medyczne i psychologiczne, nauka samoobsługi, zajęcia na siłowni, joga, zajęcia rytmiczno-muzyczne i teatralne, ergoterapia, zajęcia indywidualne, zajęcia dydaktyczne i rekreacyjno-sportowe, gry i zabawy, imprezy integracyjne, pomoc w załatwieniu spraw osobistych²².
- 5 domów dziennego pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych: Dom Dziennego Pobytu nr 1 „Pod Brzozą” przy ul. Powstańców 26, Dom Dziennego Pobytu nr 2 „Magnolia” przy ul. Piramowicza 27, Dom Dziennego Pobytu nr 3 „Radość” przy ul. Grabskiego 6, Dom Dziennego Pobytu nr 4 „Wrzos” przy ul. Kazimierza Wielkiego 6 oraz Dom Dziennego Pobytu nr 5 „Nasz Dom” przy ul. Tadeusza Kościuszki 43a.
- Klub Integracji Społecznej, do którego mogą uczęszczać osoby bezdomne realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzależnione od alkoholu po zakończeniu procesu psychoterapii, chore psychicznie oraz bezrobotne pozostające bez zatrudnienia. Dla członków KIS organizowane są zajęcia psychoedukacyjne, prace społeczno-użyteczne oraz prace publiczne i interwencyjne.
- Grupa wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, głównie schizofrenią (Klub Pacjenta „Tęcza”) w Domu Dziennego Pobytu nr 1 „Pod Brzozą” przy ul. Powstańców 26.
- Mieszkania chronione przeznaczone dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz osób z zaburzeniami psychicznymi. Łącznie funkcjonuje 47 lokali mieszkalnych, w tym 42 mieszkania jednoosobowe i 5 mieszkań dwupokojowych.
- Organizowane są także imprezy cykliczne: Miejskie Obchody Dni Seniora, Olimpiada Seniorów i Osób Niepełnosprawnych, Olimpiada Seniorów i Przedszkolaków, Integracyjny Przegląd Piosenki, Plastyczne Klimaty-Jesienny Collage, Turniej Szachowy Instytucji Pomocy Społecznej, Przegląd Dorobku Artystycznego, Zdobienie Pierników, Noc Świętojańska, Niezapominajki MOPS czy Wielki Piknik Rodzinny²³.

Na wsparcie i pomoc w Kędzierzynie-Koźlu mogą liczyć także osoby i rodziny dotknięte problemem uzależnień i przemocy w rodzinie. Działania gminy w tym obszarze są przedmiotem rokrocznie opracowywanego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych. Głównymi priorytetami w działaniach profilaktycznych Gminy w 2013 roku były:

1. Zwiększanie jakości i dostępności programów profilaktycznych oraz utrwalanie postaw abstynenckich wśród dzieci i młodzieży.
2. Pomoc dzieciom i członkom rodzin z problemem uzależnień oraz przemocy domowej.
3. Ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) oraz doświadczania lub stosowania przemocy.
4. Zmniejszanie dostępności do napojów alkoholowych²⁴.

Za przygotowanie i realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych odpowiedzialny jest Wydział Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle. Działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym w Gminie prowadzą także: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz

²² Za: www.promyczek-dom.pl

²³ Za: www.mops-kkozle.pl

²⁴ Za: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na 2013 rok. Załącznik do uchwały Nr XXIX/370/12 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 29 listopada 2012 r.

grupy robocze (koordynujący działania podejmowane przez poszczególne instytucje na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie) oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu (m.in. poprzez Punkt Pomocy Rodzinie czy wsparcie asystenta rodziny).

- Pomoc terapeutyczną dla osób uzależnionych na terenie gminy prowadzą 3 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej: „IS-MED”, „B-MED” oraz „SENSIMED”. W NZOZ „IS-MED” prowadzona jest terapia indywidualna. W NZOZ „B-MED” funkcjonuje poradnia terapii uzależnień i współuzależnienia oraz oddział dzienny, przyjmuje specjalista terapii uzależnień, instruktor terapii uzależnień oraz psycholog. W NZOZ „SENSIMED” prowadzony jest oddział dzienny i zatrudnionych jest 2 specjalistów terapii uzależnień.
- Leczenie szpitalne mieszkańców Kędzierzyna-Koźla uzależnionych od alkoholu prowadzone jest w Samodzielnym Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Branicach oraz Ośrodku Lecznictwa Odwykowego w Woskowicach Małych. W szpitalu w Branicach prowadzony jest Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu, w ramach którego funkcjonuje Całodobowy Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Oddział Leczenia Zespołów Abstynencyjnych (Detoksykacyjny) oraz Poradnia dla Osób z Problemami Alkoholowymi (zajęcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych u dorosłych dzieci alkoholików – DDA). W ośrodku w Woskowicach prowadzone są: Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych (dla pacjentów z objawami zespołu abstynencyjnego) oraz Oddział Terapii Uzależnienia (dla pacjentów uzależnionych od alkoholu, z uzależnieniami mieszanymi czy uzależnieniem od hazardu).
- Leczenie stacjonarne osób uzależnionych od narkotyków realizowane jest w Ośrodku Terapeutyczno-Leczniczo-Rehabilitacyjnym w Zbicku oraz filii tego ośrodka w Graczach. Ośrodki prowadzone są przez Stowarzyszenie „MONAR” i oferują terapię indywidualną i grupową dla osób z problemem narkotykowym. W Zbicku przyjmowane są osoby pełnoletnie uzależnione od narkotyków, zaś w Graczach – pełnoletni mężczyźni, uzależnieni od wszystkich środków psychoaktywnych.
- Oferta Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Neuropsychiatrycznego w Opolu skierowana jest do pacjentów niepełnoletnich, dzieci i młodzieży w wieku 3-18 lat. W strukturze Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Neuropsychiatrycznego funkcjonuje Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży oraz Oddział Psychiatrii Dzieci i Młodzieży (z oddziałem detoksykacyjnym dla dzieci i młodzieży).
- Wszyscy dorośli mieszkańcy Kędzierzyna-Koźla mogą skorzystać z oferty Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Opolu, który prowadzi leczenie osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. W poradni funkcjonuje oddział dzienny, prowadzona jest terapia dla młodzieży uzależnionej od alkoholu i narkotyków oraz wsparcie dla rodziców, grupa dla członków rodzin osób uzależnionych oraz psychoterapia Dorosłych Dzieci Alkoholików.

Poza w/w instytucjami mieszkańcy Kędzierzyna-Koźla doświadczający problemów uzależnień czy przemocy w rodzinie mogą skorzystać z pomocy: Kędzierzyńsko-Kozielskiego Stowarzyszenia Trzeźwości w Kędzierzynie-Koźlu (grupa AA oraz grupa AI-Anon), Stowarzyszenia Centrum Rozwoju i Edukacji „IDEA” w Cisku (punkt konsultacyjny dla osób z rodzin z problemem alkoholowym, współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu), Stowarzyszenia „MONAR” (punkt konsultacyjny dla osób z problemem narkotykowym w Kędzierzynie-Koźlu, grupa informacyjno-edukacyjna oraz grupa wsparcia), Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu prowadzący pomoc interwencyjną, pomoc socjalną, terapeutyczno-wspomagającą, konsultacje psychologiczne, pedagogiczne i prawne, grupy wsparcia: dla osób doznających przemocy i dzieci doznających przemocy oraz program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy), Poradni Przedmałżeńskiej i Rodzinnej Towarzystwa Rozwoju Rodziny w Opolu (Poradnia Zdrowia Publicznego z Punktem Konsultacyjno-Diagnostycznym Krajowego Centrum ds. HIV/AIDS, grupę wsparcia dla ofiar molestowania seksualnego i przemocy seksualnej), Publicznej Poradni Psychologiczno-

Pedagogicznej w Kędzierzynie-Koźlu oraz Komendy Powiatowej Policji w Kędzierzynie-Koźlu. Mieszkańcy miasta mogą korzystać także z lokalnych i krajowych telefonów zaufania²⁵, a dla dzieci i młodzieży z Kędzierzyna-Koźła dostępna jest oferta świetlic socjoterapeutycznych („Arka”, „Betania” i „Brzdąc”), środowiskowo-socjoterapeutycznych (przy Szkołach Podstawowych nr 6, nr 11 i nr 12, Zespołach Szkół Miejskich nr 2, nr3 i nr 4 oraz Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1) i Klubu Młodzieżowego (dla młodzieży w wieku ponadgimnazjalnym). Prowadzone są także pozalekcyjne zajęcia sportowe „Trener osiedlowy”: przy Szkołach Podstawowych nr 1, nr 11 i nr 12 oraz przy Zespołach Szkół Miejskich nr 1, nr 2, nr 3, nr 4 i nr 5²⁶.

Specjalne wsparcie gmina Kędzierzyn-Koźle oferuje także **rodzinom wielodzietnym**. W 2013 roku został wprowadzony na terenie miasta Program „Dla Rodziny Trzy Plus”, skierowany do rodzin wielodzietnych zameldowanych na pobyt stały na terenie miasta. Rodziny składające się rodziców/rodzica lub opiekunów/opiekuna prawnego mających na utrzymaniu troje i więcej dzieci w wieku do 18 lat w Kędzierzynie-Koźlu mogą uzyskać kartę „Dla Rodziny Trzy Plus”. Program ma na celu wspieranie rodzin wielodzietnych oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku tych rodzin w społeczeństwie. Cel ten jest realizowany przez: zwiększenie dostępności do dóbr kultury i sportu powiązanych z samorządem miasta, opracowanie, promocję i koordynację systemu ulg dla członków rodzin wielorodzinnych w jednostkach niepowiązanych z samorządem i wśród przedsiębiorców działających na terenie miasta, prowadzenie ulg na świadczenia w przedszkolach i żłobkach prowadzonych przez gminę oraz wprowadzenie ulg dla opiekunów na przejazdy środkami komunikacji miejskiej²⁷.

3.4. Kultura i sport

W 2012 roku w Kędzierzynie-Koźlu funkcjonowały 3 kina, dysponujące łącznie 6 salami o pojemności 1.307 miejsc. Infrastruktura kinowa rozwinęła się w mieście w latach 2009-2012. W tym czasie wyremontowano DK „Chemik” mieszczący kino „Chemik”, w DK „Koźle” mieszczącym kino „Twierdza” dobudowano nową salę kinową oraz otwarto nowe kino Helios. Skutkowało to zwiększeniem się liczby organizowanych seansów (z 389 w 2008 roku do 3121 w 2012 roku), a także liczby widzów w kinach (z 19.463 w 2008 roku do 78.699 w 2012 roku). Zarówno pod względem liczby seansów, jak i liczby widzów dominowały filmy zagraniczne. W 2012 roku seanse produkcji polskiej stanowiły jedną piątą (20,1%) wszystkich seansów organizowanych w kędzierzyńskich kinach, zaś widzowie na filmach produkcji polskiej stanowili 22,6% wszystkich widzów w kinach.

²⁵ Społeczny Telefon Zaufania „Bezpieczne Miasto” (77/483 87 88), „MCA Brzdąc” (77/483 83 94), „Pomarańczowa Linia” dla rodziców dzieci, które się upijają (801 140 068), „Linia Nieobojętnych” dla świadków sprzedaży i odmowy sprzedaży napojów alkoholowych niepełnoletnim (801 188 288), „Niebieska Linia” dla osób doświadczających przemocy domowej (801 120 002), Infolinia Stowarzyszenia KARAN dla osób z problemami narkotykowymi (800 120 289), „Narkotyki-Narkomania” Ogólnopolski Telefon Zaufania (801 199 990), Anonimowa Policyjna Linia Specjalna (800 120 148), Pogotowie Makowe, Narkomania, Pomoc Rodzinie (801 109 696), Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży (116 111), Telefon zaufania dla osób cierpiących z powodu uzależnień behawioralnych i ich bliskich (801 889 880), Infolinia AA (801 033 242), Telefon zaufania HIV/AIDS (801 888 448, 22/692 82 26) oraz AIDS Zielona Linia (22/621 33 67).

²⁶ Za: Informator. Placówki świadczące pomoc rodzinom dotkniętym problemem uzależnień i przemocy domowej sfinansowany ze środków Gminy Kędzierzyn-Koźle w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na 2012 rok.

²⁷ Za: Uchwała Nr XXXVII/448/13 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 29 maja 2013 roku w sprawie wprowadzenia na terenie Miasta Kędzierzyn-Koźle programu „Dla Rodziny Trzy Plus”.

Tabela 34. Kina w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
kina ogółem	1	0	1	1	1	3
Sale	1	0	1	1	1	6
miejsca na widowni	300	0	300	300	300	1307
seanse ogółem	1044	389	800	686	1096	3121
seanse filmy produkcji polskiej	18,5%	27,7%	22%	18,8%	28,6%	20,1%
widzowie ogółem	48786	19463	36825	49478	54352	78699
widzowie na filmach produkcji polskiej	29,9%	49,2%	19%	10,2%	37,8%	22,6%

Źródło: BDL/GUS.

W Kędzierzynie-Koźlu nie funkcjonują teatry czy galerie sztuki. Towarzystwo Ziemi Kozielskiej w Kędzierzynie-Koźlu prowadzi w zabytkowej Baszcie przy ul. Józefa Ignacego Kraszewskiego 5B muzeum prezentujące zbiory dotyczące historii miasta i regionu. Ekspozyty muzealne prezentowane są na wystawach stałych:

- Koźle średniowieczne w świetle najnowszych badań archeologicznych
- Twierdza Kozielska
- Wystawa etnograficzna w podziemiach Baszty
- Technika XX wieku odchodząca w przeszłość
- Kolekcja obrazów, starych mebli i zegarów

Oprócz wystaw stałych, Towarzystwo Ziemi Kozielskiej organizuje także wystawy czasowe ze specjalnymi ekspozycjami tematycznymi. Basztę rokrocznie odwiedza kilka tysięcy zwiedzających (ok. 4,5 tys. osób), a dla uczniów organizowane są lekcje muzealne²⁸.

Miejski Ośrodek Kultury w Kędzierzynie-Koźlu jako instytucja kultury swoją działalność koncentruje na: edukacji artystycznej i rozwijaniu zainteresowań, umożliwieniu uczestnictwa w kulturze, wspieraniu inicjatyw artystycznych, zapewnieniu rozrywki i organizacji czasu wolnego oraz promowaniu miasta w Polsce i zagranicą. Na terenie miasta działalność kulturalną prowadzą 4 domy kultury: Dom Kultury „Chemik” (przy Al. Jana Pawła II 27), Dom Kultury „Koźle” (przy ul. Skarbowej 10), Dom Kultury „Koźle-Rogi” (przy ul. Głównej 54) oraz Dom Kultury „Lech” (przy ul. Wyzwolenia 7B). Oferta Miejskiego Ośrodka Kultury w Kędzierzynie-Koźlu obejmuje szereg różnorodnych kół i sekcji:

- Akademia Przedszkolaka: zajęcia taneczne z elementami baletu klasycznego, podstawy tańca towarzyskiego, zajęcia wokalne i zajęcia plastyczne
- Sekcja edukacji plastycznej: sekcje plastyczne oraz sekcja rzeźby w glinie
- Sekcja edukacji tanecznej: Centrum Tańca „Fiesta”, Zespół Tańca Nowoczesnego „Spin”, Teatr Tańca „RoArte”, Break Dance oraz Grupa taneczna „Funky Trip”
- Sekcja edukacji teatralnej
- Sekcja edukacji wokalne i muzycznej: Studia Piosenki, sekcja instrumentalna – gitara i perkusja, zespoły muzyczne
- Sekcja edukacji filmowej i fotograficznej: Nieprofesjonalny Klub Filmowy „Groteska”, sekcja fotografii cyfrowej i analogowej
- Chóry: „Cantabile”, „Echo Kresów”, zespół śpiewaczy „Sokoły”
- Klub Plastyków Nieprofesjonalnych
- Teatr Ludzi Pracujących
- Klub Szachowy „Szach”
- Klub modelarski: sekcja historyczno-modelarska, sekcja modeli pływających

²⁸

Za: www.tzk.alfsoft.net

- Pracownia twórczych inspiracji (warsztaty tworzenia biżuterii, odzież z recyklingu, ozdoby wnętrza)
- Koło miłośników gier planszowych „Inwazja”
- Koło miłośników kultury japońskiej „Itadakimasu”
- Koło numizmatyczno-filatelistyczne²⁹.

Liczba imprez organizowanych w kędzierzyńskich domach kultury w 2012 roku wynosiła 687. Odbyło się w tym roku aż o 507 imprez mniej niż w 2007 roku – wówczas w domach kultury zorganizowano łącznie 1.194 imprez. Jednocześnie jednak, w latach 2007-2012 wzrosła liczba uczestników imprez organizowanych przez domy kultury – z niemal 89 tys. osób w roku 2007 do ponad 150 tys. i 135 tys. osób w latach 2011-2012.

W ramach domów kultury swoją działalność w 2012 roku prowadziły 33 zespoły artystyczne, liczące 608 członków. Organizowana była także działalność 18 kół (klubów), w których działało 486 członków.

Tabela 35. Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w Kędzierzynie-Koźlu w latach 2007-2012.

	2007	2009	2011	2012
Imprezy	1194	1043	441	687
uczestnicy imprez	88798	116050	150421	135332
zespoły artystyczne	37	33	27	33
członkowie zespołów artystycznych	610	581	322	608
koła (kluby)	7	21	34	18
członkowie kół (klubów)	114	522	789	486

Źródło: BDL/GUS.

Na terenie Kędzierzyna-Koźla od 2008 roku funkcjonuje Miejska Biblioteka Publiczna oraz 7 Filii:

- Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu (Rynek 3, Koźle)
- Filia nr 1 (ul. Słowackiego 6, os. Pogorzelec)
- Filia nr 4 (ul. Wyzwolenia 7, os. Blachownia)
- Filia nr 5 (ul. Damrota 32, os. Śródmieście)
- Filia nr 8 (ul. Stefana Batorego 32, os. Sławięcice)
- Filia nr 10 (ul. Krasickiego 1, os. Kłodnica)
- Filia nr 11 (ul. Kazimierza Wielkiego 17, os. Piastów)
- Filia nr 13 (ul. Grabskiego 6, os. Azoty)

Placówki w Kędzierzynie-Koźlu, oprócz działalności związanej z zapewnieniem mieszkańcom dostępu do zasobów bibliotecznych, prowadzą i organizują liczne imprezy, spotkania, zajęcia edukacyjne, wystawy i wernisaże, a także wiele różnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Według bibliotecznego kalendarium wśród najważniejszych imprez i wydarzeń kulturalnych zaplanowanych na 2014 rok znalazły się:

- Imprezy cykliczne, konkursy, obchody i akcje: „Krajobrazy Słowa” (ogólnopolski konkurs literacki o wieloletniej tradycji, odbyła się już XXI jego edycja), „Noc Poetów” (impreza towarzysząca Krajobrazom Słowa, w jej trakcie odbywa się „Turniej Jednego Wiersza” dla młodych literatów z regionu), „Małe Krajobrazy Słowa” (konkurs literacki dla dzieci i młodzieży), Światowy Dzień Czytania Tolkiena, Noc z Andersenem (organizowana z okazji Międzynarodowego Dnia Książki Dziecięcej i Hansa Christiana Andersena), Światowy Dzień Książki i Praw autorskich, Tydzień Bibliotek pt. „Czytanie łączy pokolenia”, XXI Dni Literatury dla Dzieci i Młodzieży, Narodowe Czytanie dzieł Henryka Sienkiewicza, Tydzień zakazanych

²⁹ Za: www.mok.com.pl oraz Oferta edukacji kulturalnej Miejskiego Ośrodka Kultury w Kędzierzynie-Koźlu 2013/2014.

książek, Europejskie Dni Dziedzictwa pt. DZIEDZICTWO-ŹRÓDŁEM TOŻSAMOŚCI, Międzynarodowy Dzień Ziemi 2014, Tydzień Ekologiczny.

- Dyskusyjny Klub Książki – cykl spotkań i dyskusji nad książką będący wspólnym projektem instytutu Książki i bibliotek wojewódzkich adresowany głównie do czytelników bibliotek publicznych.
- Realizacja zadań i działań wynikających z prowadzonych projektów: np. „Fantastycznie z literaturą. Integracja poprzez słowo”, „Biblioteka Miejscem Spotkań Wielu Kultur”, „Zielona Biblioteka”.
- Zajęcia edukacyjne: Fun English – komputerowy kurs języka angielskiego dla dzieci, Angielski 1.2.3. – komputerowy kurs języka angielskiego dla dorosłych, Klub Edukacji Internetowej.
- Spotkania z ciekawymi ludźmi – Markiem Pindralem, Michałem Zawadką, Barbarą Kosmowską, Tomaszem Wandzlem, Stanisławem Srokowskim, Katarzyną Żak, Wojciechem Jagielskim.
- Spotkania z autorami książek – Roman Pankiewicz (autor książki „Islandia – trzeci żywioł”), spotkania z autorami książek i ilustratorami książek (w ramach akcji „Przyjaciel Przyrody i Książek”), Jakub Ćwiek (spotkanie dla dzieci z autorem książek z nurtu fantasy), prof. Stanisław Nicieja (spotkanie poświęcone książce pt. „Kresowa Atlantyda”), Sławomir Koper, prelekcja Renaty Matusiak pt. „Miłość w świecie aranżowanych małżeństw”, spotkanie z Renatą Putzlacher i Martą Fox, Olgą Tokarczuk, prof. Dorotą Simonides.
- Wernisaże i wystawy – wystawa malarstwa Janiny Szymańskiej, wystawa obrazów Adama Zielińskiego, wystawa fotografii „Alfabet Renaty Matusiak A jak Afganistan”, wystawa Silesia Picta (panorama i mapy Śląska ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu), wystawa wielkanocna – rękodzieło Krystyny Wawrzak, malarstwo Zbigniewa Krygiela, wystawa malarstwa i grafiki Eweliny Wawrzak, wystawa zdjęć Jana Aleksandra Sagana, wystawa z cyklu „Ze Zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie – Koźlu – Kłosa Czasopismo Ilustrowane Tygodniowe”.
- Zajęcia dla dzieci i rodziców – BIBLIOMALUCH (zajęcia o charakterze poznawczym inicjujące i animujące czytelnictwo dla dzieci w wieku 1-5 oraz ich rodziców i opiekunów; w ramach „Zielonej Biblioteki”), Rodzinne czytanki w bibliotece (sobotnie spotkania polegające na wspólnym czytaniu bajek i opowiadań, z zajęciami plastycznymi, muzycznymi, teatralnymi i przedstawieniami).
- Organizacja zajęć dla dzieci w trakcie ferii zimowych oraz wakacji letnich.

Kędzierzyńsko-Kozielska biblioteka publiczna pozyskuje także środki zewnętrzne, które pozwalają na realizację wielu interesujących projektów:

- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – od 2007 roku biblioteka w Kędzierzynie-Koźlu realizuje projekty finansowane ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2012 roku prowadzony był projekt „Wokół dziecka. Animacja czytelnictwa w Kędzierzynie-Koźlu”, w ramach którego zorganizowano 109 imprez, w których uczestniczyły 3.302 osoby. W poprzednich latach realizowano następujące projekty: „Z książką na każdy czas” (2011), „Wokół biblioteki” (2010), „4 Pory Książki” (2009), „Przyjdź, Zobacz, Zostań. Biblioteka zaprasza” (2008-2009), „Nie tylko czytamy – Kędzierzyńsko-Kozielskie spotkania z literaturą i sztuką” (2008), „Twórcze Odsłony – w Kręgu Literatury i Sztuki” (2007), „Książki – Dzieci – Biblioteka” (2007).
- Unia Europejska – w ramach środków unijnych biblioteka w Kędzierzynie-Koźlu pozyskała dofinansowanie na m.in. następujące projekty: „Fantastycznie z literaturą. Integracja przez słowo” (jego celem jest zbliżenie społeczności pogranicza polsko-czeskiego poprzez książkę i wartości w niej zawarte, zgodnie z zasadą „od poznania do porozumienia; wśród działań

będą znajdowały się spotkania z pisarzami i tłumaczami, konferencja, wystawy, konkurs plastyczny); „Historia zamknięta w fotografii – miasta ponad granicami” (projekt realizowany we współpracy z czeskim Přerovem, poświęcony integracji i aktywizacji społeczności pogranicza, obejmujący oprócz licznych imprez, spotkań i odczytów, konkurs pt. „Portret miast – Kędzierzyn-Koźle – Přerov”); „Bajka na każdy czas. Integracja społeczności pogranicza poprzez promocję literatury” (projekt realizowany we współpracy z biblioteką z czeskiego Přerova, w jego trakcie organizowano liczne imprezy: konkurs plastyczny, warsztaty bajkowe, plener bajkowy, malowanie bajkowego muru, wystawy, konferencje prasowe, konferencję naukową, galę finałową konkursy plastycznego, imprezy promocyjne bajkowego kalendarza, wycieczkę, spotkania z autorami, tłumaczami i ilustratorami); „Zwiększenie dostępu do usług publicznych. Adaptacja pomieszczeń na bibliotekę w Kędzierzynie-Koźlu” (w ramach projektu rozbudowano i zmodernizowano Filię nr 5 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie-Koźlu), „Miejskie Trasy Turystyczne zintegrowanym produktem turystycznym miast polsko-czeskiego pogranicza” (projekt realizowany m.in. przez UM Kędzierzyn-Koźle, w MBP oraz Filii nr 5 można wypożyczyć audioprzewodniki, prowadzące wyznaczonymi trasami turystycznymi na terenie Koźła, Kędzierzyna i Sławięcic).

- Miejskie Centrum Ekologiczne „Zielona Biblioteka” – projekt realizowany przy dofinansowaniu ze środków budżetu miasta, obejmuje m.in.: zakup literatury ekologicznej, organizację konkursów, odczytów, konferencji, lekcji bibliotecznych czy wystaw o tematyce ochrony środowiska, akcja Przyjaciół Przyrody i Książek (wypożyczanie przedszkolakom plecaków z książkami i audiobookami, spotkania z pisarzami, ilustratorami i ekologiczne teatryki dla przedszkolaków), coroczny Tydzień Ekologiczny (warsztaty, spotkania, zajęcia, spektakle podejmujące tematykę ekologicznego, naturalnego stylu życia oraz ochrony przyrody i zasobów).
- Fundacja Orange – w ramach programu Orange dla Bibliotek (którego celem jest wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego poprzez udostępnienie bibliotekom gminnym nowych technologii komunikacyjnych i promocję ich wykorzystywania) w Kędzierzynie-Koźlu odbywają się następujące zajęcia: Klub Edukacji Internetowej (szczególnie dla dzieci niemających w domu dostępu do Internetu), kursy komputerowe „Internet bez granic” (kursy dla dorosłych, dostępne na różnych poziomach zaawansowania) oraz Pogotowie komputerowe (pomoc w korzystaniu z komputera i zasobów Internetu dla osób dorosłych).
- Fundusze norweskie i EOG – biblioteka miejska w Kędzierzynie-Koźlu, wraz z bibliotekami w Polskiej Cerkwi, Pawłowiczkach, Gogolinie i Zdieszowicach realizuje projekt „Biblioteka miejscem spotkań wielu kultur”. Odwołując się do tradycji wielokulturowości Kędzierzyna-Koźła i innych gmin w ramach projektu podejmowane będą działania i aktywności akcentujące rolę bibliotek właśnie jako miejsca spotkań wielu kultur, narodowości, religii, grup etnicznych i etnograficznych czy też osób o odmiennych cechach społeczno-demograficznych. Projekt zakłada nawiązanie przez biblioteki biorące w nim udział współpracy z przedstawicielami wszystkich mniejszości zamieszkujących niegdyś ten teren, ale także podjęcie działań edukacyjnych i artystycznych w celu poznania, integracji i promocji wielokulturowości³⁰.

W bibliotekach publicznych w 2012 roku zatrudnione były 32 osoby. Liczba pracowników biblioteki publicznej od 2010 roku utrzymuje się na podobnym poziomie. Na przestrzeni lat 2007-2012 księgozbiór biblioteki publicznej w Kędzierzynie-Koźlu zmniejszył się o 25.495 pozycji, tj. o 14,1%. Niewielkim wahaniom podlegała w tych latach liczba czytelników bibliotek, jednocześnie jednak zdecydowanie wzrosła liczba wypożyczeń na zewnątrz – o 16,7%.

³⁰ Wszystkie informacje na temat działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie-Koźlu za: www.mbpkk.pl

Tabela 36. Biblioteki w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
biblioteka i filie	9	8	8	8	8	8	1
pracownicy biblioteki	24	26	26	33	33	32	8
księgozbiór	180897	177815	173812	169578	157111	155402	-14,1%
czytelnicy w ciągu roku	9142	9369	9149	9032	8916	9280	1,5%
wypożyczenia na zewnątrz	224540	227562	253596	258470	262210	261999	16,7%

Źródło: BDL/GUS.

Dostępność biblioteki dla mieszkańców gminy jest na poziomie niższym niż w skali całego kraju, województwa czy powiatów subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego. Na jedną placówkę biblioteczną w Kędzierzynie-Koźlu przypadało w 2012 roku 7.954 mieszkańców, a liczba ta wzrosła od 2007 roku o 714 osób. Jest to najwyższy z zanotowanych wzrostów – w skali kraju w latach 2007-2012 liczba ludności przypadającej na 1 placówkę biblioteczną wzrosła o 301 osób, do poziomu 4.072 mieszkańców kraju. Nieznacznie lepiej sytuacja przedstawiała się w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, gdzie na 1 placówkę biblioteczną przypadało w 2012 roku 3.915 mieszkańców, oraz województwie opolskim z 3.061 osobami na jedną bibliotekę. Stosunkowo najlepsza sytuacja występowała w powiecie strzeleckim, w którym na jedną placówkę biblioteczną przypadało 2.734 mieszkańców.

Tabela 37. Ludność na 1 placówkę biblioteczną w latach 2007-2012.

ludność na 1 placówkę biblioteczną							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	3771	3823	3871	3940	3990	4072	301
Opolskie	3096	3084	3051	3028	3063	3061	-35
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	3896	4035	4013	3956	3934	3915	19
Powiat strzelecki	2852	2834	2828	2752	2742	2734	-118
Kędzierzyn-Koźle	7240	8120	8075	8038	7997	7954	714

Źródło: BDL/GUS.

Niemal we wszystkich bibliotekach publicznych, niezależnie od poziomu administracyjnego, w latach 2007-2012 obserwowane było zmniejszanie się księgozbiorów w przeliczeniu na 1000 ludności. Jedynie w bibliotekach w powiecie strzeleckim w 2012 roku udało się liczbowo zachować stan księgozbioru z 2007 roku. W województwie opolskim w 2012 roku na 1000 mieszkańców przypadało niemal 4 tys. pozycji w księgozbiorze, a w skali całego kraju było to ok. 3,5 tys. woluminów na 1000 ludności. Najmniejszą ilością książek w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dysponowała biblioteka publiczna w Kędzierzynie-Koźlu – w 2012 roku było to jedynie 2.442,1 wolumina, a liczba pozycji na 1000 ludności zmniejszyła się od 2007 roku o 334 książek.

Tabela 38. Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności w latach 2007-2012.

księgozbiór bibliotek na 1000 ludności							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	3556,5	3546,9	3517,9	3458,3	3439,0	3415,7	-141
Opolskie	4052,8	4073,8	4039,5	4022,5	3968,2	3929,3	-124
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	3765,9	3778,1	3657,9	3624,6	3514,8	3432,8	-333
Powiat strzelecki	3534,0	3522,7	3572,3	3465,1	3469,6	3535,4	1
Kędzierzyn-Koźle	2776,2	2737,3	2690,8	2637,0	2455,9	2442,1	-334

Źródło: BDL/GUS.

Najwięcej czytelników bibliotek publicznych w przeliczeniu na 1000 ludności występuje w skali całego kraju (168 w 2012 roku, spadek o 8 w porównaniu z 2007 rokiem) oraz województwa opolskiego (162 w 2012 roku). W powiecie kędzierzyńsko-kozielskim oraz samym Kędzierzynie-Koźlu na 1000 ludności przypadało w 2012 roku 144 i 146 czytelników biblioteki publicznej. Najmniej

czytelników w relacji do mieszkańców występowało w powiecie strzeleckim, gdzie na każdy 10000 mieszkańców 133 osoby były czytelnikami bibliotek publicznych, a ich liczba spadła o 11 osób w porównaniu do roku 2007.

Tabela 39. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w latach 2007-2012.

czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	176	171	172	169	168	168	-8
Opolskie	154	153	154	152	161	162	8
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	136	141	140	142	140	144	8
Powiat strzelecki	144	138	138	136	133	133	-11
Kędzierzyn-Koźle	140	144	141	140	139	146	6

Źródło: BDL/GUS.

Mimo nie najwyższej liczby czytelników biblioteki publicznej w Kędzierzynie-Koźlu dokonywali oni stosunkowo największej liczby wypożyczeń księgozbioru. W 2012 roku na 1 kędzierzyńskiego czytelnika biblioteki publicznej przypadało 28,2 woluminów, a liczba ta wzrosła od 2007 o 3,6 wolumina. Nieznacznie niższe wartości wypożyczeń odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim: 23,5 woluminów na 1 czytelnika. W pozostałych jednostkach administracyjnych występowały zdecydowanie niższe wartości wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika – przeciętny czytelnik bibliotek publicznych w skali kraju, województwa opolskiego czy powiatu strzeleckiego wypożyczał w 2012 roku 18-19 woluminów.

Tabela 40. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w latach 2007-2012.

wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	19,0	18,9	18,7	18,4	18,6	18,9	-0,1
Opolskie	20,0	19,9	20,2	20,2	18,9	18,8	-1,2
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	21,9	21,7	23,7	23,8	24,3	23,5	1,6
Powiat strzelecki	15,3	15,0	15,4	15,5	16,0	17,8	2,5
Kędzierzyn-Koźle	24,6	24,3	27,7	28,6	29,4	28,2	3,6

Źródło: BDL/GUS.

Na terenie Kędzierzyna-Koźle w 2012 roku prowadziło działalność 21 klubów sportowych, liczących 1.458 członków. W klubach prowadzonych było 38 sekcji sportowych, a zajęcia w nich prowadziło 32 trenerów, 73 instruktorów sportowych i 13 innych osób.

Tabela 41. Kluby sportowe w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2008-2012³¹.

	2008	2010	2012
Kluby	16	15	21
Członkowie	1302	945	1476
sekcje sportowe	37	32	38
Trenerzy	33	31	32
instruktorzy sportowi	33	41	73
inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	24	19	13

Źródło: BDL/GUS.

Liczba osób ćwiczących w klubach sportowych działających na terenie Kędzierzyna-Koźla wynosiła w 2012 roku 1.282 osoby. Większość ćwiczących w klubach stanowili mężczyźni (69,4% w 2012 roku), choć od 2008 roku obserwowany jest powolny wzrost liczby ćwiczących kobiet: z 28,2% w 2008 roku do 30,6% w 2012 roku. W kędzierzyńskich klubach sportowych wśród ćwiczących dominowały osoby młode, do 18 roku życia. Stanowiły one 71,6% wszystkich ćwiczących w klubach

³¹ Dostępne dane obejmują wyłącznie lata 2008-2012, w cyklu dwuletnim.

sportowych. Udział nieletnich w ogóle ćwiczących w klubach sportowych na terenie Kędzierzyna-Koźła stopniowo zmniejsza się – w 2008 roku stanowili oni 81,9% wszystkich ćwiczących.

Tabela 42. Ćwiczący w klubach sportowych w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2008-2012³².

	2008	2010	2012
ćwiczący ogółem	1303	1067	1282
w tym mężczyźni	71,8%	69,9%	69,4%
w tym kobiety	28,2%	30,1%	30,6%
w tym do 18 lat	81,9%	73,8%	71,6%

Źródło: BDL/GUS.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (MOSiR) w Kędzierzynie-Koźlu zarządza infrastrukturą sportową na terenie miasta, obejmującą szereg obiektów będących własnością gminy:

- *Hala Widowiskowo-Sportowa AZOTY* przy ul. Mostowej 1A (oprócz nowoczesnej wielofunkcyjnej hali o powierzchni parkietu 1900m² znajduje się tam również sala treningowa, 3-torowa w pełni skomputeryzowana kręgielnia, pomieszczenia odnowy biologicznej, siłownia, sauna, sala konferencyjna i internetowa)
- *Hala Sportowa „ŚRÓDMIEŚCIE”* przy al. Jana Pawła II 29 (znajduje się tam również siłownia, restauracja, salka konferencyjna oraz ścianka wspinaczkowa)
- *Kompleks Sportowo-Rekreacyjny „AZOTOR”* przy ul. Mostowej 1 (obejmuje odkryty basen, brodzik dla dzieci, boiska do siatkówki plażowej,)
- *Kryta Pływalnia* przy al. Jana Pawła II 31 posiadająca homologację Polskiego Związku Pływackiego (obejmuje 6-torowy basen o wymiarach 25x12,5 m, mały basen, zamkniętą 41 m zjeżdżalnię wodną, a także sale treningowe, saunę, pomieszczenia odnowy biologicznej i rehabilitacji oraz kawiarenkę)
- *Boiska Orlik 2012* – 3 zielone Orliki i 2 białe (przy ul. Skarbowej, ul. 9 Maja i al. Partyzantów)
- *Stadion Sportowy KUŹNICZKA* przy ul. Grunwaldzkiej 71 spełniający wymogi Polskiego Związku Lekkiej Atletyki (obejmuje stadion lekkoatletyczno-piłkarski, boisko do siatkówki plażowej, boisko do koszykówki ulicznej, siłownię oraz saunę, a także miejsca noclegowe i restaurację)
- *Stadion Sportowy KOŹLE* przy ul. Chrobrego 25 (obejmuje wielofunkcyjne boisko o nawierzchni trawiastej, boisko treningowe, widownię oraz pawilon sportowy)
- *Stadion Sportowy KŁODNICA* przy ul. Sportowej 15 (obejmuje pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej, boisko treningowe, boisko do siatkówki plenerowej, boisko asfaltowe do piłki ręcznej, widownię oraz pawilon sportowy)
- *Stadion Sportowy SŁAWIĘCICE* przy ul. Sadowej 9 (znajduje się tam pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej, boisko treningowe, bieżnia, widownia i pawilon sportowy)
- *Stadion Sportowy CISOWA* przy ul. Brzechwy 76 (znajduje się tam pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej, bieżnia i pawilon sportowy)
- *Korty tenisowe* przy ul. Wiklinowej (osiedla Koźle Południe)
- *Korty tenisowe* przy ul. Grabskiego 1 (osiedle Azoty)
- *Otwarta Strefa Rekreacyjna „Park Młodzieży”* przy al. Jana Pawła II 29A (obejmuje: skate park, siłownię na wolnym powietrzu, boisko sportowe do koszykówki, plac zabaw dla dzieci, ogród zapachów oraz stoliki do gry w szachy)
- boiska osiedlowe przy ulicy Starej, Zwycięstwa, Lompy, Jasnej, Kanonierów
- Szkoła Karate przy ul. Kraszewskiego 9 (lokal pod zarządem MOSiR).

Na terenie miasta funkcjonują także *Kompleks sportowy* na os. Piastów (Wschód) (obejmuje plac zabaw i stoliki do gier, minimiasteczko ruchu drogowego, boisko do piłki nożnej i koszykówki, kort tenisowy oraz altanki biesiadne), korty tenisowe Kędzierzyńskiego Klubu Tenisowego przy hotelu

„Court” (hala tenisowa z 2 kortami trawiastymi, 3 korty ziemne, zaplecze socjalne, klubokawiarnia, widownia i pokoje gościnne), stadion sportowo-rekreacyjny na osiedlu Blachownia przy ul. Szkolnej 15 (użytkowany przez TKKF „Blachowiankę”), dojo (sala specjalnie przystosowana do nauki wschodnich sztuk walki) czy Fitness Club INFINITY na osiedlu Piastów, dysponujący wielofunkcyjnym boiskiem, salkami gimnastycznymi, siłownią, boiskami do squasha, ścianką wspinaczkową i sauną.

Wśród profesjonalnych klubów na terenie miasta działalność prowadzą: klub badmintonu MMKS Kędzierzyn-Koźle, klub siatkówki Szkółka Sportowa dla dzieci KAMAN Volley, Towarzystwo Sportowe „Chemik” Kędzierzyn-Koźle (piłka nożna) oraz ZAKSA Kędzierzyn-Koźle – ciesząca się ogromną popularnością i będąca marką miasta drużyna siatkówki osiągająca od lat liczne sukcesy w lidze krajowej i na imprezach międzynarodowych. ZAKSA Kędzierzyn-Koźle jest 5-krotnym Mistrzem Polski, zdobywcą czterech Pucharów Polski oraz finalistą i zdobywcą brązowego medalu w Europejskiej Lidze Mistrzów.

Również sportowcy amatorzy mogą w Kędzierzynie-Koźlu rozwijać swoje pasje i zainteresowania dzięki uczęszczaniu do następujących klubów sportowych czy korzystaniu z oferty stowarzyszeń i organizacji sportowych (m.in.):

- FC Zło (halowa piłka nożna)
- GEOTIM (halowa piłka nożna)
- Towarzystwa Piłkarskiego „ZEFIR” Kędzierzyn-Koźle (piłka nożna oldbojów)
- „Zefirek” Kędzierzyn (piłka nożna)
- Klubu Szachowego „SZACH”
- Klubu Morsów DĘBOWA
- Amatorskiego Klubu Tenisowego Smecz
- Miejskiego Międzyszkolnego Klubu Sportowego (dla dzieci i młodzieży dostępne są sekcje: koszykówki, siatkówki, badmintonu, pływania, strzelectwa, lekkiej atletyki i tenisa stołowego)
- Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Blachowianka” (sekcje piłki nożnej oraz lekkiej atletyki)
- Rogowskiego Towarzystwa Sportowego „Odra” (sekcje piłki nożnej oraz tenisa stołowego)
- Klubu Sportowego „Sławięcice” (sekcja piłki nożnej)
- Klubu Sportowego „Cisowa” (sekcja piłki nożnej)
- Kłodnickiego Towarzystwa Sportowego „Kłodnica” (sekcje piłki nożnej oraz tenisa stołowego)
- Uczniowskiego Klubu Sportowego CAPER (sekcje baseball i softball)
- Uczniowskiego Klubu Sportowego "Olimpijczyk" przy Szkole Podstawowej nr 19 (sekcje zapasów, lekkiej atletyki, mini piłki siatkowej)
- Klubu Sportowego MARINA LASOKI (przystań rzeczna dla jachtów i łodzi motorowych)
- Towarzystwa Sportowego „Chemik” Kędzierzyn-Koźle (piłka nożna, boks)
- Kędzierzyńskiego Klubu Tenisowego
- Stowarzyszenia Tenisowy Klub Sportowy
- Spółdzielczego Klubu Tenisowego
- Klubu Sportowego „Centrum Kolarskie Kędzierzyn-Koźle”
- Klubu Turystyki Kolarskiej "Horyzont"
- Rangers Survival Club
- Polskiego Związku Wędkarskiego, Koło w Kędzierzynie-Koźlu
- Klubu Szachowego "Promocja"
- Sekcji Szachowej "Hetman"
- Sekcji Modelarskiej przy Miejskim Ośrodku Kultury
- Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego (Zarząd Terenowy w Kędzierzynie-Koźlu)
- Automobilklubu Kędzierzyńsko-Kozielskiego
- Sekcji Opolskiego Stowarzyszenia Aikido

- Klubu Sportowego Koziołek (którego celem jest upowszechnianie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych oraz edukacja, wychowanie i profilaktyka zdrowotna) i in.³³).

3.5. Aktywność społeczna

Na terenie Kędzierzyna-Koźła prowadzi działalność 20 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Jest to wartość najniższa spośród wszystkich analizowanych jednostek administracyjnych. W powiatach subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego na 10 tys. mieszkańców funkcjonuje po 24 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych, a jeszcze większy dystans dzieli Kędzierzyn-Koźle od sytuacji w województwie opolskim oraz w całym kraju, gdzie działalność prowadzi odpowiednio 29 i 30 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców. Choć w przypadku Kędzierzyna-Koźła na przestrzeni lat 2007-2012 odnotowano wzrost liczby NGO w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców (o 5 podmiotów), wzrost ten był na tak niskim poziomie, że nie pozwolił na zmniejszenie dystansu gminy do województwa czy kraju.

Tabela 43. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców							
Polska	24	25	26	27	28	30	6
Opolskie	22	24	25	27	28	29	7
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	18	20	21	22	23	24	6
Powiat strzelecki	19	20	21	22	23	24	5
Kędzierzyn-Koźle	15	15	17	18	19	20	5

Źródło: BDL/GUS.

Zgodnie z danymi portalu www.bazy.ngo.pl na terenie Kędzierzyna-Koźła działalność prowadzi 171 organizacji pozarządowych³⁴, w tym 26 podmiotów jest zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym jako organizacje pożytku publicznego (tj. uprawnione do zbierania 1% podatków). Organizacje III sektora w Kędzierzynie-Koźlu najczęściej prowadzą działalność w zakresie sportu, turystyki i wypoczynku (59 podmiotów), ale także przewyciężania trudnych sytuacji życiowych i działalności wspierającej (43 podmioty) czy nauki, kultury i ekologii (33 podmioty). Rządziej działalność organizacji pozarządowych w Kędzierzynie-Koźlu obejmuje obszar ochrony zdrowia (15 podmiotów), działalności międzynarodowej, wspólnot lokalnych i aktywności społecznej (14 podmiotów), bezpieczeństwa publicznego (11 podmiotów), ochrony praw (10 podmiotów) czy tożsamości i tradycji narodowej oraz przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju społecznego (po 8 podmiotów).

³³ Informacje nt infrastruktury sportowej w Kędzierzynie-Koźlu na podstawie www.mosirkk.pl oraz <http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=46813>

³⁴ Choć w rejestrze www.bazy.ngo.pl widnieje łącznie 195 podmiotów III sektora zarejestrowanych na terenie Kędzierzyna-Koźła, w analizie uwzględniono wyłącznie aktywne podmioty (tj. 171 organizacji pozarządowych). W przypadku pozostałych 24 podmiotów informacje o działalności były nieaktualne bądź wskazywały na zakończenie działalności przez NGO.

Tabela 44. Charakterystyka organizacji pozarządowych w Kędzierzynie-Koźlu ze względu na rodzaj prowadzonej działalności.

Rodzaj działalności	Liczba organizacji
Przewycięzanie trudnych sytuacji życiowych, działalność wspierająca	
Ogółem	43
Działalność charytatywna	7
Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans	29
Pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą	8
Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	17
Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	4
Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej	1
Ochrona zdrowia	
Ogółem	15
Ochrona i promocja zdrowia	13
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	6
Ochrona praw	
Ogółem	10
Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka, swobód obywatelskich oraz działań wspomagających rozwój demokracji	8
Działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn	2
Upowszechnianie i ochrona praw konsumentów	2
Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechnianie i ochrona praw dziecka	2
Przeciwdziałanie bezrobociu, rozwój gospodarczy	
Ogółem	8
Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości	5
Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	1
Promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy	4
Nauka, kultura, ekologia	
Ogółem	33
Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie	19
Wspomaganie rozwoju techniki, wynalazczości i innowacyjności, rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w gospodarce	1
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	14
Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	8
Działalność międzynarodowa, wspólnoty lokalne, aktywność społeczna	
Ogółem	14
Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami	6
Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	10
Promocja i organizacja wolontariatu	5
Wspieranie organizacji pozarządowych	2
Tożsamość, tradycja narodowa	
Ogółem	8

Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości, rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej	5
Promocja Rzeczypospolitej Polskiej za granicą	3
Pomoc Polonii i Polakom za granicą	1
Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego	4
Sport, turystyka, wypoczynek	
Ogółem	59
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	56
Turystyka i krajoznawstwo	9
Wypoczynek dzieci i młodzieży	10
Bezpieczeństwo publiczne	
Ogółem	11
Ratownictwo i ochrona ludności	8
Porządek i bezpieczeństwo publiczne	4
Inne	
Ogółem	5

Źródło: www.bazy.ngo.pl

Współpraca gminy Kędzierzyn-Koźle z organizacjami pozarządowymi jest regulowana przez corocznie uchwalane *Programy współpracy gminy Kędzierzyn-Koźle z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego*. Celem tego programu jest zapewnienie efektywnego wykonywania zadań publicznych poprzez włączenie w ich realizację organizacji pozarządowych. Współpraca miasta z NGO odbywa się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności i przyjmuje różne formy. Jako priorytetowe zadania publiczne w ramach Programu współpracy gminy z trzecim sektorem wskazano zadania:

1. W zakresie ochrony i promocji zdrowia
2. W zakresie pomocy społecznej
3. W zakresie nauki, edukacji, oświaty i wychowania
4. W zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji
5. W zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i turystyki
6. W zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochronie dziedzictwa przyrodniczego
7. W zakresie integracji europejskiej
8. W zakresie promocji i organizacji wolontariatu
9. Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy i rozwój przedsiębiorczości
10. Działalność na rzecz porządku i bezpieczeństwa publicznego Miasta
11. Działalność na rzecz upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji

Na realizację Programu w 2013 roku władze gminy przeznaczyły 1.287 tys. zł, podobną kwotę bo 1.341 tys. zł wydano w 2012 rok zaś w 2011 roku na realizację zadań publicznych objętych programem współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi przeznaczono kwotę 1.306 tys. zł.

4. Sfera gospodarcza

4.1. Pracujący i przedsiębiorczość

Na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle liczbę osób pracujących określono w 2012 roku na poziomie 16.397 osób. W porównaniu do 2007 roku liczba pracujących zmniejszyła się o 3,7%. Zjawisko zmniejszającej się liczby pracujących na przestrzeni lat 2007-2012 odnotowano również w całym powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, jednak spadek ten był na niższym poziomie: -1,6%. Zarówno w województwie opolskim oraz w skali całego kraju w latach 2007-2012 liczba osób pracujących zwiększyła się w niewielkim stopniu: w województwie o 1,9%, zaś w Polsce o 2,6%. Największy przyrost liczby osób pracujących odnotowano w drugim z powiatów tworzących subregion kędzierzyńsko-kozielski, powiecie strzeleckim – w latach 2007-2012 liczba pracujących na tym terenie zwiększyła się o 9,6%.

Udział kobiet w ogóle osób pracujących w Kędzierzynie-Koźlu kształtował się w 2012 roku na poziomie 46,6%, co stanowiło wzrost o 1,9% w porównaniu do 2007 roku. Sytuacja w mieście nie odbiega w sposób znaczący od sytuacji w pozostałych jednostkach administracyjnych, choć w gminie Kędzierzyn-Koźle i powiecie kędzierzyńsko-kozielskim odsetek kobiet wśród ogółu pracujących kształtował się na stosunkowo najniższym poziomie. Niemal równowaga płciowa wśród osób pracujących występowała w skali kraju, gdzie udział kobiet wynosił 49,3%, a odsetek na nieznacznie niższym poziomie dotyczył województwa opolskiego (48,3%).

Tabela 45. Liczba pracujących³⁵ w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
pracujący							
Polska	8372169	8624189	8492588	8611367	8640456	8589779	2,6%
Opolskie	197345	203846	200303	203035	202624	201037	1,9%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	20239	20975	21143	20797	20672	19922	-1,6%
Powiat strzelecki	11549	11917	11799	11999	12651	12655	9,6%
Kędzierzyn-Koźle	17023	17682	17935	17400	17197	16397	-3,7%
odsetek kobiet wśród ogółu pracujących							
Polska	48,3%	48,4%	48,9%	48,9%	48,8%	49,3%	1,1%
Opolskie	47,1%	47,0%	47,3%	47,7%	47,4%	48,3%	1,2%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	43,8%	42,7%	43,8%	44,0%	44,2%	45,6%	1,8%
Powiat strzelecki	45,7%	45,2%	48,0%	48,1%	48,5%	47,4%	1,7%
Kędzierzyn-Koźle	44,7%	43,2%	44,4%	44,7%	45,1%	46,6%	1,9%

Źródło: BDL/GUS.

Na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle w 2012 roku działalność gospodarczą prowadziło 6.945 podmiotów gospodarczych, wpisanych do rejestru REGON. Zdecydowana większość z nich (5.482 podmioty) klasyfikowała się do grupy „pozostała działalność” (czyli sekcje G-U) – liczba podmiotów w tej kategorii wzrosła od 2009 roku o 1,4%. W przypadku podmiotów działających w branżach przemysłu i budownictwa (sekcje B-F) na przestrzeni lat 2009-2012 w Kędzierzynie-Koźlu odnotowano wzrost o 5,7%. Największy przyrost podmiotów gospodarczych (o 12,5%) wystąpił

³⁵ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą o liczbie pracujących do 5 osób (dla lat 1995-1998); bez zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą o liczbie pracujących do 9 osób (dla 1999 r.); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób (od 2000 r.).

w branżach: rolniczej, leśnej, łowieckiej i rybackiej – choć liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w tym obszarze wynosiła w 2012 roku jedynie 54 podmioty.

Pod względem sektora własności w Kędzierzynie-Koźlu dominują podmioty prywatne, stanowiące ok. 95,5% podmiotów gospodarczych. Ich liczba wzrosła z 6.452 podmiotów w 2009 roku do 6.624 podmiotów w 2012 roku (wzrost o 2,7%). Liczba podmiotów sektora publicznego, po wzrostach w latach 2009-2011 (z 335 do 348 podmiotów), w 2012 roku odnotowała spadek do poziomu 321 podmiotów.

Tabela 46. Liczba podmiotów gospodarczych wg rodzaju działalności oraz sektora własności w latach 2009-2012.

	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Ogółem	6787	7044	6878	6945	2,3%
rodzaj działalności					
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	48	52	57	54	12,5%
przemysł i budownictwo	1333	1413	1399	1409	5,7%
pozostała działalność	5406	5579	5422	5482	1,4%
sektor własności					
Publiczny	335	343	348	321	-4,2%
Prywatny	6452	6701	6530	6624	2,7%

Źródło: BDL/GUS.

Struktura przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na terenie Kędzierzyna-Koźła wskazuje na dominację podmiotów z sekcji G, tzn. handlu oraz napraw samochodów i motocykli. W 2012 roku stanowiły one 27,7% wszystkich podmiotów prowadzących działalność na obszarze gminy. Podmioty gospodarcze z sekcji budownictwo stanowiły 11% ogólnej liczby przedsiębiorstw, 10,6% to podmioty z sekcji L, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, a po 8,7% wynosił udział przedsiębiorstw działających w sekcji C, przetwórstwo przemysłowe oraz sekcji M, działalność naukowa, profesjonalna i techniczna.

Podobna struktura przedsiębiorstw pod względem sekcji PKD występowała także w innych jednostkach administracyjnych: powiecie strzeleckim, powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, województwie opolskim oraz całym kraju. W przypadku Kędzierzyna-Koźle zwraca uwagę stosunkowo wyższy odsetek udziału podmiotów sekcji L (10,6% wobec 5,3% w Polsce, 8,2% w województwie opolskim czy 4,6% w powiecie strzeleckim), a także niższy udział podmiotów sekcji A, co jest związane jednak z miejskim charakterem gminy.

Tabela 47. Struktura podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD 2007 w 2012 roku.

	Polska	Opolskie	Powiat kędzierzyńsko- kozielski	Powiat strzelecki	Kędzierzyn- Kozłe
Sekcja A: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2,3%	3,8%	2,3%	4,6%	0,8%
Sekcja B: górnictwo i wydobywanie	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Sekcja C: przetwórstwo przemysłowe	9,1%	8,7%	8,9%	8,6%	8,7%
Sekcja D: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,2%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%
Sekcja E: dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%
Sekcja F: budownictwo	11,9%	13,4%	12,0%	15,2%	11,0%
Sekcja G: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	26,8%	25,5%	26,9%	25,5%	27,7%
Sekcja H: transport i gospodarka magazynowa	6,4%	5,0%	5,7%	5,5%	5,3%
Sekcja I: działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3,1%	3,0%	3,6%	3,3%	3,5%
Sekcja J: informacja i komunikacja	2,7%	1,8%	1,7%	1,6%	1,9%
Sekcja K: działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3,2%	3,3%	3,0%	2,8%	3,1%
Sekcja L: działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5,3%	8,2%	8,7%	4,6%	10,6%
Sekcja M: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8,9%	7,9%	7,9%	6,1%	8,7%
Sekcja N: działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2,6%	2,3%	2,0%	2,3%	2,0%
Sekcja O: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0,7%	0,9%	0,8%	1,3%	0,3%
Sekcja P: edukacja	3,5%	3,4%	3,6%	3,7%	3,5%
Sekcja Q: opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5,1%	4,3%	4,6%	5,1%	4,9%
Sekcja R: działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1,7%	1,9%	2,1%	2,1%	1,9%
Sekcje S: pozostała działalność usługowa i T: gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	6,1%	6,1%	5,8%	7,1%	5,5%
Sekcja U: organizacje i zespoły eksterytorialne	0,01%	0,002%	0,0%	0,0%	0,0%

Źródło: BDL/GUS.

Na przestrzeni lat 2009-2012 w większości sekcji PKD 2007 w Kędzierzynie-Koźlu odnotowano wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Największy, liczbowy, wzrost liczby podmiotów dotyczył sekcji L, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (o 70 podmiotów, tj. 10,6%), sekcji P, edukacja (o 67 podmiotów, tj. 37,9%) oraz sekcji C, przetwórstwo przemysłowe (o 49 podmiotów, tj. 8,8%). Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych odnotowano także w sekcjach: A (o 6

podmiotów), B (o 2 podmioty), D (o 9 podmiotów), F (o 17 podmiotów), I (o 18 podmiotów), J (o 25 podmiotów), M (o 16 podmiotów), N (o 8 podmiotów), O i Q (po 1 podmiocie), R (o 2 podmioty) oraz S i T (o 39 podmiotów).

Spadek liczby podmiotów gospodarczych w latach 2009-2012 dotyczył firm prowadzących w Kędzierzynie-Koźlu działalność w zakresie 3 głównych sekcji: handlu i naprawy samochodów włączając motocykle (spadek o 94 podmioty, tj. o 4,7%), transportu i gospodarki magazynowej (spadek o 44 podmioty, tj. o 10,7%) oraz działalności finansowej i ubezpieczeniowej (spadek o 33 podmioty, tj. o 13,3%).

Tabela 48. Struktura podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2009-2012.

	2009	2010	2011	2012	Zmiana (jed.)	Zmiana (%)
Sekcja A: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	48	52	57	54	6	12,5%
Sekcja B: górnictwo i wydobywanie	2	2	4	4	2	100,0%
Sekcja C: przetwórstwo przemysłowe	555	591	580	604	49	8,8%
Sekcja D: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	8	10	13	17	9	112,5%
Sekcja E: dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	21	22	20	20	-1	-4,8%
Sekcja F: budownictwo	747	788	782	764	17	2,3%
Sekcja G: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2017	2049	1974	1923	-94	-4,7%
Sekcja H: transport i gospodarka magazynowa	411	410	381	367	-44	-10,7%
Sekcja I: działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	225	242	228	243	18	8,0%
Sekcja J: informacja i komunikacja	108	120	122	133	25	23,1%
Sekcja K: działalność finansowa i ubezpieczeniowa	249	249	221	216	-33	-13,3%
Sekcja L: działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	663	698	714	733	70	10,6%
Sekcja M: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	586	599	582	602	16	2,7%
Sekcja N: działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	131	141	140	139	8	6,1%
Sekcja O: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	22	22	23	23	1	4,5%
Sekcja P: edukacja	177	189	199	244	67	37,9%
Sekcja Q: opieka zdrowotna i pomoc społeczna	341	364	344	342	1	0,3%
Sekcja R: działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	131	142	137	133	2	1,5%
Sekcje S: pozostała działalność usługowa i T: gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	345	354	357	384	39	11,3%

Źródło: BDL/GUS.

Kędzierzyn-Koźle charakteryzował się w 2012 roku najwyższym wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności – 1091 podmiotów. Niższe wartości tego wskaźnika notowano w skali całego kraju (1032 podmioty), województwa opolskiego (977 podmiotów) czy powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (919 podmiotów). Zdecydowanie najniższą wartość wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności występował w powiecie strzeleckim, gdzie w 2012 roku osiągnął on poziom jedynie 681 podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców powiatu. Mimo obserwowanej na poziomie liczbowym dobrej sytuacji Kędzierzyna-Koźla należy przywrócić się także dynamice zmian w latach 2009-2012.

W tych latach liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców miasta zwiększyła się o 40 podmiotów. Jednocześnie był to najmniejszy wzrost spośród wszystkich analizowanych jednostek administracyjnych: w skali kraju czy województwa opolskiego w latach 2009-2012 liczba podmiotów w rejestrze REGON zwiększyła się o 51 podmiotów, w powiecie strzeleckim o 55 podmiotów, a w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim aż o 61 podmiotów.

Tabela 49. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności							
Polska	967	985	981	1015	1004	1032	51
Opolskie	915	932	926	974	962	977	51
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	840	855	858	909	901	919	61
Powiat strzelecki	605	621	626	679	671	681	55
Kędzierzyn-Koźle	-	-	1051	1095	1075	1091	40

Źródło: BDL/GUS.

W latach 2007-2012 wskaźnik dotyczący jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności przyjmował zmienne wartości, wykazując liczne wahania. W 2012 roku w Kędzierzynie-Koźlu zarejestrowano 78 nowych jednostek na 10 tys. mieszkańców, co było wartością wyższą niż średnia wojewódzka (68 podmiotów) czy powiatowa (66 jednostek w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim i 46 w powiecie strzeleckim). Jedynie w skali kraju odnotowano w 2012 roku wyższy wskaźnik jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców –93 podmioty.

Tabela 50. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności							
Polska	77	83	92	104	90	93	1
Opolskie	57	67	76	84	68	68	-8
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	50	56	67	82	64	66	-1
Powiat strzelecki	35	44	57	63	51	46	-11
Kędzierzyn-Koźle	-	-	82	97	74	78	-4

Źródło: BDL/GUS.

Kędzierzyn-Koźle i Polska to dwie z analizowanych jednostek administracyjnych, w których w 2012 roku odnotowano najwyższą wartość wskaźnika obrazującego liczbę jednostek wykreślonych z rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności – w skali kraju wyniósł on 65 podmiotów, zaś w mieście Kędzierzyn-Koźle – 64 podmioty. W województwie opolskim czy powiecie kędzierzyńsko-kozielskim liczba wyrejestrowań podmiotów gospodarczych była znacznie niższa i kształtowała się na poziomie 50 (powiat) – 55 (województwo). Stosunkowo najmniejsza skala wykreśleń podmiotów gospodarczych z rejestru REGON występowała w powiecie strzeleckim, gdzie w 2012 roku wykreślono jedynie 37 podmiotów na 10 tys. ludności.

Tabela 51. Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności							
Polska	64	64	94	62	100	65	-29
Opolskie	37	54	82	49	83	55	-27
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	47	44	71	44	79	50	-21
Powiat strzelecki	14	32	54	29	60	37	-17
Kędzierzyn-Koźle	-	-	88	55	99	64	-24

Źródło: BDL/GUS.

W 2012 roku w Kędzierzynie-Koźlu działalność gospodarczą prowadziło 11,5 osób fizycznych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym. Miasto ustępowało w tym zakresie jedynie całej Polsce, gdzie na 100 osób w wieku produkcyjnym działalność gospodarczą prowadziło niemal 12 osób (11,9). W pozostałych jednostkach administracyjnych notowane były niższe wartości tego wskaźnika – stosunkowo najgorsza sytuacja występowała w powiecie strzeleckim, w którym na 100 osób w wieku produkcyjnym działalność gospodarczą prowadziło jedynie 7,7 osób. Zmiany wskaźnika liczby osób prowadzących działalność gospodarczą podlegały nieznacznym wahaniom na przestrzeni lat 2007-2012 (na poziomie 0,3 – 0,5).

Tabela 52. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym							
Polska	11,4	11,6	11,4	11,9	11,6	11,9	0,5
Opolskie	10,5	10,6	10,4	11,1	10,8	10,9	0,5
Powiat kędzierzyńsko-	9,3	9,4	9,4	10,0	9,8	9,9	0,5
Powiat strzelecki	7,0	7,2	7,2	7,9	7,6	7,7	0,5
Kędzierzyn-Koźle	-	-	11,2	11,8	11,4	11,5	0,3

Źródło: BDL/GUS.

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonująca na terenie Kędzierzyna-Koźla w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym wskazuje na bardzo dobrą sytuację w mieście – charakteryzuje się ono najwyższym wskaźnikiem: na każde 10 tys. ludności przypada 1709,8 podmiotów gospodarczych. Jest to wartość wyższa niż średnia krajowa (1.615,6 podmiotów), wojewódzka (1500,7 podmiotów), a także średnie powiatowe subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego (1428 dla powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego i 1030,5 dla powiatu strzeleckiego). W 2012 roku na 10 tys. mieszkańców Kędzierzyna-Koźla w wieku produkcyjnym przypadało 1638,9 podmiotów gospodarczych o wielkości 0-9 zatrudnionych, 52,9 podmiotów wielkości 10-49 zatrudnionych, 16 podmiotów zatrudniających 50-249 osób oraz 2 podmioty, w których zatrudnienie przekracza 250 pracowników. Oprócz średniej dla podmiotów 10-49 zatrudnionych wartości tego wskaźnika w Kędzierzynie-Koźlu kształtowały się na poziomie wyższym niż w pozostałych jednostkach administracyjnych.

Tabela 53. Podmioty wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2012 roku.

	Ogółem	0-9	10-49	50-249	250 i więcej
Polska	1615,6	1542,1	59,5	12,1	1,9
Opolskie	1500,7	1437,5	51,5	10,3	1,4
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	1428,0	1364,4	50,5	11,6	1,4
Powiat strzelecki	1030,5	976,3	45,3	7,9	1,0
Kędzierzyn-Koźle	1709,8	1638,9	52,9	16,0	2,0

Źródło: BDL/GUS.

Przedsiębiorcy i osoby już inwestujący w Kędzierzynie-Koźlu, jak i chcący dopiero rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej w mieście mogą skorzystać z usług Centrum Obsługi Inwestora. COI stanowi część Gabinetu Prezydenta Miasta i składa się z doradcy prezydenta ds. rozwoju gospodarczego gminy oraz specjalisty ds. obsługi inwestorów. Zadania doradcy obejmują m.in.: *opracowywanie i przedkładanie Prezydentowi Miasta analiz i ekspertyz oraz projektów dokumentów strategicznych i programowych o zasięgu gminnym i ponadgminnym, określających działania organów gminy w zakresie rozwoju aktywności gospodarczej oraz innowacji i przedsiębiorczości*, zaś specjalista ds. obsługi inwestorów zajmuje się m.in. *gromadzeniem, systematyzowaniem oraz prowadzeniem zbioru informacji o możliwościach: inwestowania lub podjęcia działalności gospodarczej na terenie gminy, nawiązania współpracy gospodarczej z przedsiębiorcami prowadzącymi działalność na terenie Gminy, uzyskania wsparcia finansowego oraz organizacyjno-technicznego dla rozwoju przedsiębiorczości ze strony Gminy oraz skorzystania z krajowych i zagranicznych środków pomocowych, a także udzielaniem powyższych informacji oraz pomocy wszystkim inwestorom, zainteresowanym prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie miasta, a w szczególności działalności skutkującej powstawaniem nowych miejsc pracy lub inwestycjami w infrastrukturę techniczną służącą rozwojowi miasta*³⁶.

Przedsiębiorcy mogą również skorzystać ze wsparcia oferowanego przez lokalne i regionalne instytucje i organizacje biznesowe: Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego, Stowarzyszenie Kupców „Manhatan”, Kongregację Przemysłowo-Handlową – struktura powiatowa w Kędzierzynie-Koźlu, Kędzierzyńsko-Kozielski Park Przemysłowy Sp. z o.o., Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki (OCRG), Opolskiego Centrum Obsługi Inwestora (OCOI) czy Opolskiej Izby Gospodarczej (OIG)³⁷. O chęci współpracy władz gminy z podmiotami prywatnymi w Kędzierzynie-Koźlu świadczy korzystanie z możliwości jakie oferuje partnerstwo publiczno-prywatne. PPP jest formą współpracy między jednostkami administracji publicznej i samorządowej a podmiotami prywatnymi w zakresie realizacji niektórych zadań publicznych. Uchwałą Nr XX/250/12 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z 29 marca 2012 roku określono działania, które mogą zostać zrealizowane w oparciu właśnie o partnerstwo publiczno-prywatne:

1. Remont Podzamcza w Koźlu (z przeznaczeniem na Międzynarodowe Centrum Kultury)
2. Budowa kompleksu basenowo-rekreacyjnego w Kędzierzynie-Koźlu
3. Remont Rynku w Koźlu z przyległymi ulicami
4. Budowa targowiska miejskiego przy ul. Damrota w Kędzierzynie-Koźlu³⁸.

W odniesieniu Budowy kompleksu basenowo-rekreacyjnego przeprowadzone dwukrotnie postępowanie na wyłonienie partnera prywatnego nie przyniosło oczekiwanych efektów. W kontekście Remontu Podzamcza w modelu partnerstwa, Gmina jest na etapie oceny złożonej oferty cenowej, jaka również przygotowuje dokumenty niezbędne do wszczęcia postępowanie na wybór partnera do remontu Rynku. Opracowane analizy przedrealizacyjne dla budowy targowiska miejskiego pokazały, że wykonanie tego zadania w formule partnerstwa jest nie efektywne – zatem gmina zdecydowała o realizacji tej inwestycji w modelu tradycyjnym .

Kędzierzyn-Koźle jest miastem o silnych tradycjach przemysłowych. Dominującymi branżami w przemyśle są: chemiczny, maszynowy oraz fotograficzny, a na terenie miasta działalność prowadzą zarówno firmy lokalne, jak i te o kapitale zagranicznym. Do najważniejszych zakładów przemysłowych na terenie Kędzierzyna-Koźla należą:

Branża fotograficzna:

---

³⁶ Informacje o Centrum Obsługi Inwestora oraz pełnym zakresie obowiązków pracowników COI: Regulamin Organizacyjny Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle, Załącznik do zarządzenia nr 1230/Or/2013 Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 15 stycznia 2013 r.

³⁷ Za: <http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=30667>

³⁸ Za: <http://www.e-kedzierzynkozle.pl/index.php/ppp>

- CeWe Color Sp. z o.o. (część największego europejskiego koncernu fotograficznego CeWe Color AG)– przemysł fotograficzny. W Kędzierzynie-Koźlu znajduje się laboratorium fotograficzne, zajmujące się wywoływaniem i obrabianiem zdjęć oraz tworzeniem książek fotograficznych., zatrudniając specjalistów z dziedzin fotografii, chemii, elektroniki, mechaniki precyzyjnej, informatyki czy poligrafii.
- „Fotojoker” Sp. z o.o. – branża fotograficzna (fotografia cyfrowa, usługi fotograficzne na terenie całego kraju)

Przemysł maszynowy:

- Fabryka Aparatury i Urządzeń „FAMET” S.A. – produkcja aparatury i urządzeń dla branż przemysłowych, a także branży budowlanej, m.in. chłodnice powietrzne, wymienniki ciepła, kondensatory pary, filtry gazu, komponenty elektrowni wiatrowych i generatorów, komponenty do maszyn budowlanych i przeładunkowych, rury bimetalowe żebrowane czy aparatura procesowa typu zbiornikowego.
- Kozielska Fabryka Maszyn „KOFAMA Koźle” S.A. – branża budowy maszyn, prace projektowe, dostawy linii produkcyjnych. Firma jest producentem i dostawcą maszyn, urządzeń, usług i rozwiązań technicznych dla przemysłu wydobywczego, drzewnego, energetycznego czy ochrony środowiska, świadczy także usługi obróbcze, spawalnicze i montażowe.
- KOMET-URPOL Sp. z o.o. – branża przemysłowa: specjalistyczna obróbka ubytkowa (wiercenie, wytaczanie, gwintowanie, rozwiercanie, frezowanie) oraz produkcja narzędzi precyzyjnych (zakład specjalizujący się w produkcji narzędzi węglkowych i rozwiertarek)

Przemysł chemiczny:

- Air Products Sp. z o.o. – dostarczanie gazów atmosferycznych, procesowych i specjalnych, osprzęt i usługi serwisowe dla klientów na rynku przemysłowym, energetycznym, technologicznym oraz medycznym na całym świecie. Zakład Air Products w Kędzierzynie-Koźlu zajmuje się m.in. wytwórstwem gazowego tlenu i azotu, a także ciekłego tlenu, azotu i argonu.
- Brenntag Polska Sp. z o.o. – dystrybucja surowców chemicznych, kauczuku syntetycznego oraz opakowań przemysłowych, kosmetycznych i innych. W Kędzierzynie-Koźlu znajduje się największe w Polsce i jedno z największych w Europie Środkowo-Wschodniej centrum dystrybucyjne firmy.
- CTL Chemkol Sp. z o.o. (część Grupy CTL Logistics) –oferta firmy koncentruje się na obsłudze logistycznej produktów i surowców chemicznych oraz kompleksowej obsłudze bocznic kolejowych.
- Global Colors Polska S.A. (część Global Colors Group) – producent koncentratów barwiących i uszlachetniających do tworzyw sztucznych powstały po przejęciu części działalności związanej z koncentratami od firmy Poli-Chem Sp. z o.o. Koncentraty oferowane przez firmę (białe, kolorowe, specjalne i czarne) znajdują różnorodne zastosowanie: folie dla rolnictwa, folie opakowaniowe, worki, rury, złączki, siatki, taśmy, włókna, kable, formowanie z rozdmuchiwaniami, wtryskowe, obrotowe, termiczne itd.
- Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. – jeden z największych w Polsce producentów chemicznych, kierujący swoją ofertą do wielu branż: rolnictwa, budownictwa, przetwórstwa chemicznego czy przemysłu tworzywowego. Podstawową działalnością spółki ZAK S.A. jest produkcja nawozów i związków azotowych, chemikaliów organicznych i nieorganicznych oraz innych wyrobów chemicznych, a także plastyfikatorów do tworzyw sztucznych i surowców do ich wyrobu, alkoholi OXO i bezwodnika ftalowego.
- ICSO Chemical Production Sp. z o.o. –produkcja, handel i usługi produkcyjne dotyczące wyrobów z dziedziny chemii organicznej. Zakład jest m.in. dostawcą środków chemicznych

dla nawozów sztucznych, środków stosowanych przy produkcji kabli telekomunikacyjnych, środków chemicznych dla drogownictwa, produktów dla przemysłu samochodowego i lotniczego oraz usług w zakresie etoksylacji i chlorometylowania.

- Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia” – jednostka badawcza sektora chemii organicznej, zajmująca się opracowywaniem, wdrażaniem i doskonaleniem technologii chemicznych, produkcji oraz sprzedaży produktów branżowych. Prowadzi także badania naukowe i prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk chemicznych, wdraża wyniki badań do praktyki przemysłowej oraz wykonuje badania i analizy chemiczne. Od 2004 roku ICSO realizował projekt Platforma Innowacji Technologicznej Regionu Opolszczyzny (PITRO), którego celem była integracja środowisk naukowo-badawczych i producentów, szczególnie branży chemicznej. Efektem nawiązania ściślejszych relacji między jednostkami badawczo-naukowymi a przedsiębiorstwami było zawiązanie Klastra Chemii Specjalistycznej „Chem-Ster” z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu. ICSO „Blachownia” współtworzy również Ponadregionalne Centrum Naukowo-Przemysłowe, skupiające jednostki naukowe z całego kraju działające w takich dziedzinach jak: (bio)/polimery, materiały i technologie dla gospodarki, mające podejmować wspólne przedsięwzięcia.
- PCC SYNTEZA S.A. (część PCC SE) – wytwarzanie produktów ciężkiej syntezy organicznej przeznaczonych do dalszego przetwórstwa w przemyśle chemicznym. Zakład produkuje wyroby na bazie fenolu.
- Petrochemia Blachownia S.A. (Grupa Wanhua-BorsodChem Rt.) – branża petrochemiczna: produkcja produktów o charakterze karbochemicznym i petrochemicznym, wykorzystywanych w przemyśle chemicznym. Podstawowym obszarem działalności zakładu jest produkcja węglowodorów aromatycznych, a główne produkty to benzen, toluen, solwentnafta i frakcja ksylenowa.
- SILEKOL Sp. z o.o. (Grupa Pfeiderer Grajewo S.A.) – producent aminowych żywic klejowych oraz utwardzaczy stosowanych w przemyśle drzewnym (do produkcji płyt wiórowych, płyt MDF, płyt HDF, sklejki sucho trwałej i wodoodpornej).

Pozostałe:

- Damen Shipyards Koźle Sp. z o.o. (część DAMEN SHIPYARDS GROUP) – kozielska stocznia rzeczna, specjalizująca się w budowie, remontach i przebudowach statków (m.in. statków pasażerskich, holowników, zbiornikowców, kontenerowców, pogłębiarek i pozostałych statków roboczych).
- Jokey Plastik Blachownia Sp. z o.o. (część Grupy Jokey) – produkcja artykułów z tworzyw sztucznych dla przemysłu spożywczego i niespożywczego: głównie produkcja różnego rodzaju opakowań, ale także elementów technicznych z tworzyw sztucznych stosowanych w branży samochodowej i komputerowej.
- Marma Polskie Folie. Oddział Kędzierzyn-Koźle. Zakład Produkcyjny (dawna Spółka ChemPack) – branża przetwórstwa tworzyw sztucznych. Zakład zajmuje się produkcją opakowań przemysłowych, m.in. folii przemysłowych, worków wentylowych, worków płaskich.
- RUG METAL Sp. z o.o. – branża inżynierii mechanicznej: precyzyjne cięcie metali laserem, obróbka CNC, obróbka metali
- A. Berger Polska Sp. z o.o. (część Berger Holding GmbH) – działalność w branżach: metali żelaznych, obróbki cieplnej, obróbki skrawaniem czy wyrobów metalowych. Oferta obejmuje części precyzyjne (głównie detale metalowe), wykorzystywane przeważnie w przemyśle motoryzacyjnym czy narzędziowym, a także elementy maszyn oraz montaż. Zakład w Kędzierzynie-Koźlu produkuje m.in. części do samochodów i metalowe elementy do elektronarzędzi
- Magna Cosma – produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia, dostawca w branży motoryzacyjnej. Przejęta przez Magnę firma NTP (Nowoczesne Technologie Produkcji S.A.)

specjalizowała się w produkcji maszyn odlewniczych, odlewów ciśnieniowych z magnezu i aluminium³⁹.

Podsumowując analizę przemysłu w Kędzierzynie-Koźlu, warto podkreślić, że kędzierzyńskie firmy są znane i cenione nie tylko w mieście. Dziennik „Rzeczpospolita” na początku grudnia 2013 roku już po raz 12 opublikował ranking *Lista 2000 Polskich Przedsiębiorstw i Eksporterów*. Na tej prestiżowej liście znalazły się 42 przedsiębiorstwa z terenu województwa opolskiego, w tym 5 firm z terenu miasta Kędzierzyn-Koźle. Są to:

- Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. (pozycja nr 154)
- Brenntag Polska Sp. z o.o. (pozycja nr 176)
- SILEKOL Sp. z o.o. (pozycja nr 797)
- „FAMET” S.A. (pozycja nr 934)
- PCC Synteza S.A. (pozycja nr 1814)

Grupa Azoty Zakład Azotowe Kędzierzyn S.A. znalazła się także na trzecim miejscu wśród 5 kluczowych firm Opolszczyzny podczas gali Filarów Polskiej Gospodarki, zorganizowanej przez Bonnier Business Sp. z o.o., wydawcę „Pulsu Biznesu”⁴⁰. Kędzierzyńsko-kozielskie firmy uzyskały także status Diamentów 2014 prestiżowego miesięcznika Forbes. Wśród firm o przychodach od 50 do 250 mln PLN wyróżniono Mostostal Kędzierzyn-Koźle (2 miejsce na liście regionalnej województwa opolskiego, 65 miejsce na liście ogólnopolskiej) oraz DB Schenker Rail Spedkol Sp. z o.o. (5 miejsce na liście regionalnej województwa opolskiego, 168 miejsce na liście ogólnopolskiej), zaś wśród firm o przychodach od 5 do 50 mln PLN: Instal Nord Sp. z o.o. (14 miejsce na liście regionalnej województwa opolskiego, 465 miejsce na liście ogólnopolskiej), przedsiębiorstwo Wielobranżowe Drewmax Tadeusz Sąsiadek i Wspólnicy Sp. j. (25 miejsce na liście regionalnej województwa opolskiego, 620 miejsce na liście ogólnopolskiej) oraz Przedsiębiorstwo Transportowo-Spedycyjne Wak Trans Sp. z o.o. (38 miejsce na liście regionalnej województwa opolskiego, 1003 miejsce na liście ogólnopolskiej)⁴¹.

Miasto Kędzierzyn-Koźle dysponuje rozległymi terenami inwestycyjnymi, zaś zachęcaniem inwestorów do prowadzenia działalności na terenie miasta zajmuje się m.in. powstały w 2003 roku **Kędzierzyńsko-Kozielski Park Przemysłowy**⁴². Jego udziałowcami są: gmina Kędzierzyn-Koźle (większościowy udziałowiec, 85%), Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. (14% udziałów) oraz JPM Holding S.A. (1% udziałów). Jednym z obszarów inwestycyjnych gminy Kędzierzyn-Koźle, obok Portu Koźle, jest 77 hektarowe tzw. Pole Południowe, teren przemysłowy zlokalizowany w sąsiedztwie Petrochemii Blachownia. Teren Pola Południowego został włączony do obszaru Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Podstrefa Gliwice (KSSE).

Warto dodać, że celem aktywizacji sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz kreowania polityki przyjaznej dla firm w mieście powstaje Inkubator Przedsiębiorczości, który oferował będzie atrakcyjne powierzchnie do prowadzenia działalności gospodarczej po preferencyjnych cenach oraz wsparcie doradcze dla nowoutworzonych firm.

4.2. Bezrobocie

W 2012 roku w Kędzierzynie-Koźlu 3.529 mieszkańców było zarejestrowanych jako osoby bezrobotne. Wśród bezrobotnych zarejestrowanych udział kobiet wyniósł 53%. W porównaniu do

³⁹ Za: <http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=30650>

⁴⁰ Za: www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=50755&news73257_page=20

⁴¹ Za: www.diamenty.forbes.pl/diamenty-forbesa-2014-laureaci-wojewodztwo-opolskie,artykuly,170431,1,1.html

⁴² Za: www.kkpp.pl

2007 roku liczba osób bezrobotnych wzrosła w gminie o 18%, przy czym zjawisko to w większym stopniu dotyczyło mężczyzn. Udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w gminie zmniejszył się bowiem z 64% w 2007 roku do 53% w 2012 roku, tj. o 11%.

Oba zjawiska – zwiększającej się liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz zmniejszającego się udziału kobiet w ogóle bezrobotnych – w latach 2007-2012 obserwowane były na wszystkich poziomach administracyjnych: powiatów, województwa opolskiego oraz kraju.

Tabela 54. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz udział kobiet w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2007-2012.

liczba bezrobotnych zarejestrowanych							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	1746573	1473752	1892680	1954706	1982676	2136815	22%
Opolskie	43338	35698	47129	48775	48029	51775	19%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	4309	3040	4476	4508	4484	4922	14%
Powiat strzelecki	2365	2149	2597	2674	2349	2627	11%
Kędzierzyn-Koźle	2980	2195	3202	3250	3199	3529	18%
udział kobiet w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych							
	58,2%	56,6%	51,1%	51,9%	53,5%	51,4%	-6,8%
Opolskie	60,4%	58,4%	51,4%	52,9%	54,5%	52,1%	-8,3%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	64,8%	59,4%	53,4%	54,8%	57,1%	53,2%	-11,6%
Powiat strzelecki	62,6%	58,7%	51,1%	54,2%	54,6%	53,1%	-9,5%
Kędzierzyn-Koźle	64,0%	58,8%	53,2%	54,9%	57,6%	53,0%	-11%

Źródło: BDL/GUS.

Stopa bezrobocia w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim wynosiła w 2012 roku 14,5%. Była to wartość wyższa niż w skali kraju (13,4%) czy województwa opolskiego (14,4%). Stosunkowo najlepsza sytuacja występowała w 2012 roku w powiecie strzeleckim, gdzie stopa bezrobocia wynosiła 11,3%. Wzrost stopy bezrobocia w latach 2007-2012 w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 2,4%) porównywalny był ze wzrostem w województwie (2,5%) i całym kraju (2,2%). Jedynie w przypadku powiatu strzeleckiego na przestrzeni lat 2007-2012 wzrost stopy bezrobocia nie przekroczył 1% (0,4%).

Tabela 55. Stopa bezrobocia w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	11,2	9,5	12,1	12,4	12,5	13,4	2,2
Opolskie	11,9	9,8	12,9	13,6	13,3	14,4	2,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	12,1	8,7	12,5	13,1	12,9	14,5	2,4
Powiat strzelecki	10,9	9,7	11,8	11,7	10,2	11,3	0,4

Źródło: BDL/GUS.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w Kędzierzynie-Koźlu w 2012 roku wynosił 8,7% i był na tym samym poziomie, co w skali kraju. Niższe wartości udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności odnotowano w województwie opolskim (7,9%) oraz powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (7,8%). Najlepsza sytuacja panowała z kolei w powiecie strzeleckim – bezrobotni zarejestrowani stanowili jedynie 5,2% liczby ludności.

Udział bezrobotnych kobiet w liczbie ludności niezależnie od jednostki administracyjnej kształtował się na poziomie wyższym niż udział bezrobotnych mężczyzn. W przypadku Kędzierzyna-Koźla udział bezrobotnych kobiet w 2012 roku wynosił 9,7%, zaś mężczyzn – 7,8%. Wartości te były najbardziej zbliżone do tych osiągniętych w skali całego kraju (9,4% dla kobiet i 8% dla mężczyzn). Niższe wartości udziału bezrobotnych kobiet i mężczyzn w liczbie ludności dotyczyły województwa opolskiego

i powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, jak również powiatu strzeleckiego. Analiza dynamiki zmian na przestrzeni lat 2007-2012 wskazuje na większy przyrost udziału bezrobotnych mężczyzn w ogóle ludności (od 1,4% do 2,9%) niż przyrost odsetka kobiet (od 0% do 0,9%).

Tabela 56. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności							
Polska	7,1	6,0	7,7	7,9	8,0	8,7	1,6
Opolskie	6,4	5,3	7,0	7,3	7,2	7,9	1,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	6,6	4,6	6,9	7,0	7,1	7,8	1,2
Powiat strzelecki	4,5	4,1	5,0	5,3	4,6	5,2	0,7
Kędzierzyn-Koźle	7,0	5,2	7,6	7,8	7,8	8,7	1,7
mężczyźni							
Polska	5,8	5,0	7,2	7,2	7,1	8,0	2,2
Opolskie	4,9	4,3	6,5	6,6	6,3	7,2	2,3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	4,5	3,7	6,2	6,1	5,8	7,0	2,5
Powiat strzelecki	3,3	3,3	4,7	4,6	4,0	4,7	1,4
Kędzierzyn-Koźle	4,9	4,2	6,9	6,7	6,3	7,8	2,9
kobiety							
Polska	8,5	7,0	8,2	8,6	9,0	9,4	0,9
Opolskie	7,9	6,4	7,4	8,1	8,3	8,6	0,7
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	8,7	5,7	7,6	8,1	8,4	8,7	0,0
Powiat strzelecki	5,8	5,0	5,3	5,9	5,3	5,8	0,0
Kędzierzyn-Koźle	9,1	6,3	8,4	9,0	9,4	9,7	0,6

Źródło: BDL/GUS.

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kędzierzynie-Koźlu potwierdzają powyżej wskazane tendencje: ogólna liczba bezrobotnych w gminie wzrasta, maleje zaś udział bezrobotnych kobiet w ogóle bezrobotnych. Najniższą liczbę bezrobotnych w Kędzierzynie-Koźlu odnotowano w 2008 roku, gdy wynosiła 2.195 osób, w tym 1.291 kobiet. Od tego roku liczba bezrobotnych w gminie wzrasta, osiągając poziom 3.676 osób w 2012 roku. Udział bezrobotnych z miasta w ogóle bezrobotnych w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim wzrósł z kolei z 69,2% w 2007 roku do 73,1% w 2012 roku. W tych samych latach udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w ogóle bezrobotnych w mieście spadł z 64% do 51,6%.

Tabela 57. Bezrobotni ogółem oraz kobiety w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2013.

	Liczba osób bezrobotnych ogółem w powiecie	Bezrobotni w Kędzierzynie-Koźlu		Bezrobotne kobiety w Kędzierzynie-Koźlu	
		Liczba	% w powiecie	Liczba	% w Kędzierzynie-Koźlu
XII.2007	4309	2980	69,2%	1906	64,0%
XII.2008	3040	2195	72,2%	1291	58,8%
XII.2009	4476	3207	71,6%	1708	53,3%
XII.2010	4508	3250	72,1%	1784	54,9%
XII.2011	4484	3199	71,3%	1843	57,6%
XII.2012	4922	3529	71,7%	1872	53,0%
VI. 2013	5032	3676	73,1%	1898	51,6%

Źródło: PUP w Kędzierzynie-Koźlu (www.pup-kkozle.pl).

Wśród 30 zawodów nadwyżkowych (wskaźnik obrazujący stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych

bezrobotnych w danym zawodzie kształtujący się na poziomie $<0,9$) w PUP w Kędzierzynie-Koźlu w 2012 roku zidentyfikowano następujące:

- laborant chemiczny,
- krawiec,
- mechanik pojazdów samochodowych,
- technik informatyk,
- szwaczka,
- pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej nie sklasyfikowani,
- elektryk (elektromonter) zawodowy,
- elektromechanik,
- specjalista administracji publicznej,
- technik elektronik,
- malarz budowlany,
- konserwator części,
- fizjoterapeuta,
- kucharz małej gastronomii,
- technik handlowiec,
- mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń peryferyjnych,
- ogrodnik terenów zieleni,
- technik administracji,
- technik masażysta,
- specjalista zastosowań informatyki,
- fryzjer,
- monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody,
- listonosz,
- technik farmaceutyczny,
- nauczyciel przedszkola,
- sprzedawca,
- operator obrabiarek sterowanych numerycznie,
- pozostali pracownicy do spraw transportu,
- kierownik budowy
- ogrodnik.

Natomiast wśród zawodów deficytowych (wskaźnik obrazujący stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie kształtujący się na poziomie $>1,1$) w PUP w Kędzierzynie-Koźlu w 2012 roku znalazły się:

- sprzedawca w branży spożywczej,
- doradca finansowy,
- operator maszyn drogowych,
- pośrednik w obrocie nieruchomościami,
- pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne,
- operator obrabiarek skrawających,
- agent ubezpieczeniowy,
- pozostali kucharze,
- sprzedawca w branży przemysłowej,
- policjant służby prewencji,
- lakiernik,
- piaskarz,

- pracownik przygotowujący posiłki fast food,
- sprzedawca stacji paliw,
- dróżnik przejazdowy,
- nastawniczy,
- pokojowa,
- kierowca samochodu dostawczego,
- elektryk instalacji elektrycznych,
- pracownik ochrony fizycznej bez licencji,
- pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle,
- nauczyciel przedmiotów zawodowych ekonomicznych,
- nauczyciel języka angielskiego,
- nauczyciel matematyki,
- menedżer produktu,
- specjalista do spraw reklamy,
- przedstawiciel handlowy,
- szef kuchni,
- ślusarz galanterii metalowej
- kierowca operator wózków jezdniowych⁴³.

---

⁴³ Za: Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych za 2012. Część diagnostyczna. Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie-Koźlu.

4.3. Budżet Gminy

W latach 2007-2012 budżet gminy Kędzierzyn-Koźle podlegał niewielkim wahaniom. Porównując wyłącznie skrajne lata analizy (rok 2007 i rok 2012) widoczne jest jednak zwiększenie zarówno dochodów gminy jak i wydatków z budżetu miasta. Dochody miasta w 2012 roku wyniosły niemal 215 mln zł, zaś wydatki z budżetu osiągnęły poziom 207,7 mln zł. Był to jednocześnie pierwszy rok od 2008 roku, gdy nie wystąpił deficyt budżetowy, a w mieście odnotowano zysk na poziomie 7,2 mln zł. W związku z ogólnym zmniejszeniem się poziomu wydatków gminy oraz wzrostem dochodu zmieniły się wartości dochodu i wydatków gminy na 1 mieszkańca miast. W 2007 roku dochody Kędzierzyna-Koźla na 1 mieszkańca wynosiły 2.433,27 zł, zaś wydatki – 2.275,97 zł. Pięć lat później samorząd gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydawał 3.256,96 zł i osiągał dochód w wysokości 3.370,11 zł.

Tabela 58. Dochody i wydatki z budżetu gminy Kędzierzyn-Koźle w zł w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Dochody						
ogółem	158855723,24	181396736,97	168589841,34	185294034,35	213590433,35	214918581,63
na 1 mieszkańca	2433,27	2789,52	2601,05	2873,76	3329,65	3370,11
Wydatki						
ogółem	148586907,35	172952772,09	204150003,08	213094791,85	214501718,42	207703041,11
na 1 mieszkańca	2275,97	2659,67	3149,69	3304,92	3343,86	3256,96
Różnica dochody-wydatki						
	10268815,89	8443964,88	-35560161,74	-27800757,50	-911285,07	7215540,52

Źródło: BDL/GUS.

Analiza dochodów gminy Kędzierzyn-Koźle wg klasyfikacji budżetowych wskazuje na największe źródło dochodów, jakimi są dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości – ich udział w ogóle dochodów kształtował się w 2012 roku na poziomie 56,7%. Drugim pod względem wielkości źródłem dochodu gminy jest Dział 758 Różne rozliczenia, którego udział w całym dochodzie kształtował się w latach 2008-2012 na poziomie 16-17%. Kolejne miejsca strukturze dochodów gminy zajmowały dochody pochodzące z pomocy społecznej (9,26% w 2012 roku) oraz gospodarki mieszkaniowej (6,71% w 2012 roku) – przy czym udział dochodów gminy z tej kategorii budżetowej systematycznie maleje (o 8,8% na przestrzeni lat 2008-2012).

Tabela 59. Dochody budżetu gminy Kędzierzyn-Koźle wg klasyfikacji budżetowych w % latach 2008-2012.

	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	0,05%	0,06%	0,05%	0,04%	0,04%	-0,01%
Dział 600 - Transport i łączność	0,57%	0,58%	0,57%	6,89%	2,29%	1,72%
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	15,51%	12,30%	8,49%	7,29%	6,71%	-8,80%
Dział 710 - Działalność usługowa	0,49%	0,06%	0,04%	0,05%	0,03%	-0,46%
Dział 750 - Administracja publiczna	0,41%	0,51%	1,39%	1,89%	2,07%	1,66%
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,01%	0,06%	0,17%	0,05%	0,01%	0,00%
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,03%	0,05%	0,23%	0,05%	0,26%	0,23%
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	54,51%	55,54%	50,98%	51,73%	56,74%	2,23%
Dział 758 - Różne rozliczenia	15,78%	16,98%	15,80%	15,57%	16,35%	0,57%
Dział 801 - Oświata i wychowanie	1,48%	1,04%	2,21%	2,41%	2,25%	0,76%
Dział 851 - Ochrona zdrowia	0,63%	0,74%	0,75%	0,64%	0,63%	0,00%
Dział 852 - Pomoc społeczna	8,47%	9,50%	14,47%	8,55%	9,26%	0,79%
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,09%	0,13%	0,31%	0,21%	0,55%	0,46%
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	0,15%	0,18%	0,47%	0,20%	0,21%	0,06%
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,21%	0,45%	1,57%	1,60%	1,17%	0,96%
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,38%	0,02%	0,56%	1,73%	0,44%	0,05%
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport (od 2011 roku Kultura fizyczna)	1,23%	1,80%	1,94%	1,11%	0,99%	-0,25%

Źródło: BDL/GUS.

Największym obciążeniem budżetu gminy są wydatki klasyfikowane w Dziale 801 – oświata i wychowanie. W 2012 roku stanowiły one 34,7% ogółu wydatków, przy czym utrzymują się na podobnym poziomie od 2008 roku (33,3%). Znacznym obciążeniem dla budżetu gminy są także wydatki związane z pomocą społeczną (14,7%), a w nieco mniejszym stopniu – wydatki na administrację publiczną (10,6%). Kolejne pod względem udziału w ogóle wydatków są wydatki związane z gospodarką mieszkaniową (9,4% w 2012 roku) czy transportem i łącznością (8,42%). Analiza struktury budżetu gminy w latach 2007-2012 wskazuje na brak znacznych różnic w tym okresie czasu.

Tabela 60. Wydatki z budżetu gminy Kędzierzyn-Koźle wg klasyfikacji budżetowych w % latach 2008-2012.

	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	0,08%	0,08%	0,07%	0,07%	0,07%	-0,02%
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00%	0,03%	0,16%	0,00%	0,75%	0,75%
Dział 600 - Transport i łączność	9,94%	7,34%	8,19%	15,32%	8,42%	-1,51%
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	9,44%	8,35%	8,00%	7,81%	9,39%	-0,05%
Dział 710 - Działalność usługowa	1,40%	1,46%	0,13%	0,11%	0,21%	-1,20%
Dział 750 - Administracja publiczna	8,73%	12,81%	13,19%	9,89%	10,57%	1,84%
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,01%	0,05%	0,15%	0,05%	0,01%	0,00%
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00%	0,001%	0,001%	0,001%	0,002%	0,002%
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,12%	1,29%	1,32%	1,32%	1,39%	0,27%
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,09%	0,07%	0,06%	0,06%	0,00%	-0,09%
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0,78%	0,81%	1,05%	2,05%	2,36%	1,57%
Dział 758 - Różne rozliczenia	0,00%	0,00%	0,00%	0,02%	0,00%	0,00%
Dział 801 - Oświata i wychowanie	33,34%	31,03%	31,14%	32,52%	34,73%	1,39%
Dział 851 - Ochrona zdrowia	1,20%	1,01%	0,94%	1,41%	1,49%	0,29%
Dział 852 - Pomoc społeczna	13,36%	14,82%	16,62%	12,81%	14,47%	1,10%
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1,04%	1,46%	1,17%	1,13%	1,57%	0,52%
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	1,12%	1,03%	1,32%	1,23%	1,41%	0,29%
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7,19%	8,50%	7,71%	4,82%	4,96%	-2,23%
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	6,30%	3,82%	4,59%	5,15%	3,38%	-2,92%
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	4,86%	6,05%	4,19%	4,24%	4,84%	-0,02%

Źródło: BDL/GUS.

4.4. Korzystanie ze środków zewnętrznych

W latach 2007-2013 gmina Kędzierzyn-Koźle korzystała z możliwości realizowania wielu projektów z wykorzystaniem środków zewnętrznych, zarówno unijnych, jak i rządowych. We wskazanym okresie czasu w Kędzierzynie-Koźlu korzystano z następujących funduszy:

Środki unijne:

1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

W ramach RPO Województwa Opolskiego w latach 2007-2013 gmina Kędzierzyn-Koźle pozyskała środki na 15 projektów (Tabela 61), w tym:

- 3 projekty w ramach osi Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu,
- 1 projekt w ramach osi priorytetowej Społeczeństwo informacyjne,
- 4 projekty w ramach osi priorytetowej Transport,
- 3 projekty w ramach osi priorytetowej Ochrona środowiska,
- 2 projekty w ramach osi priorytetowej Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe,
- 2 projekty w ramach osi priorytetowej Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych.

Łączna wartość projektów wskazanych do realizacji w ramach RPO województwa opolskiego wyniosła 52 769 606,10 zł. Dofinansowanie ze środków unijnych dla realizacji tych projektów wyniosło 35 68 621,07 zł.

2. Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013

W ramach PO KL w latach 2007-2013 gmina Kędzierzyn-Koźle realizowała 3 projekty (Tabela 62):

- Projekt „Sprawny Samorząd. Wdrażanie usprawnień w zarządzaniu jednostką samorządu terytorialnego w 10 urzędach gmin i 2 starostwach powiatowych z terenu województwa opolskiego i śląskiego” realizowany jest w partnerstwie przez miasto Brzeg, miasto Głuchołazy, miasto Pszów, miasto Racibórz, miasto Radlin, miasto Rydułtowy, gmina Kornowac, gmina Krzyżanowice, gmina Pietrowice Wielkie, powiat brzeski oraz powiat raciborski przy wiodącej roli miasta Kędzierzyna-Koźle jako lidera projektu.
- W ramach projektu „Program indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych” objęto wsparciem 11 szkół podstawowych z terenu miasta: PSP nr 1, PSP nr 3, PSP nr 5, PSP nr 6, PSP nr 9, PSP nr 10, PSP nr 11, PSP nr 12, PSP nr 15, PSP nr 16 oraz PSP nr 19.
- Projekt „Drogowskazy współpracy” skierowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych prowadzonych przez gminę Kędzierzyn-Koźle (PG nr 1, PG nr 3, PG nr 4, ZSM nr 1, ZSM nr 2, ZSM nr 3, ZSM nr 4, ZSM nr 5 oraz ZSM-P nr 1) i dotyczy planów i aspiracji edukacyjno-zawodowych gimnazjalistów.

W projektach realizowanych w ramach priorytetu IX PO KL pełnomocnictwo w zakresie realizacji i sprawozdawczości zostało przyznane Miejskiemu Zarządowi Oświaty i Wychowania w Kędzierzynie-Koźlu⁴⁴.

3. Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska-Rzeczpospolita Polska na lata 2007-2013

⁴⁴

Za: www.mzoiwkk.pl

W ramach PO WT Republika Czeska-Rzeczpospolita Polska w latach 2007-2013 w Kędzierzynie-Koźlu realizowano łącznie 14 projektów (Tabela 63). Wśród polsko-czeskich projektów w sposób szczególny wyróżniają się projekty związane z tworzeniem wspólnych produktów turystycznych:

- Projekt *„Rekonstrukcje historyczne wspólnym produktem turystycznym polsko-czeskiego pogranicza”* prowadzony był w latach 2008-2010 i obejmował pięć polskich gmin (Kędzierzyn-Koźle, Kłodzko, Nysa, Świdnica i Stoszowice), trzy gminy czeskie (Złate Hory, Králiky, Jaromer-Josefov) i jedno czeskie stowarzyszenie (Komitét pro udržování památek z války roku 1866). Uczestnicy projektu utworzyli wspólny produkt turystyczny oparty na istniejących w miastach będących partnerami projektu twierdzach oraz rekonstrukcjach historycznych.
- Projekt *„Miejskie trasy turystyczne zintegrowanym produktem turystycznym miast czesko-polskiego pogranicza”* realizowany był przez 6 miast polsko-czeskiego pogranicza: Bardo, Świdnicę, Kłodzko, Kędzierzyn-Koźle, Česká Skalice i Přerov. W ramach projektu szczególną uwagę skupiono na turystyce miejskiej jako uzupełnieniu turystyki opartej na walorach przyrodniczych. W trakcie trwania projektu wytyczono szlaki miejskie, dokonano spójnego oznakowania tras, ujednolicenia materiałów promocyjnych i wspólnej promocji pod logiem projektu.

Tabela 61. Projekty gminy Kędzierzyn-Koźle, które otrzymały dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.

Lp.	Nazwa zadania	Data podpisania umowy	Wartość projektu	Wysokość dofinansowania
1	Rozbudowa i przebudowa Domu Kultury Koźle wraz z zagospodarowaniem terenu	29.06.2009	8 722 980,00	5 598 613,92
2	Utworzenie otwartej strefy rekreacyjno-sportowej w Kędzierzynie-Koźlu przy alei Jana Pawła II	24.07.2009	1 652 810,00	1 140 438,90
3	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców miasta Kędzierzyn-Koźle poprzez wdrożenie systemu ewidencji i oceny zagrożeń oraz procedur reagowania	28.01.2010	3 606 101,91	3 065 186,62
4	Kompleksowe wyposażenie dydaktyczne szkół podstawowych i gimnazjalnych w Kędzierzynie-Koźlu	30.03.2010	908 341,28	737 345,25
5	Zakup taboru autobusowego dla Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w Kędzierzynie-Koźlu – etap I	30.06.2010	6 118 224,11	5 106 269,84
6	Zakup taboru autobusowego dla Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w Kędzierzynie-Koźlu – etap II	30.06.2010	5 983 048,12	4 898 919,80
7	Termomodernizacja hali sportowej przy alei Jana Pawła II	23.08.2010	2 003 928,34	1 001 964,17
8	Przebudowa ulicy Energetyków w Kędzierzynie-Koźlu	05.11.2010	4 329 163,99	3 520 797,07
9	Rewitalizacja Starego Miasta w Kędzierzynie-Koźlu – Etap I: monitoring Starego Miasta, uzupełnienie i modernizacja oświetlenia wraz z przebudową ulic w rejonie Starego Miasta	14.04.2011	4 234 674,06	3 453 329,15
10	Gmina Kędzierzyn-Koźle przyjazna środowisku - instalacja urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii w budynkach użyteczności publicznej.	28.02.2013	652 684,82	554 159,86
11	Zagospodarowanie zdegradowanego kompleksu sportowo-rekreacyjnego „Kłodnica” w Kędzierzynie-Koźlu poprzez utworzenie Parku Edukacyjnego.	24.07.2013	4 947 459,50	2 268 358,74
12	Gmina Kędzierzyn-Koźle przyjazna środowisku - instalacja urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii w budynkach użyteczności publicznej – etap II	05.09.2013	1 910 927,60	1 200 366,53
13	FortFan – markowa turystyka kulturowa na terenie województwa opolskiego. Rozwój wspólnych produktów turystycznych miast Nysa i Kędzierzyn-Koźle.	22.07.2013	1 472 065,00	1 154 355,25
14	Zakup taboru autobusowego na potrzeby komunikacji miejskiej w Kędzierzynie-Koźlu – etap III	05.11.2013	2 700 945,00	650 203,10
15	Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości w Kędzierzynie-Koźlu	05.11.2013	3 526 252,37	1 339 312,87
	łącznie		52 769 606,10	35 689 621,07

Źródło: <http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=29217>

Tabela 62. Projekty realizowane w Kędzierzynie-Koźlu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013.

Lp	Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość projektu	Wysokość dofinansowania z UE	Inne fundusze
1	Projekt „Sprawny Samorząd. Wdrażanie usprawnień w zarządzaniu jednostką samorządu terytorialnego w 10 urzędach gmin i 2 starostwach powiatowych z terenu województwa opolskiego i śląskiego”	01.11.2008-31.12.2012	4 476 596,00	4 350 516,00	wkład własny partnerów: 126 080
2	Program indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych	03.09.2012-28.06.2013	603 141,20	512 670,02	dotacja celowa z budżetu krajowego: 90 471,18
3	Drogowskazy współpracy	01.01.2013-31.03.2014	978 024,73	831 321,02	dotacja z budżetu krajowego: 146 703,71
	łącznie		6 057 762,93	5 694 507,04	

Źródło: <http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=29217>

Tabela 63. Projekty realizowane w Kędzierzynie-Koźlu w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska-Rzeczpospolita na lata 2007-2013⁴⁵.

Lp	Nazwa zadania	Data podpisania umowy	Wartość projektu (euro)	Wysokość dofinansowania z UE (euro)	Inne fundusze
1	Promocja turystyczno-rekreacyjnych walorów rzeki Odry poprzez wydanie przewodnika kajakowego	29.06.2009	17 854,20	16 961,49	1 785,42
2	Rekonstrukcje historyczne wspólnym produktem turystycznym polsko-czeskiego pogranicza ⁴⁶	24.02.2009	207 294,55	176 200,36	wkład własny: 31 094,19
3	Miejskie trasy turystyczne zintegrowanym produktem turystycznym miast czesko-polskiego pogranicza ⁴⁷	04.02.2009	176 200,20	149 770,17	wkład własny: 26 430,03
4	Zobacz, dotknij, przeżyj... Polsko-czeska lekcja historii	04.01.2011	59 925,00	30 000,00	budżet państwa: 3 529,41

⁴⁵ Kwoty podano w euro.

⁴⁶ Wartość projektu oraz wartość dofinansowania dotyczy udziału gminy Kędzierzyn-Koźle.

⁴⁷ Wartość projektu oraz wartość dofinansowania dotyczy udziału gminy Kędzierzyn-Koźle.

5	www.miastomozliwosci.eu – Transgraniczny portal gospodarczy	20.07.2011	18 825,00	16 001,25	budżet państwa: 1 882,50
6	I Polsko-Czeski Kajakowy Maraton Odrzański	17.01.2012	35 824,00	29 999,01	budżet państwa: 3 525,08
7	Interaktywna ścieżka historyczna	17.01.2012	11 090,00	9 426,50	budżet państwa: 1 109,00
8	Wspólnie poznajemy tradycje Śląska Opolskiego i Opawskiego.	24.07.2012	6 576,00	5 589,60	budżet państwa: 657,60
9	Odrzańskie przystanie produktem turystycznym polsko-czeskiego pogranicza. Etap I – dokumentacja.	24.07.2012	15 695,00	13 340,75	budżet państwa: 1 569,50
10	Śpiew, tańce i sport dzieci z pogranicza polsko-czeskiego	24.07.2012	32 861,00	27 931,85	budżet państwa: 3 286,10
11	Transgraniczna edukacja historyczna - szlakiem Twierdzy Koźle	24.07.2012	32 355,00	27 501,75	budżet państwa: 3 235,50
12	Senior zawsze aktywny	24.07.2012	18 387,00	15 628,95	budżet państwa: 1 838,70
13	Odrzańskie przystanie produktem turystycznym polsko-czeskiego pogranicza. Etap II	W trakcie podpisania	40 039,60	29 296,98	budżet państwa: 3 447,41
14	Unihokej i piłka nożna wspólną pasją dzieci z Polski i Czech	W trakcie podpisania	20 602,00	17 511,70	budżet państwa: 2 060,20
	łącznie		693 528,55	548 198,87	85 450,64

Źródło: <http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=29217>

Tabela 64. Projekty realizowane w Kędzierzynie-Koźlu w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013.

Lp	Nazwa zadania	Data podpisania umowy	Wartość projektu	Wysokość dofinansowania
1	Rozwój portu kozielskiego w Kędzierzynie-Koźlu – prace analityczno-studialne	02.04.2012	428 898,00	364 563,30
2	Opracowanie dokumentacji oraz uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Kędzierzynie-Koźlu i Oleśnie	13.09.2013	20 419 195,46	17 356 316,14
	łącznie		20 848 093,46	17 720 879,44

Źródło: <http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=29217>

Tabela 65. Projekty realizowane w Kędzierzynie-Koźlu w ramach Programu „Moje Boisko-Orlik 2012” oraz „Biały Orlik”.

Lp	Nazwa zadania	Data podpisania umowy	Wartość projektu	Wysokość dofinansowania (z budżetu państwa)
1	Budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu „ Moje Boisko- Orlik 2012” przy ulicy Skarbowej w Kędzierzynie-Koźlu	30.09.2011	1 452 700,00	333 000,00
2	Kompleks boisk sportowych przy ulicy 9-go Maja w Kędzierzynie-Koźlu	15.07.2009 13.08.2009	1 304 229,18	666 000,00
3	Budowa boiska ORLIK przy Szkole Podstawowej nr 11 (ul. Partyzantów)	21.09.2012 27.11.2012	1 901 844,70	393 000,00
	łącznie		4 658 773,88	1 392 000,00
4	Budowa składanego lodowiska sezonowego w ramach Programu w miejscowości Kędzierzyn-Koźle, ul. 9 Maja	19.12.2011	476 000,00	222 000,00
5	Budowa stałego lodowiska Biały Orlik z kortem tenisowym w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Skarbowej	26.08.2013	1 915 756,00	632 000,00
	łącznie		2 391 756,00	854 000,00

Źródło: <http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=29217>

Tabela 66. Projekty realizowane w Kędzierzynie-Koźlu w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2013.

Lp	Nazwa zadania	Data podpisania umowy	Wartość projektu	Wysokość dofinansowania
1	Remont ciągu ulic: Kościuszki, Orzeszkowej, Kilińskiego i Moniuszki w Kędzierzynie- Koźlu	8.11.2012	1 980 261,24	532 690,27
2	Przebudowa ulicy Mieszka I	11.06.2010	838 000,00	381 300,00
3	Przebudowa ulicy Grzybowej w Kędzierzynie -Koźlu	02.09.2011	2 029 500,00	983 926,50
4	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych – remont ciągu ulic Tuwima, Zwycięstwa i Szkolnej	18.11.2013	2 673 642,00	1 336 821,00
	łącznie		7 521 403,24	3 234 737,77

Źródło: <http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=29217>

4. *Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013*

W ramach PO IG na lata 2007-2013 Priorytet 6. Polska gospodarka na rynku międzynarodowym, Działanie 6.2 Rozwój sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów oraz powstawanie nowych terenów inwestycyjnych, Poddziałanie 6.2.2 Wsparcie działań studyjno-koncepcyjnych w ramach przygotowania terenów inwestycyjnych dla projektów inwestycyjnych, w Kędzierzynie-Koźlu realizowane były 2 projekty (Tabela 64). Łączna wartość projektów wynosi 20 848 093,46 zł, w tym wartość dofinansowania – 17 720 879,44 zł (tj. 85% wartości projektów).

5. *Program Operacyjny Pomoc Techniczna na lata 2007-2013 współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego*

W ramach PO PT w Kędzierzynie-Koźlu w dniu 1 lipca 2013 roku podpisano umowę o dofinansowanie na realizację projektu pt. „Zintegrowane podejście terytorialne szansą rozwoju Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego”. Wartość projektu wyniosła 2 091 250,00 zł, w tym 1 882 125,00 zł dofinansowania ze środków unijnych (tj. 90% wartości projektu). Liderem projektu jest gmina Kędzierzyn-Koźle, zaś partnerami: gmina Bierawa, gmina Cisek, gmina Leśnica, gmina Pawłowiczki, gmina Polska Cerkiew, gmina Reńska Wieś, gmina Ujazd, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica, powiat kędzierzyńsko-kozielski oraz powiat strzelecki. Celem tego projektu jest wzmocnienie zdolności obszaru subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego do kreowania wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

Środki rządowe:

6. *Program „Moje Boisko-Orlik 2012”*

W ramach rządowego programu „Moje Boisko-Orlik 2012” w Kędzierzynie-Koźlu realizowano 3 projekty (Tabela nr 65) dotyczące budowy kompleksu boisk sportowych przy ul. Skarbowej, ul. 9 Maja i Al. Partyzantów. Łączna wartość projektów wyniosła 4 658 773,88 zł, w tym 1 392 000,00 zł stanowiło dofinansowanie ze środków rządowych.

7. *Program „Biały Orlik”*

W ramach tego projektu w Kędzierzynie-Koźlu podpisano umowę na realizację 2 projektów pt. „Budowa składanego lodowiska sezonowego w ramach Programu w miejscowości Kędzierzyn-Koźle, ul. 9 Maja” oraz „Budowa stałego lodowiska Biały Orlik z kortem tenisowym w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Skarbowej”. Wartość projektów wyniosła 2 391 756,00 zł, zaś wysokość dofinansowania z budżetu państwa – 854 000,00 zł.

8. *Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2013*

W ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011 w Kędzierzynie-Koźlu realizowano 3 projekty (Tabela 66), dotyczące przebudowy ul. Grzybowej, ul. Mieszka I, ciągu ulic Kościuszki, Orzeszkowej, Kilińskiego i Moniuszki oraz ciągu ulic Tuwima, Zwycięstwa i Szkolnej. Ich łączna wartość wyniosła 7 521 403,24 zł, w tym wysokość dofinansowania 3 234 737,77 zł.

9. *Program wsparcia budownictwa socjalnego ze środków Funduszu Dopłat*

W ramach tego projektu w Kędzierzynie-Koźlu w 2012 roku podpisano umowę na realizację 1 projektu pt. „Przebudowa budynku przy ulicy Dąbrowszczaków 9 w Kędzierzynie-Koźlu na mieszkania socjalne”. Wartość całego projektu wyniosła 4 592 929,35 zł, w tym wartość dofinansowania: 1 765 254,76 zł (tj. 38% wartości projektu).

10. *Program rozwoju szkolnej infrastruktury sportowej Ministerstwa Sportu i Turystyki realizowany ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej*

W ramach tego programu w Kędzierzynie-Koźlu zrealizowano 1 projekt pt. „Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół Miejskich nr 3 w Kędzierzynie-Koźlu”. Wartość całego projektu wyniosła 2 555 000,00 zł, w tym wartość dofinansowania: 832 200,00 zł (tj. 33% wartości projektu).

5. Sfera przestrzenna

5.1. Leśnictwo

Obszar gminy Kędzierzyn-Koźle obejmuje 5.767,0 ha gruntów leśnych, w tym 5.582 ha lasów. Większość gruntów leśnych stanowiły grunty publiczne (5.632,7 ha), należące do Skarbu Państwa (5.624,7 ha) i pozostające w zarządzie Lasów Państwowych (5.583,7 ha; Nadleśnictwo Kędzierzyn). Grunty leśne prywatne na terenie Kędzierzyna-Koźla obejmują obszar 134 ha. W 2012 roku wzrosło znacznie pozyskanie drewna z kędzierzyńskich lasów – osiągnęło ono poziom 129 m³. W porównaniu do 2007 roku oznaczało to wzrost na poziomie 91 m³.

Tabela 67. Grunty leśne i lasy w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
grunty leśne	5743,4	5756,1	5755,9	5756,2	5757,9	5767,0
Publiczne	5618,8	5621,8	5621,6	5621,9	5623,6	5632,7
publiczne Skarbu Państwa	5610,8	5613,8	5613,6	5613,9	5615,6	5624,7
publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	5579,6	5579,6	5579,6	5579,9	5581,6	5583,7
Prywatne	124,6	134,3	134,3	134,3	134,3	134,3
lasy ogółem	5544,8	5557,4	5562,0	5563,1	5572,1	5582,0
pozyskanie drewna (grubizny – m ³)	38	66	76	47	82	129

Źródło: BDL/GUS.

Gmina Kędzierzyn-Koźle należy do obszarów o znacznym poziomie lesistości – niemal połowę (45,1%) jej powierzchni zajmują obszary leśne. Wysoka lesistość Kędzierzyna-Koźla wyróżnia go na tle powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (lesistość na poziomie 23,5%), województwa opolskiego (lesistość 26,5%) czy całego kraju (lesistość 29,3%). Stosunkowo najbliższy miastu jest powiat strzelecki, w którym obszary leśne zajmują 40,6% powierzchni.

Tabela 68. Lesistość w latach 2007-2012.

	lesistość w %					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Polska	28,9	29,0	29,1	29,2	29,2	29,3
Opolskie	26,4	26,5	26,5	26,5	26,5	26,5
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	23,3	23,4	23,4	23,4	23,5	23,5
Powiat strzelecki	40,5	40,5	40,5	40,5	40,5	40,6
Kędzierzyn-Koźle	44,8	44,9	45,0	45,0	45,0	45,1

Źródło: BDL/GUS.

5.2. Obszary chronione i turystyka

Mimo bardzo wysokiej lesistości gminy Kędzierzyn-Koźle, z powodu degradacji środowiska spowodowanej działalnością przemysłową, na terenie miasta nie znajdują się parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe czy obszary chronionego krajobrazu. Jednocześnie całość terenów leśnych została uznana za lasy ochronne. Na szczególną uwagę zasługują kozielskie Planty. Założone zostały na terenie zlikwidowanej w 1874 r. twierdzy w formie parku miejskiego i wpisane do rejestru zabytków woj. opolskiego. Zabytkowy charakter ma również park w Sławięcicach gdzie rosną rzadkie i egzotyczne gatunki drzew i krzewów. Na terenie parku sławięcickiego częściowo zachował się fragment dawnego ogrodu barokowego, fragmenty alei lipowej, a także wzgórek

widokowy – dawny pałac oranżeryjny i klasycystyczne mauzoleum na miejscu dawnej świątyni. Na terenie gminy znajdują się pomniki przyrody ożywionej uchwalone zarówno przez Radę Miasta Kędzierzyna-Koźła (w 1999r. – 12 szt. i w 2013 roku – 12 szt. pojedynczych + aleja 21 szt.) jak i Wojewodę Opolskiego (23 szt.) oraz 2 pomniki przyrody nieożywionej – głazy narzutowe. Wśród pomników przyrody ożywionej w Kędzierzynie-Koźlu przeważają dęby szypułkowe, choć występują także: lipa drobnolistna, tulipanowce amerykańskie oraz jesiony pensylwańskie. Pomniki przyrody nieożywionej reprezentowane są przez 2 głazy narzutowe (na osiedlu Sławięcice i Azoty).

Poza indywidualną ochroną prawną pomników przyrody, na obszarze miasta ustanowiono 4 obiekty będące użytkami ekologicznymi. Użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 4,5 ha związane są ze śródleśnymi środowiskami wilgotnymi i oczkami wodnymi: „Ostojnik” (bagno z roślinnością szuwarową), „Oczko za Składnicą” (oczko wodne z roślinnością wodną i szuwarową), „Żabi Dołek” (bagno z wierzbą łożą) oraz „Kaczy Dołek” (śródleśne bagno z oczkami wodnymi, miejsce występowania torfowców i roślinności szuwarowej oraz gniazdowania ptaków wodno-błotnych i rozrodu płazów)⁴⁸.

Na obszarze Kędzierzyna-Koźła w 2012 roku funkcjonowały 3 obiekty noclegowe z 106 pokojami i 193 miejscami noclegowymi. Liczba pokoi oraz miejsc noclegowych w Kędzierzynie-Koźlu zmniejszyła się w porównaniu do lat poprzednich, co było związane z likwidacją jednego obiektu hotelowego.

Tabela 69. Obiekty noclegowe w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
obiekty noclegowe ogółem	4	4	4	4	4	3
pokoje ogółem	122	129	130	131	131	106
miejsca noclegowe ogółem	235	241	278	250	254	193

Źródło: BDL/GUS.

W 2012 roku w obiektach hotelowych w Kędzierzynie-Koźlu udzielono 14.814 noclegów dla 7.998 osób. Liczba osób korzystających z noclegów na terenie Kędzierzyna-Koźła wzrosła w porównaniu do 2007 roku o 45,4%. Jedynym obszarem, na którym wzrost liczby osób korzystających z noclegów kształtował się poziomie wyższym niż w gminie Kędzierzyn-Koźle był powiat strzelecki, w którym w 2012 roku z noclegów w obiektach hotelowych skorzystało 5.563 osoby (o 91,4% więcej niż w 2007 roku). W skali kraju w latach 2007-2012 wzrost liczby korzystających z noclegów w obiektach hotelowych wyniósł 35,5%, zaś w województwie opolskim – 31,9%.

W latach 2007-2012 liczba udzielonych noclegów w obiektach hotelowych w Kędzierzynie-Koźlu wzrosła o 27,1% (z 11.656 do 14.814 noclegów), co było wzrostem najniższym w porównaniu do pozostałych jednostek administracyjnych. W skali kraju liczba noclegów udzielonych Polakom wzrosła o 35%, a nieznacznie większy poziom wzrostu odnotowano w województwie opolskim (39%). Najbardziej dynamiczny przyrost liczby udzielonych noclegów w latach 2007-2012 dotyczył powiatu strzeleckiego – o 65,9%.

⁴⁸

Za: Nadleśnictwo Kędzierzyn: <http://www.lasy.com.pl/web/kedzierzyn/ochronaprzyrody>

Tabela 70. Osoby korzystające z obiektów noclegowych oraz udzielone noclegi w latach 2007-2012.

korzystający rezydenci (Polacy)							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	8652281	9510355	9591765	10686787	11578068	11721039	35,5%
Opolskie	88144	110047	110487	113609	113654	116296	31,9%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski/Kędzierzyn-Koźle	5501	12770	17326	8052	6303	7998	45,4%
Powiat strzelecki	2906	2766	2305	6774	7348	5563	91,4%
udzielone noclegi rezydentom (Polakom)							
Polska	15898076	17300273	17036420	19111555	20784952	21466114	35,0%
Opolskie	151559	187089	180098	212146	218411	210738	39,0%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski/Kędzierzyn-Koźle	11656	19713	23461	14044	14467	14814	27,1%
Powiat strzelecki	6216	11095	6667	14896	19272	10310	65,9%

Źródło: BDL/GUS.

Lata 2007-2012 charakteryzowały się zróżnicowanymi liczbami turystów zagranicznych odwiedzających obiekty hotelowe w Kędzierzynie-Koźlu, ale także w powiecie strzeleckim (min. 1.276 w 2012 roku, max. 1.856 osób w 2009 roku), województwie opolskim (min. 26.859 osób w 2009 roku, max. 31.987 osób w 2007 roku) czy w skali kraju. Najwięcej turystów zagranicznych korzystało z obiektów noclegowych w Kędzierzynie-Koźlu w 2008 roku – 2.722 osób. W latach 2007-2012 liczba turystów zagranicznych odwiedzających obiekty noclegowe w Kędzierzynie zwiększyła się o jedną piątą (o 20%). Wzrost liczby turystów zagranicznych odnotowano także w skali kraju – o 14%.

Również liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym podlegała w latach 2007-2012 licznym wahaniom. Porównując dane z dwóch skrajnych lat można obserwować wzrost liczby udzielonych noclegów turystom zagranicznym w Kędzierzynie-Koźlu (o 34,9%) , ale także w powiecie strzeleckim (o 23,2%) oraz w skali całego kraju (o 12,1%). Jedynie w przypadku województwa opolskiego w latach 2007-2012 nastąpił spadek liczby noclegów udzielonych turystom zagranicznym (o 15,7%).

Tabela 71. Turystyci zagraniczni korzystający z obiektów noclegowych oraz udzielone noclegi w latach 2007-2012.

turyści zagraniczni korzystający							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	3833228	3565828	3394043	3667358	3907422	4369548	14,0%
Opolskie	31987	30989	26859	28968	28623	29498	-7,8%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski/Kędzierzyn-Koźle	1809	2722	2219	2390	2145	2171	20,0%
Powiat strzelecki	1457	1334	1856	1670	1301	1276	-12,4%
udzielone noclegi turystom zagranicznym							
Polska	8408772	7939328	7478031	8029202	8397392	9424550	12,1%
Opolskie	79402	84086	63815	65225	67768	66949	-15,7%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski/Kędzierzyn-Koźle	3726	6121	5501	5736	4885	5027	34,9%
Powiat strzelecki	2169	1874	2165	3175	3268	2673	23,2%

Źródło: BDL/GUS.

Znaczenie kulturowe, historyczne i architektoniczne obszaru Kędzierzyna-Koźla podkreśla objęcie ochroną zabytkowego układu urbanistycznego miasta, wpisanego do rejestru zabytków o znaczeniu krajowym. Ze względu na swoje położenie geograficzne, miasto staje się także miejscem aktywnej

turystyki wodnej. Wyrazem pozytywnych tendencji było wydanie przewodnika kajakowego „Górna Odra”, pierwszego profesjonalnie przygotowanego przewodnika opisującego górny bieg tej rzeki. Głównym celem współfinansowanej ze środków unijnych publikacji była promocja odrzańskiego szlaku kajakowego, prezentacja potencjału turystycznego Odry (z jej krajobrazami, bogactwem fauny i flory) oraz miejscowości położonych nad rzeką. Przewodnik koncentruje się na opisie szlaku kajakowego na odcinku od Ostrawy do Kędzierzyna-Koźła, zachęcając do uprawiania turystyki kajakowej. Sprzyjają temu działania władz miasta, które wspierają funkcjonowanie kozielskiej przystani nad Odrą⁴⁹.

W ramach realizacji projektu „*Miejskie Trasy Turystyczne zintegrowanym produktem turystycznym miast polsko-czeskiego pogranicza*” na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle wyznaczono 3 miejskie trasy turystyczne, w ramach których prezentowane są główne zabytki oraz ciekawe miejsca w mieście (projekt ten wpisujący się w założenia promowania turystyki miejskiej jako uzupełnienia turystyki opartej na walorach przyrodniczych).

Trasa „Koźle”:

- *Fort Fryderyka – baszta Montalemberta,*
- *Planty miejskie,*
- *Rynek kozielski,*
- *Kościół pw. św. Zygmunta i św. Jadwigi Śląskiej,*
- *Zespół zamkowy (lamus, baszta i podzamcze),*
- *Lamus zamkowy,*
- *Zespół wodociągów miejskich,*
- *Ciąg kamienic przy ul. Piastowskiej,*
- *Budynek Liceum Ogólnokształcącego,*
- *Budynek Urzędu Miasta,*
- *Śluza Koźle,*
- *Budynek forteczny półokrągły,*
- *Prochownia,*
- *Kościół minorytów pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny,*
- *Dom Kultury Koźle.*

Trasa „Kędzierzyn”:

- *Budynek Starostwa Powiatowego w Kędzierzynie,*
- *Kościół pw. św. Mikołaja,*
- *Restauracja Zur Weinquelle,*
- *Kościół ewangelicko-augsburski,*
- *Dworzec kolejowy w Kędzierzynie-Koźlu.*

Trasa „Sławięcice”:

- *Elektrownia dworska,*
- *Kościół pw. św. Katarzyny,*
- *Pawilon ogrodowy (tzw. Belweder),*
- *Budynek krematorium podobożu KL Auschwitz,*
- *Dwór – Willa Frankenberg,*
- *Park zabytkowy,*

---

⁴⁹ Projekt „Promocja turystyczno-rekreacyjnych walorów rzeki Odry poprzez wydanie przewodnika kajakowego” realizowany był przez gminę Kędzierzyn-Koźle w partnerstwie z czeskim miastem Bohumín, za: http://www.citywalk.info/index.php?option=com_content&task=view&id=533&Itemid=35

- *Ruiny Pałacu w Sławięcicach*⁵⁰.

Rozszerzeniem trzech tras turystycznych w mieście, jest projekt „*Szlakiem Twierdzy Koźle*”. Mieszkańcy i turyści mogą zapoznać się z obiektami i miejscami związanymi z funkcjonującą na tym terenie na przełomie XVIII/XIX wieku pruską twierdzą Cosel .

Kolejnym projektem mającym na celu przybliżenie historii miasta tym razem z okresu II wojny światowej jest realizowany w 2012 r. projekt pn. „*Interaktywna ścieżka historyczna*”. Wyznaczona trasa o długości 25 km prowadzi przez 42 punkty związane z obozami, zakładami i obroną przeciwlotniczą w obrębie dwóch fabryk: Oberschlesische Hydrierwerke AG Blechhammer w dzisiejszej Blachowni oraz IG Farbenindustrie AG Werk Heydebreck w Kędzierzynie.

Obszar miasta jest także poznaczony licznymi pomnikami pamięci, przypominającymi dzieje historyczne Kędzierzyna-Koźła i najważniejsze momenty, głównie w XX-wiecznej historii obszaru składającego się na dzisiejsze miasto, w tym m. innymi:

- Pomnik Bojowników o wyzwolenie Śląska – położony nad Odrą na terenie Plant Miejskich, osiedle Koźle;
- Pomnik Powstańców Śląskich – usytuowany przy ul. Piotra Skargi na osiedlu Pogorzelec;
- Pomnik Powstańców Śląskich- na cmentarzu komunalnym na osiedlu Kuźniczka;
- Miejsce straceń i pochówku powstańców śląskich z 1921 roku - ul. Szpaków, osiedle Sławięcice;
- Mogiła nieznanego powstańca śląskiego z 1921 roku – usytuowana na osiedlu Miejsce Kłodnickie;
- Pomnik 21 powstańców śląskich z 1921 roku – osiedle Sławięcice;
- Obelisk upamiętniający obóz przymusowej pracy – usytuowany na osiedlu Azoty;
- Pomnik martyrologii więźniów – pomnik usytuowany w lesie, niedaleko dworca PKP Sławięcice
- Budynek krematorium – położony na terenie byłego podobożu KL Auschwitz w Sławięcicach;
- Obelisk poświęcony pamięci żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego-Armii Krajowej - osiedle Piastów-Śródmieście;
- „Pomnik Pojednania” – zlokalizowany w „Parku Pojednania” na osiedlu Śródmieście;
- Pomnik Ofiar Faszyzmu – pomnik usytuowany na osiedlu Blachownia;
- Cmentarz żołnierzy Armii Radzieckiej - przy Al. Jana Pawła II;
- Obelisk upamiętniający przybycie do Koźła pierwszej grupy organizatorów administracji państwowej w powiecie kozielskim –zlokalizowany na terenie Plant Miejskich (osiedle Koźle);
- Pomnik upamiętniający 700-lecie Kłodnicy – umiejscowiony w 2003 roku na Placu Wagnera;
- Pomnik poświęcony ludziom dobrej woli – niosącym bezinteresowną pomoc usytuowany w Parku Orderu Uśmiech;
- Obelisk upamiętniający papieża Jana Pawła II w „Parku Pojednania” (osiedle Śródmieście);

⁵⁰ Informacje o zabytkach Kędzierzyna-Koźła na podstawie informacji Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle i informacji zgromadzonych w trakcie projektu „Miejskie Trasy Turystyczne zintegrowanym produktem turystycznym miast polsko-czeskiego pogranicza”. Projekt finansowany był przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Europejskiej Współpracy Transgranicznej Republika Czeska-Rzeczpospolita Polska 2007-2013. Oprócz Kędzierzyna-Koźła objął on: Bardo, Kłodzko i Świdnicę oraz Česká Skalice i Přerov. Za projekt ten Kędzierzyn-Koźle uzyskał wyróżnienie w konkursie „Krajowi Liderzy Innowacji i rozwoju. Edycja Regionalna 2012 – Województwo opolskie” w kategorii innowacyjny projekt unijny – gminy.

(http://www.citywalk.info/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=18&Itemid=263
http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=47982&news73257_page=31) oraz
<http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=30522>)

- Pomnik poświęcony zmaganiom mieszkańców Kędzierzyna-Koźła z powodzią z 1997 roku – położony na promenadzie nad Odrą⁵¹.

5.3. Infrastruktura komunalna

Usługi ciepłownicze dla mieszkańców miasta świadczy spółka gminna Miejski Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Kędzierzynie-Koźlu, zarządzająca siecią przesyłową o łącznej długości 60,407 km. Odbiorcami ciepła z sieci ciepłowniczej MZEC Sp. z o.o. w Kędzierzynie-Koźlu są indywidualne gospodarstwa domowe, wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnia mieszkaniowa, firmy i przedsiębiorstwa oraz instytucje publiczne na terenie całego miasta. Infrastrukturę ciepłowniczą na terenie miasta tworzą:

- systemy sieci ciepłowniczych: Elektrownia Blachownia (dla rejonu Blachownia Przemysłowa), Elektrociepłownia Zakładów Azotowych dla sieci ciepłowniczej będącej własnością MZEC Sp. z o.o. (dla osiedli: Azoty, Pogorzelec, Śródmieście, Osiedle Piastów i Powstańców Śląskich) oraz kotłownie będące własnością MZEC Sp. z o.o. (rejon Koźle i osiedle Blachownia)⁵²
- kotłownie lokalne o mocy 0,1-5 MW
- kotłownie lokalne o mocy poniżej 0,1 MW
- ogrzewania indywidualne

MZEC Sp. z o.o. od lat prowadzi politykę inwestycyjną. Działania modernizacyjne obejmują wymianę wyeksploatowanej sieci na sieć preizolowaną zapewniającą przede wszystkim zmniejszenie strat na przesyłce oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Rozbudowa i budowa sieci ciepłowniczej na terenie miasta umożliwi podłączenie kolejnych obiektów do sieci oraz likwidację indywidualnych palenisk węglowych.⁵³

Odbiorcom energii elektrycznej w Kędzierzynie-Koźlu dostarczana jest ona ze źródeł zlokalizowanych na terenie miasta (tj. TAURON Wytwarzanie S.A. Oddział Elektrownia Blachownia w Kędzierzynie-Koźlu oraz Elektrociepłownia Zakładów Azotowych Kędzierzyn S.A.), z elektroenergetycznych sieci rozdzielczych wysokiego i średniego napięcia oraz z Krajowego Systemu Przesyłowego⁵⁴.

Na przestrzeni lat 2007-2012 liczba odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w Kędzierzynie-Koźlu zwiększyła się o 227 podmioty – w 2012 roku odnotowano 26.912 odbiorców energii elektrycznej na niskim napięciu. Zużycie energii elektrycznej w tych latach podlegało wahaniom osiągając poziom 49.944 MWh w 2012 roku. Była to wartość o 1.035,83 MWh wyższa niż w 2007 roku:

⁵¹ Za: <http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=30519>

⁵² Za: Aktualizacja założeń do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Kędzierzyn-Koźle, 2012 r.

⁵³ Projekty realizowane przez MZEC Sp. z o.o. przy udziale środków unijnych: „Budowa systemu ciepłowniczego na terenie Osiedla Blachownia w Kędzierzynie-Koźlu” oraz „Modernizacja i przebudowa osiedlowej sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami do budynków na terenie Kędzierzyna-Koźła”. W trosce o środowisko MZEC SP. z o.o. w Kędzierzynie-Koźlu z projektem inwestycji o wartości 3.100.678,00 zł przystąpił do I edycji pilotażowego programu KAWKA organizowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach projektu nastąpi likwidacja pieców węglowych, wykonana zostanie instalacja wewnętrzna i przyłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej (<http://mzec-kk.pl/news.php>)

⁵⁴ Za: Aktualizacja założeń do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Kędzierzyn-Koźle, 2012 r.

Tabela 72. Energia elektryczna na niskim napięciu w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu (szt.)	26685	26774	26784	26783	26698	26912	227
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu (MWh)	48908,17	50534,31	50485	55782	50611	49944	1035,83

Źródło: BDL/GUS.

Usługi z zakresu dostawy wody i odbioru ścieków w Kędzierzynie-Koźlu prowadzi spółka gminna **Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Kędzierzynie-Koźlu**. Na terenie Osiedla Blachownia usługi z zakresu dostawy wody i odbioru ścieków prowadzi **PCC Energetyka Blachownia Sp. z o.o.** W 2011 roku zakończono realizację projektu porządkującego gospodarkę wodno-ściekową na terenie miasta: „Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Kędzierzynie-Koźlu”. Projekt o wartości 44,5 mln euro realizowany był przy 70% wsparciu finansowym z Funduszu Spójności.

Długość czynnej **sieci rozdzielczej wodociągowej** na terenie miasta wynosiła w 2012 roku 187 km, zaś liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – 5.819. Od 2007 roku liczba połączeń wodociągowych zwiększyła się w mieście o 437, tj. o 8%. Siecią wodociągową objęci są wszyscy mieszkańcy Kędzierzyna-Koźla (99%). Bardzo wysokie odsetki ludności korzystającej z wodociągów, wskazujące na powszechną dostępność wodociągów dla mieszkańców, występowały także w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (97,5%), powiecie strzeleckim (95,5%) oraz województwie opolskim (94,5%). W skali kraju z wodociągów korzystało w 2011 roku nieco mniej, bo 87,6% ludności.

Tabela 73. Odsetek ludności korzystającej z wodociągów w latach 2007-2011.

odsetek ludności korzystającej z wodociągów					
	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	86,7%	87,0%	87,3%	87,4%	87,6%
Opolskie	94,4%	94,4%	94,5%	94,5%	94,5%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	97,3%	97,4%	97,4%	97,4%	97,5%
Powiat strzelecki	95,4%	95,4%	95,5%	95,5%	95,5%
Kędzierzyn-Koźle	99,0%	99,0%	99,0%	99,0%	99,0%

Źródło: BDL/GUS.

Usługi zbierania i oczyszczania ścieków na terenie miasta świadczą:

- miejska oczyszczalnia ścieków komunalnych przy ul. Gliwickiej pozostająca w zarządzie Miejskich Wodociągów i Kanalizacji w Kędzierzynie-Koźlu Sp. z o.o. – odbiera większość ścieków z terenu miasta oraz częściowo z gmin sąsiednich (Bierawa, Reńska Wieś i Cisek)
- zakładowa mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków należąca do PCC Energetyka Blachownia Sp. z o.o. – odbiera ścieki z osiedli Blachownia i Sławięcice
- centralna mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana na terenie Zakładów Azotowych „Kędzierzyn” S.A. – odbiera ścieki z osiedla Azoty⁵⁵

Również korzystanie z **oczyszczalni ścieków** jest powszechne w Kędzierzynie-Koźlu. W 2012 roku objętych nimi było 94,6% ludności miasta, a wartość ta wzrosła o 6,9% w porównaniu z 2007 rokiem, gdy z oczyszczalni ścieków korzystało 87,6% mieszkańców Kędzierzyna-Koźla. Miasto wyróżnia się pod tym względem na tle innych jednostek administracyjnych. W powiecie kędzierzyńsko-kozielskim z oczyszczalni ścieków korzystało w 2012 roku 80,5% mieszkańców (co stanowiło wzrost o 13,45 w porównaniu z 2007 rokiem). W powiecie strzeleckim, województwie

⁵⁵ Za: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Kędzierzyn-Koźle. Aktualizacja, 2012 r.

opolskim oraz w skali kraju odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków kształtował się w 2012 roku na poziomie 67-69%. Największy przyrost ludności objętej działaniem oczyszczalni ścieków w latach 2007-2012 dotyczył powiatu strzeleckiego – o 15,5%.

Tabela 74. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w latach 2007-2012.

odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	62,2%	63,1%	64,2%	64,7%	65,7%	68,6%	6,4%
Opolskie	61,0%	62,7%	63,6%	66,1%	68,1%	68,7%	7,7%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	67,1%	79,3%	79,8%	80,3%	83,0%	80,5%	13,4%
Powiat strzelecki	51,6%	55,4%	54,1%	56,2%	62,1%	67,1%	15,5%
Kędzierzyn-Koźle	87,6%	98,7%	99,1%	99,7%	99,4%	94,6%	6,9%

Źródło: BDL/GUS.

W 2012 roku długość czynnej **sieci kanalizacyjnej** w Kędzierzynie-Koźlu wynosiła 190 km i była o 79,8 km dłuższa niż w 2007 roku. Na przestrzeni tych lat liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zakwaterowania wzrosła zwiększyła się o 1.826, tj. 55%. Łącznie, w 2012 roku odprowadzono 2.987 dam³ ścieków⁵⁶. Z instalacji kanalizacyjnej korzystało w 2011 roku w Kędzierzynie-Koźlu 86,2% mieszkańców. Odsetek ludności objętej kanalizacją w Kędzierzynie-Koźlu w zdecydowany sposób przewyższał wartości osiągnięte w innych jednostkach administracyjnych. W powiecie kędzierzyńsko-kozielskim kanalizacja była dostępna dla 68,9% mieszkańców, w skali kraju było to 63,5% ludności, a w województwie opolskim – 60,8%. Stosunkowo najgorsza sytuacja dotyczyła powiatu strzeleckiego, w którym w 2011 roku z kanalizacji korzystała niewiele ponad połowa mieszkańców (53,9%). Odsetki ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej nie zmieniały się w sposób istotny w latach 2007-2012.

Tabela 75. Odsetek ludności korzystającej z kanalizacji w latach 2007-2011.

odsetek ludności korzystającej z kanalizacji					
	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	60,3%	61,0%	61,5%	62,0%	63,5%
Opolskie	55,4%	58,4%	58,7%	59,2%	60,8%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	64,8%	66,8%	67,3%	68,0%	68,9%
Powiat strzelecki	48,9%	49,0%	49,4%	49,9%	53,9%
Kędzierzyn-Koźle	84,6%	86,1%	86,1%	86,1%	86,2%

Źródło: BDL/GUS.

Specyfika Kędzierzyna-Koźla (gmina miejska) warunkuje bardzo wysoki odsetek ludności korzystającej z **sieci gazowej** – w 2011 roku było to 81,1% mieszkańców. W 2012 roku na terenie miasta istniało 3.579 czynnych przyłączy gazowych do budynków mieszkalnych i niemieskalnych, zarejestrowanych było 19.540 odbiorów gazu, a sieci gazowej korzystało 51.896 ludności miasta (w 2011 roku). W skali kraju oraz powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego dostęp do gazu sieciowego miała niewiele ponad połowa mieszkańców (odpowiednio 52,5% oraz 52,8%). Najmniejszą dostępność do gazu sieciowego miała ludność powiatu strzeleckiego – w 2011 roku jedynie co piąty korzystał z gazu z sieci (20,2%).

Tabela 76. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w latach 2007-2011.

odsetek ludności korzystającej z gazu sieciowego					
	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	51,7%	51,7%	52,6%	52,5%	52,5%

⁵⁶ **Dekametr** (symbol: **dam**) – wielokrotność metra, podstawowej jednostki długości w układzie SI. Jeden dekametr równa się 10 metrom. W notacji naukowej można go zapisać jako 1 E+1 m oznaczający 10 × 1 m.

Opolskie	41,3%	41,2%	41,5%	41,6%	41,6%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	52,4%	52,5%	52,5%	52,8%	52,8%
Powiat strzelecki	20,5%	20,5%	20,5%	20,3%	20,2%
Kędzierzyn-Koźle	81,5%	81,6%	81,5%	81,3%	81,1%

Źródło: BDL/GUS.

Kędzierzyn-Koźle jest członkiem Związku Międzygminnego „Czysty Region”, obejmującego gminy: Bierawa, Cisek, Izbicko, Kędzierzyn-Koźle, Kolonowskie, Leśnica, Pawłowiczki, Polska Cerkiew, Reńska Wieś, Ujazd, Walce oraz Zdzeszowice⁵⁷. Obszar ten należy do Południowo-Wschodniego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w województwie opolskim⁵⁸. Na terenie miasta znajduje się jedno **składowisko odpadów komunalnych**, zarządzane przez Regionalne Centrum Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów „Czysty Region” Sp. z o.o., a usługi odbioru odpadów komunalnych prowadzi m.in.: miejska spółka – Usługi Komunalne Sp. z o.o.⁵⁹. W 2012 roku na terenie Kędzierzyna-Koźle zebrano łącznie 16.763,47 ton zmieszanych odpadów komunalnych, w tym 11.434,83 tony odpadów z gospodarstw domowych. Na 1 mieszkańca gminy Kędzierzyn-Koźle przypadało w 2012 roku 179,3 kg zmieszanych odpadów komunalnych, co było wartością o 7,8 kg wyższą niż w roku 2007. Mniej odpadów komunalnych przypadało w 2012 roku na przeciętnego mieszkańca Polski (158,4 kg) oraz województwa opolskiego (176,5 kg) – w obu przypadkach na przestrzeni lat 2007-2012 nastąpił spadek ilości odpadów przypadających na 1 mieszkańca: w skali kraju o 17,3 kg, zaś w skali województwa o 18,8 kg. Znaczne wzrosty tych wartości odnotowano z kolei w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (aż o 42,8 kg) oraz powiecie strzeleckim (28,5 kg).

Tabela 77. Zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca w latach 2007-2012 (w kg).

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Polska	175,7	168,6	166,8	163,4	160,2	158,4	-17,3
Opolskie	195,3	176,9	189,9	185,5	181,2	176,5	-18,8
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	148,7	135,7	154,4	191,1	189,6	191,5	42,8
Powiat strzelecki	156,2	151,8	157,0	168,1	192,4	184,7	28,5
Kędzierzyn-Koźle	171,5	162,8	183,6	199,6	194,4	179,3	7,8

Źródło: BDL/GUS.

5.4. Budownictwo i mieszkalnictwo

Zarządem komunalnymi budynkami, lokalami mieszkalnymi i użytkowymi na terenie Kędzierzyna-Koźle zajmuje się **Miejski Zarząd Budynków Komunalnych w Kędzierzynie-Koźlu**⁶⁰.

Na obszarze Kędzierzyna-Koźla w 2012 roku znajdowało się 5.530 **budynków mieszkalnych**. Zasoby mieszkaniowe gminy liczyły w tym roku 24.642 mieszkania (o 143 mieszkania więcej niż w 2007 roku) z 88.460 izbami, o łącznej powierzchni użytkowej 1.556.341 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Kędzierzynie-Koźlu wynosiła 63,2 m², zaś na 1 osobę przypadało 24,5 m². W porównaniu do 2007 roku przeciętna powierzchnia mieszkań w gminie nie wzrosła w sposób znaczący (o 1-2 m²).

⁵⁷ Za: www.czystyregion.pl

⁵⁸ Za: Uchwała nr XX/272/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 sierpnia 2012 roku w sprawie wykonania „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego”.

⁵⁹ Za: www.ukom.pl/bip

⁶⁰ Za: <http://www.bip.mzbn.kedzierzynkozle.pl/index.php>

Tabela 78. Budynki mieszkalne i mieszkania w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
budynki mieszkalne w gminie	-	5300	5323	5411	5502	5530
mieszkania w zasobach mieszkaniowych	24499	24553	24581	24548	24588	24642
izby	86499	86777	86919	88060	88239	88460
powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	1512293	1520001	1524758	1543685	1549644	1556341
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań						
1 mieszkania	61,7	61,9	62,0	62,9	63,0	63,2
na 1 osobę	23,2	23,4	23,6	24,0	24,2	24,5

Źródło: BDL/GUS.

Na terenie Kędzierzyna-Koźla w 2012 roku oddano do użytkowania **79 nowych budynków**. Liczba ta wzrosła o 26 budynki w porównaniu z 2007 rokiem. Na przestrzeni lat 2007-2012 różnie przedstawiała się liczba oddawanych do użytkowania budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. Najwięcej budynków mieszkalnych oddano do użytkowania w 2010 roku (40 budynków), zaś najmniej w 2009 roku (29 budynków). W przypadku budynków niemieszkalnych od 2009 roku można obserwować stały wzrost liczby nowych budynków: z oddanych do użytkowania w 2009 roku 14 nowych budynków do 43 nowych budynków z 2012 roku. Zmienne w latach 2007-2012 były także wartości osiągnięte w zakresie budownictwa indywidualnego, w tym mieszkalnego na terenie Kędzierzyna-Koźle.

Tabela 79. Liczba budynków oddanych do użytkowania w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Zmiana
Ogółem							
budynki nowe oddane do użytkowania ogółem	53	65	43	69	66	79	26
mieszkalne	32	42	29	40	35	36	4
niemieszkalne	21	23	14	29	31	43	22
budownictwo indywidualne							
ogółem	50	55	34	62	59	69	19
mieszkalne	32	42	29	40	35	36	4

Źródło: BDL/GUS.

Wskaźniki odnoszące się do liczby mieszkań oddawanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 ludności wskazują na gorszą sytuację w powiatach subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego w stosunku do całego kraju. W powiecie kędzierzyńsko-kozielskim na 1000 ludności w 2012 roku oddano do użytkowania 1,21 mieszkania, w powiecie strzeleckim – jedynie 0,95 mieszkania. W skali kraju osiągnięto wskaźnik na poziomie niemal 4 mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 mieszkańców. Dysproporcja między sytuacją w powiatach subregionu oraz w całym kraju uwidacznia się także we wskaźniku określającym liczbę mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw. W skali Polski na każdy 1000 małżeństw przypadało 750 mieszkań. W województwie opolskim wskaźnik ten przyjął ponad dwukrotnie niższą wartość (340 mieszkań na 1000 małżeństw), zaś w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim – wartość ponad trzykrotnie niższą (232 mieszkania na 1000 małżeństw). Najgorzej sytuacja w zakresie mieszkalnictwa przedstawiała się w powiecie strzeleckim – w 2012 roku na każde 1000 zawartych małżeństw oddawano do użytkowania jedynie 164 mieszkania.

Tabela 80. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności oraz 1000 zawartych małżeństw w latach 2007-2012⁶¹.

mieszkania na 1000 ludności						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Polska	3,51	4,33	4,19	3,53	3,40	3,97
Opolskie	1,30	1,77	1,71	2,11	1,69	1,80
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	0,68	0,89	0,66	1,58	0,96	1,21
Powiat strzelecki	0,70	1,04	0,59	0,67	0,91	0,95
mieszkania na 1000 zawartych małżeństw						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Polska	538	641	638	595	634	750
Opolskie	231	294	287	377	329	340
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	119	155	114	302	203	232
Powiat strzelecki	128	193	110	118	169	164

Źródło: BDL/GUS.

Największe powierzchniowo mieszkania oddawane były do użytkowania w powiecie strzeleckim, który dysponował najmniejszą liczbą mieszkań. W 2012 roku przeciętne strzeleckie mieszkanie miało powierzchnię 171,8 m² i było jedynym, którego powierzchnia wzrosła na przestrzeni lat 2007-2012 (o 10,4 m²). Przeciętne mieszkanie w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim liczyło 133,8 m², mniejsze były przeciętne mieszkania w województwie opolskim (126,3 m²), a stosunkowo najmniejsze – te w skali kraju (102,4 m²).

Tabela 81. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w latach 2007-2012.

przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Polska	105,6	104,0	99,6	106,1	107,1	102,4
Opolskie	138,4	133,0	117,0	113,9	131,6	126,3
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	160,9	148,7	157,9	99,1	153,3	133,8
Powiat strzelecki	161,4	179,3	186,5	186,6	173,1	171,8

Źródło: BDL/GUS.

5.5. Transport

Kędzierzyn-Koźle jest węzłem komunikacyjnym o znaczeniu regionalnym, cechuje się gęstą **siecią drogową**, o łącznej długości dróg wynoszącej 208,743 km. Przez teren miasta przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie, mające znaczenie dla zewnętrznych i wewnętrznych powiązań komunikacyjnych w regionie:

1. Droga krajowa:
  - nr 40: granica państwa – Głuchołazy – Prudnik – Kędzierzyn-Koźle – Ujazd – Pyskowice

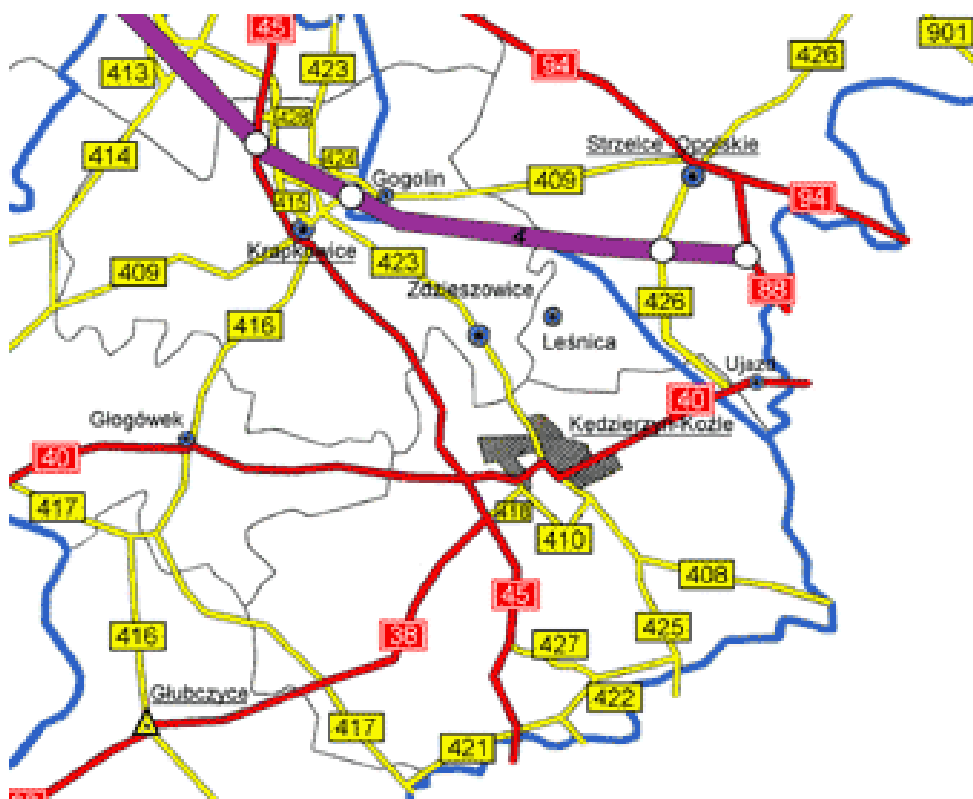
W niewielkiej odległości od miasta przebiegają ponadto drogi krajowe nr 38 (prowadząca przez Głubczyce i Pietrowice do granicy polsko-czeskiej) i nr 45 (Opole-Racibórz w ciągu południowej obwodnicy miasta).

2. Drogi wojewódzkie:
  - nr 408: Kędzierzyn-Koźle – Gliwice
  - nr 410: Reńska Wieś – Brzeźce

⁶¹ Dane dotyczące wskaźnika obrazującego liczbę mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców i 1000 zawartych małżeństw gromadzone są na poziomie NUTS4.

- nr 418: Reńska Wieś – Kędzierzyn-Koźle
- nr 423: Opole – Krapkowice – Zdzeszowice – Kędzierzyn-Koźle
- nr 426: Zawadzkie – Strzelce Opolskie – Olszowa – Zalesie Śląskie – Kędzierzyn-Koźle

Rysunek 3. Drogi krajowe wojewódzkie w Kędzierzynie-Koźlu.

Źródło: www.zdw.opole.pl

Sieć dróg wojewódzkich (11,664 km, tj. 5,59% ogółu dróg w mieście) i krajowych (27,474 km, tj. 13,16% ogółu dróg w mieście) uzupełniona jest w Kędzierzynie-Koźlu drogami powiatowymi (53,099 km, tj. 25,44% ogółu dróg w mieście), gminnymi (80,797 km, tj. 38,71% dróg w mieście) oraz osiedlowymi (19,486 km, tj. 9,33% ogółu dróg w mieście) i wewnętrznymi (16,222 km, tj. 7,77% ogółu dróg w mieście)⁶². Dodatkowo, w odległości ok. 15-30 km od miasta znajduje się połączenie z autostradą A4 (węzeł Olszowa).

Na terenie miasta znajduje się łącznie 290 dróg gminnych, cechujących się różnym stopniem gęstości na poszczególnych osiedlach: najwięcej dróg gminnych występuje na osiedlu Kłodnica, Pogorzelec, Sławięcice, Stare Miasto, Śródmieście i Zachód:

1. *Azoty*: ul. Chemików, ul. W. Grabskiego, ul. Jordanowska, ul. J. Piłsudskiego, ul. Przdowników Pracy, ul. L. Waryńskiego, ul. W. Witosa
2. *Blachownia*: ul. Boczna, ul. W. Broniewskiego, ul. Energetyków, ul. Ludowa, ul. K. Makuszyńskiego, ul. Niepodległości, ul. Owocowa, ul. W. Pstrowskiego, ul. W. Reymonta, ul. Stara Droga, ul. Stara Śluza, ul. Szkolna, ul. J. Tuwima, ul. Wyzwolenia, ul. Zwycięstwa
3. *Cisowa*: ul. Barbary, ul. Ciasna, ul. Dolna, ul. Górna, ul. Lokalna, ul. Marii, ul. Modra, ul. Nadrzeczna, ul. Odległa, ul. Orna, ul. Pieszna, ul. Pochyła, ul. Prosta, ul. Przeskok, ul. Radosna, ul. Skrajna, ul. Urszuli, ul. Wesoła, ul. Wspólna, ul. Zakątek, ul. Zofii

⁶² Za: Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2007-2015, Opracowanie: Progress Consulting Sp. z o.o. oraz Strategia Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2009-2015.

4. *Kłodnica*: ul. Agrestowa, ul. J. Chełmońskiego, ul. Cybisa, ul. Dobra, ul. W. Drzymały, ul. Drzymały (bez nazwy), ul. X. Dunikowskiego, ul. P. Gaszowca, ul. A. Gierymskiego, ul. Gminna, ul. M. Goltberga, ul. J. Góreckiego, ul. A. Grottgera, ul. Grzybowa, ul. M. Helwiga, ul. Jasna, ul. Kasztanowa, ul. Kłosowa, ul. J. Kossaka, ul. Kowalska, ul. F. Krzyszowca, ul. Krzywa, ul. Leśna, ul. J. Malczewskiego, ul. Marynarska, ul. P. Michałowskiego, ul. B. Mikusza, ul. Młynarska, ul. G. Narutowicza, ul. Olszowa, ul. Piaskowa, Plac Richarda Wagnera, ul. Promyk, ul. Przedwiośnie, ul. Sportowa, ul. L. Teligi, ul. Ustronie, ul. Wita Stwosza, ul. S. Wyspiańskiego, ul. Żeglarska
5. *Kuźniczka*: ul. Akacyjowa, Aleja Spokojna, ul. Brzozowa, ul. Gajowa, ul. Głogowa, ul. Grabowa, ul. Jaśminowa, ul. Jaworowa, ul. Jesionowa, ul. Jodłowa, ul. Kalinowa, ul. Leszczynowa, ul. Lipowa, ul. Modrzewiowa, ul. Morwowa, ul. Ogrodowa, ul. Orzechowa, ul. Platanowa, ul. Starowiejska, ul. Topolowa, ul. Wiśniowa
6. *Lenartowice*: ul. Heleny Modrzejewskiej, ul. Połanieckich, ul. L. Tołstoja
7. *Miejsce Kłodnickie*: ul. Czajki, ul. Czyżków, ul. Jaskótek, ul. Krucza, ul. Skowronków, ul. Słowicza
8. *Piastów*: ul. Mieszka I
9. *Pogorzelec*: Al. Armii Krajowej (łącznik do Kozielskiej), Aleja Róż, ul. Arki Bożka, ul. Bławatków, ul. Bratków, ul. F. Chopina, ul. Cicha, ul. Dębowa, ul. J. Elsnera, ul. Goździków, ul. J. Kilińskiego, ul. Konwalii, ul. J. Korczaka, ul. Koszykowa, ul. T. Kościuszki, ul. Kozielska, ul. Krokusów, ul. Kwiatowa, ul. J. Ligonii, ul. A. Mickiewicza, ul. Młyńska, ul. S. Moniuszki, ul. Niezapominajek, ul. C. K. Norwida, ul. Odrzańska, ul. E. Orzeszkowej, ul. I. Paderewskiego, ul. Przechodnia, ul. J. Słowackiego, ul. J. Sobieskiego, ul. Sosnowa, ul. Stara, ul. Tartaczna, ul. Żwirki i Wigury
10. *Południe*: ul. Cmentarna, ul. Klonowa, ul. W. Łukasińskiego, ul. Wiklinowa, ul. Wrzosowa
11. *Rogi*: ul. Baczyńskiego Krzysztofa Kamila, ul. Błękitna, ul. Bukowa, ul. Kosynierów, ul. Lasoki, ul. Łąkowa, ul. Ptasia, ul. Rajska, ul. Rybarze, ul. Stawowa, ul. mjr H. Sucharskiego, ul. Wodna, ul. Zacisze
12. *Stawiećce*: ul. 8 Marca, ul. A. Asnyka, ul. I. Daszyńskiego, ul. Dąbrowszczaków, ul. E. Dembowski, ul. Ks. A. Droni, ul. K. I. Gałczyńskiego, ul. P. Gojawiczyńskiej, ul. Kameralna, ul. J. Kasprowicza, ul. R. Kocha Roberta, ul. H. Kołłątaja, ul. L. Kruczkowskiego, ul. Książąt Opolskich, ul. Mała, ul. W. Orkana, ul. Powstańca Filipa Pielę, ul. A. Puszkina, ul. Sadowa, ul. Serdeczna, ul. S. Staszica, ul. P. Ściegiennego, ul. Świerkowa, ul. K. Przerwy-Tetmajera, ul. K. Ujejskiego, ul. W. Wróblewskiego, ul. Wydmowa, ul. N. Żmichowskiej
13. *Stare Miasto*: ul. Anny, ul. J. Balwirczaka, ul. Bohaterów Westerplatte, ul. N. Bończyka, ul. A. Czechowa, ul. dr W. Czerwińskiego, ul. I. Dunajewskiego, ul. Franklina Delano Roosevelta, ul. Garncarska, ul. Karpacka, ul. M. Konopnickiej Marii, ul. J. I. Kraszewskiego, ul. B. Limanowskiego, ul. Lwowska, ul. I. Łukasiewicza (od Żeromskiego do Raclawickiej), ul. Pamięci Sybiraków, ul. Piastowska (od Żeromskiego do Chrobrego), ul. G. Piramowicza, ul. W. Planetorza, ul. J. Poniatowskiego Józefa, ul. Rynek, ul. Sądowa, ul. H. Sienkiewicza, ul. Skarbowa, ul. M. Skłodowskiej-Curie, ul. J. Smolenia, ul. Spółdzielców, ul. Targowa, ul. Wyspa, ul. Zamkowa, ul. Złotnicza, ul. S. Żeromskiego
14. *Śródmieście*: ul. 9 Maja, Al. Jana Pawła II (od Kozielskiej do Al. I. Lisa), ul. Astrów, ul. Bałtycka, ul. H. Dąbrowskiego, ul. R. Dmowskiego, ul. Dworcowa, ul. J. Dzierżonia, ul. J. Gagarina, ul. A. Głowackiego, ul. Jagodowa, ul. Jarzębinowa, ul. Judyma Doktora, ul. Kanałowa, ul. Kościelna, ul. Krótka, ul. J. Lompy, ul. Malinowa, ul. J. Matejki, ul. Miła, ul. Morełowa, ul. Nowa, ul. Parkowa, ul. Piękna, Plac Wolności, ul. Plebiscytowa, ul. Poprzeczna, ul. Poziomkowa, ul. Północna, ul. Przyjemna, ul. K. Pułaskiego, ul. Pusta, ul. Słoneczna, ul. R. Traugutta, ul. Zamknięta, ul. Zaścianek, ul. Zgodna
15. *Wschód*: ul. J. Wieczorka (od Krzywoustego do dz. 59/6)
16. *Zachód*: ul. Archimedes, ul. Artylerzystów, ul. Bolesława Chrobrego, ul. Filtrowa, ul. Grenadierów, ul. Husarska, ul. Kadetów, ul. Kolejowa, ul. M. Kopernika, ul. Z. Krasieńskiego, ul. G. Morcinka, ul. J. U. Niemcewicz, ul. E. Plater, ul. Pokucie, ul. Polna, ul. Przytulna,

ul. Saperska, ul. Słowiańska, ul. L. Staffa, ul. Stolarska, ul. Synów Pułku, ul. L. Szenwalda,
ul. Świętojańska, ul. Zawiszy Czarnego, ul. Życzliwa

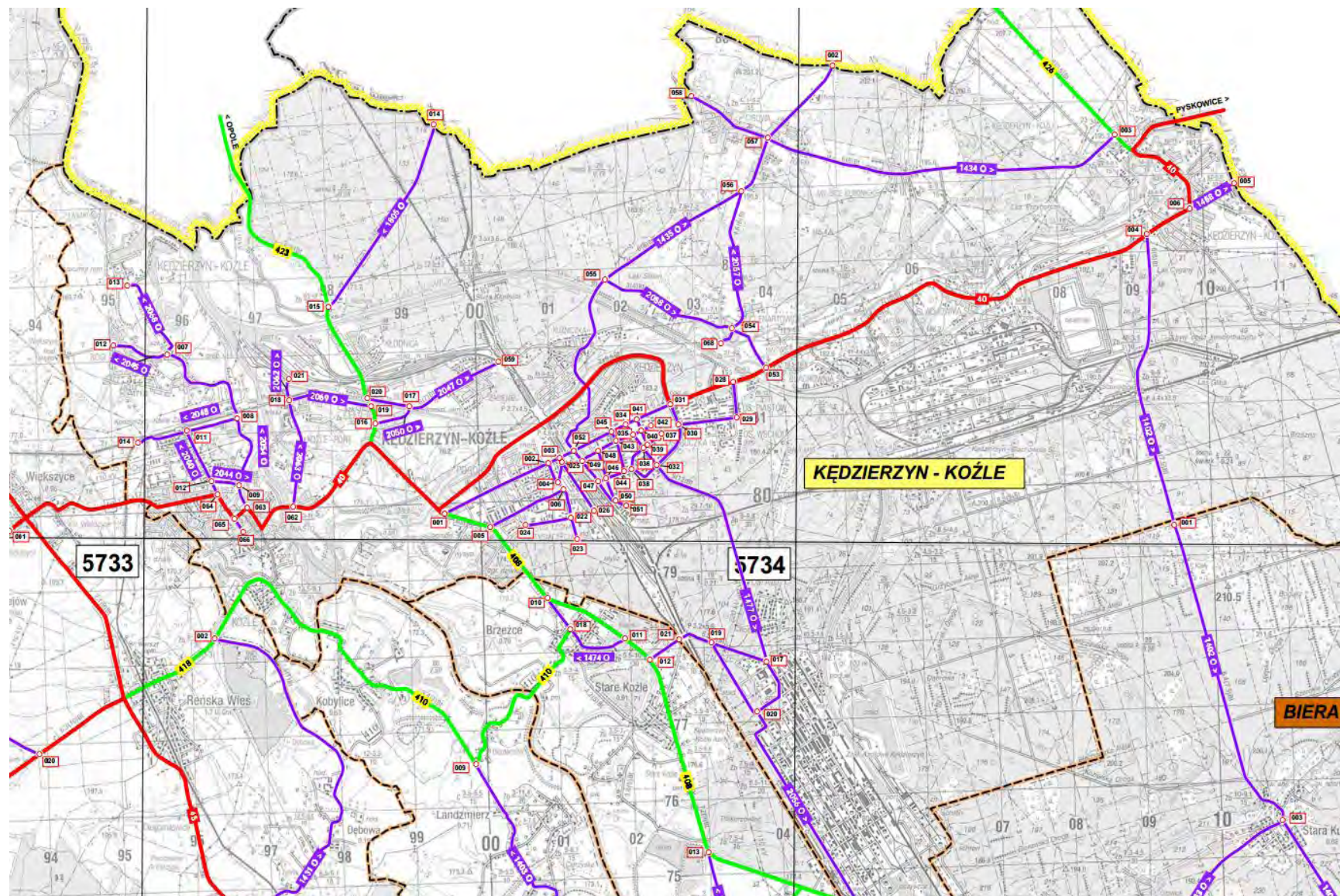
Do największych inwestycji drogowych na terenie Kędzierzyna-Koźła w ostatnich latach należała południowa obwodnica miasta. Budowana w latach 2008-2010 obwodnica o długości 5 km (od Ronda Milenijnego przez Rondo na ul. Głębczyckiej do drogi krajowej nr 45 Opole-Racibórz) kosztowała ponad 120 mln zł, a w swoim ciągu posiada m.in. most nad Odrą z najdłuższym w Polsce przęsłem nurtowym (140 m) wybudowanym metodą nawisową. Wciąż nie został rozstrzygnięty problem budowy północnej obwodnicy Kędzierzyna-Koźła. Brak funduszy powoduje, że budowa jest przesuwana w czasie, nie znalazła się także na liście 11 dodatkowych obwodnic na drogach krajowych realizowanych w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020, uwzględnionych w ministerialnym „Programie Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015”⁶³.

---

⁶³ W Programie znalazły się obwodnice: Brodnicy, Inowrocławia, Wielunia, Ostrowa Wielkopolskiego, Jarocina, Góry Kalwarii, Olsztyna, Kłodzka, Nysy, Kościerzyny i Sanoka. Za: Załącznik nr 6 do Projektu Uchwały Rady Ministrów zmieniającej uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015”. Projekt.
http://www.pkd.org.pl/pliki/SKMBT_C45113080508460.pdf

Rysunek 4. Sieć dróg powiatowych w Kędzierzynie-Koźlu.

Źródło: www.pzdkkozle.biuletyn.info.pl

Z uwagi na rozległość terytorialną miasta i znaczne odległości między poszczególnymi osiedlami, szczególnie ważna jest komunikacja publiczna. Usługi publicznego transportu zbiorowego na terenie Kędzierzyna-Koźła zabezpiecza **Miejski Zakład Komunikacyjny w Kędzierzynie-Koźlu Sp. z o.o.**, prowadząc 12 linii autobusowych:

- Linia nr 1: Azoty -> Koźle Stadion, Koźle Stadion -> Azoty
- Linia nr 2: Rogi Stocznia -> osiedle Piastów, osiedle Piastów -> Rogi Stocznia
- Linia nr 3: Elektrownia -> Kuźniczka, Kuźniczka -> Elektrownia
- Linia nr 4: Koźle ul. Głębczycka -> Kędzierzyn Dworzec PKP, Kędzierzyn Dworzec PKP -> Koźle ul. Głębczycka
- Linia nr 5: Sławięcice -> Partyzantów, Partyzantów -> Sławięcice
- Linia nr 6: Koźle Rogi -> ul. Głębczycka, ul. Głębczycka -> Koźle Rogi
- Linia nr 7: Azoty Brama OXO -> Blachownia Biurowiec Z.Ch., Blachownia Biurowiec Z.Ch. -> Azoty Brama OXO
- Linia nr 8: ul. Partyzantów -> Elektrownia Blachownia, Elektrownia Blachownia -> ul. Partyzantów
- Linie nr 9: ul. Bema („COLO”) -> Sławięcice, Sławięcice -> ul. Partyzantów
- Linia nr 12: Rogi Stocznia -> osiedle Piastów, osiedle Piastów -> Rogi Stocznia
- Linia nr 13: Elektrownia -> Koźle Dworzec PKP, Koźle Dworzec PKP -> Elektrownia
- Linia N: Koźle Dworzec PKP -> Azotor -> Sławięcice, Sławięcice -> Azotor -> Koźle Dworzec PKP

MZK Sp. z o.o. w Kędzierzynie-Koźlu stale podnosi jakość swoich usług, m.in. poprzez wymianę autobusów. W latach 2010-2011 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, działanie 3.2 Transport publiczny Gmina Kędzierzyn-Koźle realizowała dwa projekty obejmujące zakup taboru autobusowego dla MZK: łącznie zakupiono 16 fabrycznie nowych autobusów (8 autobusów SOLARIS UBRINO 12 i 8 autobusów typu midi SOR BN 8,5)⁶⁴. Celem projektów było podniesienie jakości miejskiego transportu publicznego w Kędzierzynie-Koźlu, zwiększenie mobilności mieszkańców oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu. Najnowszą inwestycją MZK w Kędzierzynie-Koźlu było wdrożenie systemu dynamicznej informacji pasażerskiej funkcjonującego w oparciu o serwis internetowy www.mzkkk.kiedyprzyjedzie.pl. Serwis jest wykorzystywany przez MZK w Kędzierzynie-Koźlu do nadzorowania wykonywania zadań przewozowych (m.in. reagowanie na zakłócenia w ruchu), zaś mieszkańcy miasta mogą na bieżąco sprawdzać czas oczekiwania na przyjazd autobusów⁶⁵. Obecnie realizowany jest trzeci projekt, w ramach którego zakupione zostaną 3 autobusy Solaris Typ Urbino 10.

Kierunki rozwoju publicznego transportu zbiorowego w Kędzierzynie-Koźlu z uwzględnieniem m.in. specyfiki poszczególnych osiedli: gęstości zaludnienia, struktury wiekowej mieszkańców czy zmiany liczny ludności, ale także kierunków rozwoju systemu drogowego i zagospodarowania przestrzennego miasta, generatorów ruchu, zasięgu przystanków autobusowych, liczby pasażerów korzystających z infrastruktury przystankowej, potoków pasażerskich na liniach autobusowych, obecnego i proponowanego kształtu sieci komunikacyjnej publicznego transportu zbiorowego w mieście, preferencji wyboru środka transportu w przemieszczeniach wewnątrzmijskich przez mieszkańców miasta oraz liczby pracowników w instytucjach i przedsiębiorstwach na poszczególnych osiedlach i ruchu pracowników w przemieszczeniach wewnątrzmijskich, określa

⁶⁴ Dzięki uzyskanemu dofinansowaniu z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 do marca 2015 roku Miejski Zakład Komunikacyjny w Kędzierzynie-Koźlu wzbogaci swój tabor o kolejne 3 nowe autobusy (<http://www.kedzierzynkozle.pl/portal/index.php?t=200&id=53746>).

⁶⁵ Za: www.mzkkk.pl

Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2013-2022⁶⁶.

Usługi przewozu osób w ruchu lokalnym i regionalnym dla mieszkańców Kędzierzyna-Koźla świadczone kiedyś przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kędzierzynie-Koźlu (PKS) prowadzi obecnie prywatna spółka należąca do Grupy Arriva⁶⁷, obsługująca na terenie miasta 27 przystanków/tabliczek autobusowych: Blachownia Biurowiec, ul. Chrobrego, Dworzec Autobusowy, Dworzec Kol., ul. Grunwaldzka, Kędzierzyn-Koźle Kłodnica, Kędzierzyn-Koźle Blachownia Elektrownia, Kędzierzyn-Koźle Blachownia Kanał, Kędzierzyn-Koźle Blachownia Osiedle, Kędzierzyn-Koźle Cisowa Sklep, Kędzierzyn-Koźle Cisowa Skrzyżowanie, Kędzierzyn-Koźle Kuźniczka, Kędzierzyn-Koźle Kłodnica Kościół, Kędzierzyn-Koźle Kłodnica Kąpielisko, Kędzierzyn-Koźle Lenartowice Skrzyżowanie, Kędzierzyn-Koźle Osiedle Azoty, Kędzierzyn-Koźle Sławięcice Dom Pomocy Społecznej, Kędzierzyn-Koźle Sławięcice Młyn, Kędzierzyn-Koźle Sławięcice Poczta, Kędzierzyn-Koźle Sławięcice Szkoła, Kędzierzyn-Koźle, Osiedle Piastów, Pionierów, Pogorzelec ul. Kozielska, ul. Raciborska, ul. Wojska Polskiego oraz Zacisze.

Z Kędzierzyna-Koźla (przystanek Kędzierzyn-Koźle D.A.) realizowane są połączenia do innych miast województwa opolskiego: Opola (2 połączenia), Krapkowic (20 połączeń), Głogówka (11 połączeń), Leśnicy (7 połączeń), Prudnika (5 połączeń), Głubczyc (4 połączenia), Strzelec Opolskich (2 połączenia), Nysy (1 połączenie) i Baborowa (1 połączenie), a także Raciborza w województwie śląskim (3 połączenia). Pozostałe kursy komunikacji zbiorowej z Kędzierzyna-Koźla poprowadzone zostały głównie do okolicznych miejscowości i wsi (sąsiednich gmin i powiatów): Polskiej Cerkwi (14 połączeń), Łan (7 połączeń), Podlesia (7 połączeń), Zakrzowa (7 połączeń), Ostrożnicy (6 połączeń), Starej Kuźni (6 połączeń), Wronina (6 połączeń), Góry Świętej Anny (5 połączeń), Maciowakrzy (4 połączenia), Grudyni Małej (3 połączenia), Solarni (3 połączenia), Zalesia Śląskiego (3 połączenia), Goszyc (2 połączenia), Branic (2 połączenia), Kotlarni (2 połączenia), Raszowej (2 połączenia), Kamionki (1 połączenie), Kózek (1 połączenie), Ligoty Małej (1 połączenie), Niezdrowic (1 połączenie), Przewozu (1 połączenie) oraz Ucieszkowa (1 połączenie). Pojedyncze kursy autobusowe z Kędzierzyna-Koźla realizowane są w kierunku miast leżących w innych województwach, w tym Mielca (przez Gliwice, Kraków, Tarnów) czy Kłodzka⁶⁸.

Kędzierzyn-Koźle jest ważnym węzłem **komunikacji kolejowej**, którego infrastrukturę tworzą stacje kolejowe do obsługi ruchu pasażerskiego i towarowego: Kędzierzyn-Koźle, Kędzierzyn-Koźle Azoty, Kędzierzyn-Koźle Zachodnie oraz Sławięcice.

---

⁶⁶ Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2013-2022. Projekt. Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle, Wydział Działalności Gospodarczej, Kędzierzyn-Koźle 2012-2013 r.

⁶⁷ Przekształcenia własnościowe rozpoczęły się w dawnym Przedsiębiorstwie Komunikacji Samochodowej w Kędzierzynie-Koźlu w 2002 roku, gdy PKS został sprywatyzowany.

⁶⁸ Za:

http://www.arrivabus.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=95&Itemid=157&lang=pl

Rysunek 5. Linie kolejowe w Kędzierzynie-Koźlu.

Źródło: www.bazakolejowa.pl

Oprócz połączeń wojewódzkich (m.in. Opole, Brzeg, Nysa, Prudnik), ze stacji kolejowych w Kędzierzynie-Koźlu można również podróżować w wielu ogólnopolskich kierunkach: Dolnego Śląska (m.in. Wrocław, Legnica, Węgliniec, Wałbrzych, Jelenia Góra), Górnego Śląska (m.in. Gliwice, Zabrze, Sosnowiec, Katowice, Racibórz, Bielsko-Biała), Pomorza (m.in. Szczecin, Świnoujście, Kołobrzeg), Mazowsza (Warszawa, Radom), Małopolski (Kraków), Wielkopolski (Poznań) czy województwa świętokrzyskiego (m.in. Kielce, Skarżysko-Kamienna) i lubelskiego (Lublin).

Szansą na rozwój infrastruktury transportowej w Kędzierzynie-Koźlu są ministerialne plany transportowe kwalifikujące tutejsze szlaki komunikacyjne jako element Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T). Kędzierzyn-Koźle jest położony w ciągu **III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego**, łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę, a obejmującego autostradę A4, linię kolejową E-30 i Odrzańską Drogę Wodną. Polski odcinek trasy kolejowej E-30 przebiega od granicy polsko-niemieckiej w Zgorzelcu przez Bolesławiec, Legnicę, Wrocław, Opole, Kędzierzyn-Koźle, Zabrze, Katowice, Jaworzno, Trzebinę, Kraków, Tarnów, Rzeszów i Przemyśl do granicy polsko-ukraińskiej w Medyce (łącznie 677 km). Planowana modernizacja tej trasy związana jest ze spełnieniem parametrów określonych dla głównych międzynarodowych linii kolejowych (objętych umową AGC, czyli uzyskaniem prędkości do 160 km/h: trasy E-30, E-59) oraz głównych międzynarodowych linii kolejowych transportu kombinowanego (objętych umową AGTC, czyli uzyskaniem prędkości do 120 km/h: trasy CE-30, CE-59) – działania te wpłyną na zwiększenie dostępności relacji kolejowych oraz komfortu podróżowania na tej trasie. Podobne działania modernizacyjne będą następowały na szlaku E-59 łączącym Skandynawię (Malmo-Ystad) z Europą Środkowo-Wschodnią i Bałkanami (Wiedeń, Budapeszt, Praga), na terenie Polski przebiegającym od Świnoujścia przez Szczecin, Poznań i Wrocław do granicy polsko-czeskiej w Chałupkach. Dogodne położenie Kędzierzyna-Koźla na szlaku ważnych węzłów drogowych i kolejowych stwarza zatem możliwość wykorzystania tego atrybutu dla rozwoju miasta.

Powyższe założenia, związane z rozbudową w Polsce sieci TEN-T, wymagające podniesienia rangi transportu kolejowego, ale przede wszystkim inwestycji w tym sektorze, zapowiadano w Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.). Autorzy SRT podkreślając konieczność maksymalnej efektywności transportu kolejowego (największe korzyści dla społeczeństwa i gospodarki przy najmniejszych kosztach) wskazali najważniejsze działania inwestycyjne w tym sektorze transportu:

- usprawnienie przewozów pasażerów i ładunków na liniach znajdujących się w sieci TEN-T poprzez wypełnienie zobowiązań międzynarodowych w zakresie standardu i przepustowości na liniach modernizowanych,
- stworzenie zalążka nowej generacji infrastruktury kolejowej, służącej funkcjonowaniu systemu KDP,
- wzrost efektywności systemu kolejowego, w wyniku jego przebudowy (w tym powstrzymanie degradacji infrastruktury), przy uwzględnieniu standardów technicznych dla interoperacyjności kolei oraz standardów środowiskowych,
- umożliwienie jak najszerszego wykorzystania istniejącej infrastruktury kolejowej, szczególnie w perspektywnych segmentach,
- ułatwienie możliwości przemieszczania się z wykorzystaniem różnych środków transportu, w tym w szczególności dla pasażerów z ograniczoną możliwością poruszania się,
- poprawa standardów obsługi pasażerów na dworcach, stacjach i przystankach osobowych, w tym dostosowanie do potrzeb osób z ograniczoną zdolnością poruszania się⁶⁹.

Ministerialny Master Plan dla Transportu Kolejowego w Polsce do 2030 roku zakładał, iż w wyniku wykonanych modernizacji docelowa prędkość kolei na przebiegającym przez Kędzierzyn-Koźle odcinku Opole-Katowice w 2030 roku wyniesie 160-200 km/h. W założeniach planu, na okres 2011-2020 wskazano konieczność wykonania projektów modernizacyjnych m.in. na odcinku linii CE59 Kędzierzyn-Koźle – Chałupki⁷⁰, połączenia międzyaglomeracyjne przebiegające przez Kędzierzyn-Koźle (między Opolem a Katowicami) powinny odbywać się z docelową częstotliwością co 2 h, a połączenia międzyregionalne – z częstotliwością co 1 h lub częściej⁷¹.

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Opolskiego określa kierunki zwiększenia atrakcyjności transportu publicznego poprzez usprawnienie komunikacji zbiorowej pod względem dostępności, częstotliwości kursowania, niezawodności, atrakcyjności cenowej, podniesienia poziomu bezpieczeństwa, komfortu i elastyczności. Oprócz usprawnienia komunikacji zbiorowej należy zintegrować transport publiczny z transportem indywidualnym także poprzez tworzenie wspólnych rozwiązań, które mogą się opierać na istniejącej infrastrukturze.

Terminale przesiadkowe powinny objąć stacje kolejowe Kędzierzyn-Koźle (miejska i regionalna), w powiązaniu z komunikacją autobusową. Na stacji Kędzierzyn-Koźle w celu utworzenia wydajnego, dostępnego węzła przesiadkowego, miasto powinno dokonać remarszrutyzacji tras autobusowych w celu zapewnienia ich podjazdu na kolejowy plac dworcowy (wprowadzić przystanek autobusowy pod dworcem w miejsce przeniesienia w inne miejsce niektórych miejsc parkingowych).

System „Parkuj i Jedź” winien być rozbudowany w pierwszej kolejności na stacjach z zatrzymaniami pociągów przyspieszonych i pospiesznych oraz w terenie o niższej gęstości zaludnienia w celu poprawy dostępności miejscowości położonych do 10-15 km od danej stacji. Największe parkingi do

⁶⁹ Za: Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), Warszawa 2013, s. 42-43.

⁷⁰ Za: Master Plan dla Transportu Kolejowego w Polsce do 2030 roku, Ministerstwo Infrastruktury, Warszawa 2008, s. 74, 84-85.

⁷¹ Za: Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), Warszawa 2013, s. 44, 45.

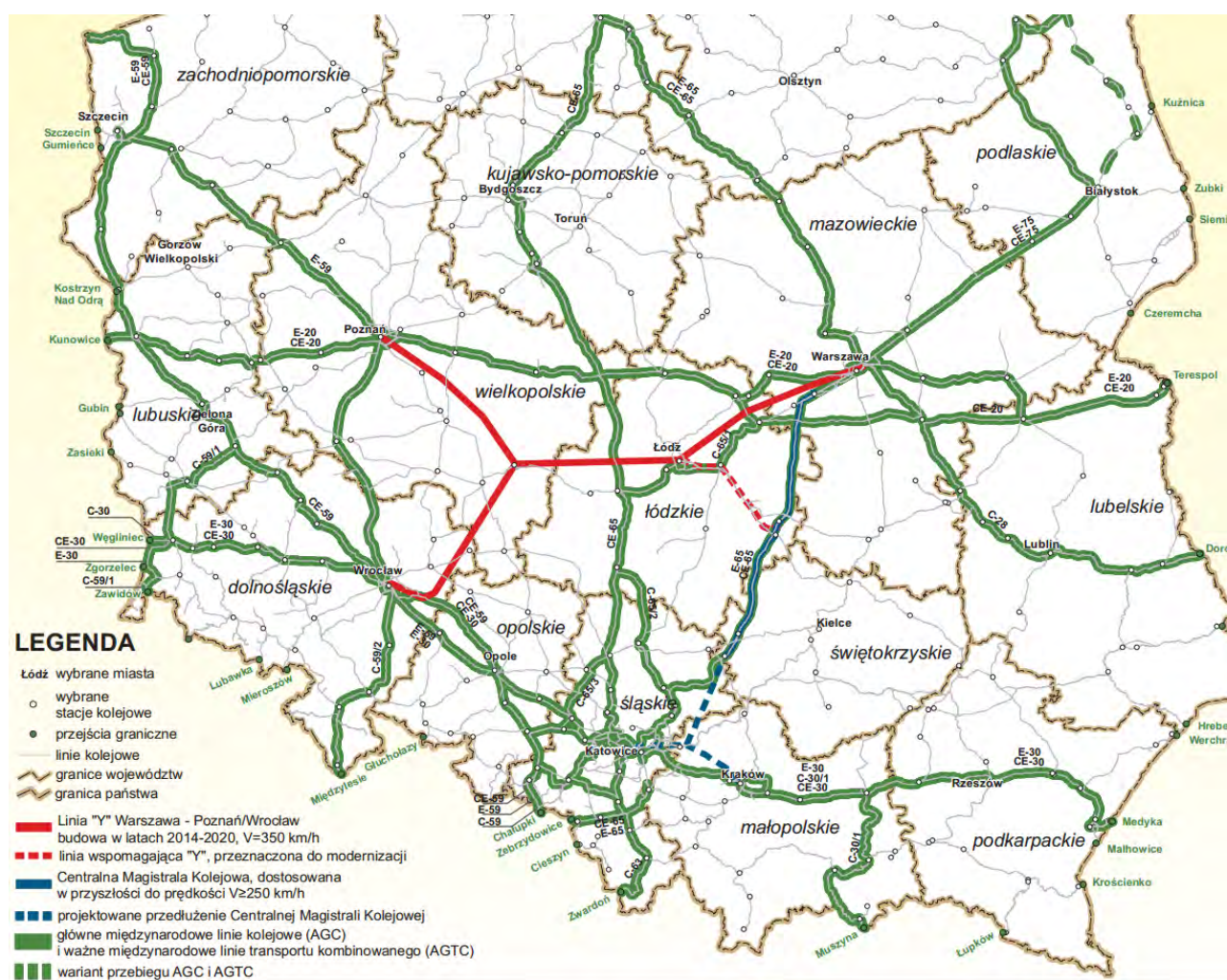

100-150 miejsc parkingowych dla aut i minimum 30 rowerów powinny być utworzone wokół m. innymi stacji Kędzierzyn- Koźle (strona południowa).⁷²

Dokument definiuje Kędzierzyn- Koźle jako węzeł wspomagający **intermodalnego centrum komunikacyjnego Opole Główne oraz uzupełniających centrów przesiadkowych**

Węzły wspomagające - są to kluczowe na terenie województwa stacje kolejowe zintegrowane z komunikacją autobusową i indywidualną. Zadaniem takiego węzła jest dowożenia do kluczowego węzła komunikacyjnego w Opolu.⁷³

Rysunek 6. Mapa linii kolejowych w Polsce. Międzynarodowe linie kolejowe AGC i AGTC. Planowana sieć kolei dużych prędkości.

Źródło: http://old.pkp.pl/files/mapa_KDP_AGTC.pdf

Z racji swojego położenia w miejscu ujścia Kanału Gliwickiego do Odry Kędzierzyn-Koźle jest jednym z najważniejszych w Polsce eksploatowanych **portów żeglugi śródlądowej o znaczeniu międzynarodowym**⁷⁴.

⁷² Za: Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Opolskiego, Warszawa 2014, s. 140-141

⁷³ Za: Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Opolskiego, Warszawa 2014, s. 183

Znaczenie rozwoju transportu wodnego śródlądowego, w tym szczególnie Odrzańskiej Drogi Wodnej, najsprawniejszego wodnego ciągu komunikacyjnego w Polsce, podkreślono w Strategii Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku). Autorzy SRT zwracali uwagę na niskie koszty tej formy transportu oraz przyjazność dla środowiska, wyrażające się m.in. relatywnie małym zużyciem energii i zanieczyszczeniem wód, niską emisyjnością zanieczyszczeń powietrza czy niższymi kosztami zewnętrznymi. Zgodnie ze SRT jedyną w Polsce drogą wodną, na której dynamicznie może odbywać się transport ładunków, jest właśnie Odrzańska Droga Wodna, ale aby podnieść ją do rangi ważnej drogi transportowej konieczna jest jej modernizacja⁷⁵ i poprawa warunków żeglugowych⁷⁶. Zaplanowane w SRT kierunki interwencji w obszarze infrastruktury transportu wodnego śródlądowego obejmują:

- osiągnięcie i utrzymanie określonych w europejskiej klasyfikacji śródlądowych dróg wodnych warunków nawigacyjnych na drogach wodnych,
- poprawa warunków żeglugowych i nawigacyjnych oraz modernizacja infrastruktury na drogach wodnych o znaczeniu turystycznym,
- rozbudowa infrastruktury śródlądowych dróg wodnych, wraz z poprawą ich parametrów eksploatacyjnych w ramach poprawy dostępu do portów morskich,
- stworzenie nowoczesnej infrastruktury śródlądowych dróg wodnych o stabilnych warunkach dla przewozów lokalnych i regionalnych,
- dostosowanie infrastruktury ustalonych polskich śródlądowych dróg wodnych lub ich odcinków do wymagań europejskiej sieci dróg wodnych,
- dążenie do stworzenia warunków sprzyjających korzystaniu z ekologicznych rodzajów transportu,
- towarowego na odległości powyżej 300 km⁷⁷.

Port rzeczny w Koźlu jako element Odrzańskiej Drogi Wodnej, tj. śródlądowego szlaku żeglugowego na Odrze, jest częścią III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego. Liczący 687 km szlak rozpoczyna się w Gliwicach i wiedzie do Szczecina, a dzięki kanałom Odra-Sprewa i Odra-Hawela ma połączenie z europejskim systemem dróg wodnych. Oprócz portu rzecznego w Koźlu infrastrukturę dróg wodnych w mieście tworzą śluzy: Koźle na Odrze oraz Kłodnica, Nowa Wieś i Sławięcice na Kanale Gliwickim. Szansą na rozwój żeglugi śródlądowej w Kędzierzynie-Koźlu jest zaplanowana w Krajowym Planie Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do budowa i modernizacja infrastruktury hydrotechnicznej Odrzańskiej Drogi Wodnej. W ramach przeobrażeń portów rzecznych w KPPZK Kędzierzynie-Koźlu i Opolu zakładano: modernizację infrastruktury transportowej i przeładunkowej, rozbudowę bazy magazynowo-składowej, dostosowanie do obsługi gałęzi przewozów kontenerowych i multimodalnych, powstanie centrów logistycznych, powiązanie na terenie portu transportu samochodowego, kolejowego i wodnego, zaś w przypadku Kędzierzyna-Koźla: modernizację przeładowni przyzakładowej Kędzierzyn-Azoty oraz modernizację stoczni w porcie Koźle⁷⁸.

---

⁷⁴ Za: Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), Warszawa 2013, s. 15-16.

⁷⁵ W Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.) wskazano, iż szczegółowe plany dotyczące modernizacji Odry, w tym ewentualnego połączenia z międzynarodowymi szlakami wodnymi zostaną uwzględnione w wieloletnim programie dotyczącym rozwoju infrastruktury transportu wodnego śródlądowego w Polsce, SRT, s. 55.

⁷⁶ O stanie Odrzańskiej Drogi Wodnej, w tym charakterystyce infrastruktury technicznej na rzece Odrze szeroko i dokładnie stanowi Program rozwoju infrastruktury transportu wodnego śródlądowego w Polsce. Część 1. Analiza funkcjonowania transportu wodnego śródlądowego w Polsce, Ministerstwo Infrastruktury/Ecorys, Rotterdam, Warszawa 2011, s. 21-38.

⁷⁷ Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), Warszawa 2013, s. 55-56.

⁷⁸ Za: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, s. 157.

Port rzeczny w Koźlu dysponuje 3 basenami portowymi o powierzchni 11,30 ha, placami składowymi o powierzchni 48.130 m², byłymi obiektami magazynowymi i biurowymi (1500 m²), a także torami kolejowymi, nadbrzeżami i innymi obiektami charakterystycznymi dla portu rzeczno-kołuskiego. Możliwości przeładunkowe portu wynoszą do 1 mln ton, zaś składowania – do 300 tys. ton. Obecnie Port Rzeczny Koźle jest terenem nieużytkowanym i stanowi jeden z atrakcyjniejszych terenów inwestycyjnych w województwie opolskim. Zarządzany przez Miejski Zarząd Budynków Komunalnych 36 hektarowy obszar portu rzeczno-kołuskiego przeznaczony jest pod tereny usługowo-wytwórcze, tereny komunikacji wodnej oraz tereny usług turystyki i sportu czy zabudowy mieszkaniowej⁷⁹.

Uzasadnienie do zmian w podejściu do spraw wykorzystania potencjału Kędzierzyna-Koźla w zakresie infrastruktury związanej z wodą wynika również z zapisów „Programu dla Odry -2006”.

„**Program dla Odry – 2006**”, który został w roku 2001 przyjęty do realizacji ustawą sejmową,⁸⁰ jest średniookresową strategią modernizacji Odrzańskiego Systemu Wodnego.

Strategicznym celem Programu jest wzrost bezpieczeństwa przeciwpowodziowego z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju terenu całego dorzecza oraz poszanowaniem bogatych na tym obszarze zasobów przyrody i nie pogarszania stanu środowiska.

Cel ten zostanie zrealizowany poprzez zbudowanie systemu zintegrowanej gospodarki wodnej dorzecza Odry, uwzględniającej potrzeby minimalizacji ryzyka powodziowego, ochrony czystości wody i środowiska przyrodniczego, sporządzania prewencyjnych planów zagospodarowania przestrzennego, z zachowaniem i poprawą funkcji transportowych rzeki oraz jej znaczenia gospodarczego, w tym wykorzystania energetycznego.

W Programie przyjęto, że aby uzyskać zaplanowane efekty, jego realizacja powinna doprowadzić co najmniej do odbudowy zniszczeń powodziowych, zrealizowania nowego programu ochrony przeciwpowodziowej (uwzględniającego zarówno rozwój nauki i wiedzy jak i doświadczenia zdobyte podczas powodzi 1997 r.), trwałą poprawę jakości wody, zachowanie i poprawę ekosystemów wodnych i bezpośrednio od wody zależnych oraz stworzenia warunków dla stabilnej żeglugi długotrasowej na odcinku Gliwice – Szczecin.

W zakresie **bezpieczeństwa powodziowego**, „Program dla Odry – 2006” w szczególności zajmuje się ochroną przed powodzią dużych skupisk ludności położonych w dolinie Odry. Ochroną objęte są przede wszystkim miasta: Racibórz, **Kędzierzyn-Koźle**, Opole, Wrocław i Słubice

W okresie 8 lat realizacji Programu nastąpiły zmiany o charakterze politycznym i ustrojowym, zarówno spowodowane wejściem Polski do Unii Europejskiej, jak i powstaniem w międzyczasie nowych regulacji prawnych, planów i strategii, nie tylko polskich ale i europejskich, mających istotny wpływ na Odrzański System Wodny. Stąd potrzeba aktualizacji programu, która ma stanowić podstawę dla dokonania nowelizacji ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Program dla Odry – 2006”.

Przygotowana aktualizacja przewiduje między innymi, że:

- w zakresie **działań proekologicznych** Program, realizowany w skali całej zlewni Odry, będzie wspierał osiągnięcie dwóch najistotniejszych obecnie celów stawianych przed gospodarką wodną i ochroną środowiska przyrodniczego, tj. osiągnięcie dobrego stanu wód i ekosystemów od wód zależnych oraz zachowanie korzystnego stanu ochronnego siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony dyrektywy siedliskowej i dyrektywy ptasiej;
- w odniesieniu do **funkcji transportowej** rzeki, zakłada się osiągnięcie dla całej Odrzańskiej Drogi Wodnej parametrów klasy III, z możliwością w późniejszym okresie jej rozbudowy i modernizacji w celu osiągnięcia klasy IV. Stworzy to szansę dla ograniczenia oddziaływania na środowisko

⁷⁹ Za: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle. Część II – kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta, Kędzierzyn-Koźle 2010 rok, s. 16.

⁸⁰ Ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program dla Odry – 2006” [Dz.U.01.98.1067, z późniejszymi zmianami].

transportu drogowego i wzrostu przewozu ładunków drogą wodną w komunikacji wewnątrz krajowej oraz umożliwi efektywne wykorzystanie połączenia Odry z zachodnioeuropejskim systemem dróg wodnych przez kanał Odra – Szprewa i kanał Odra – Hawela, a w późniejszej perspektywie Odra – Dunaj.

Niezbędna w tym zakresie jest kontynuacja modernizacji Kanału Gliwickiego, jazów i śluz, dostosowanie do potrzeb żeglugi koryta Odry swobodnie płynącej, a przede wszystkim szybkie zakończenie budowy stopnia wodnego Malczyce;

- utrzymanie **planowania przestrzennego** i właściwego poprzez to zagospodarowania terenu jako skutecznego instrumentu zarządzania ryzykiem powodziowym w ujęciu długofalowym. Pozwoli to na efektywne wykorzystanie obszarów zalewowych w oparciu o zrównoważone modele rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego;
- dalszą aktywizację współpracy na rzecz popularyzacji Odry jako **turystycznej drogi wodnej**. Działania te mają istotny wymiar gospodarczy, historyczny i edukacyjny;

wykorzystanie niezagospodarowanego jeszcze **energetycznego potencjału** rzek w dorzeczu oraz modernizację istniejących już elektrowni, traktując te działania jako wkład Programu dla Odry – 2006 w rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii. ⁸¹

---

⁸¹ Za: „Program dla Odry-2006- aktualizacja”, wrzesień 2011

RAPORT Z BADAŃ ILOŚCIOWYCH MIESZKAŃCÓW GMINY KĘDZIERZYN-KOŹLE

Nota metodologiczna

Badanie opinii mieszkańców Kędzierzyna-Koźła na temat jakości życia w mieście oraz poziomu realizacji przez władze lokalne usług dla ludności zrealizowane zostało w drugiej połowie grudnia 2013 roku przez EU – Consult Sp. z o.o. w ramach prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyna-Koźle. Projekt badawczy został przeprowadzony zgodnie z metodologią badań ilościowych, z zastosowaniem techniki wywiadu bezpośredniego „face to face” PAPI (ang. *Paper And Pencil Interview*). Dobór techniki badawczej dyktowany był z jednej strony wysoką standaryzacją narzędzia badawczego – kwestionariusza wywiadu, z drugiej zaś łatwością kontroli przebiegu badania oraz postępów jego realizacji.

W badaniu uczestniczyło łącznie 501 osób. Kryteriami uczestnictwa były zamieszkiwanie miasta Kędzierzyna-Koźle oraz ukończony osiemnasty rok życia. Dla utrzymania reprezentatywności próby, dobór badanych odbył się w procedurze losowania dwustopniowego z zachowaniem określonych kwot, odzwierciedlających strukturę płci i wieku w populacji generalnej.

Dekompozycja, czyli rozkład danych ze względu na cechy demograficzne badanych została przeprowadzona we wszystkich sytuacjach, gdzie było to uzasadnione ze względu na strukturę grupy badanej. W wyniku zastosowania pytań filtrujących, tj. poruszania zagadnień dotyczących efektywności realizacji funkcji miejskich w Kędzierzynie-Koźlu tylko z osobami, które rzeczywiście wykorzystują omawiane usługi komunalne, w tym podrozdziale prowadzenie analiz w rozbiciu na podgrupy zostało pominięte.

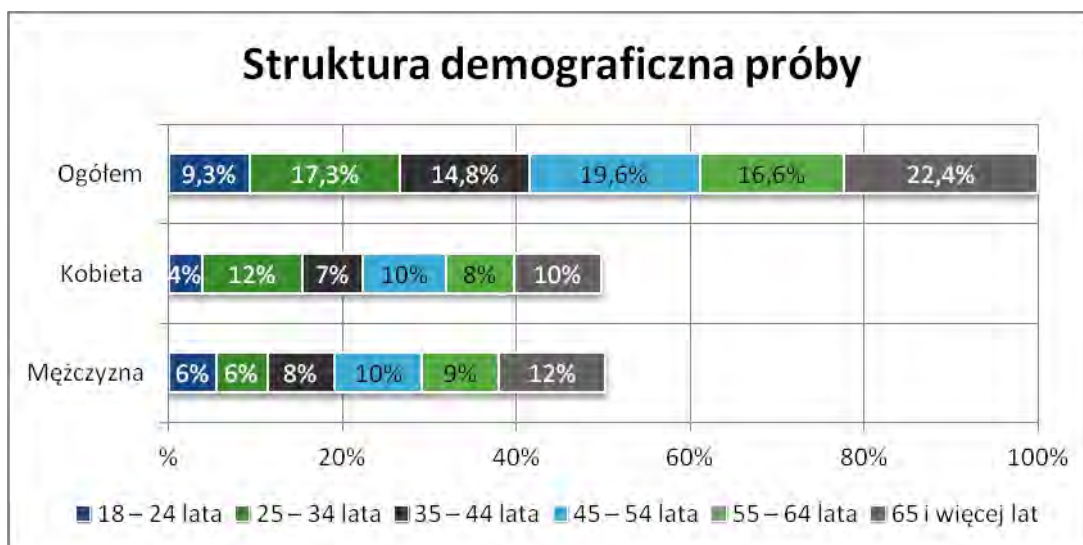
Narzędzie badawcze – standaryzowany kwestionariusz wywiadu – zawierało 17 pytań badawczych, w zdecydowanej większości zamkniętych, tj. z predefiniowaną kafeterią odpowiedzi. Dodatkowo w narzędziu badawczym zawarto część tzw. metryczkową, pozwalającą na przeprowadzenie charakterystyki społeczno-demograficznej osób badanych. Konstrukcja pytań badawczych oraz procedury kontroli pracy ankierów pozwoliły na uzyskanie danych o najwyższym możliwym poziomie trafności i rzetelności.

Podawane w pyt. 14 (tab. 86) nazwy osiedli są nomenklaturą podawaną przez respondentów w trakcie realizacji wywiadów.

Charakterystyka próby badawczej

W zrealizowanym badaniu łącznie udział wzięło 501 osób – dorosłych mieszkańców miasta Kędzierzyn-Koźle. Dobór respondentów do próby miał w założeniu odtworzyć proporcjonalnie charakterystykę demograficzną całej badanej populacji; warunek ten został zrealizowany.

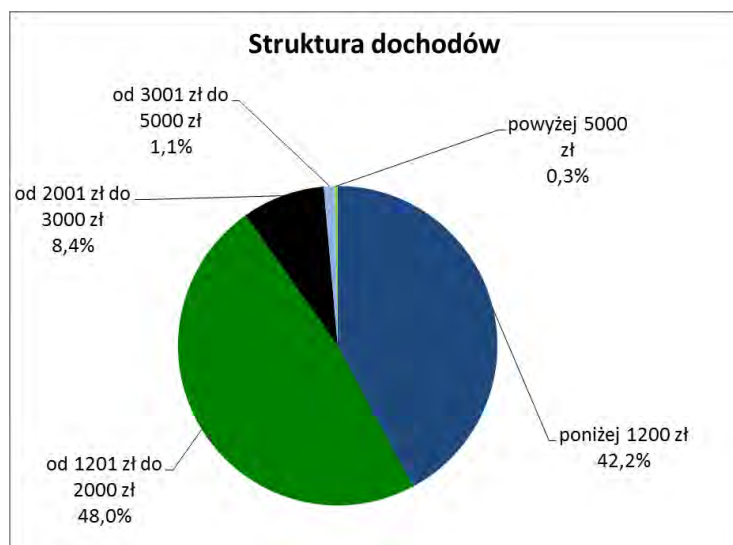
Wykres 1. Struktura płci i wieku respondentów. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Uczestnicy badania w podziale ze względu na płeć tworzą grupy równoliczne; respondenci obojga płci stanowili po 50% wszystkich ankietowanych. Ze względu na wiek podział nie był równomierny: najliczniej reprezentowane były w badaniu osoby powyżej 64 roku życia (22%) oraz – w drugiej kolejności – badani, którzy ukończyli od 45 do 55 lat (20%). Najmniej licznie natomiast uczestniczyli w wywiadach respondenci najmłodszy, poniżej 25 roku życia; w tej grupie wiekowej znalazł się niespełna co dziesiąty (9%) badany.

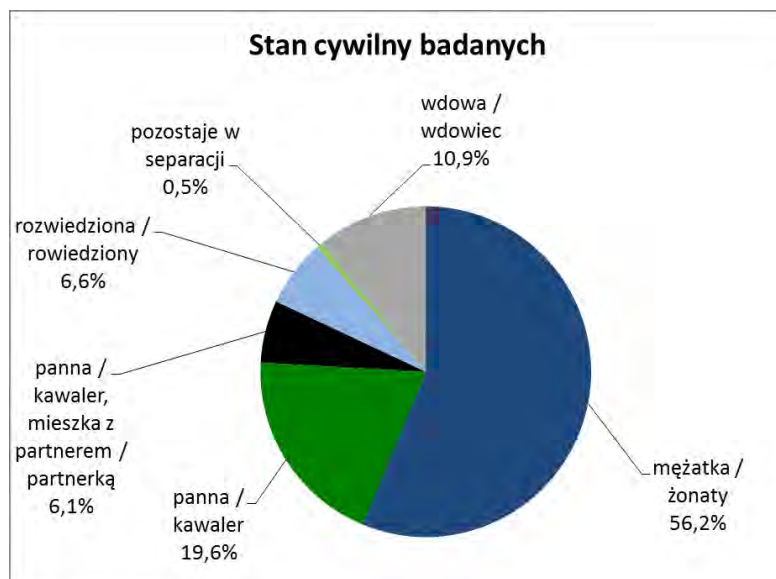
Wykres 2. Średni miesięczny dochód netto na osobę w gospodarstwie domowym. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Blisko połowa uczestników badania (48%) deklaruje, że średni miesięczny dochód netto na jedną osobę w ich gospodarstwie domowym to kwota pomiędzy 1201 a 2000 złotych. Niewiele mniej liczna grupa (42%) deklaruje dochód *per capita* mniejszy niż 1200 zł. Miesięczne dochody netto przekraczające 3000 zł na osobę osiąga w Kędzierzynie-Koźlu nieco ponad 1% rodzin.

Wykres 3. Struktura próby badawczej z uwzględnieniem stanu cywilnego respondentów. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Najlicniejsza grupa badanych (56%) to osoby pozostające w związkach małżeńskich. Średnio co czwarty respondent (26%) to osoba stanu wolnego; jedna na pięć osób w tej grupie pozostaje jednak w związku nieformalnym, zamieszkując z partnerem lub partnerką. Odzwierciedleniem struktury wieku w próbie badawczej pozostaje natomiast fakt, iż blisko 11% respondentów to osoby owdowiałe.

Wykres 4. Struktura próby badawczej z uwzględnieniem wykształcenia respondentów. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Najlicniejsza grupa badanych (46%) to osoby legitymujące się wykształceniem średnim. Liczna grupa (28%) edukację zakończyła na etapie szkoły zawodowej, zaś 16% respondentów legitymowało się dyplomem ukończenia wyższych studiów licencjackich lub magisterskich.

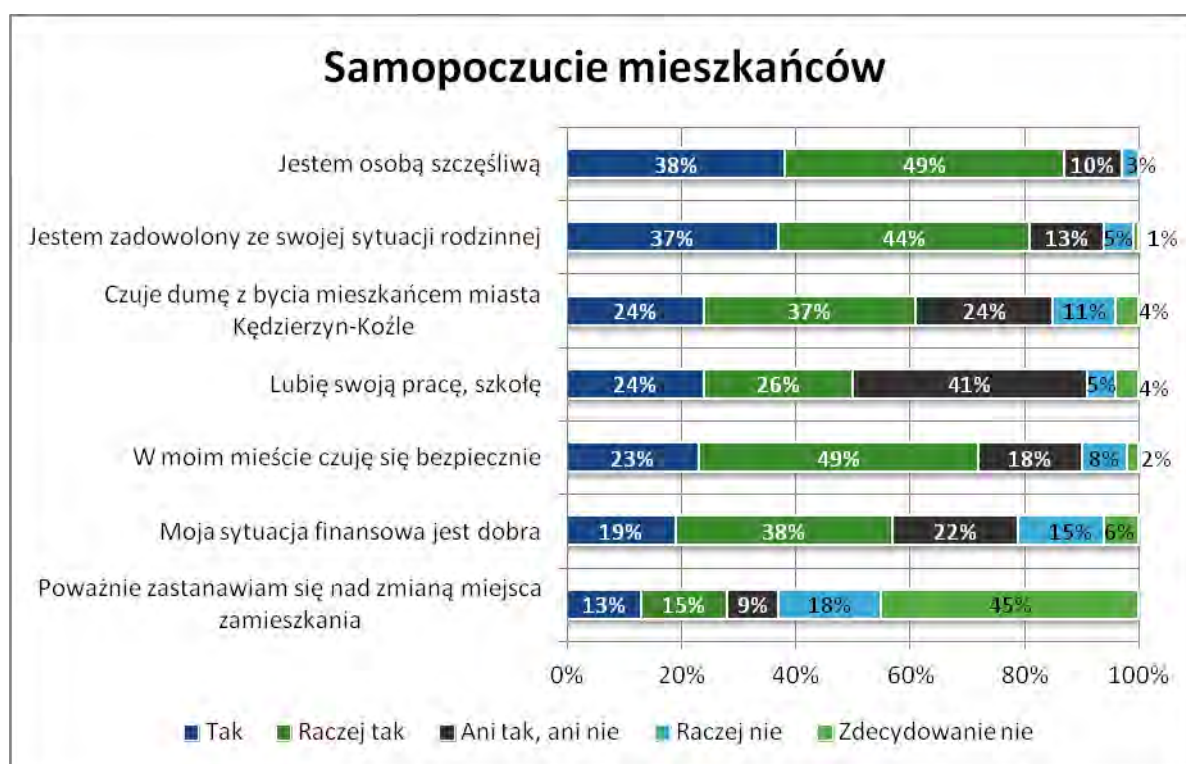
Kędzierzyn-Koźle w opiniach mieszkańców

Konstrukcja narzędzia badawczego oparta była na kilku blokach pytań, obejmujących różne obszary tematyczne; respondenci proszeni byli w toku wywiadu o ocenę obecnej kondycji miasta, wskazanie najpilniejszych inwestycji oraz wyrażenie opinii na temat funkcjonowania usług komunalnych. Poruszono również aspekt funkcjonowania Urzędu Miasta w Kędzierzynie-Koźlu i postrzegania przez respondentów sposobu realizacji przez niego usług dla ludności wraz z ich oceną.

Jakość życia w mieście

Badani proszeni byli o ocenę jakości życia w mieście oraz zmian w tym zakresie w ostatnich latach. Ich zadaniem było także wskazanie największych atrakcji Kędzierzyna-Koźla, które wyróżniają tę miejscowość na tle innych ośrodków miejskich w Polsce.

Wykres 5. Ogólna ocena samopoczucia mieszkańców miasta. N=501

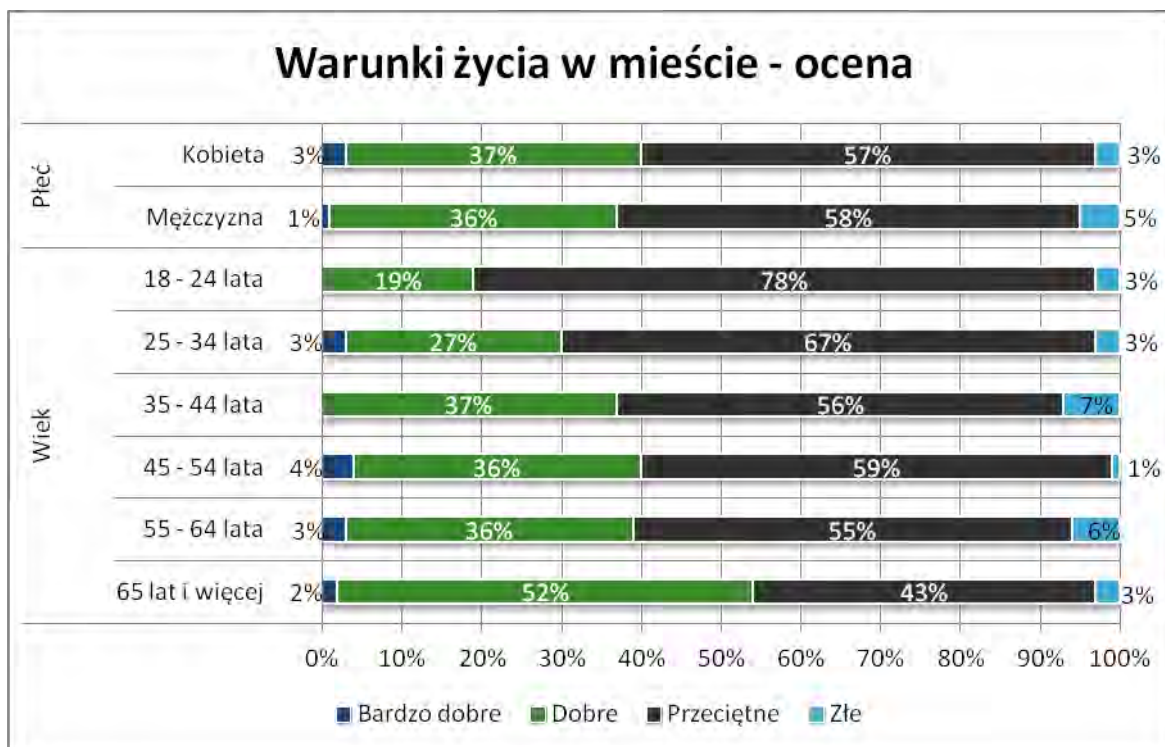
Źródło: Badanie EU-Consult

W ogólnym obrazie mieszkańcy Kędzierzyna-Koźla jawią się osobami zadowolonymi z życia i swojego miejsca zamieszkania; aż 87% badanych zgodziło się z prezentowaną w odniesieniu do nich opinią *Jestem osobą szczęśliwą*; porównywalne grono (81%) przyznaje także, że jest zadowolone ze swojej sytuacji rodzinnej, zaś połowa badanych deklaruje, że lubi swoją pracę lub szkołę.

Co drugi mieszkaniec miasta (51%) przyznaje, że czuje dumę z zamieszkiwania w Kędzierzynie-Koźlu, a nad zmianą miejsca zamieszkania poważnie zastanawia się jeden na czterech respondentów

(28%). Badani czują się w mieście bezpiecznie (72% wskazań), nie narzekają również na swoją sytuację ekonomiczną – 57% respondentów przyznaje, że jest ona dobra lub raczej dobra.

Wykres 6. Warunki życia w mieście - ogólna ocena. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Zdecydowana większość badanych mieszkańców Kędzierzyna-Koźła (57%) uważa, że warunki życia w ich mieście są *przeciętne*. Co trzeci kędzierzynianin (37%) uważa, że w jego miejscowości żyje się dobrze. Jeden na dwudziestu pięciu respondentów (4%) ocenia warunki życia w Kędzierzynie-Koźlu jako złe; przeciwnie, za bardzo dobre, ma je dwukrotnie mniej badanych (2%). W porównaniu do wyników badania z Ewaluacji Strategii Rozwoju Miasta (rok 2008) wzrosło zadowolenie mieszkańców z warunków życia w Kędzierzynie-Koźlu - 39 % w 2013 r. vs. 22% ocen bardzo dobrych i dobrych. Zaledwie 4% ankietowanych źle ocenia warunki życia w Kędzierzynie – Koźlu, co stanowi istotny spadek w porównaniu do roku 2008 r. (wówczas aż 13% osób deklarowało, że źle im się żyje w mieście).

Analiza odpowiedzi badanych w dekompozycji na poszczególne grupy wiekowe prowadzi do wniosku, iż w mieście najlepiej żyje się seniorom. Uwagę zwraca bowiem prosta, liniowa korelacja wieku respondentów i częstości pozytywnych ocen warunków życia w Kędzierzynie-Koźlu: o ile w najmłodszej grupie wiekowej za dobre lub bardzo dobre ma je niespełna co piąty badany (19%), o tyle wśród badanych powyżej 64 roku życia odsetek ten sięga już 54% wszystkich wskazań.

Wykres 7. Największe atuty Kędzierzyna-Koźła. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Największą atrakcją, wyróżniającą w Polsce Kędzierzyn-Koźle, jest działająca w mieście drużyna siatkarska ZAKSA; wskazało ją aż 70% badanych, w dużej mierze – mężczyzn. Drugim w kolejności wyróżnikiem miasta są w opinii uczestników badania (również głównie mężczyzn) istniejące tu miejsca pracy w przemyśle chemicznym. Na prośbę o wskazanie konkretnych zakładów, działających w tym obszarze zdecydowana większość respondentów wspomina Grupę Azoty oraz *Blachownię*. Trzecią pozycję w rankingu największych wyróżników Kędzierzyna-Koźła tworzonemu przez jego mieszkańców okazały się być wskazywane przez 26% respondentów (tym razem raczej kobiety) imprezy kulturalne, odbywające się w mieście.

Warto zwrócić uwagę na rozkład postrzeganych atrakcji Kędzierzyna-Koźła z uwzględnieniem płci i wieku badanych. Pierwsza obserwowana zależność to fakt, iż badani mężczyźni większą wagę przywiązują do wyróżników związanych ze sportem (drużyna siatkarska, imprezy sportowe) oraz miejscami pracy i przemysłem; dla kobiet istotniejsze okazują się walory przyrodnicze okolic miasta, imprezy kulturalne oraz centrum handlowe.

Dla każdej z badanych grup wiekowych inny z wymienionych wyróżników Kędzierzyna-Koźła okazał się być najistotniejszy: dla najmłodszych respondentów są to imprezy sportowe, w grupie 25-34 lata najczęściej wskazywane były „Odrzańskie Ogrody”, natomiast kolejna kohorta największą wagę przykładła do na równi do zabytkowych zespołów parkowych oraz przemysłu i miejsc pracy. Walory przyrodniczo-krajobrazowe, tj. Odra oraz kanały żeglowne są najważniejszym wyróżnikiem Kędzierzyna-Koźła według badanych pomiędzy 55 a 64 rokiem życia, zaś dla najstarszej grupy respondentów istotniejsze okazały się odbywające się w mieście imprezy kulturalne.

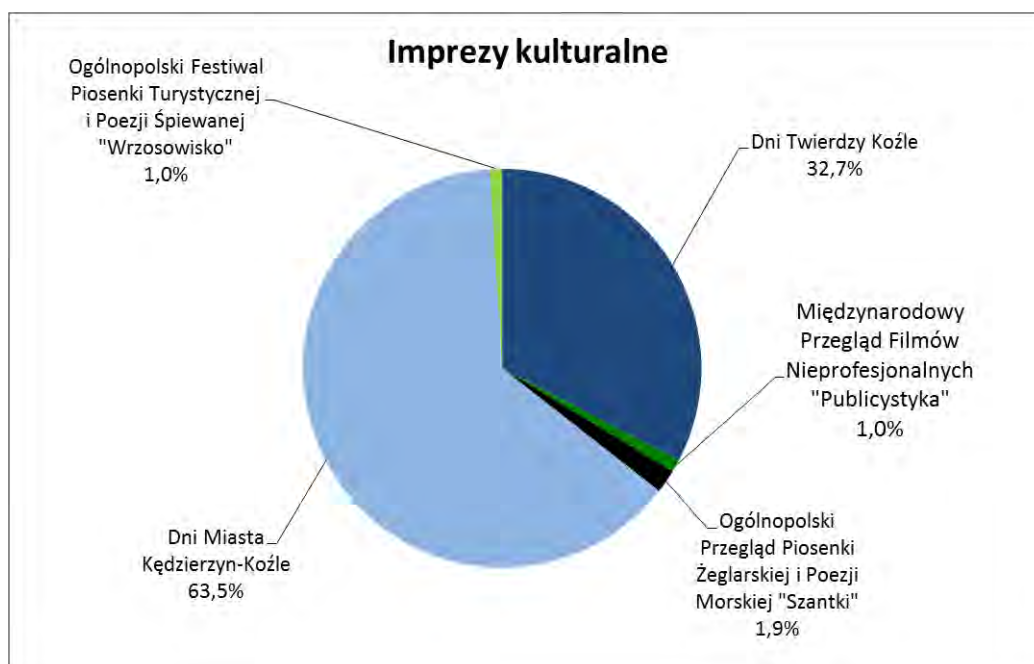
Wykres 8. Największe atuty Kędzierzyna-Koźła a wiek badanych. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Najmłodsza grupa respondentów (18-34 lata) często niżej niż ogół badanych ocenia większość wyróżników Kędzierzyna-Koźła: rzadziej niż pozostali wskazują oni jako atut miasta leżące na jego terenie zabytkowe parki (9 punktów procentowych różnicy), odbywające się tu imprezy kulturalne (różnica dziesięciu punktów procentowych) czy poziom rozwoju przemysłu chemicznego i zakładów pracy w mieście (11% różnicy częstości wskazań). Częściej natomiast niż ogół badanych (również o niemal 11 punktów procentowych) za największy atut Kędzierzyna-Koźła najmłodsi respondenci uznają działającą w mieście drużynę siatkarską ZAKSA.

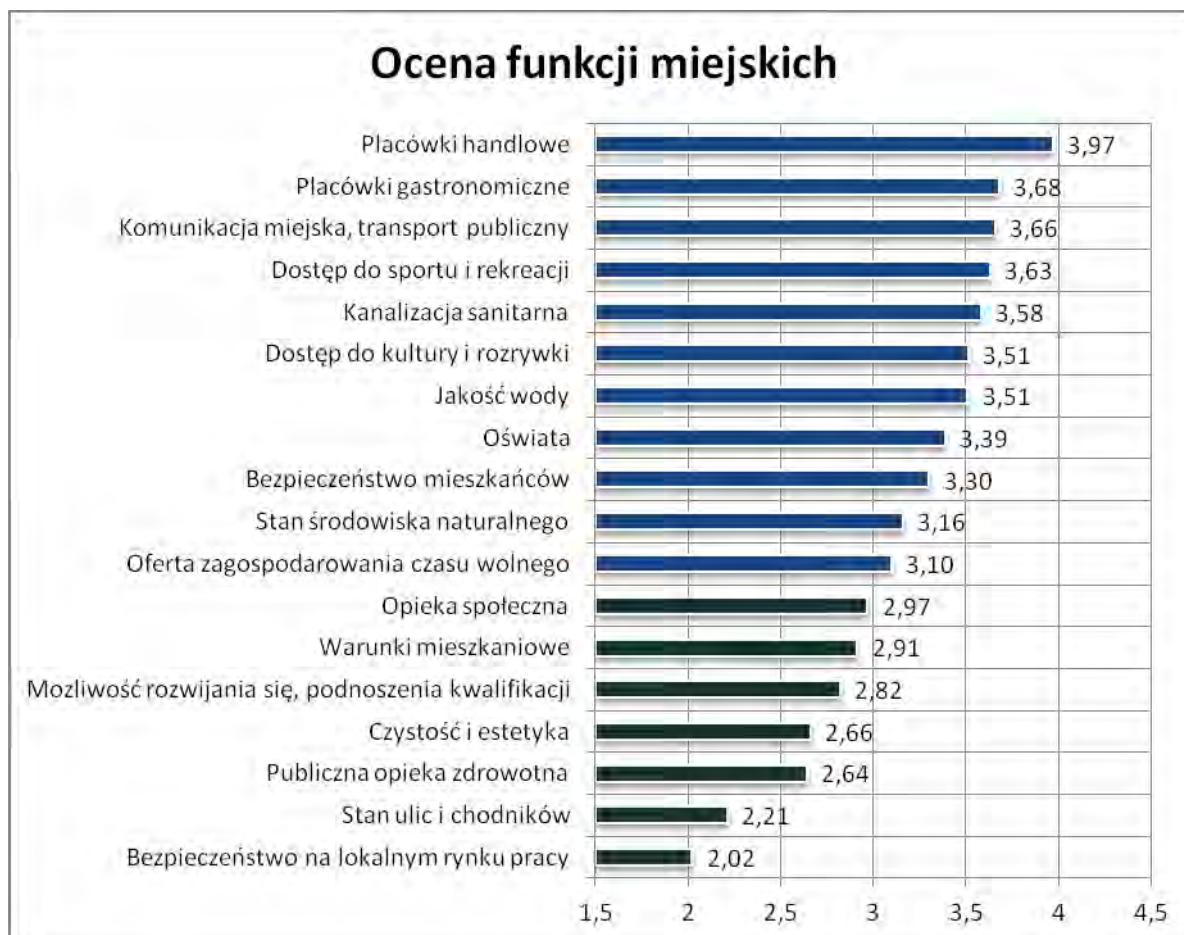
Wykres 9. Najciekawsze imprezy kulturalne w mieście. N=130

Źródło: Badanie EU-Consult

Respondenci uważający imprezy kulturalne za największą atrakcję Kędzierzyna-Koźła w zdecydowanej większości (64%) jako najciekawszą z nich wymieniają *Dni Miasta Kędzierzyn-Koźle*. Dla co trzeciego badanego w tej grupie (33%) atrakcyjniejsze okazują się być *Dni Twierdzy Koźle*. Pozostałe odbywające się w mieście imprezy przykuwają uwagę znacznie mniejszego (1-2% wskazań) grona odbiorców.

Wykres 10. Ocena infrastruktury oraz funkcji miejskich. Skala: <1;5>. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

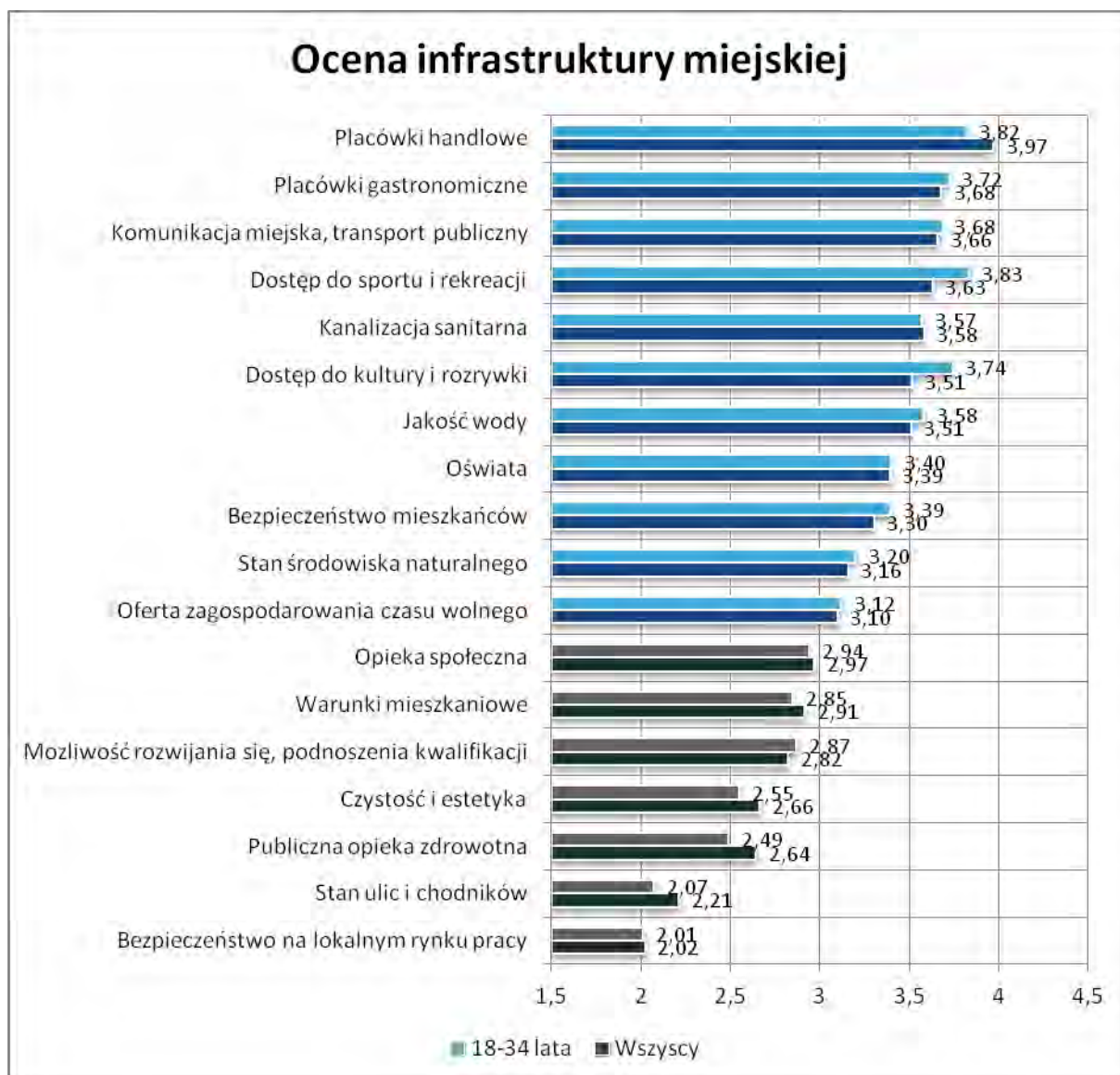
Analiza oceny funkcjonowania infrastruktury miejskiej w Kędzierzynie-Koźlu oraz sposobu i jakości realizowania przez miasto usług dla ludności przeprowadzona została w oparciu o pięciostopniową skalę: nota „1” stanowiła o najniższej jakości usług w danym obszarze, zaś „5” to najwyższa ocena, jaką mógł wyrazić respondent. W oparciu o tę punktację przygotowane zostały wskaźniki syntetyczne, bazujące na średniej arytmetycznej.

Żaden z badanych obszarów nie wyróżniał się negatywnie (w zakresie średniej oceny 1-2) ani pozytywnie (w zakresie 4-5). Nieco powyżej przeciętnej badani oceniali większość analizowanych funkcji i usług komunalnych. Najlepiej prezentuje się w Kędzierzynie-Koźlu dostęp do centrów handlowych (m=3,97). Relatywnie wysoko oceniana była również dostępność lokali gastronomicznych (m=3,68). Również wśród najlepiej ocenianych pozycji znalazły się transport zbiorowy i komunikacja (m=3,66) oraz dostępność obiektów sportowych i rekreacyjnych (m=3,63).

Z drugiej strony, poniżej przeciętnej badani oceniali czynniki kluczowe dla poczucia bezpieczeństwa bytowego w mieście: opiekę społeczną, warunki mieszkaniowe czy dostępność służby zdrowia. Najniżej oceniany aspekt życia w Kędzierzynie-Koźlu to sytuacja na lokalnym rynku pracy (m=2,02).

Wykres 11. Ocena infrastruktury oraz funkcji miejskich a wiek badanych. Skala: <1;5>. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Opinie najmłodszych badanych odnośnie realizacji przez Kędzierzyn-Koźle usług dla ludności nie wyróżniały się wśród pozostałych respondentów; maksymalna wartość różnicy średnich ocen nie przekroczyła jednej czwartej punktu w pięciopunktowej skali. Nieco gorzej niż wszyscy mieszkańcy, najmłodszy wypowiadają się o lokalnych placówkach handlowych, dostępie do bezpłatnej opieki zdrowotnej (różnica 0,15 punktu) oraz stanie ulic i chodników w mieście (0,14 punktu różnicy). Lepiej niż ogół mieszkańców młodzi ludzie oceniają natomiast dostęp do sportu i rekreacji (+0,20 punktu) oraz do kultury i rozrywki (+0,23 punktu).

Tabela 82. Największe problemy miasta w opiniach mieszkańców. N=501

Największy problem	Liczba wskazań
brak pracy, bezrobocie	178
zły stan chodników, brak oświetlenia	24
zły stan dróg	22
brak perspektyw dla młodych ludzi, emigracja młodzieży	16
brak mieszkań	15
złe władze, walka o stanowiska	15
brak miejsc rozrywki, atrakcji (głównie dla młodzieży)	9
brudne ulice, bałagan	9
remonty budynków i mieszkań komunalnych, likwidacja pustostanów	9
remont dworca kolejowego i jego otoczenia	8
trudności w dostępie do opieki zdrowotnej	8
niskie bezpieczeństwo, chuligaństwo	7
starzejące się społeczeństwo, "wymieranie" miasta	7
zanieczyszczenia, ochrona środowiska	7
konieczność utworzenia uczelni wyższej	6
ogólny wygląd i estetyka miasta	6
konieczność poprawy funkcjonowania komunikacji miejskiej	5
niewystarczająca liczba miejsc parkingowych	4
uruchomienie portu	4
zbyt mało ścieżek rowerowych	4
brak inwestycji w rozwój miasta	3
budowa basenu otwartego, remonty istniejących	3
trudny dostęp do kultury (teatr, operetka)	2
udrożnienie Odry	2
zbyt mało zieleni w mieście	2
zwiększenie dostępności infrastruktury rekreacyjno-sportowej	2
brak centrum handlowego w Koźlu	1
brak deptaka	1
brak dobrego pubu, baru	1
brak ogródków piwnych	1
brak placu zabaw w dobrym stanie	1
brak świątecznego oświetlenia miasta	1
brak tablic informacyjnych	1
budowa biogazowni	1
kontrola budynków socjalnych pod względem przestępczości	1
likwidacja lokali gastronomicznych w budynkach mieszkalnych	1
niewystarczająca liczba sklepów	1
podłączenie CO	1
remont zalewanego mostu	1
zbyt mało dyskontów "Biedronka"	1
zbyt mało przedszkoli	1
zbyt wysokie czynsze	1
zmniejszenie biurokracji	1

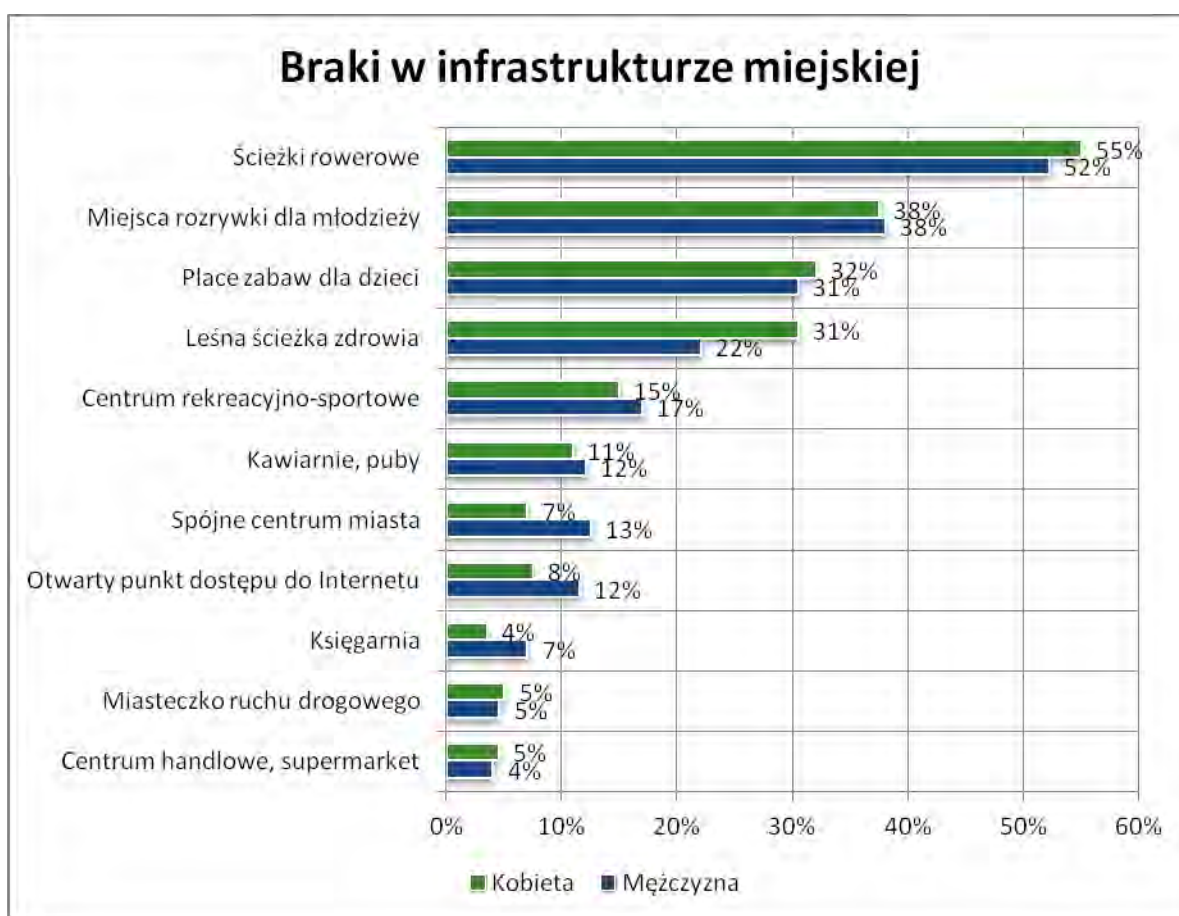
Ocena realizacji przez miasto jego podstawowych zadań wobec mieszkańców znajduje odzwierciedlenie w odpowiedziach na pytanie otwarte o największy problem, z jakim Kędzierzyn-Koźle się boryka. Proszeni o przekazanie własnych odczuć związanych z tym zagadnieniem, mieszkańcy najczęściej (178 głosów) wymieniają bezrobocie. Kolejne problemy, jak zły stan dróg czy chodników wymienia kilkukrotnie mniejsza grupa badanych. Analiza wypowiedzi respondentów wskazuje, że w opinii wielu mieszkańców brak pracy, trudności mieszkaniowe i – co najważniejsze –

brak perspektyw na poprawę istniejącego stanu rzeczy zmuszają młodych ludzi do wyjazdów z Kędzierzyna-Koźła; populacja miasta starzeje się, a mieszkańcy zaczynają postrzegać je jako senne i popadające w marazm.

W wypowiedziach badanych przewija się również często wątek estetyki miasta – jest ono postrzegane jako brudne, zaśmiecone i po prostu brzydkie, zaniedbane. W ocenie respondentów brak jest inwestycji mogących sprzyjać rozwojowi Kędzierzyna-Koźła i swego rodzaju „gospodarskiej troski” władz lokalnych o miasto.

Same władze również są – zdaniem części badanych – obszarem problematycznym w Kędzierzynie-Koźlu. Część respondentów jest zdania, że miasto zarządzane jest przez osoby niekompetentne, a włodarzom bardziej niż na dobrostanie mieszkańców zależy na utrzymaniu stanowisk i prowadzeniu kolejnych sporów o charakterze politycznym.

Wykres 12. Najistotniejsze braki w infrastrukturze miejskiej. N=501

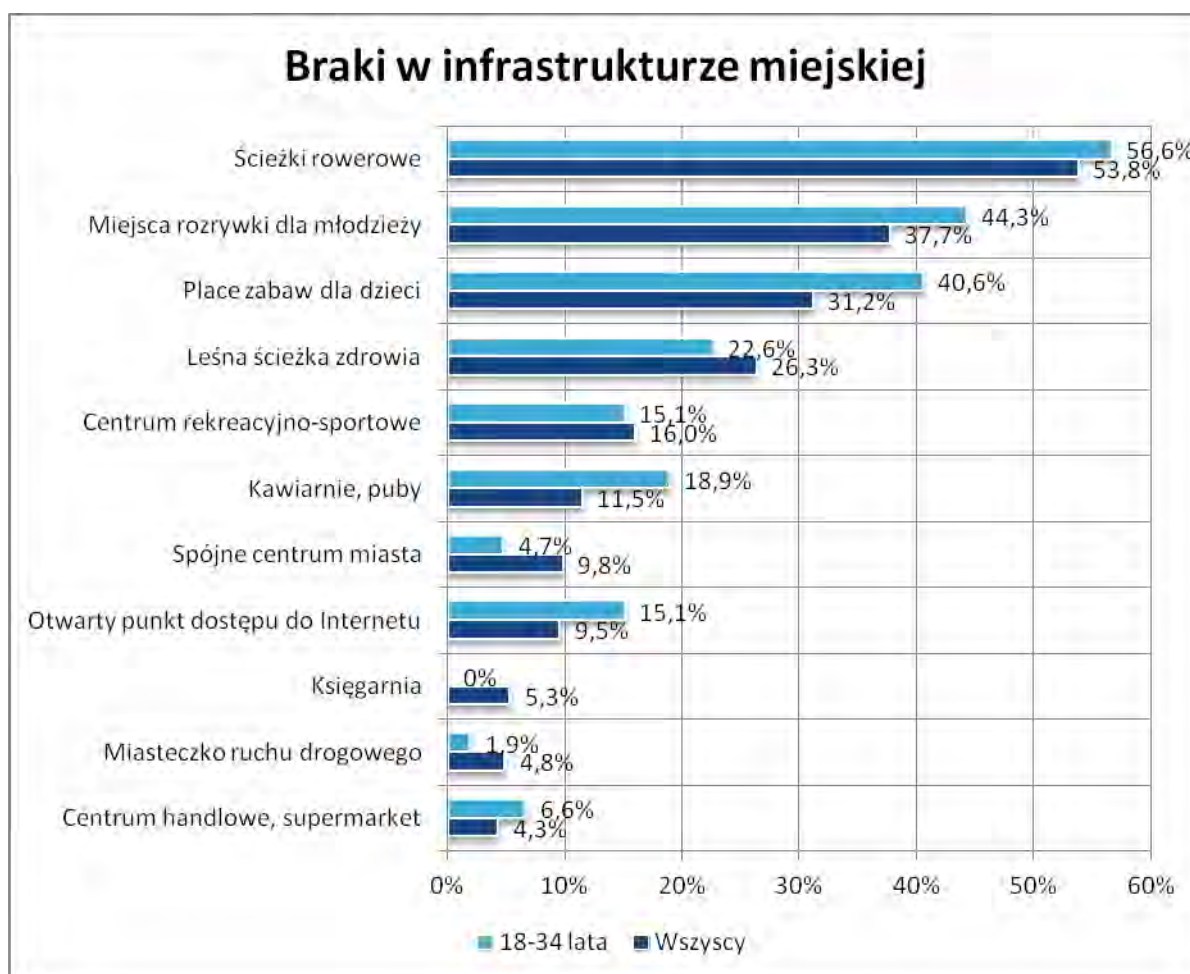

Źródło: Badanie EU-Consult

Ponad połowa uczestników badania (54%) jest zdania, że w Kędzierzynie-Koźlu zbyt mało jest ścieżek rowerowych. Średnio co trzeci respondent (38%) zwraca również uwagę na fakt, iż w mieście brakuje miejsc rozrywki dla młodzieży; nieznacznie mniejsza grupa podkreśla także zbyt małą liczbę placów zabaw dla dzieci.

Poza kafeterię odpowiedzi badani sugerują również inwestycje w basen miejski, lodowisko, poprawienie oferty kulturalnej i rozrywkowej (zarówno dla szerokiego grona odbiorców, jak i bardziej elitarnej) a także zwracają uwagę na kwestie tak przyziemne, jak brak toalet publicznych w mieście.

Wykres 13. Najistotniejsze braki w infrastrukturze miejskiej a wiek badanych. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Opinie najmłodszych kędzierzynian na temat najpoważniejszych braków w infrastrukturze miejskiej są bardziej krytyczne niż ogółu mieszkańców miasta. Częściej niż pozostali, młodzi ludzie wskazują na brak otwartego punktu dostępu do internetu (blisko 6 punktów procentowych różnicy). Zwracają także uwagę na zbyt małą liczbę miejsc rozrywki dla młodzieży (7% różnicy) oraz kawiarni i pubów (7% różnicy); najistotniejsza różnica dotyczy jednak braków w liczbie placów zabaw dla dzieci (dziewięcioprocentowa różnica częstości wskazań). Rzadziej niż ogół badanych młodzi ludzie postulują natomiast zmianę centrum miasta na bardziej spójne oraz tworzenie nowych księgarni (różnica 5 punktów procentowych).

Wykres 14. Zmiany jakości życia w mieście na przestrzeni 5 lat poprzedzających badanie. Skala: <-1;1>. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Respondenci proszeni byli o ocenę, jak zmieniła się jakość usług dla mieszkańców oraz infrastruktury miejskiej w Kędzierzynie-Koźlu na przestrzeni pięciu lat poprzedzających badanie; trzystopniowa skala, którą mieli się posłużyć, objęła wartości od „-1” (pogorszenie sytuacji w danym aspekcie) do „+1” (poprawa sytuacji w danym aspekcie).

Zdecydowanej poprawie uległa w odczuciu badanych liczba dostępnych mieszkańcom obiektów handlowych ($m=0,68$). Istotnie polepszyły się również infrastruktura miejska ($m=0,36$) oraz dostępność obiektów sportowych ($m=0,30$).

Niemal bez zmian pozostały czystość miasta (z minimalną tendencją wzrostową, $m=0,03$) oraz bezpieczeństwo mieszkańców ($m=-0,01$). Znacznie pogorszyły się natomiast w analizowanym okresie dostęp do komunalnego zasobu mieszkaniowego ($m=-0,32$) oraz sytuacja na lokalnym rynku pracy: liczba ofert pracy i możliwości zatrudnienia ($m=-0,55$).

Tabela 83. Zróżnicowanie ocen zmian jakości życia na przestrzeni 5 lat poprzedzających badanie w grupach wiekowych; skala: <-1;1>

	Wszyscy	18-34 lata	Różnica
Liczba obiektów handlowych	0,68	0,66	-0,02
Infrastruktura miejska	0,36	0,27	-0,09
Infrastruktura sportowa	0,30	0,30	0,00
Dostęp do szybkiego Internetu	0,28	0,41	0,13
Jakość usług miejskiego transportu zbiorowego	0,27	0,33	0,06
Jakość terenów rekreacyjnych	0,21	0,15	-0,06
Poziom oferty kulturalnej	0,18	0,15	-0,03
Architektura miasta	0,16	0,15	-0,01
Jakość środowiska naturalnego	0,10	0,04	-0,06
Czystość miasta	0,03	-0,02	-0,05
Bezpieczeństwo mieszkańców	-0,01	-0,02	-0,01
Drogi i infrastruktura drogowa	-0,04	-0,14	-0,10
Dostęp do służby zdrowia	-0,19	-0,25	-0,06
Dostęp do komunalnego zasobu mieszkaniowego	-0,32	-0,28	0,04
Oferty pracy i możliwość zatrudnienia	-0,55	-0,60	-0,05

Opinie najmłodszych respondentów na temat zmian jakości życia w Kędzierzynie-Koźlu na przestrzeni pięciu lat poprzedzających badanie nie odbiegały istotnie od ocen ogółu mieszkańców miasta; maksymalna różnica średnich ocen to zaledwie 0,13 punktu w trzystopniowej skali. Uczestnicy badania pomiędzy 18 a 34 rokiem życia gorzej niż ogół badanych ocenia zmiany w obszarze dróg i infrastruktury drogowej (-0,10 punktu) oraz infrastruktury miejskiej (-0,09 punktu), lepiej natomiast – dostęp do szybkich łącz internetowych (+0,13 punktu).

Niezbędne zmiany: rozwój i inwestycje

Druga część wywiadu poświęcona była kierunkowi rozwoju miasta, najbardziej pożądanego z punktu widzenia jego mieszkańców. Uwagę skupiono tutaj na niezbędnych inwestycjach w obszarze transportu, infrastruktury komunalnej oraz dostępności do kultury, sportu i rekreacji. Poruszony został również wątek działań niezbędnych do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Wykres 15. Pożądane kierunki rozwoju miasta. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Analiza rozkładu odpowiedzi na pytanie o pożądane kierunki rozwoju Kędzierzyna-Koźla w najbliższej dekadzie uwypukla po raz kolejny trudną sytuację na lokalnym rynku pracy: kluczowe w opinii badanych jest stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju biznesu (58% wskazań) oraz przyciągnięcie do miasta inwestycji realizowanych przez zagranicznych przedsiębiorców (41%). Co czwarty badany zwraca także uwagę na konieczność realizacji inwestycji w infrastrukturę

przyjazną ekologicznie (głównie kobiety) oraz poprawę estetyki miasta. Jeden na pięciu respondentów uważa, że istotnym w najbliższych latach kierunkiem działania władz lokalnych powinna być poprawa bezpieczeństwa obywateli; podobna grupa mieszkańców Kędzierzyna-Koźła chciałaby także widzieć zwiększającą się ilość terenów zielonych w mieście.

Co interesujące, lista priorytetów jest bardzo zbliżona dla badanych we wszystkich grupach wiekowych. Również płeć respondentów nie różnicuje istotnie ich opinii; mężczyźni jedynie nieco częściej niż kobiety podkreślają konieczność polepszenia współpracy z gminami sąsiadującymi z miastem oraz potrzebę zwiększenia liczby ośrodków sportowych w Kędzierzynie-Koźlu.

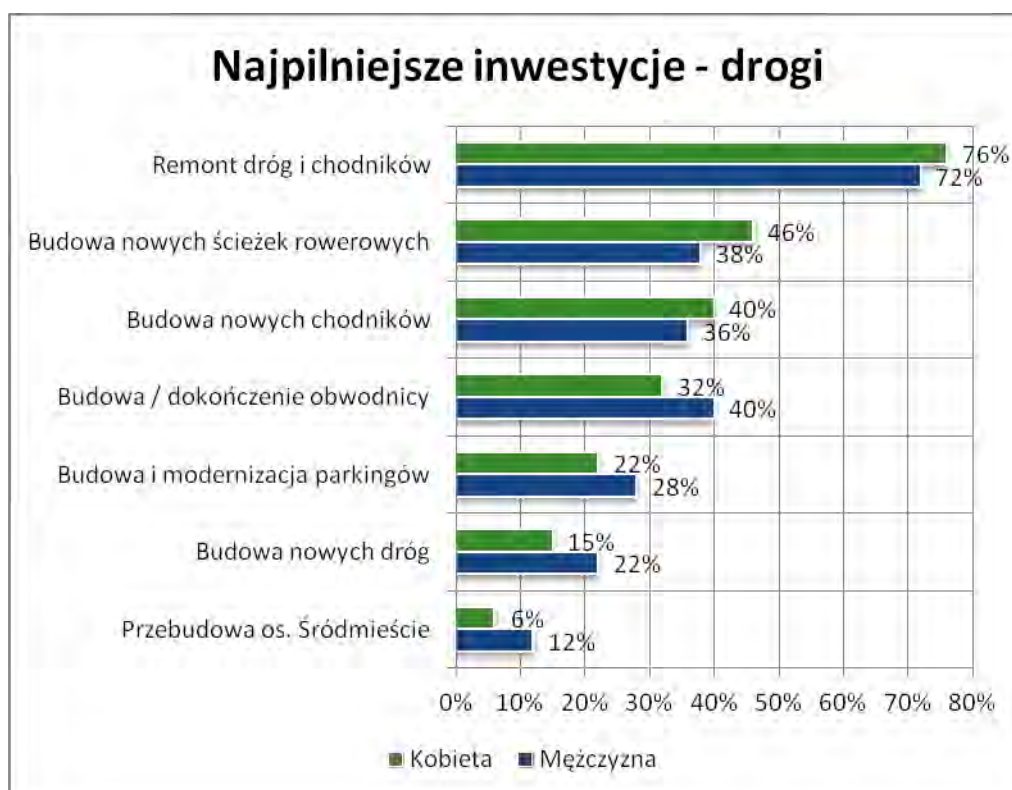
Tabela 84. Pożądane kierunki rozwoju miasta – różnice opinii w grupach wiekowych

	Wszyscy	18-34 lata	Różnica
Stworzyć warunki rozwoju biznesu	58,1%	61,3%	3,2%
Ściągnąć inwestycje zagranicznego kapitału	41,0%	41,5%	0,5%
Rozwijać infrastrukturę przyjazną ekologicznie	25,7%	24,5%	-1,2%
Poprawić estetykę miasta	23,3%	26,4%	3,1%
Zwiększyć bezpieczeństwo obywateli	20,0%	18,9%	-1,1%
Promować i rozwijać tereny zielone	19,3%	16,0%	-3,3%
Rozwinąć instytucje kultury	17,8%	22,6%	4,8%
Promować zabytki i atrakcje historyczne	17,8%	12,3%	-5,5%
Rozwinąć szkolnictwo	17,7%	26,4%	8,7%
Przywrócić funkcjonalność portu kozielskiego	17,0%	17,0%	0,0%
Rozwinąć ośrodki sportu	15,3%	20,8%	5,5%
Dostosować architekturę do potrzeb ludzi niepełnosprawnych	15,3%	7,5%	-7,8%
Tworzyć nowe obiekty rekreacyjne	13,0%	12,3%	-0,7%
Rozwijać komunikację lokalną i regionalną	12,0%	10,4%	-1,6%
Wzmocnić współpracę z sąsiednimi gminami	10,8%	9,4%	-1,4%
Wzmocnić udział NGO w zarządzaniu miastem	4,8%	1,9%	-2,9%
Wzmocnić instytucje administracyjne	3,5%	1,9%	-1,6%

Również grupa badanych w wieku 18-34 lata nie wyróżnia się istotnie na tle ogółu dorosłych mieszkańców miasta: istotne statystycznie różnice częstości wskazań dotyczyły tylko czterech spośród badanych obszarów potencjalnego rozwoju Kędzierzyna-Koźła. Młodzi ludzie rzadziej niż pozostali oczekiwali promowania lokalnych zabytków i atrakcji historycznych (różnica niespełna 6 punktów procentowych) oraz dostosowania architektury do potrzeb osób z niepełnosprawnością (blisko 8 punktów procentowych). Częściej natomiast postulowali oni potrzebę rozwijania ośrodków sportu (różnica częstości wskazań na poziomie blisko 6 punktów procentowych) oraz szkolnictwa (niemal 9 punktów procentowych różnicy w stosunku do ogółu badanych).

Wśród odpowiedzi, które nie znalazły się w predefiniowanej kafeterii, pojawiła się po raz kolejny konieczność tworzenia nowych miejsc pracy. Jeden respondent wspomniał również o potrzebie powołania w Kędzierzynie-Koźlu uczelni wyższej.

Wykres 16. Najpilniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej. N=501

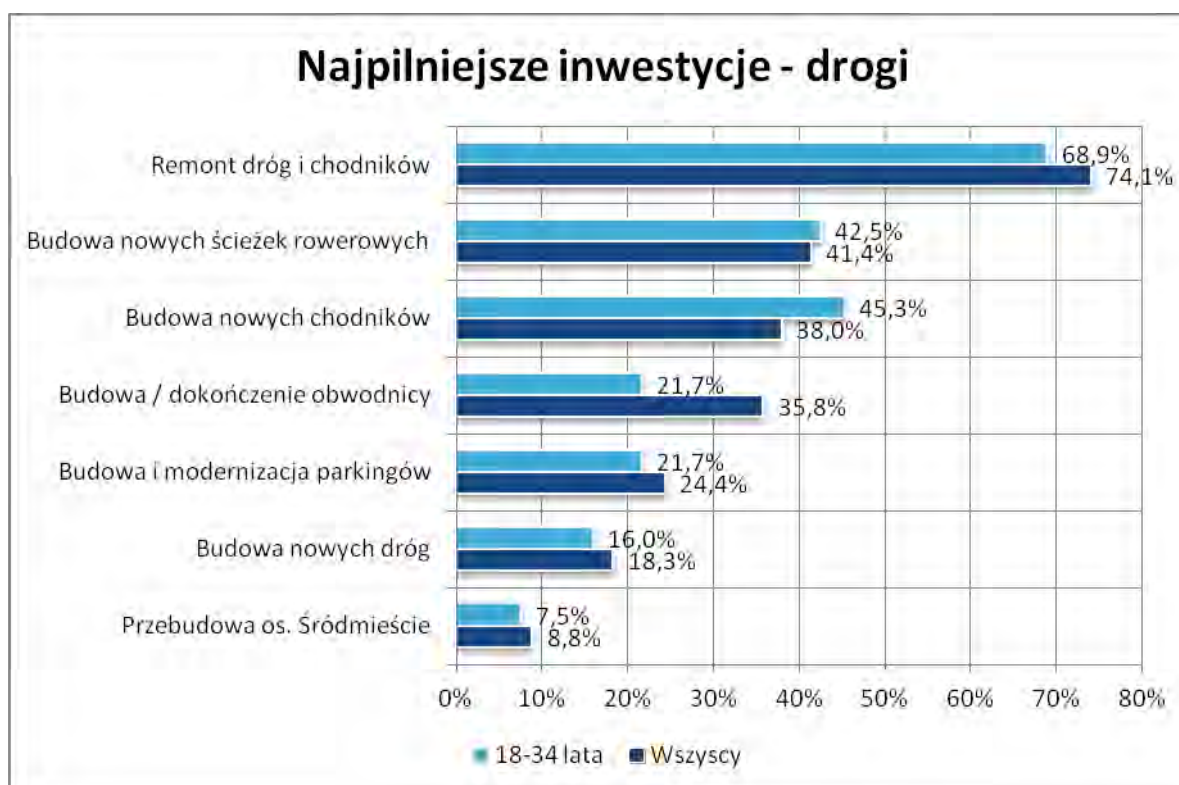
Źródło: Badanie EU-Consult

Mieszkańcy Kędzierzyna-Koźła zgodnie przyznają, że kluczową w obszarze infrastruktury transportowej w mieście sprawą jest wyremontowanie jak największej części dróg i chodników – odpowiedź tę wskazywało aż trzy czwarte badanych, niezależnie od płci. Na drugim miejscu pod względem częstości wskazań znalazła się konieczność budowy ścieżek rowerowych (41%), na trzecim zaś – nowych chodników (38%). Inwestycje te okazały się być szczególnie istotne dla zamieszkujących miasto kobiet, zapewne ze względu na fakt, iż rzadziej niż mężczyźni dysponują one stałym dostępem do samochodu osobowego, zatem intensywniej wykorzystują alternatywne formy transportu. Zgodnie z tą tezą dla badanych płci męskiej ważniejsze okazały się kwestie takie jak budowa nowych dróg czy dokończenie budowy obwodnicy miejskiej.

Poza kafeterią odpowiedzi badani wymieniali:

- *Mądrzejszą organizację ruchu drogowego,*
- *Remont wiaduktu w centrum miasta,*
- *Budowa ronda koło Kosmosu.*

Wykres 17. Najpilniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej a wiek badanych. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Respondenci pomiędzy 18 a 34 rokiem życia różnią się znacząco w postrzeganiu priorytetowych dla miasta inwestycji z zakresu transportu – przede wszystkim znacznie rzadziej naciskają na dokończenie budowy obwodnicy Kędzierzyna-Koźła (różnica częstości wskazań tej odpowiedzi przekroczyła 14 punktów procentowych), co w znacznym stopniu koreluje z deklarowanym przez tę grupę wiekową częstym korzystaniem z transportu zbiorowego (a zatem, w większości przypadków, brakiem dostępu do samochodu osobowego). Młodzi ludzie nieco rzadziej niż ogół kędzierzynian kładą nacisk na konieczność remontu dróg i chodników w mieście, częściej natomiast podkreślają konieczność budowy nowych chodników.

Wykres 18. Najpilniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej. N=501

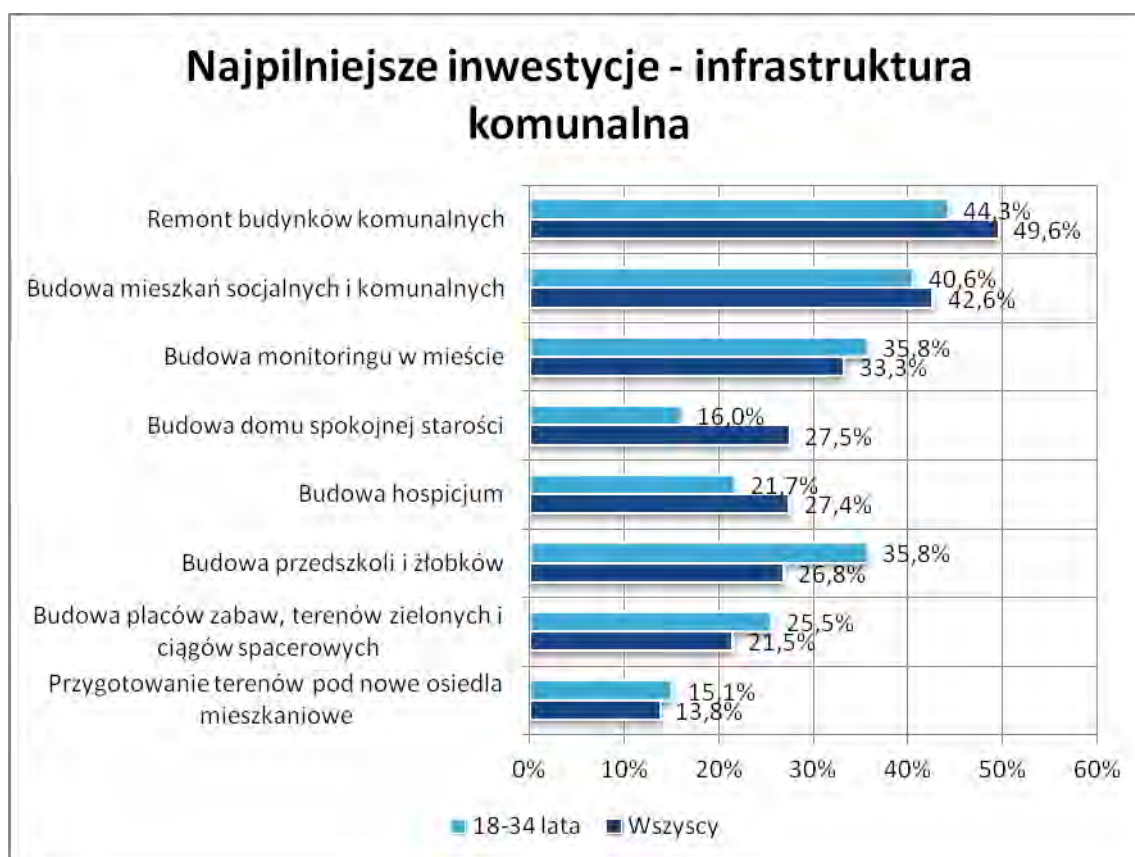

Źródło: Badanie EU-Consult

Najważniejszą inwestycją w obszarze infrastruktury komunalnej jest – zdaniem mieszkańców Kędzierzyna-Koźła – wyremontowanie należących do miasta budynków (50% wskazań). W drugiej kolejności badani zwracają uwagę na konieczność budowy nowych lokali socjalnych i komunalnych (43% głosów). Co trzeci badany mieszkaniec uważa, że ważną inwestycją jest dla Kędzierzyna-Koźła również budowa systemu monitoringu miejskiego, zwiększającego poczucie bezpieczeństwa.

Rozkład odpowiedzi badanych mężczyzn i kobiet okazuje się być bardzo podobny. Analizując go z uwzględnieniem płci respondentów należy jednak podkreślić, iż istotne statystycznie różnice częstości wskazań – konieczność realizacji inwestycji takich jak budowa przedszkoli i żłobków czy domów specjalnej starości – dotyczą niemal wyłącznie sytuacji, w których kobiety (znacznie częściej niż mężczyźni pełniące funkcje opiekuńcze wobec osób zależnych) poszukują wsparcia władz lokalnych dla właściwego wypełniania nakładanych na nie obowiązków rodzinnych.

Wykres 19. Najpilniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej a wiek badanych. N=501

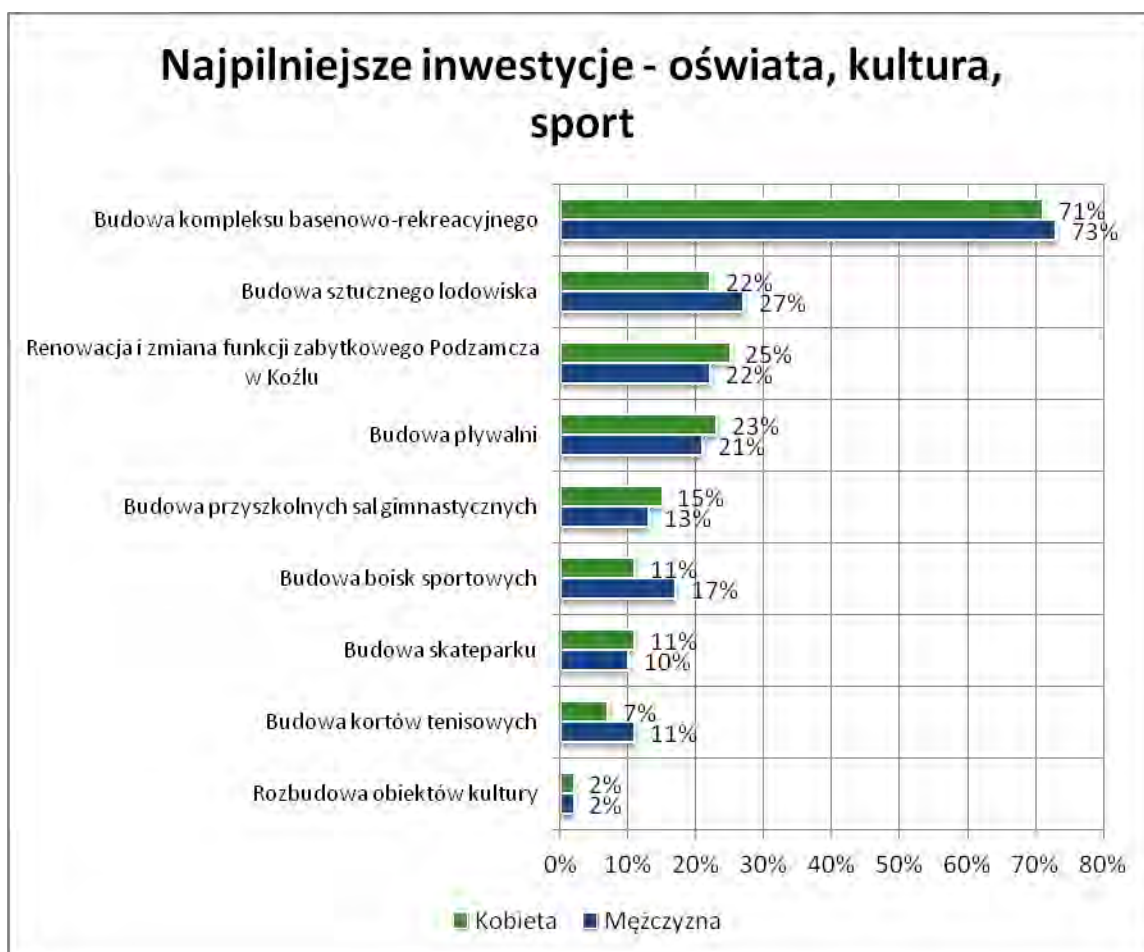

Źródło: Badanie EU-Consult

W aspekcie najpilniejszych inwestycji w infrastrukturę komunalną, opinie młodych kędzierzynieńców odbiegają dość znacząco od tych uzyskanych od mieszkańców miasta ogółem. Wiek badanych zapewne w znacznym stopniu wpłynął przede wszystkim na niższą w tej grupie postrzeganą potrzebę budowy w Kędzierzynie-Koźlu domu spokojnej starości (różnica częstości wskazań tej odpowiedzi to niemal 12 punktów procentowych w stosunku do ogółu mieszkańców). Mniejsze znaczenie dla młodych ludzi ma także budowa hospicjum oraz remont budynków komunalnych. Częściej niż pozostali twierdzą oni natomiast, że priorytetem dla miasta powinna być budowa przedszkoli i żłobków (9 punktów procentowych różnicy).

Wykres 20. Najpilniejsze inwestycje - poprawa dostępności oświaty, kultury i sportu. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Na pytanie o sposoby poprawy dostępności mieszkańców miasta do oferty oświatowej, kulturalnej oraz rekreacyjno-sportowej, respondenci są w Kędzierzynie-Koźlu niemal jednogłośnie: aż trzy czwarte badanych (72%) za kluczową inwestycję w tym obszarze uważa budowę nowoczesnego kompleksu basenowo-rekreacyjnego. Jeden na czterech badanych wymienia również potrzebę budowy sztucznego lodowiska⁸², sportowej pływalni, a porównywalna grupa – konieczność renowacji zabytkowego Podzamcza w Koźlu i nadanie mu nowych funkcji, na przykład obiektu konferencyjno-bankietowego.

Grupy wiekowe nie różnicowały opinii badanych w istotny statystycznie sposób. Najmłodszy badani (pomiędzy 18 a 34 rokiem życia) wyróżniali się tylko ze względu na opinie o dwóch inwestycjach: rzadziej niż pozostali mieszkańcy Kędzierzyna-Koźła oczekują oni od miasta stworzenia sztucznego lodowiska (16% wskazań w tej grupie w odniesieniu do 24,3% w całej próbie badawczej), częściej zaś nalegają na budowę kompleksu basenowo-rekreacyjnego (analogicznie 83% w odniesieniu do 71,6%).

Wśród potrzebnych w mieście obiektów kultury badani wymieniają przede wszystkim teatr (*na stałe, a nie przyjezdny*). Część respondentów podkreśla także, że wydarzenia kulturalne w mieście wymagają większego nagłośnienia i promocji.

⁸² Badanie zrealizowane zostało w połowie grudnia 2013 roku, zaś pod koniec tego miesiąca (tj. 24.12.2013.) w mieście otwarte zostało drugie lodowisko, tzw. Biały Orlik w Koźlu.

Wykres 21. Działania niezbędne dla poprawy bezpieczeństwa mieszkańców. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Najczęściej wymieniane działania uważane za potrzebne dla zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców Kędzierzyna-Koźła – odpowiednie oświetlenie ulic i chodników (44% wskazań) oraz szybkie reagowanie odpowiednich służb na zgłaszane im problemy (40% wskazań) – łączą badanych obojga płci. Na trzeciej pozycji ze względu na częstość wskazań wśród kobiet znalazło się stanowcze reagowanie wobec agresywnych osób (33%) zaś na czwartym – większa liczba patroli służb mundurowych na ulicach (32%). Dla mężczyzn rola patrolujących miasto policjantów i strażników miejskich była nieco istotniejsza (trzecia pozycja ze względu na częstość wskazań, 37%), natomiast wśród ważnych kwestii na czwartym miejscu wymieniali oni konieczność budowy systemu monitoringu w mieście (33% głosów).

Poza predefiniowaną kafeterią odpowiedzi badani wymieniali także walkę z ubóstwem, walkę z narkotykami, oraz – w aż 11 przypadkach – potrzebę zlikwidowania formacji Straży Miejskiej i przekazanie zaoszczędzonych w ten sposób środków w budżecie miasta do dyspozycji Policji.

Tabela 85. Działania niezbędne dla poprawy bezpieczeństwa mieszkańców – różnice w grupach wiekowych

	Wszyscy	18-34 lata	Różnica
Odpowiednie oświetlenie ulic i chodników	44,0%	54,7%	10,7%
Szybkie reagowanie na zgłaszane problemy	39,5%	35,8%	-3,7%
Większa liczba patroli Policji i Straży Miejskiej	34,2%	26,4%	-7,8%
Budowa systemu monitoringu wizyjnego w mieście	31,0%	25,5%	-5,5%
Stanowcze reagowanie wobec agresywnych osób	29,3%	26,4%	-2,9%
Surowe egzekwowanie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym	26,8%	22,6%	-4,2%
Surowe egzekwowanie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych	19,0%	17,0%	-2,0%
Współdziałanie Policji ze społeczeństwem	15,0%	14,2%	-0,8%
Współdziałanie Straży Miejskiej ze społeczeństwem	6,7%	5,7%	-1,0%

Niezależnie od wieku, respondenci są zgodni, że odpowiednie oświetlenie ulic i chodników w mieście jest podstawowym działaniem mogącym zwiększyć poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Kędzierzyna-Koźła. Wśród najmłodszych badanych odsetek wskazań tej odpowiedzi jest szczególnie wysoki – o blisko 11 punktów procentowych przewyższa wskaźnik otrzymany z całej próby badawczej. W dużej mierze jest to zapewne konsekwencją częstszego przemieszczania się po mieście młodych ludzi pieszo lub z wykorzystaniem transportu zbiorowego.

Istotnie statystycznie różnice częstości wskazań dotyczyły również wpływu zwiększenia liczby patroli Policji i Straży Miejskiej oraz budowy systemu monitoringu wizyjnego na bezpieczeństwo w mieście – oba rozwiązania wśród kędzierzyńskiej młodzieży znajdują mniejsze poparcie niż w gronie mieszkańców ogółem.

W części wywiadu poświęconej niezbędnym w mieście inwestycjom, problematyka ta została poruszona również w mikroskali; respondenci proszeni byli o wskazanie najpilniejszych – w ich odczuciu – potrzeb mieszkańców konkretnych osiedli Kędzierzyna-Koźła.

Tabela 86. Najpilniejsze inwestycje na poszczególnych osiedlach Kędzierzyna-Koźła⁸³

Osiedle	Inwestycje	
Azoty	remont dróg	1
Blachownia Śląska	remont chodników	3
	miejsce rozrywki dla młodzieży	1
	"wszystko jest do poprawy"	1
Kędzierzyn	chodniki	18
	pływalnia	3
	plac zabaw	3
	tereny zielone	2
	estetyka osiedla	1
	kino	1

⁸³ Wskazano jedynie 10 z 16 osiedli Kędzierzyna-Koźła; Rozkład ankietowanych powstał w oparciu o płeć i strukturę wiekową, a nie w oparciu o miejsce zamieszkania - stąd też w prowadzonych badaniach nie pojawiły się propozycje głównych inwestycji do wykonania na wszystkich osiedlach w granicach administracyjnych Kędzierzyna-Koźła

	markety	1
	ścieżki rowerowe	1
Kłodnica	remont chodników	5
	uruchomienie/budowa portu	3
	oświetlenie osiedla	2
	remont ulic	2
	zagospodarowanie boiska	2
	droga dojazdowa	1
	progi zwalniające	1
	remont przystanków	1
	śmietniki	1
Kozle-Port	chodniki - budowy, remonty	19
	budowa sklepu, marketu	9
	remont kamienic, zagospodarowanie pustostanów	9
	poprawa stanu ulic	8
	odbudowa boiska	6
	uruchomienie portu	5
	miejsce rozrywki dla młodzieży	4
	monitoring osiedla	2
	parkingi	2
	posterunek Policji	2
	drogi dojazdowe do posesji	1
	nowe miejsca pracy	1
	odnowienie budynków mieszkalnych	1
	oświetlenie Orlika	1
	oświetlenie osiedla	1
	plac zabaw	1
	poprawa estetyki	1
	progi zwalniające	1
	przedszkole	1
	ścieżki rowerowe	1
śmietniki	1	
trzepaki	1	
wodociągi	1	
wymiana instalacji CO	1	
Kozle	basen	1
	częstszy wywóz odpadów	1
Osiedle Piastów	plac zabaw	2
	chodniki - budowy, remonty	1
	"wszystko jest do poprawy"	1
	bieżące naprawy	1
	budowa Orlika	1
	miejsca rozrywki, rekreacji	1
	poprawa stanu ulic	1
Pogorzelec	chodniki - budowy, remonty	38

	więcej miejsc postojowych	15
	plac zabaw	14
	poprawa stanu ulic	7
	więcej zieleni	5
	ścieżki rowerowe	4
	miejsca spotkań dla młodzieży	3
	nowe miejsca pracy	2
	więcej mieszkań	2
	boisko, sala gimnastyczna	1
	centrum rekreacyjno-sportowe	1
	częstszy wywóz odpadów	1
	czystość w lasach	1
	drugi market "Biedronka"	1
	hala przy Gimnazjum nr 3	1
	kratki ściekowe	1
	miejsca rozrywki, rekreacji	1
	przejście pod torami kolejowymi	1
	remont kortów tenisowych	1
	siłownia na powietrzu	1
	więcej sklepów	1
NDM	plac zabaw	2
	bar	1
	chodniki - budowy, remonty	1
	parkingi	1
Centrum Śródmieście /	chodniki - budowy, remonty	36
	poprawa stanu ulic	18
	więcej miejsc postojowych	16
	remont budynków komunalnych, odświeżenie elewacji	12
	plac zabaw	11
	remont i rozbudowa centrum	8
	instalacja CO	6
	likwidacja pustostanów	6
	budowa hipermarketu / centrum handlowego	5
	ul. Miarki - przebudowa, progi zwalniające, poszerzenie	5
	zagospodarowanie terenu wokół dworca PKP	4
	oświetlenie ulic	3
	ul. Głowackiego - zmiana w deptak	3
	monitoring osiedla	2
	nowe miejsca pracy	2
	poprawa estetyki	2
	budowa ronda	1
	czystość podwórek	1
	dbałość o czystość ulic	1
	garaże	1
miejsce rozrywki dla młodzieży	1	

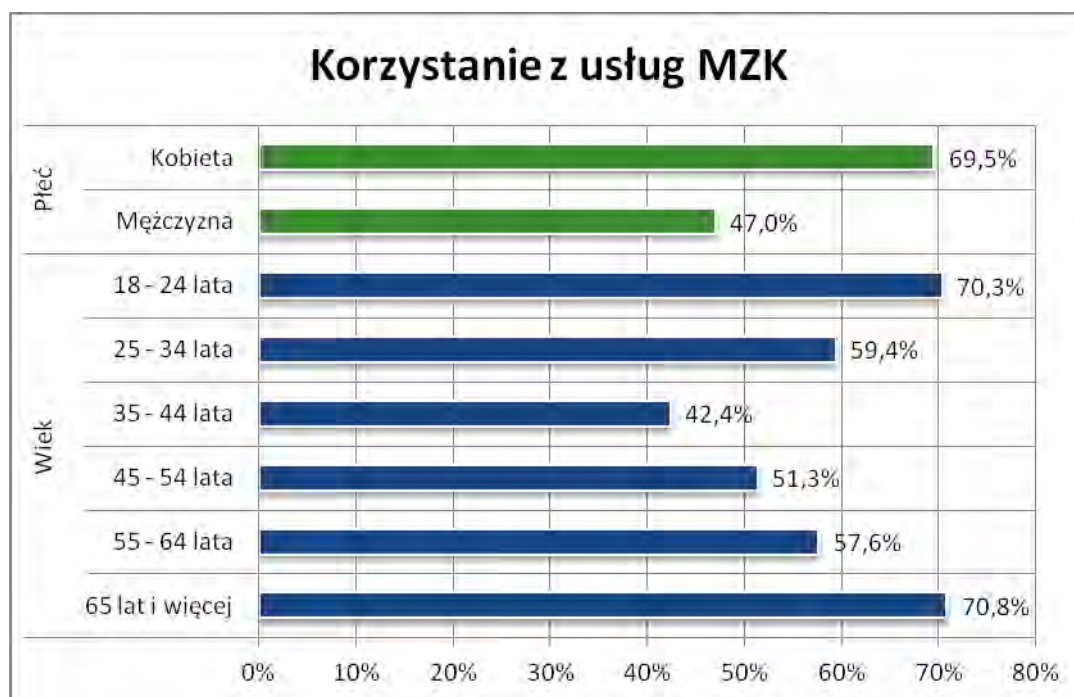
podjazdy dla osób z niepełnosprawnością ruchową	1
remont szkoły	1
ścieżki rowerowe	1
śmiećniki	1
tereny rekreacyjne, spacerowe	1
więcej Orlików	1
więcej terenów zielonych	1
wybiegi dla psów	1

Na niemal wszystkich osiedlach, największym problemem dotykającym mieszkańców jest zły stan chodników oraz ich niewystarczająca ilość. Badany doskwiera również zły stan dróg oraz zbyt mała liczba placów zabaw dla dzieci. Mieszkańcy ścisłego centrum miasta podnoszą również często temat złego stanu śródmiejskich budynków, dużej liczby pustostanów oraz konieczności zagospodarowania terenów wokół dworca kolejowego.

Ocena efektywności realizacji funkcji miejskich

Ostatni blok wywiadu poświęcony został realizacji przez miasto Kędzierzyn-Koźle podstawowych usług dla ludności. Badani proszeni byli w tej części rozmowy o ocenę funkcjonowania transportu zbiorowego oraz swojej sytuacji mieszkaniowej. Poruszono także wątki źródeł informacji o pracy władz lokalnych oraz zmian w Urzędzie Miasta.

Wykres 22. Korzystanie z transportu zbiorowego. N=501

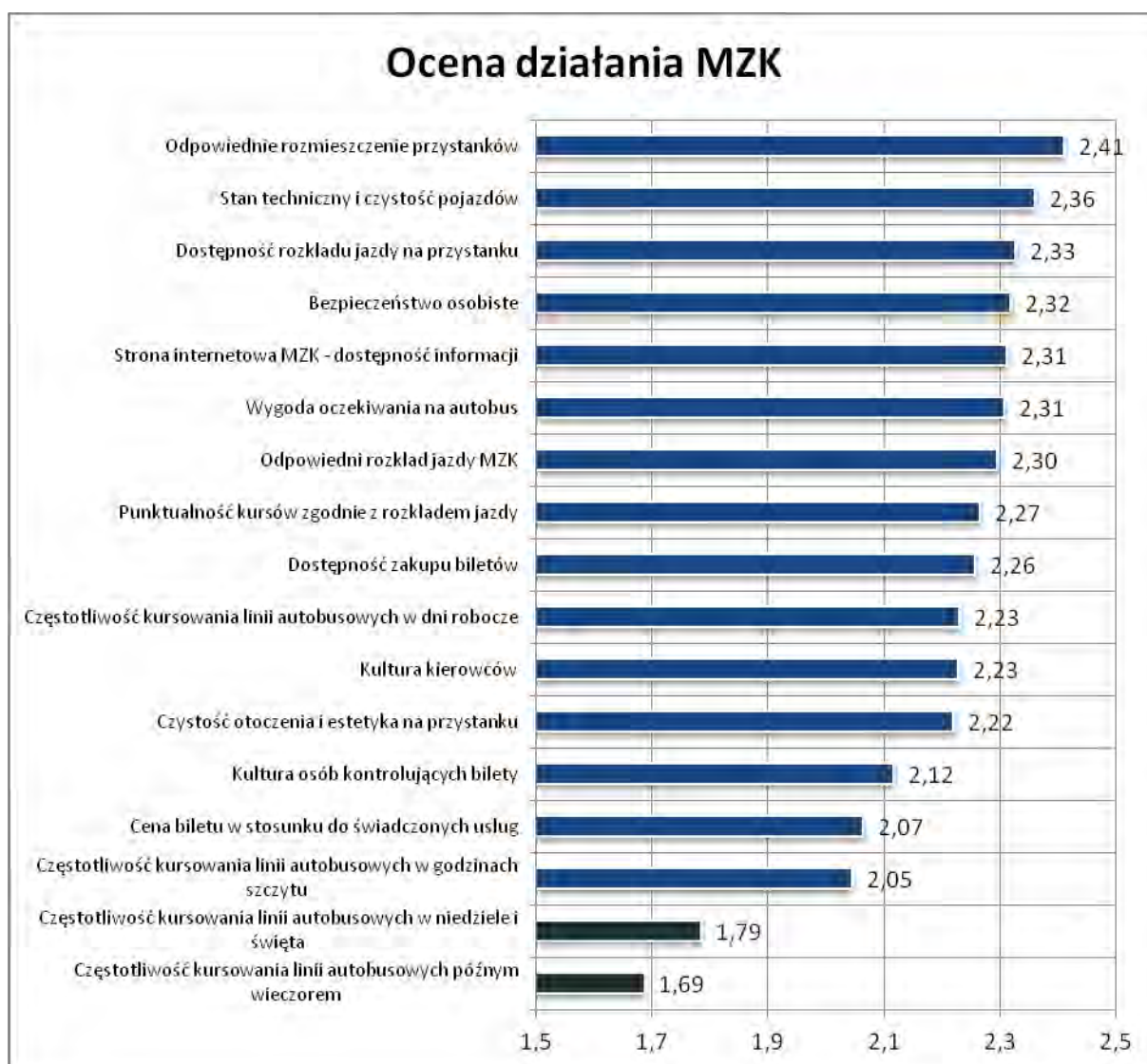

Źródło: Badanie EU-Consult

Korzystanie z transportu zbiorowego jest w Kędzierzynie-Koźlu, podobnie jak w innych częściach Polski – domeną kobiet: średnio z usług MZK korzysta 58% badanych w ogóle, natomiast wśród respondentek odsetek ten sięga 70%.

Częstotliwość korzystania z transportu zbiorowego w mieście koreluje także – choć nieliniowo – z wiekiem badanych. Najczęściej miejskimi autobusami przemieszczają się najmłodszy badani oraz seniorzy (w obu grupach odsetek odpowiedzi twierdzących przewyższa 70%), najrzadziej zaś respondenci pomiędzy 35 a 44 rokiem życia (42% wskazań twierdzących).

Wykres 23. Ocena poszczególnych aspektów działania MZK. Skala: <1;5>. N=292

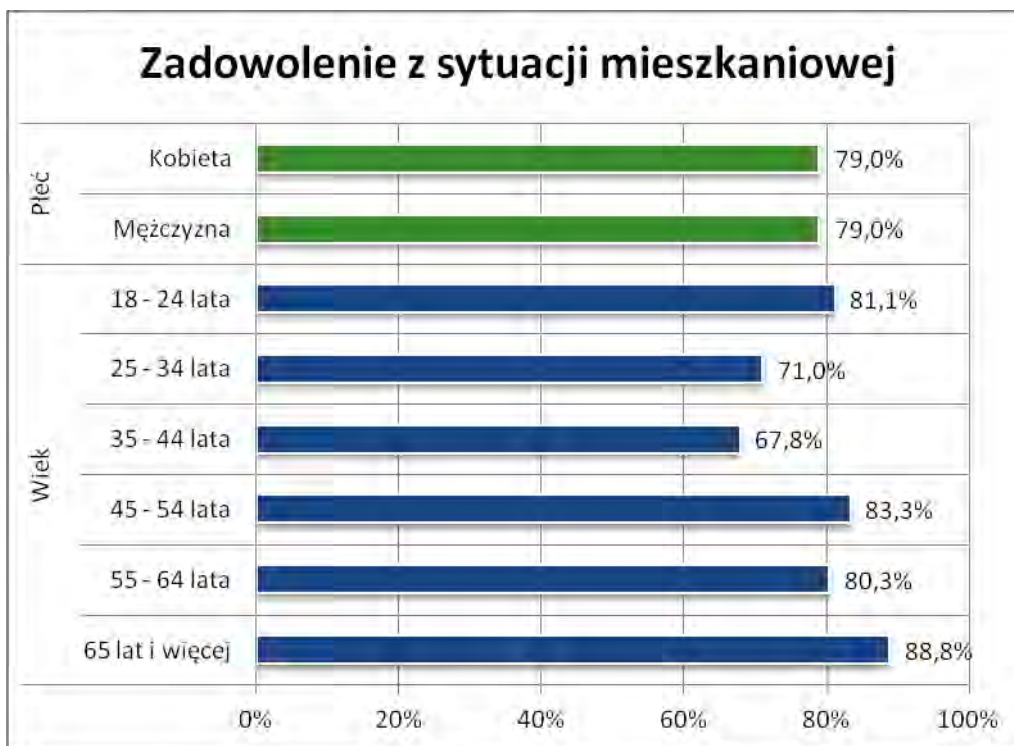

Źródło: Badanie EU-Consult

Badani, którzy choćby sporadycznie korzystają z usług przewoźnika publicznego w Kędzierzynie-Koźlu proszeni byli o ocenę (posługując się pięciostopniową skalą, gdzie „1” oznaczało ocenę najniższą) funkcjonowania różnych aspektów funkcjonowania transportu publicznego. Niepokojące, że wszystkie poddane ocenie elementy otrzymały średnie noty poniżej przeciętnej; najlepiej postrzegane przez badanych rozmieszczenie przystanków otrzymało średnią notę 2,41. Dramatycznie przedstawia się natomiast dostępność transportu publicznego w dni wolne od pracy (m=1,79) oraz w godzinach wieczornych i nocnych (m=1,69).

Wykres 24. Poczucie zadowolenia z własnej sytuacji mieszkaniowej. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

W przeciwieństwie do oceny funkcjonowania transportu publicznego, sytuacja mieszkaniowa nie budzi zastrzeżeń większości kędzierzynian – 79% badanych przyznaje, że jest zadowolonych z warunków, w jakich żyją. Nieco poniżej średniej sytuację oceniają tylko respondenci pomiędzy 25 a 44 rokiem życia, prawdopodobnie ze względu na zamieszkiwanie z dziećmi oraz – często – rodzicami.

Wykres 25. Przyczyny niezadowolenia z sytuacji mieszkaniowej. N=501

Źródło: Badanie EU-Consult

Co dziesiąty badany mieszkaniec Kędzierzyna-Koźła (10%) deklaruje, że przyczyną jego niezadowolenia z własnej sytuacji mieszkaniowej jest zbyt wysoka kwota opłacanego za mieszkanie czynszu. Wśród często wskazywanych przyczyn niezadowolenia (po 7%) znalazły się również niski standard zajmowanych mieszkań oraz ich mały metraż.

ANALIZA STRATEGICZNA SWOT

Diagnozę przewidywanych zagrożeń społeczno-gospodarczych Kędzierzyna-Koźła oraz potencjalnych możliwości i przyszłych wyzwań wykonano w oparciu o analizę strategiczną SWOT w obszarach priorytetowych dla rozwoju miasta.

Analiza strategiczna SWOT została przedstawiona w obszarach:

- sfera społeczna
- sfera gospodarcza
- sfera przestrzenna

Poszczególne obszary tematyczne mają za zadanie uporządkować całość planowania strategicznego.

Analiza strategiczna dla Kędzierzyna-Koźła obejmuje rozpoznanie jego mocnych i słabych stron (analiza wewnętrzna) oraz obecnych i przyszłych zmian w jego otoczeniu, czyli jego szans i zagrożeń (analiza zewnętrzna). Prezentowana poniżej procedura SWOT jest syntezą przedstawionego wcześniej opisu stanu obecnego i tendencji rozwojowych miasta zawartych w diagnostycznej części opracowania. Ponadto uwzględnia ona ustalenia poczynione w trakcie konsultacji społecznych przeprowadzonych w formule warsztatów strategicznych - przy zaangażowaniu przedstawicieli życia społecznego, gospodarczego oraz politycznego miasta, w tym przedsiębiorców, władz samorządowych, instytucji rynku pracy oraz organizacji pozarządowych.⁸⁴

Tak uporządkowany opis sytuacji stanowi podstawę sformułowania celów i priorytetów rozwoju, które powinny przełożyć się na pakiet celów strategicznych.

Analiza SWOT obejmuje rozpatrywanie:

Mocnych stron, tj. uwarunkowań wewnętrznych (endogenicznych), czyli elementów rzeczywistości mających charakter pozytywny z punktu widzenia przyszłego rozwoju.

Słabych stron, tj. uwarunkowań wewnętrznych o charakterze negatywnym.

Szans, tj. uwarunkowań zewnętrznych (egzogenicznych) o charakterze pozytywnym; jako szanse uwzględnione zostały te zagadnienia, których źródła leżą poza obszarem miasta lub poza zakresem kompetencji władz publicznych działających na jego obszarze.

Zagrożeń, tj. uwarunkowań zewnętrznych mających negatywny wpływ na dalszy rozwój miasta.

Wyniki analizy SWOT Kędzierzyna-Koźła przeprowadzonej w ramach warsztatów konsultacyjnych zestawiono w poniższej tabeli.

⁸⁴

Więcej o konsultacjach w rozdziale 7. Wyniki konsultacji społecznych.

Tabela 87. Analiza SWOT

SFERA SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby dzieci uczęszczających do żłobków. • Działalność Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie-Koźlu. • Wzrost liczby uczniów szkół policealnych dla dorosłych (o 165%). • Dobrze rozwinięta sieć placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. • Specjalny program wsparcia dla rodzin wielodzietnych. • Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu, jak też działalność innych podmiotów oferujących usługi z zakresu pomocy społecznej. • Aktywność organizacji pozarządowych. • Wielokulturowość i śląska tradycja (gospodarność, gościnność, pracowitość, sumienność). • Rozbudowana baza sportowo-rekreacyjna. • Prężnie funkcjonujące jednostki organizujące życie sportowe i kulturalne. • Bliskość ośrodków akademickich (Gliwice, Opole, Wrocław). • Funkcjonowanie „Konwentu Seniorów”. • Funkcjonowanie Młodzieżowej Rady Miasta. • Rozwój postaw prospołecznych i świadomości obywatelskiej. • Kapitał ludzki i społeczny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ubytek ludności w wieku 10-24 lata oraz przyrost ludności w najstarszych kategoriach wiekowych, od 75 lat wzwyż. • Znaczny spadek liczby ludności. • Niekorzystna struktura demograficzna. • Niski przyrost naturalny. • Wysoki odsetek osób (11,3%) deklarujących migrację, w tym zagraniczną (3,1%). • Niekorzystne saldo migracji zagranicznych. • Brak całodobowych ośrodków opieki nad mieszkańcami o złym stanie zdrowia • Niski wskaźnik identyfikacji (utożsamiania się) mieszkańców ze swoim miastem - efekt napływania ludności z całej Polski.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Potraktowanie problemów depopulacji występujących w woj. opolskim jako jednego z kluczowych dla rozwoju Kraju. • Ukształtowana historycznie wielokulturowość województwa opolskiego, która wyznacza regionalną tożsamość. • Fundusze pozabudżetowe dla realizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski przyrost naturalny w regionie. • Niekorzystne saldo migracji zagranicznych w subregionie oraz województwie. • Spadek ludności w całym subregionie oraz województwie opolskim, niekorzystne prognozy demograficzne dla całego regionu.

projektów społecznych i nowe narzędzie jakim jest Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność	<ul style="list-style-type: none"> • Odływ młodych ludzi do sąsiednich miast oraz za granicę.
--	--

SFERA GOSPODARCZA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Posiadanie przez miasto rozległych terenów inwestycyjnych, z których część należy do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Podstrefa Gliwicka. • Zrealizowanie w latach 2007-2013 wielu projektów z wykorzystaniem środków zewnętrznych. • Silne tradycje przemysłowe miasta. Dominujące branże: chemiczna, maszynowa oraz fotograficzna. • Korzystna struktura wielkości przedsiębiorstw. • Działalność przedsiębiorstw zarówno z udziałem kapitału krajowego jak też zagranicznego. • Wzrost liczby podmiotów gospodarczych. • Duży potencjał przedsiębiorczości. • Działalność Kędzierzyńsko-Kozielskiego Parku Przemysłowego Sp. z o.o. • Aktywność gospodarcza tworzonego Kędzierzyńsko-Kozielskiego Inkubatora Przedsiębiorczości. • Zwolnienia w podatkach od nieruchomości dla tworzących nowe miejsca pracy. • Bliskość autostrady A4. • Dostępność komunikacyjna do portów lotniczych (Katowice-Pyrzowice, Wrocław). • Położenie geograficzne miasta, na styku szlaków kolejowych, drogowych i rzecznych. • Nowoczesna oczyszczalnia ścieków. • Wysoki wskaźnik zwodociągowania i skanalizowania miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Słabość szkolnictwa praktycznego w regionie wyrażająca się niewystarczającym przygotowaniem do zawodu. • Spadek liczby osób pracujących. • Wzrost liczby osób bezrobotnych o 18% (w stosunku do roku 2007). • Znaczne obciążenie budżetu gminy wydatkami związanymi z pomocą społeczną (14,7%). • Wysokie obciążenia budżetu gminy związane z oświatą i wychowaniem. • Brak systemu obwodnic i dróg zbiorczych dla terenów zurbanizowanych, przemysłowych, powojskowych i poportowych, łączących je ze sobą oraz z ośrodkami regionalnymi, wyprowadzających jednocześnie ruch samochodowy i tranzytowy na zewnątrz tych obszarów. • Upadające centrum miasta, a w zasadzie jego brak przyczyniające się do dezintegracji mieszkańców. • Brak jednego węzła komunikacji autobusowej regionalnej z komunikacją kolejową.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Nowe podejście do polityki regionalnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Zjawisko zmniejszającej się liczby

<p>w okresie 2014 – 2020 i związana z tym perspektywa budżetowa na najbliższe lata.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie wydajności pracy, w wyniku pozytywnych zmian i inwestycji w kapitał ludzki w Polsce. • Dalszy prognozowany wzrost gospodarczy w Kraju. • Wysoka atrakcyjność inwestycyjna kraju związana z poprawą infrastruktury oraz inwestycjami w kapitał ludzki. • Możliwość pozyskania środków na działalność gospodarczą (środki PUP). • Pozyskanie nowych inwestorów. • Wspólna oferta gospodarcza oparta na potencjale Gmin Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego. • Ożywienie gospodarcze Odry. • Wsparcie dla instytucji otoczenia biznesu w nowej perspektywie finansowej. • Kończące się możliwości inwestowania na Śląsku wzdłuż Kanału Gliwickiego 	<p>pracujących na przestrzeni lat 2007-2012 w całym powiecie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koncentracja PKB i wzrostu tylko w pewnych obszarach kraju, tj. w największych ośrodkach i aglomeracjach. • Wysoka stopa bezrobocia w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim. • Realny wzrost poziomu obciążeń podatkowych . • Niska innowacyjność w województwie opolskim. • Odptyw dobrze wykształconych kadr do większych miast i za granicę. • Duże obciążenia podatkowe dla prowadzących działalność gospodarczą, wysokie koszty zatrudnienia. • Konkurencja w pozyskiwaniu potencjalnych inwestorów. • Procedury administracyjne wydłużające okres realizacji zadań inwestycyjnych. • Tworząca się strefa aktywności gospodarczej wzdłuż Autostrady A4.
---	--

SFERA PRZESTRZENNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Położenie w miejscu ujścia Kanału Gliwickiego do Odry. Port rzeczny w Koźlu jest elementem Odrzańskiej Drogi Wodnej, tj. śródlądowego szlaku żeglugowego na Odrze, będącego częścią III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego. • Położenie na szlaku odrzańskim. • Ważny węzeł komunikacji drogowej o znaczeniu regionalnym. • Ważny węzeł komunikacji kolejowej. • Południowa obwodnica miasta. • Położenie nieopodal granicy z Republiką Czeską. • Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obejmuje 100% terenu. • Ogromne dziedzictwo kulturowe miasta wynikające z pełnionych funkcji (obronnych, portowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Duża powierzchnia miasta wymagająca rewitalizacji. • Brak północnej obwodnicy Kędzierzyna-Koźła. • Duża rozległość terytorialna miasta i znaczne odległości między poszczególnymi osiedlami. • Mała liczba połączeń komunikacyjnych z najbliższymi większymi ośrodkami. • Brak jednolitego sposobu zagospodarowania poszczególnych osiedli i dysproporcje w rozwoju infrastruktury społecznej. • Brak funkcjonalnego systemu ścieżek rowerowych.

<p>transportowych - kolejowych, przemysłowych).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bogactwo terenów zielonych i rozbudowana sieć rzeczna. 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Ministerialne plany transportowe kwalifikujące szlaki komunikacyjne przebiegające przez Kędzierzyn Koźle jako element Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T). • Przyciągnięcie inwestycji na teren inwestycyjny na obszarze portu rzecznoego. • Budowanie powiązań funkcjonalnych z ośrodkiem wojewódzkim. • Rozwój żeglugi śródlądowej w Kędzierzynie-Koźlu. • Wzmacnianie funkcji ośrodka subregionalnego. • Wzrost znaczenia połączeń wodnych i kolejowych w polityce rozwoju kraju. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak lub słaba współpraca z gminami tworzącymi powiązania funkcjonalne, w szczególności w obszarze subregionu kędzierzyńsko – kozielskiego. • Konkurencja o czynniki wzrostu związana z położeniem miasta pomiędzy obszarami aglomeracji wrocławskiej i opolskiej oraz śląskiej. • Ograniczone wsparcie finansowe ze środków UE, w szczególności na działania w zakresie budownictwa komunalnego oraz dróg lokalnych. • Zagrożenie powodziowe związane z położeniem w dolinie Odry • Brak wsparcia politycznego dla przywrócenia żeglowności Odry

Źródło: opracowanie własne na podstawie opinii liderów społeczności lokalnej (Zał. Nr 1)

PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT

Najmocniejszymi stronami, a zarazem atutami rozwojowymi, miasta są:

- **położenie geograficzne:** bliskość autostrady A4, międzynarodowa magistrala kolejowa wschód-zachód, Odrzańska Droga Wodna, bliskość południowej granicy państwa, bliskość międzynarodowych portów lotniczych, 6 stolic europejskich w promieniu około 450 km (Warszawa, Praga, Bratysława, Wiedeń, Berlin, Budapeszt);
- **potencjał gospodarczo-przemysłowy:** funkcjonowanie dużych przedsiębiorstw opartych na przemyśle chemicznym, metalowym, maszynowym oraz działalność jednostki naukowo-badawczej (ICSO Blachownia), instytucji około biznesowej (KKPP sp. z o.o.), tradycje przemysłowe miasta, Klaster Chemii Specjalistycznej „CHEM-STER”, oferta inwestycyjna portu śródlądowego Koźle, lokalne firmy lokowane w prestiżowych rankingach dziennika Rzeczypospolita i miesięcznika FORBES;
- **walory krajoznawczo – przyrodnicze**, w tym:
  - rzeka Odra, Kanał Gliwicki,
  - pomniki pamięci,
  - pomniki przyrody,
  - pomniki przyrody nieożywionej,
  - zabytki,
  - muzea (Muzeum Towarzystwa Ziemi Kozielskiej, Izba Pamięci Lotników 15 USAAF);
  - przeważająca część powierzchni miasta to tereny zielone;
- **wysoki poziom kwalifikacji pracowników i poziom edukacji ponadgimnazjalnej;**
- **wysoka aktywność organizacji społecznych.**

To co jest unikalne, indywidualne to:

- historia miasta oraz jego tradycje obronne, portowe, transportowe, przemysłowe;
- węzeł komunikacyjny obejmujący szlaki drogowe, kolejowe i wodne;
- duża powierzchnia miasta i spore odległości pomiędzy poszczególnymi osiedlami miasta.

To co jest niewykorzystane:

- potencjał Odry wraz z infrastrukturą portu;
- potencjał ludzi, w szczególności osób młodych;
- potencjał turystyczny związany z zabytkami oraz walorami przyrodniczymi;
- położenie, w szczególności związane z węzłem komunikacyjnym;
- niezagospodarowane powierzchnie terenów inwestycyjnych.

Największe problemy i bariery w rozwoju to:

- problemy demograficzne związane z migracją poza miasto, niskim przyrostem naturalnym oraz starzeniem się społeczeństwa;
- brak perspektyw dla młodzieży, w tym: brak miejsc pracy (wzrost bezrobocia, które dotyka przede wszystkim osoby wkraczające na rynek pracy) oraz brak miejsc do rekreacji i wypoczynku;
- brak spójności i integracji wśród mieszkańców związany z historią powstania miasta oraz jego rozległością i brakiem wyraźnego centrum .

GŁÓWNE WYZWANIA ROZWOJOWE KĘDZIERZYNA-KOŹLE

Zatrzymać niekorzystne procesy demograficzne

Największe problemy związane są z **ubytkiem mieszkańców oraz zmianami struktury wiekowej** ludności. **Przybywa osób w wieku senioralnym, a maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym.** Problem ten co prawda dotyka sporej części kraju, jednak w województwie opolskim, a w szczególności w powiatach kędzierzyńsko-kozielskim i sąsiednim strzeleckim, jest on szczególnie widoczny. Z badań ankietowych wynika, że dość duży **procent mieszkańców nie wyklucza migracji.** Powodem są najczęściej względy ekonomiczne. Na obszarze powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego odnotowano znaczny **wzrost liczby bezrobotnych.** Problem bezrobocia dotyka przede wszystkim **osób młodych.** Bliskość atrakcyjnych rynków pracy w kraju oraz możliwości związane z migracją za granicę powodują, że miasto traci w wyniku migracji sporą część kapitału ludzkiego.

Wykorzystać wysoki potencjał inwestycyjny miasta

Kędzierzyn-Koźle powinien skuteczniej wykorzystać swoje **atuty związane z położeniem** oraz potencjałem do kreowania nowych inwestycji i funkcji (przemysłowych, usługowych). **Położenie w pasie transeuropejskiego korytarza transportowego,** przecięcie się ważnych linii komunikacyjnych z **przebiegiem trasy wodnej na Odrze,** podnoszą atrakcyjność inwestycyjną

miasta. Wpływa na nią również dobrze **rozwinięta funkcja przemysłowo-usługowa** (tradycje przemysłowe, infrastruktura gospodarcza). Miasto posiada konkurencyjny wobec innych **zasób terenów inwestycyjnych** oraz ma narzędzia i wiedzę jak takimi terenami zarządzać. Dodatkowo w jego najbliższym otoczeniu znajduje się pokaźny zasób terenów inwestycyjnych (w obrębie Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego).

Zwiększyć atrakcyjność miejsca zamieszkania, zintegrować miasto przestrzennie i społecznie

Kędzierzyn-Koźle jest **zespołem kilku osiedli, z których kilka** było wcześniej osobnymi miejscowościami. Dziś podział ten nie jest już może tak wyraźny, między innymi dzięki bardzo dobrze funkcjonującej komunikacji miejskiej, jednak różnice w rozwoju poszczególnych osiedli miasta pozostały. Samorząd powinien dążyć do **wyrównywania dysproporcji w rozwoju** poszczególnych części miasta, np. poprzez rozwój infrastruktury społecznej, a także wykorzystanie lokalnych walorów poszczególnych miejsc. **Atutem miasta jest przestrzeń**, która w dużej mierze składa się z atrakcyjnych i cennych przyrodniczo **obszarów leśnych oraz dolin rzecznych**. Mogą być one elementem uzupełniającym **funkcję rekreacyjno-wypoczynkową** dla mieszkańców oraz turystów. Aby zwiększyć atrakcyjność tej przestrzeni konieczne jest podjęcie działań **rewitalizacji przestrzeni miejskiej**. Nagromadzenie zabytków oraz wysokie walory przyrodnicze umożliwiają rozwój funkcji turystycznej, w szczególności **w powiązaniu z ofertą sąsiednich gmin**, położonych w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim i strzeleckim (Kędzierzyńsko-Kozielski Subregionalny Obszar Funkcjonalny).

Współpracować z bliższym i dalszym otoczeniem

Pełne wykorzystanie potencjału miasta związane jest ze **współpracą zarówno z bliższym, jak i dalszym otoczeniem**. Najbliższe otoczenie miasta to powiązania funkcjonalne z sąsiednimi gminami. **Problemy demograficzne obejmują szerszy obszar** i powinny być rozwiązywane na poziomie subregionalnym lub wojewódzkim. Podobnie kwestie związane z **kreowaniem polityki inwestycyjnej**. Kędzierzyńsko-Kozielski Subregionalny Obszar Funkcjonalny charakteryzuje się **wysoką atrakcyjnością inwestycyjną**, także dla inwestycji przemysłowych o sporej wielkości. Związane jest to z bardzo **dobrą dostępnością komunikacyjną**, znacznym zasobem kapitału ludzkiego i wielkością populacji oraz dużą powierzchnią wolnych terenów inwestycyjnych. Możliwe jest zatem, we współpracy w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego **kreowanie polityki inwestycyjnej**, której realizacja wpłynie na rozwiązywanie wspólnych problemów (w szczególności demograficznych) i umożliwi konkurencję o inwestycje z innymi regionami.

Kolejnym obszarem współpracy jest **turystyka**. Dla miasta Kędzierzyn-Koźle istotne jest spojrzenie na potencjał turystyczny z punktu widzenia zarówno **bliższego otoczenia** (np. gmina Leśnica, gmina Jemielnica, gmina Polska Cerekiew), jak też szerszych powiązań opartych o **potencjał szlaku Odry** i potencjał kulturowy (**Twierdza Koźle – miasta twierdzowe**). **Rzeka Odra** w strategii rozwoju miasta powinna odgrywać ważną rolę nie tylko z punktu widzenia powiązań turystycznych, ale przede wszystkim gospodarczych, w tym powiązań transportowych transgranicznych od strony CZR.

III. CZĘŚĆ STRATEGICZNA

1. WIZJA ROZWOJU

Wizja formułowana w ramach strategii jest swego rodzaju projekcją przyszłości, do jakiej dąży samorząd i społeczność lokalna. Wizja rozwoju opisuje pożądany stan docelowy w perspektywie kilku – kilkunastu lat oraz wybrane uwarunkowania, które posłużyły do wyboru i formułowania realnych priorytetów strategicznych.

Dobrze sformułowana wizja składa się z dwóch głównych elementów – nadrzędnej ideologii i wyobrażanej przyszłości. Definiuje to, czym jesteśmy i dlaczego istniejemy (niezmienna, nadrzędna ideologia) i jednocześnie wskazuje, kim chcemy się stać, co chcemy stworzyć i osiągnąć (wyobrażana przyszłość, która wymaga znaczących zmian i postępu).

Wizja rozwoju została wypracowana w sposób partycypacyjny podczas konsultacji w formule warsztatów strategicznych⁸⁵.

WIZJA

Miasto Kędzierzyn-Koźle:

Ośrodek nowoczesnych technologii i przemysłu, ważny węzeł komunikacyjny na europejskim szlaku kolejowym, drogowym i odrzańskim. Atrakcyjne miejsce życia zintegrowanych, kreatywnych i przedsiębiorczych ludzi.

Wizja zawiera w sobie odniesienie się do głównej funkcji miasta Kędzierzyn-Koźle, czyli funkcji gospodarczej.

Potencjał gospodarczy Kędzierzyna-Koźla jest zdecydowanie jednym z najważniejszych elementów rozwoju zarówno w chwili obecnej, jak też w perspektywie strategicznej. Miasto jest miejscem koncentracji **wysoko wyspecjalizowanego przemysłu**, w szczególności przemysłu chemicznego, oraz maszynowego, a także posiada **dogodne powiązania komunikacyjne** (drogowe, kolejowe, rzeczne), co czyni z niego biegun wzrostu województwa opolskiego. Dalszy rozwój miasta związany będzie ze zwiększeniem **konkurencyjności gospodarki**, w oparciu o rozwój nowych technologii, w szczególności przemysłowych, oraz **rozwój nowych funkcji** w oparciu o atuty położenia, m.in. **na szlaku wodnym Odry**. Z racji położenia w miejscu ujścia Kanału Gliwickiego do Odry Kędzierzyn-Koźle jest ważnym portem żeglugi śródlądowej. Port rzeczny w Koźlu jest elementem Odrzańskiej Drogi Wodnej, tj. śródlądowego szlaku żeglugowego na Odrze, będącego częścią III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego. Liczący 687 km szlak rozpoczyna się w Gliwicach i wiedzie do Szczecina, a dzięki kanałom Odra-Sprewa i Odra-Hawela ma połączenie z europejskim systemem dróg wodnych.

Wizja odnosi się bezpośrednio do najważniejszego kapitału jednostki terytorialnej, tj. kapitału ludzkiego.

Jednym z głównym wyzwaniach rozwojowych Kędzierzyna – Koźle jest **zatrzymanie niekorzystnych procesów demograficznych**, które zachodzą na obszarze miasta i w jego bezpośrednim otoczeniu.

⁸⁵

Więcej o konsultacjach w rozdziale 7. Wyniki konsultacji społecznych

Możliwe to będzie poprzez **zwiększenie konkurencyjności gospodarki** miasta w oparciu o nowe technologie, przyciąganie nowych inwestycji oraz rozwój nowych funkcji w przestrzeni kraju w oparciu o atuty położenia na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych, w tym szlaku wodnego. Miasto wspierać **będzie w równym stopniu indywidualną przedsiębiorczość**. Mieszkańcy wyróżniać się będą **kreatywnością**. Atuty związane z położeniem i jego lokalnymi zasobami, potencjał ośrodka miejskiego o charakterze subregionalnym (jako rynku zbytu dla towarów i usług), powiązania z bliższym i dalszym otoczeniem pozwolą wykorzystać kreatywność mieszkańców do **rozwijania różnorodnych form przedsiębiorczości**.

Kędzierzyn-Koźle stanie także przed nowymi wyzwaniami. **Wzrost liczby osób w wieku senioralnym wymusi przemodelowanie wielu funkcji miasta oraz charakteru usług publicznych**. Aby utrzymać ciągłość procesów rozwojowych samorząd powinien **wspierać w szczególny sposób osoby młode, poprzez ich wsparcie na rynku pracy oraz możliwość zdobywania praktycznych umiejętności zawodowych**, a także zagwarantowanie odpowiedniej **jakości oferty spędzania czasu wolnego**. Kędzierzyn-Koźle będzie miastem zintegrowanym zarówno społecznie, jak i przestrzennie.

Oczywistym staje się, iż czynnikiem współczesnego rozwoju miasta jest m.in. wykorzystanie **koncepcji Inteligentnego Miasta (*Smart city*)** opierającej się na nowoczesnych technologiach informacyjno - komunikacyjnych oraz potencjale kapitału ludzkiego służącej zwiększeniu lokalnego dobrobytu i podniesienia konkurencyjności. Promowana w ostatnich latach idea *miasta inteligentnego* ma na celu osiągnięcie zrównoważonego rozwoju w sześciu obszarach: gospodarki, komunikacji, środowiska, ludzi, życia i zarządzania, które uczyni miasto miejscem przyjaznym dla swoich mieszkańców, a ludzie w sposób świadomy dokonywać będą wyborów, wiążących z nim życie prywatne i zawodowe. Wdrożenie koncepcji miasta inteligentnego w Kędzierzynie-Koźlu jest uzasadnione faktem, iż miasto stanowi wraz z Opolem **centrum innowacyjności województwa** (Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020).

2. MISJA ROZWOJU

Misja jako nadrzędny cel funkcjonowania jest krótkim, syntetycznym określeniem docelowego kierunku rozwoju ze sprecyzowaniem nadrzędnych wartości, które będą przestrzegane. Misja przybiera postać rozwiniętego zdania w czasie przyszłym zapowiadającego ogólny trend rozwojowy, zgodny z oczekiwaniami wszystkich zainteresowanych podmiotów, a zwłaszcza mieszkańców.⁸⁶

CEL NADRZĘDNY:

- **Misją Kędzierzyna-Koźle jest rozwój w oparciu o potencjał kreatywnych mieszkańców oraz nowoczesne technologie.**

NADRZĘDNA IDEOLOGIA:

- **Kędzierzyn-Koźle wspierać będzie przedsiębiorczość, kreatywność i innowacyjność,**
- **Kędzierzyn-Koźle rozwijać się będzie w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju.**

Misja nawiązuje bezpośrednio do najważniejszego potencjału rozwoju miasta, jakim jest kapitał ludzki. Przedsiębiorczy i kreatywni mieszkańcy gwarantują, że Kędzierzyn-Koźle optymalnie wykorzysta wszystkie swoje atuty, w szczególności potencjał inwestycyjny i położenia oraz tradycje przemysłowe. Nowoczesne technologie będą jednym z kluczowym czynników budujących konkurencyjność miasta i wspierających jego rozwój.

⁸⁶

Za: Marketing terytorialny: miasto i region na rynku, Andrzej Szromnik, 2007

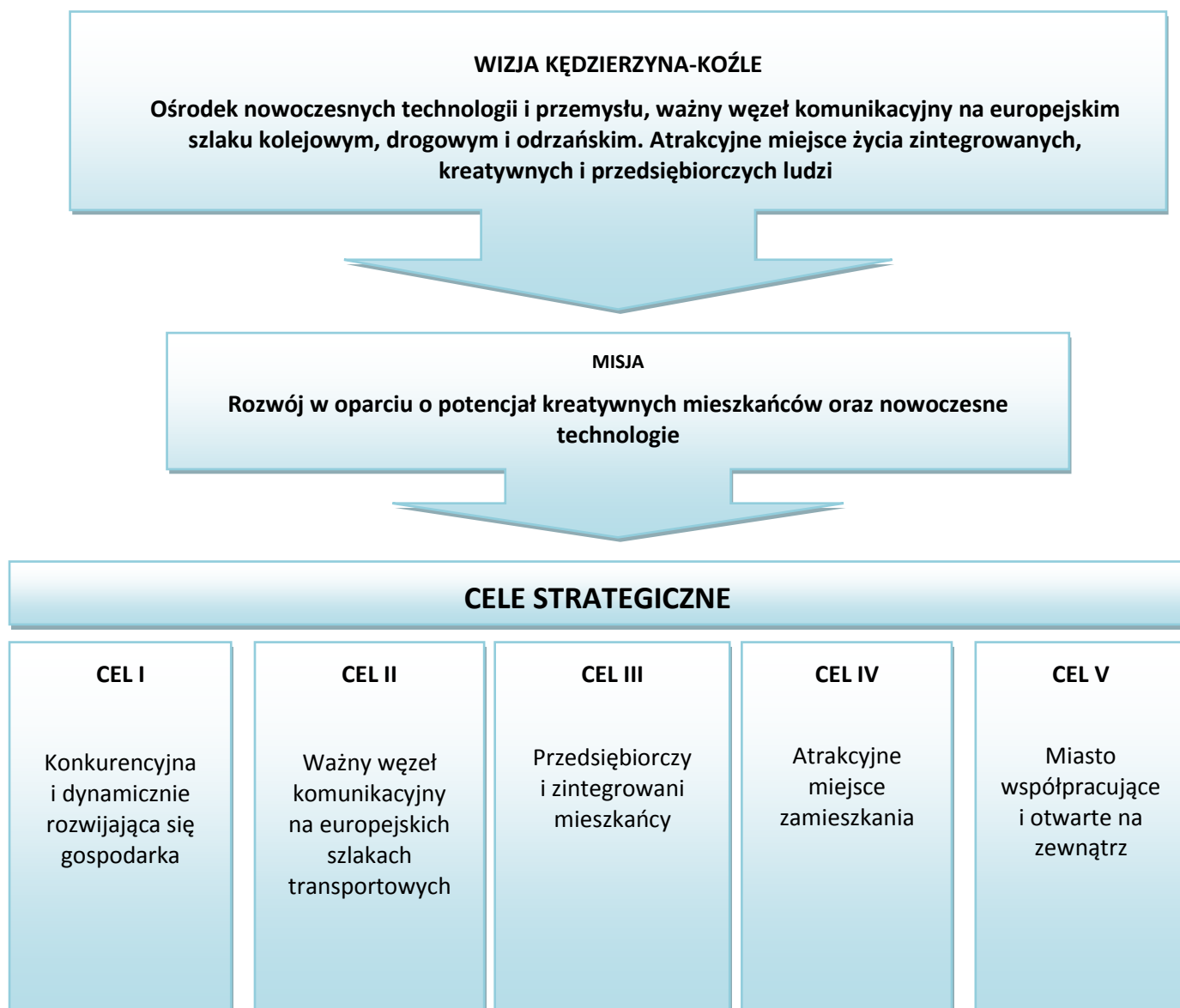
3. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Struktura strategii będzie spójna, jeśli zostanie zbudowana w oparciu o elementy składowe wzajemnie sobie podległe w hierarchii ważności.

Osiągnięciu wizji rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle służą wyznaczone cele strategiczne i cele operacyjne. Cele mają charakter ogólny i określają pożądane stany i procesy rozwojowe.

Ujęcie zagadnień strategicznych dla rozwoju jest próbą możliwie pełnego opisu funkcjonowania Miasta Kędzierzyn-Koźle. W ramach kierunków rozwoju wyszczególniono cele strategiczne, którym podporządkowano cele operacyjne i działania. Główne cele strategiczne w sposób bezpośredni nawiązują do wizji i misji. Pomocnicze mogą okazać się również zaproponowane programy lokalne, które bezpośrednio będą dążyły do osiągnięcia pożądanego stanu nakreślonego w misji i wizji miasta.

Schemat 1. Schemat powiązania wizji, misji i celów strategicznych

Źródło: opracowanie własne

Tabela 88. Uzasadnienie wyboru celów strategicznych:

Lp.	Cele strategiczne	OPIS / UZASADNIENIE
1.	Konkurencyjna i dynamicznie rozwijająca się gospodarka	Stworzenie konkurencyjnej i dynamicznie rozwijającej się gospodarki jest warunkiem kluczowym w polityce Kędzierzyna-Koźła. Miasto posiada ku temu dobre warunki wyjściowe: koncentracja wysoko wyspecjalizowanego przemysłu, w szczególności przemysłu chemicznego oraz maszynowego, a także dogodne powiązania komunikacyjne (drogowe, kolejowe, rzeczne). Konkurencyjność oprócz należy na kapitale ludzkim, a także na nowoczesnych technologiach i niewykorzystanych walorach położenia, w tym także potencjale otoczenia (Kędzierzyńsko-Kozielski Subregionalny Obszar Funkcjonalny).
2.	Ważny węzeł komunikacyjny na europejskich szlakach transportowych	Położenie miasta na ważnych w skali kraju oraz Europy szlakach komunikacyjnych jest zdecydowanym atutem miasta i decyduje o jego atrakcyjności gospodarczej. Niezbędne jest podjęcie działań na rzecz rozwoju pozycji kędzierzyńsko-kozielskiego węzła drogowego, kolejowego oraz rozwoju portu Kędzierzyn-Koźle jako ważnego węzła komunikacyjnego Odrzańskiej Drogi Wodnej, tj. śródlądowego szlaku żeglugowego na Odrze. Cel obejmuje działania zmierzające do poprawy dostępności terytorialnej miasta Kędzierzyn-Koźle zarówno o charakterze infrastrukturalnym, polegające na modernizacji i rozwoju istniejących szlaków komunikacyjnych, jak i działania o charakterze szerokiego lobbingu i współpracy, w tym również współpracy transgranicznej.
3.	Przedsiębiorczy i zintegrowani mieszkańcy	Misją miasta jest oparcie rozwoju na kapitale ludzkim. Inwestycje w kapitał ludzki powinny wiązać się z budowaniem tożsamości i integracji mieszkańców, która ułatwi kształtowanie postaw obywatelskich, kreatywnych i przedsiębiorczych. Miasto ciągle dąży do powiększania zasobu wiedzy poprzez edukację, która kierunkuje się w szczególności na kształtowaniu postaw przedsiębiorczych i społecznej odpowiedzialności. Szczególną rolę w procesie integracji społecznej oraz kształtowaniu przedsiębiorczości odgrywają organizacje pozarządowe, z którymi miasto aktywnie współpracuje.
4.	Atrakcyjne miejsce zamieszkania	Obejmuje działania mające na celu tworzenie atrakcyjnych warunków życia w szczególności w kwestiach takich jak ochrona zdrowia, kultura, sport i rekreacja, interesujące formy edukacji czy też

		<p>odpowiednia pomoc grupom społecznym lub jednostkom, które takiej pomocy potrzebują. Zawierać będzie również działania mające na celu utrzymanie wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności oraz działania przyczyniające się do poprawy stanu środowiska naturalnego. Obejmować będzie zarówno zadania o charakterze miękkim, jak też o charakterze infrastrukturalnym, takim jak utrzymanie odpowiedniej jakości infrastruktury komunalnej.</p>
5.	<p>Miasto współpracujące i otwarte na zewnątrz</p>	<p>Cel obejmuje realizację zadań z obszaru marketingu terytorialnego. Kluczowym dla powodzenia i skuteczności działań podejmowanych przez miasto będzie wykorzystanie szans, jakie daje bliższe i dalsze otoczenie oraz powiązania funkcjonalne. Podstawą działania będzie zorganizowana współpraca z sojusznikami miasta (JST, biznes, organizacje pozarządowe, instytucje B+R – zwłaszcza współdziałające na platformie klastrowej), która obejmować będzie wyznaczenie zakresów i obszarów odpowiedzialności za poszczególne zadania oraz realizację konkretnych wspólnych projektów. Ponadto współpraca w ramach Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego i z jego otoczeniem, w tym: Subregionem Zachodnim, Aglomeracją Opolską oraz Partnerstwem Nyskim.</p>

Źródło: opracowanie własne

Tabela 89. Cele strategiczne, operacyjne i zadania

Cel strategiczny				
1. Konkurencyjna i dynamicznie rozwijająca się gospodarka				
Cel operacyjny	Opis/uzasadnienie	Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania (potencjalne)
1.1. Podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych	Obejmuje działania zmierzające do podniesienia atrakcyjności terenów inwestycyjnych (pozyskanie i uzbrojenie terenów). Obejmuje także działania, których celem jest rewitalizacja obszarów zdegradowanych. Kompleksowa rewitalizacja oprócz działań związanych z poprawą jakości przestrzeni powinna być wspierana poprzez rewitalizację społeczną (realizowaną w ramach celu strategicznego nr 4).	1. Pozyskanie i uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych.	od 2014 sukcesywnie	Gmina, środki prywatne (PPP lub inne), UE (RPO)
		2. Rekultywacja, dekontaminacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych.	od 2014 sukcesywnie	Gmina, UE (RPO)
		3. Promocja gospodarcza miasta.	od 2014 na bieżąco	Gmina, województwo UE (RPO, POEWI)
1.2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	Obejmuje działania miękkie, które dotyczą szeroko rozumianej polityki gospodarczej miasta. Działania związane będą z tworzeniem lub wykorzystaniem odpowiednich narzędzi lub aktorów rozwoju gospodarczego do kreowania i wspierania procesów rozwoju gospodarczego (w szczególności w branży chemicznej, budowlanej oraz w przemyśle maszynowo-metalowym). Cel obejmować będzie działania wspierające tworzenie i rozwój przedsiębiorstw, wzrost ich konkurencyjności na rynku krajowym i międzynarodowym.	1. Stworzenie lub udzielenie wsparcia dla tworzonych w mieście funduszy inwestycyjnych, pożyczkowych i gwarancyjnych oraz innych form wsparcia finansowego dla realizacji projektów inwestycyjnych o charakterze biznesowym i społecznym np. w formule finansowania społecznościowego (tzw. crowdfunding).	od 2015	Gmina, UE
		2. Rozwijanie szerokiego systemu zachęt dla potencjalnych inwestorów w postaci m.in. ulg w podatku od nieruchomości oferowanych przez miasto Kędzierzyn-Koźle oraz podatku CIT w KSSE, system wsparcia gwarancji dla przedsiębiorców.	od 2015	Gmina

	3. Uruchomienie tzw. „procedury priorytetowej” polegającej na maksymalnym przyspieszaniu procedur administracyjnych w ramach kompetencji Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle, w tym zapewnienie pomocy ze strony pracowników Centrum Obsługi Inwestora.	od 2015	Gmina
	4. Organizowanie cyklicznych spotkań biznesowych.	od 2014	Gmina
1.3. Współpraca nauki z przemysłem dla podniesienia poziomu konkurencyjności gospodarki Obejmuje działania i projekty dotyczące współpracy nauki z biznesem; kooperację w ramach inicjatyw nauka-biznes-władze publiczne	1. Kreowanie rozwoju gospodarczego miasta Kędzierzyn-Koźle poprzez działalność Kędzierzyńsko-Kozielskiego Parku Przemysłowego Sp. z o.o.	od 2014 na bieżąco	Gmina, środki prywatne (PPP lub inne), UE (RPO)
	2. Utworzenie i działalność Kędzierzyńsko-Kozielskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, który będzie motorem napędowym innowacji i podmiotem wspierającym oraz stymulującym działania rozwojowe sektorów mikro i małych przedsiębiorstw.	od 2014 na bieżąco	Gmina, środki prywatne (PPP lub inne), UE (RPO)
	3. Organizacja i prowadzenie współpracy ze szkołami o profilu technicznym z terenu miasta oraz uczelniami wyższymi z terenu woj. opolskiego, śląskiego dolnośląskiego celem pomocy w rekrutacji przyszłych kadr oraz doboru optymalnych kierunków kształcenia.		
	4. Wypracowanie modelu współpracy pomiędzy Urzędem Miasta, Centrum Obsługi Inwestora, KKPP i innymi instytucjami otoczenia biznesu (m.in.: PAliZ, Inkubator Przedsiębiorczości, Klaster CHEM-STER, Opolskie Centrum Rozwoju		

	Gospodarki) pozwalającego zrealizować potrzeby i spełnić oczekiwania potencjalnego inwestora w ramach tzw. „one stop shop” (wszystkie sprawy w jednym miejscu).		
	5. Stworzenie Rady Rozwoju Gospodarczego składającej się z przedstawicieli dużych/średnich/małych i mikro przedsiębiorstw przy udziale samorządu miasta Kędzierzyn-Koźle i środowisk naukowych.		
<p>1.4. Podniesienie atrakcyjności turystycznej, jako nowego kierunku rozwoju gospodarczego</p> <p>Obejmuje kształtowanie oferty turystycznej poprzez tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych i „marki turystycznej” miasta. Marka czyli sposób odbioru przez turystów w dużym stopniu zależy od jakości usług turystycznych, jakie świadczy miasto. Jakość tych usług zależy od jakości infrastruktury turystycznej. Modernizacja i rozbudowa tej infrastruktury powinna być ukierunkowana na tworzenie warunków do uprawiania turystyki w sposób bezpieczny i w wygodnej formie, z wykorzystaniem walorów przyrodniczych. Obejmuje wybór i tworzenie produktów turystycznych w oparciu o walory turystyczno-przyrodnicze. Ważna też jest wspólna promocja.</p>	1. Budowa wspólnej oferty turystycznej (identyfikacja i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych), np: <ul style="list-style-type: none"> • Turystyka kulturowa - Twierdza Koźle, zabytki militarne, • Turystyka rowerowa i piesza - ścieżki turystyczne, • Turystyka wodna – stanica, mariny. 	od 2014 na bieżąco	Gmina, gminy Kędzierzyńsko-Kozielski Subregionalny Obszar Funkcjonalny, województwo, UE (RPO, PO EWT)
	2. Promocja i informacja turystyczna miasta.	od 2014 na bieżąco	Gmina, województwo UE (RPO, PO EWT)
	3. Modernizacja i rozwój szlaków turystycznych rowerowych, pieszych, samochodowych, wodnych oraz istniejącej bazy turystycznej (realizowana na podstawie koncepcji planistycznych w ramach obszaru Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego), w tym wytyczenie, oznakowanie szlaków turystycznych, budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej.	od 2014 na bieżąco	Gmina, województwo UE (RPO, PO EWT)
<p>1.5. Wsparcie tworzenia nowych funkcji gospodarczych (w tym wsparcie rozwoju przedsiębiorczości opartej na</p>	1. Wsparcie rozwoju usług obsługi strefy gospodarczej.	od 2014 na bieżąco	Gmina, UE (RPO, PO IR), środki prywatne
	2. Wsparcie rozwoju usług transportu wodnego śródlądowego jako sposób	od 2014 na bieżąco	Gmina, UE (RPO, PO IR), środki prywatne

specjalizacji terytorialnej) Obejmuje działania doradcze i planistyczne związane z tworzeniem odpowiednich warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w pożądanym specjalizacjach: transportu wodnego śródlądowego, usług obsługi strefy gospodarczej (usługi prawne, księgowe, logistyczne, etc.), energetyki odnawialnej, w tym termomodernizacji i rozwoju gospodarki niskoemisyjnej oraz ochrony środowiska. Wsparcie rozwoju nowych funkcji gospodarczych realizowane może być poprzez inicjatywy klastrowe.	dywersyfikacji usług transportowych.		
	3. Wsparcie rozwoju usług związanych z ochroną środowiska.	od 2014 na bieżąco	Gmina, UE (RPO, PO IR), środki prywatne
	4. Wsparcie rozwoju usług związanych z odnawialnymi źródłami energii.	od 2014 na bieżąco	Gmina, UE (RPO, POIR, PO IiŚ), środki prywatne

Cel strategiczny

2. Ważny węzeł komunikacyjny na europejskich szlakach transportowych

Cel operacyjny	Opis/uzasadnienie	Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania (potencjalne)
2.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i transportowej Obejmuje działania polegające na modernizacji istniejącego układu komunikacyjnego w celu udroźnienia ruchu i poprawy jakości komunikacji, w tym wdrażanie rozwiązań komunikacyjnych takich jak nowe drogi i ścieżki rowerowe (działania o charakterze lobbingu, współpracy w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego oraz działania infrastrukturalne).		1. Negocjacje z przewoźnikami w sprawie dodatkowych połączeń autobusowych (plan komunikacji dla obszaru funkcjonalnego) oraz wymiana i zakup taboru autobusowego.	od 2014 - na bieżąco	Gmina, MZK w Kędzierzynie-Koźlu sp. z o.o., UE
		2. Lobbing i współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego na rzecz budowy obwodnicy północnej Kędzierzyna-Koźle oraz Ujazdu, jako łącznika z autostradą A4.	do 2020	Gmina, docelowo środki krajowe, UE (PO IiŚ)
		3. Budowa łącznika drogowego obwodnicy północnej z Blachownią.	do 2020	Gmina, UE (RPO)
		4. Lobbing i współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego	do 2020	Gmina, docelowo powiat, UE (RPO)

	na rzecz remontu mostu na Odrze w Koźlu (droga gminna) oraz lobbing i współpraca z powiatem na rzecz remontu mostu w Lenartowicach.		
	5. Remont Al. Jana Pawła II oraz ul. Kozielskiej i innych dróg prowadzących do terenów inwestycyjnych.	do 2020 etapami	Gmina, UE (RPO), środki krajowe
	6. Budowa ścieżek rowerowych tworzących spójną sieć na terenie Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego.	etapami do 2020	Gmina, gminy Kędzierzyńsko-Kozielski Subregionalny Obszar Funkcjonalny, UE (RPO, PO EWT)
	7. Poprawa infrastruktury drogowej poprzez rozbudowę i remonty sieci drogowej, chodników, miejsc parkingowych, wymianę oświetlenia na energooszczędne oraz system monitoringu miejskiego.	etapami do 2020	Gmina, UE (RPO), środki krajowe
	8. Budowa łącznika od Ronda Pileckiego do osiedla Żabieniec.	do 2020	Gmina, UE (RPO)
	9. Budowa wiaduktu nad torami kolejowymi łączącego Aleję Partyzantów i Aleję Lisa.	do 2020	Gmina, UE (RPO)
	10. Trasowanie nowego połączenia drogowego pomiędzy os. Blachownia i os. Azoty przez teren Lasów Państwowych.	do 2020	Gmina, UE (RPO), środki krajowe
2.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury kolejowej Obejmuje działania o charakterze lobbingu i współpracy na rzecz utrzymania pozycji kędzierzyńsko – kozielskiego węzła kolejowego	1. Lobbing i współpraca z powiatem i województwem na rzecz utrzymania pozycji kędzierzyńsko-kozielskiego węzła kolejowego.	do 2018	Gmina, powiat
	2. Lobbing, współpraca z PKP SA na rzecz remontu dworca głównego, stacji kolejowych i peronów oraz modernizacji	do 2016	Gmina, docelowo, środki krajowe, UE (PO IiŚ, RPO)

	wiaduktu (remontu infrastruktury kolejowej).		
	3. Lobbing i współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego na rzecz modernizacji linii kolejowych (Kędzierzyn-Koźle – Opole, Kędzierzyn-Koźle – Racibórz, Kędzierzyn-Koźle – Kłodzko, Kędzierzyn-Koźle – Gliwice).	do 2020 na bieżąco	Gmina, docelowo środki krajowe, UE (PO IiŚ, RPO)
	4. Reaktywacja bocznic kolejowych Koźle Port i budowa bocznic na terenie Pola Południowego.	do 2016	Gmina, środki prywatne (PPP), krajowe, UE (PO IR, PO IiŚ, RPO)
	5. Uporządkowanie i zagospodarowanie terenu przy dworcu PKP wzdłuż linii kolejowej – ulicy Tartacznej, ograniczonego obwodnicą południową, granicą obszaru zajmowanego przez Carrefour i ulicą Kozielską <ul style="list-style-type: none"> • wypracowanie pomysłu na zagospodarowanie terenu w trybie np. konkursu urbanistycznego/ architektonicznego, 	do 2020	Gmina, UE (RPO)
2.3. Modernizacja i rozwój infrastruktury transportu wodnego na Odrze Obejmuje działania infrastrukturalne, planistyczne, promocyjne, lobbing i współpracę służące poprawie funkcjonalności i wykorzystania portu Koźle do funkcji węzła w sieci	1. Sporządzenie i przyjęcie przez Radę Miasta koncepcji programowo-przestrzennej międzynarodowej drogi wodnej Koźle – Ostrawa w obrębie miasta.	do 2016 r.	Gmina, UE (PO IiŚ, RPO, PO EWT)
	2. Lobbing i działanie w partnerstwie z woj. opolskim i woj. śląskim oraz w ramach Kędzierzyńsko-	do 2018 r.	Gmina, województwo UE (RPO, PO EWT)

korytarza transportowego (drogi kolejowe, kołowe, wodne)	<p>Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego na rzecz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udziału w opracowaniu Studium Wykonalności drogi wodnej Koźle-Ostrawa; • porozumienia międzynarodowego dot. planistyki przestrzennej w obrębie drogi wodnej Koźle-Ostrawa; • włączenia Kanału Śląskiego na trasie projektowanej drogi wodnej Koźle-Ostrawa; • podniesienie klasy Odrzańskiej Drogi Wodnej do standardów międzynarodowych. 		
	<p>3. Przygotowanie portu Koźle do funkcji węzła w sieci korytarza transportowego (drogi kolejowe, kołowe, wodne)</p> <ul style="list-style-type: none"> • plan zagospodarowania przestrzennego (z uwzględnieniem funkcji potrzebnych dla węzła komunikacyjnego); • studium wykonalności dla dostępności węzła komunikacyjnego (wszystkie rodzaje transportu + media XXI w.); • stworzenie instrumentów zachęt inwestycyjnych (np. obniżenie podatków); 	do 2018 r.	Gmina PO liŚ, UE, RPO, PO EWT)

	<ul style="list-style-type: none"> • wypracowanie modelu zarządzania infrastrukturą portu obejmującego poza funkcją zarządcy prowadzenie promocji inwestycyjnej, promocji usług oraz angażowanie zasobów ludzkich w działania wokół żeglugowe . 		
	<p>4. Lobbying na rzecz włączenia odrzańskiej drogi wodnej do sieci bazowej TEN-T (klasa drogi międzynarodowej)</p> <ul style="list-style-type: none"> • współpraca z organizacjami międzynarodowymi, między samorządami, organizacjami gosp., turystycznymi, politykami (koła parlamentarne, parlament europejski, komisja czesko-polska; obecność na komisjach resortowych, izby gospodarcze, politechniki, etc.; • organizacja imprez turystycznych, promocyjnych (z wykorzystaniem rzeki Odry); • medialna promocja działań dot. wykorzystania szlaków wodnych. 	na bieżąco do 2020	Gmina, województwo, UE (RPO, PO EWT)

Cel strategiczny				
3. Przedsiębiorczy i zintegrowani mieszkańcy				
Cel operacyjny	Opis/uzasadnienie	Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania (potencjalne)
3.1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego Obejmuje działania realizowane na rzecz organizacji pozarządowych i przez organizacje pozarządowe. Obejmuje w pierwszej kolejności rozpoznawanie barier rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a następnie integrację mieszkańców. Miasto dążyć będzie do wypracowania spójnych zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi, których celem będzie włączenie społeczeństwa do realizacji strategii rozwoju. Obejmować będzie także promocje postaw prospołecznych. Docelowo zmierzać będzie do rozwoju współpracy w oparciu o zasady rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS). Obejmuje także działania wpierające rewitalizację społeczną, utrzymanie budżetu obywatelskiego.	1.	Monitoring potrzeb trzeciego sektora i barier rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.	2015	Gmina, powiat, województwo, UE (PO WER), środki prywatne (NGO)
	2.	Rozwój Centrum Zintegrowanej Aktywności Społecznej (CZAS) - jako platformy współpracy organizacji pozarządowych.	2015	Gmina, powiat, województwo, UE (PO WER), środki prywatne (NGO)
	3.	Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi celem włączenia społeczeństwa do realizacji strategii rozwoju przy wykorzystaniu instrumentów inicjatywy lokalnej oraz regrantingu („dotacja na dotacje”).	2015	Gmina, powiat, województwo, UE (PO WER), środki prywatne (NGO)
	4.	Działania integrujące społeczność lokalną, oparte na wykorzystaniu inicjatywy lokalnej oraz promujące postawy prospołeczne.	na bieżąco	Gmina, powiat, województwo, UE (PO WER), środki prywatne (NGO)
	5.	Usprawnienie systemu komunikacji instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi: strona internetowa, newsletter, Gazetka, system sms, itp.	na bieżąco	Gmina, powiat, województwo, UE (PO WER, PO PC)
	6.	Wydzielenie rezerwy celowej w budżecie miasta przeznaczonej na inicjatywę lokalną.	2015	Gmina
	7.	Włączenie jednostek pomocniczych w tryb wdrażania inicjatywy lokalnej	2015	Gmina

Cel strategiczny				
4. Atrakcyjne miejsca zamieszkania				
Cel operacyjny	Opis/ uzasadnienie	Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania (potencjalne)
4.1. Wsparcie rozwoju budownictwa	Obejmuje działania wspierające realizację projektów budownictwa wielorodzinnego i jednorodzinne.	1. Wyznaczenie i przygotowanie terenów pod zabudowę jednorodzinną, łącznie z koncepcją zabudowy.	2015-2016	Gmina
		2. Wyodrębnienie stref mieszkaniowych i gospodarczych, zapobieganie niekontrolowanej suburbanizacji.	2015-2016	Gmina
		3. Adaptacja budynków i lokali na cele mieszkaniowe.	od 2016 sukcesywnie	Gmina, UE (RPO), środki prywatne, środki krajowe
4.2. Rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej, edukacyjnej i społecznej	Obejmuje działania związane z modernizacją i rozwijaniem wysokiej jakości oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej (boiska sportowe, świetlice, place zabaw, etc.), edukacyjnej i społecznej oraz uporządkowanie przestrzeni.	1. Renowacja zabytków, rewitalizacja przestrzeni miejskiej i tworzenie miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów, w tym utworzenie przestrzeni integrującej mieszkańców.	od 2014 sukcesywnie	Gmina, województwo, środki krajowe, UE (RPO), środki prywatne
		2. Stworzenie centrum edukacyjno-rekreacyjnego „All-Chemik”.	do 2020	UE (RPO), członkowie klastra chemicznego, środki prywatne, Gmina,
		3. Inwentaryzacja, modernizacja i uatrakcyjnienie parków miejskich, terenów zielonych oraz zasobów przyrodniczych miasta.	od 2016 sukcesywnie	Gmina, województwo, UE (RPO, PO EWT)
		4. Rozwój infrastruktury rekreacyjnej przy wykorzystaniu potencjału poszczególnych osiedli, w tym budowa siłowni zewnętrznych.	od 2014 sukcesywnie	Gmina, UE (RPO)
		5. Budowa całorocznego kompleksu basenowo-rekreacyjnego wraz z kąpieliskiem sezonowym	do 2020	Gmina, UE (RPO), środki krajowe
		6. Budowa miejskich tras zdrowia (trasy biegowe, ścieżki rowerowe, nordic walking).	etapami do 2020	Gmina, UE (RPO)
		7. Podjęcie działań na rzecz utworzenia hospicjum	do 2020	Gmina, środki powiatu, gmin

			Obszaru Funkcjonalnego, NFZ, środki prywatne	
4.3. Wsparcie zdrowego trybu życia Obejmuje działania promujące i aktywizujące zdrowy styl życia, takie jak, zdrowe odżywianie, unikanie szkodliwych czynników. Cel realizowany będzie między innymi poprzez szereg inicjatyw społecznych i lokalnych, działania edukacyjne.	1. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji zanieczyszczeń (do powietrza, wód i gleby, gosp. odpadami).	od 2014 na bieżąco	Gmina, środki krajowe	
	2. Prowadzenie edukacji ekologicznej .	na bieżąco	Gmina, powiat, województwo, UE (RPO, PO EWT), środki prywatne (NGO)	
	3. Promocja zdrowego trybu życia poprzez organizację targów (jarmarków) zdrowej żywności w ramach okolicznych gospodarstw (zwłaszcza z obszaru Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego).	od 2015 sukcesywnie	Gmina, powiat, województwo, UE (RPO, PO EWT), środki prywatne (NGO)	
4.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej Obejmuje działania związane z modernizacją, budową i rozbudową infrastruktury sieci ciepłowniczej w celu likwidacji niskiej emisji (podłączenia budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej lub budową kotłowni lokalnych w miejscach w których pojawi się zapotrzebowanie na ciepło).	1. Podłączenie budynków do miejskiej sieci.	od 2014 na bieżąco	Gmina, UE (PO liŚ, RPO), MZEC sp. z o.o.	
	2. Budowa kotłowni lokalnych.	wg potrzeb	Gmina, UE (PO liŚ, RPO), WFOŚ, MZEC sp. z o.o.	
	3. Likwidacja niskiej emisji.	od 2014 sukcesywnie	Gmina, UE (PO liŚ, RPO), NFOŚ, WFOŚ, MZEC sp. z o.o.	
Cel strategiczny				
5. Miasto współpracujące i otwarte na zewnątrz				
Cel operacyjny	Opis/uzasadnienie	Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania (potencjalne)
5.1. Współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego Obejmuje organizację i prowadzenia współpracy w ramach obszaru funkcjonalnego,	1. Promocja gospodarcza i turystyczna subregionu.		od 2015	Gmina, gminy Kędzierzyńsko-Kozielski Subregionalny Obszar Funkcjonalny, województwo, UE (RPO, PO EWT)
	2. Lobbing i współpraca na rzecz poprawy jakości		na bieżąco	Gmina, gminy Kędzierzyńsko-

tj. Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego. Obejmuje oprócz działań organizacyjnych także wspólny marketing regionalny oraz działalność lobbingsową na rzecz wspólnych dla obszaru funkcjonalnego celów rozwojowych. Z uwagi na rolę Kędzierzyna-Koźła w subregionie miasto powinno być liderem i inicjatorem współpracy w subregionie, skupiającym 11 gmin i 2 powiaty	komunikacyjnej i transportowej subregionu.		Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego
	3. Usprawnienie komunikacji publicznej w ramach subregionu.	do 2020	Gmina, gminy Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego, UE (RPO), środki prywatne
	4. Poprawa infrastruktury społecznej i rekreacyjnej istotnej dla subregionu (budowa hospicjum, wytyczanie i budowa szlaków rowerowych).	2014-2020	Gmina, gminy Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego (RPO, PO EWT, PO IR), środki prywatne
	5.2. Współpraca celowa	1. Współpraca w ramach miast partnerskich.	na bieżąco
Obejmuje organizację i prowadzenia współpracy w ramach nawiązanych partnerstw celowych. Obejmuje działania m.in. w ramach współpracy z miastami partnerskim, w ramach celowych związków i stowarzyszeń oraz doraźnych porozumień zawieranych na potrzeby np. projektów dofinansowanych ze środków pozabudżetowych.	2. Współpraca w ramach związków i stowarzyszeń gmin dla rozwoju.	na bieżąco	Gmina
	3. Współpraca w ramach międzynarodowych porozumień na rzecz realizacji przedsięwzięć dofinansowanych z funduszy pozabudżetowych.	na bieżąco	Gmina, UE (PO EWT)

Źródło: opracowanie własne,

UE – Unia Europejska, PO IiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, PO IR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, PO PC – Program Operacyjny Polska Cyfrowa, PO EWT – Program Europejska Współpraca Terytorialna INTERREG, RPO – Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, NFOŚ- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, WFOŚ – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Cele operacyjne ujęte w niniejszym dokumencie i przyjęte Uchwałą Rady Miasta winny znaleźć swoje odzwierciedlenie w zadaniach wprowadzanych do budżetu Gminy Kędzierzyn-Koźle na kolejne lata obowiązywania strategii. Jednocześnie zobowiązuje się wdrażających Strategię do informowania opinii publicznej o fakcie realizacji zadań w niej ujętych.

4. PROPOZYCJE PROGRAMÓW LOKALNYCH

Programy lokalne (plany działań) są częścią planowania strategicznego wynikającego z przyjętej strategii rozwoju i założonych celów. Są one podstawowym narzędziem umożliwiającym realizację celów strategicznych i szczegółowych Miasta. Każdy z programów realizuje co najmniej jeden z celów strategicznych. Programy lokalne odpowiadają bezpośrednio na **GLÓWNE WYZWANIA ROZWOJOWE KĘDZIERZYNA-KOŹLA**.

1. **Kędzierzyn-Koźle TU WARTO MIESZKAĆ I PRACOWAĆ** (rynek pracy, przedsiębiorczość, edukacja, kultura, rekreacja) – cel: przeciwdziałanie negatywnym procesom demograficznym.

2. **Kędzierzyn-Koźle TU WARTO INWESTOWAĆ** (oferta inwestycyjna, kapitał ludzki, dostępność transportowa) – wykorzystanie potencjału inwestycyjnego.

3. **Kędzierzyn-Koźle TU WARTO INTEGROWAĆ SIĘ** (infrastruktura techniczna, społeczna, społeczeństwo obywatelskie) – poprawa atrakcyjności miejsca zamieszkania realizowana poprzez różne poziomy integracji zarówno przestrzennej, jak i społecznej oraz sektorów: publicznego, prywatnego, społecznego, naukowego - zmierzająca do realizacji założeń zrównoważonego rozwoju w oparciu o elementy nowoczesnych technologii (wg idei Miasta Inteligentnego - Smart City).

4. **Kędzierzyn-Koźle OTWARTE MIASTO** (współpraca, turystyka, powiązania funkcjonalne) – otwarcie się na współpracę z bliższym i dalszym otoczeniem.

Tabela 90. Matryca celów i programów lokalnych

Strategia Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020	Kędzierzyn-Koźle TU WARTO MIESZKAĆ I PRACOWAĆ	Kędzierzyn-Koźle TU WARTO INWESTOWAĆ	Kędzierzyn-Koźle TU WARTO INTEGROWAĆ SIĘ	Kędzierzyn-Koźle OTWARTE MIASTO
Cel strategiczny				
1. Konkurencyjna i dynamicznie rozwijająca się gospodarka				
1.1. Podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych	X	X	X	X
1.2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	X	X	X	X
1.3. Współpraca nauki z przemysłem dla podniesienia poziomu konkurencyjności gospodarki	X	X	X	X
1.4. Podniesienie atrakcyjności turystycznej, jako nowego kierunku rozwoju gospodarczego				X
1.5. Wsparcie tworzenia nowych funkcji gospodarczych (w tym	X	X		X

wsparcie rozwoju przedsiębiorczości opartej na specjalizacji terytorialnej)				
Cel strategiczny				
2. Ważny węzeł komunikacyjny na europejskich szlakach transportowych				
2.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i transportowej	X	X	X	X
2.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury kolejowej	X	X	X	X
2.3. Modernizacja i rozwój infrastruktury transportu wodnego na rzece Odrze	X	X	X	X
Cel strategiczny				
3. Przedsiębiorczy i zintegrowani mieszkańcy				
3.1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	X	X	X	X
Cel strategiczny				
4. Atrakcyjne miejsce zamieszkania				
4.1. Wsparcie rozwoju budownictwa	X		X	
4.2. Rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej, edukacyjnej i społecznej	X	X	X	X
4.3. Wsparcie zdrowego trybu życia	X		X	
4.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej	X			
Cel strategiczny				
5. Miasto współpracujące i otwarte na zewnątrz				
5.1. Współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego	X	X		X
5.2. Współpraca celowa	X			X

Źródło: Opracowanie własne

5. WDRAŻANIE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII

W procesie wdrażania Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle oprócz sformułowania koncepcji działań zawartych w dokumencie, niezbędne jest opracowanie systemu wdrażania i kontroli realizacji.

Opracowanie i przyjęcie Strategii rozpoczyna istotny etap procesu wdrażania.

Organizacja prac nad wdrażaniem Strategii

Prace nad realizacją zadań strategicznych powinny rozpocząć się natychmiast po przyjęciu Strategii. Skuteczne, terminowe i efektywne jej wdrażanie wymagać będzie szeregu działań: koordynacyjnych, organizacyjnych, koncepcyjnych, kontrolnych i informacyjnych.

Odpowiedzialność za realizację Strategii zostanie podzielona pomiędzy struktury organizacyjne Urzędu Miasta:

- prezydent, zastępcy prezydenta – w zakresie formułowania i wdrażania planów służących do realizacji celów strategicznych, określania odpowiedzialności za realizację poszczególnych programów lokalnych, oceny stopnia wykonania celów i programów strategii;
- kierownik Wydziału Strategii, Rozwoju i Środków Pomocowych – w zakresie bieżącej organizacji i koordynacji procesu wdrażania Strategii, monitoringu i ewaluacji;
- kierownicy wydziałów w Urzędzie Miasta – w zakresie współpracy przy formułowaniu programów lokalnych realizacji strategii oraz nadzoru nad wykonaniem poszczególnych zadań;
- Rada Miasta – w zakresie przeglądu i oceny realizacji celów i programów Strategii.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miasta sprawy związane z opracowaniem dokumentów strategicznych, planistycznych oraz zadania z tym powiązane leżą w kompetencjach Wydziału Strategii, Rozwoju i Środków Pomocowych.

Wykonywanie prac dotyczących wdrażania Strategii odbywać się będzie przy wykorzystaniu obecnych struktur Urzędu Miasta w ramach podległych im kadr, w ramach dotychczasowych lub zmodyfikowanych zakresów obowiązków.

Dopuszcza się możliwość wdrażania zadań/programów w oparciu o celowy zespół projektowy pod nadzorem koordynatora projektu, powoływany przez prezydenta miasta.

W celu zagwarantowania realizacji Strategii w długim okresie czasu, bez względu na kadencyjność działania władz sugerujemy opracowanie procedur gwarantujących skoordynowane działania władz, organów i jednostek:

- procedura zapewniającą zgodność budżetu miasta ze Strategią;
- procedura monitorowania i aktualizacji Strategii (w zakresie opisanym w następnym rozdziale);
- procedura komunikacji realizacji Strategii.

Dla powodzenia wdrożenia Strategii należy przyjąć **tzw. zasadę partnerstwa**, czyli współpracę poszczególnych podmiotów miasta (instytucji samorządowych, nauki, biznesu, organizacji społecznych, przedstawicieli mieszkańców) na rzecz rozwoju miasta.

Współpraca podmiotów powinna dotyczyć w szczególności:

- prowadzenia dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami w mieście w zakresie rozwoju;
- budowy trwałej sieci partnerstwa na rzecz rozwoju miasta;
- kojarzenia partnerów do wspólnych przedsięwzięć oraz projektów, poprzez tworzenie płaszczyzny i podstaw wymiany pomysłów, potencjału i potrzeb;
- poprawy skuteczności działania tych podmiotów poprzez wymianę doświadczeń i informacji o trendach rozwojowych;
- prowadzenia badań i analiz w zakresie zmian społeczno-gospodarczych w mieście;
- współdziałania w zakresie doboru rozwiązań zapobiegających sytuacjom kryzysowym o charakterze społeczno-gospodarczym;
- budowy warunków sprzyjających wdrażaniu strategii;
- wdrażania strategii;
- promocji strategii.

Sposoby współpracy mogą przyjąć w szczególności rekomendowane formy:

- wzajemne informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków;
- stwarzanie możliwości udziału w realizowanych działaniach, w tym szkoleniach, warsztatach, konferencjach i innych przedsięwzięciach;
- uzgodnienie wspólnych stanowisk w zakresie kluczowych aspektów rozwoju w celu ich prezentacji i realizacji, w tym promocja (również w środkach masowego przekazu);
- pomoc w nawiązywaniu kontaktów i współpracy z różnymi instytucjami w skali lokalnej i regionalnej oraz działania na rzecz pozyskania nowych podmiotów do współpracy;
- wzajemna promocja współpracy, działań, projektów.

Warto wykorzystać model współpracy obejmujący 3 grupy lokalnych aktorów, tj. biznes, naukę i administrację, np.:

- Kędzierzyńsko-Kozielski Park Przemysłowy, którego udziałowcami są: gmina Kędzierzyn-Koźle (większościowy udziałowiec - 85% udziałów), Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. (14% udziałów) oraz JPM Holding S.A. (1% udziałów);
- Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Błachownia” – jednostka badawcza sektora chemicznego zajmująca się opracowywaniem, wdrażaniem i doskonaleniem technologii chemicznych, produkcji oraz sprzedaży produktów branżowych. Prowadzi także badania naukowe i prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk chemicznych, wdraża wyniki badań do praktyki przemysłowej oraz wykonuje badania i analizy chemiczne;
- lokalne i regionalne instytucje i organizacje biznesowe;
- regionalne uczelnie wyższe (w szczególności w Opolu, Nysie, Gliwicach);
- podmioty należące do sektora administracji publicznej w tym: Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle;
- Klaster Chemii Specjalistycznej CHEM-STER będący zrzeszeniem podmiotów z sektora publicznego, biznesu i nauki, powołany między innymi do realizacji wspólnych projektów rozwojowych jako przykład porozumienia wykorzystującego proponowany model współpracy

Powiązani tych może być zdecydowanie więcej, np. w obszarach takich jak ochrona środowiska, rolnictwo, turystyka, kształcenie zawodowe, bezpieczeństwo publiczne czy ochrona zdrowia. Poza aktorami z sektora publicznego (JST), biznesu i nauki istotne znaczenie w rozwoju lokalnym mają inne podmioty funkcjonujące na danym obszarze, wśród nich m.in. organizacje pozarządowe. Dzięki swojemu zaangażowaniu na rzecz lokalnych społeczności stanowią one niezwykle istotny element, o który można oprzeć działania rozwojowe.

Finansowanie strategii

Narzędziami realizacji strategii poza budżetem miasta mogą być:

- programy operacyjne na okres programowania 2014-2020, tj. PO Inteligentny Rozwój, PO Infrastruktura i Środowisko, PO Wiedza, Edukacja, Rozwój, PO Polska Cyfrowa, PO Pomoc Techniczna,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- inne krajowe programy rozwoju - ministerialne.

W konsekwencji potencjalne pozabudżetowe źródła finansowania Strategii obejmują:

- środki Unii Europejskiej – fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Instrument Łącząc Europę;
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów oraz jako niezależne źródło finansowania;
- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych i gminnych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania;
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe;
- środki prywatne – np. środki pozyskane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego;
- kredyty, pożyczki, obligacje komunalne i inne narzędzia i instrumenty finansowe kierowane do JST.

6. MONITORING I WSKAŹNIKI REALIZACJI STRATEGII

Skuteczność realizacji Strategii i jej celów zapewnić może sprawny system oceny skuteczności realizacji Strategii, obejmujący:

- monitoring, czyli podsystem zbierania i selekcjonowania informacji,
- ewaluację, czyli podsystem oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Monitoring procesu wdrażania Strategii i jej efektów jest odpowiedzialnym i ważnym zadaniem, warunkującym skuteczne zarządzanie procesem wdrażania Strategii.

Należy stale monitorować nie tylko stopień zaawansowania we wdrażaniu Strategii, ale także obserwować otoczenie Miasta, tak aby dostosowywać Strategię do nowej sytuacji gospodarczej, prawnej i technologicznej. Najlepsze rezultaty może przynieść systematyczny monitoring w postaci oceny procesu wdrażania poprzez obserwację, prezentację i prowadzenie analiz uzyskiwanych wyników.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji Strategii są:

- cele wytyczone w Strategii.
- programy lokalne (realizujące cele Strategii).

Proces monitorowania polegał będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych programów oraz celów wytyczonych w Strategii. Zaleca się, aby monitoring prowadzony był jednocześnie na kilku płaszczyznach. Powinien dostarczać informacji na temat postępów w osiąganiu przyjętych celów i działań strategicznych oraz umożliwić kwantyfikację efektów zrealizowanych projektów (zarówno efektów ekonomicznych jak i społecznych).

Monitoring Strategii będzie odbywał się w dwóch etapach.

1. Pierwszy z nich, to **roczne sprawozdania z realizacji kierunków i celów działań**, zawierające podstawowe informacje na temat podejmowanych działań, stopnia realizacji projektów, ewentualnych efektów końcowych tych projektów.
2. W drugim etapie przygotowywana będzie **analiza wskaźnikowa**, służąca odpowiedzi na pytanie o zbieżność podejmowanych działań z osiąganymi wynikami społeczno-gospodarczymi wg wskaźników zaproponowanych dla poszczególnych celów strategicznych, uszczegóławianych w konkretnych programach

Szczegółowe etapy monitoringu Strategii:

- zbieranie danych i informacji (materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen),
- analiza danych i informacji - uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych oraz ich archiwizacja,
- przygotowywanie raportów - zestawienie otrzymanych danych w raporty roczne,
- ocena wyników - ocena porównawcza osiągniętych wyników z założeniami - określenie stopnia wykonania przyjętych zapisów Strategii,
- identyfikacja odchyleń - ocena rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami,
- analiza przyczyn odchyleń - poszukiwanie i określenie przyczyn zaistniałej sytuacji,
- planowanie korekty.

Podstawowym celem monitoringu jest uzyskanie mierzalnych wyników progresji osiągnięcia celów Strategii. Wymusza to opracowanie szeregu wskaźników agregujących na poziomie strategicznym wyniki działań podejmowanych na rzecz rozwoju miasta w ramach opracowanej Strategii. Wskaźniki

winy być konkretyzowane przy uszczegółowianiu lokalnych programów (poszczególnych projektów) realizacji założeń dokumentu.

Wskaźniki realizacji Strategii przedstawia poniższa tabela.

Tabela 91. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki realizacji strategii

Cel strategiczny		
1. Konkurencyjna i dynamicznie rozwijająca się gospodarka		
Cel operacyjny	Zadanie	Proponowane wskaźniki
1.1. Podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych	1. Pozyskanie i uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych.	⇒ Powierzchnia terenów inwestycyjnych, ⇒ Długość nowopowstałego uzbrojenia
	2. Rekultywacja, dekontaminacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych.	⇒ Liczba zrealizowanych projektów, ⇒ Powierzchnia obszaru
	3. Promocja gospodarcza miasta.	⇒ Liczba, wartość działań promocyjnych ⇒ Liczba wykorzystanych kanałów
1.2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	1. Stworzenie lub udzielenie wsparcia dla tworzonych w Mieście funduszy inwestycyjnych, pożyczkowych i gwarancyjnych oraz innych form wsparcia finansowego dla realizacji projektów inwestycyjnych o charakterze biznesowym i społecznym np. w formule finansowania społecznościowego (tzw. crowdfunding).	⇒ Liczba projektów/ przedsięwzięć dot. tworzenia lub wsparcia funduszy inwestycyjnych, pożyczkowych i gwarancyjnych (liczba przedsiębiorców MŚP korzystających z tej formy pomocy/ wartość projektów)
	2. Rozwijanie szerokiego systemu zachęt dla potencjalnych inwestorów w postaci m.in. ulg w podatku od nieruchomości oferowanych przez miasto Kędzierzyn-Koźle oraz podatku CIT w KSSE, system wsparcia gwarancji dla przedsiębiorców.	⇒ Liczba ulg, zachęt ⇒ Liczba osób/ przedsiębiorstw korzystających
	3. Uruchomienie tzw. „procedury priorytetowej” polegającej na maksymalnym przyspieszeniu procedur	⇒ Istniejąca procedura ⇒ Liczba podmiotów ⇒ korzystających z procedury

	administracyjnych w ramach kompetencji Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle, w tym zapewnienie pomocy ze strony pracowników Centrum Obsługi Inwestora.	
	4. Organizowanie cyklicznych spotkań biznesowych.	⇒ Liczba stałych spotkań; liczba uczestników
1.3. Współpraca nauki z przemysłem dla podniesienia poziomu konkurencyjności gospodarki	1. Kreowanie rozwoju gospodarczego miasta Kędzierzyn-Koźle poprzez działalność Kędzierzyńsko-Kozielskiego Parku Przemysłowego Sp. z o.o.	⇒ Liczba podmiotów gospodarczych/osób korzystająca i współpracująca z KKPP
	2. Utworzenie i działalność Kędzierzyńsko-Kozielskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, który będzie motorem napędowym innowacji i podmiotem wspierającym oraz stymulującym działania rozwojowe sektorów mikro i małych przedsiębiorstw.	⇒ Liczba projektów realizowanych przez Inkubator (liczba przedsiębiorców MŚP korzystających z usług KKIP/wartość projektów)
	3. Organizacja i prowadzenie współpracy ze szkołami o profilu technicznym z terenu miasta oraz uczelniami wyższymi z terenu woj. opolskiego, śląskiego dolnośląskiego celem pomocy w rekrutacji przyszłych kadr oraz doboru optymalnych kierunków kształcenia.	⇒ Liczba projektów, liczba szkół uczestniczących we współpracy, liczba uczestników szkoleń, kursów, działań ⇒ Liczba nowych kierunków, profili kształcenia
	4. Wypracowanie modelu współpracy pomiędzy Urzędem Miasta, Centrum Obsługi Inwestora, KKPP i innymi instytucjami otoczenia biznesu (m.in.: PAiZ, Inkubator Przedsiębiorczości, Klaster CHEM-STER, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki) pozwalającego zrealizować	⇒ Wypracowany model współpracy ⇒ Liczba wspólnych projektów

	<p>potrzeby i spełnić oczekiwania potencjalnego inwestora w ramach tzw. „one stop shop” (wszystkie sprawy w jednym miejscu.</p>	
	<p>5. Stworzenie Rady Rozwoju Gospodarczego składającej się z przedstawicieli dużych/średnich/małych i mikro przedsiębiorstw przy udziale samorządu miasta Kędzierzyn-Koźle i środowisk naukowych.</p>	<p>⇒ Istniejąca Rada Rozwoju Gospodarczego</p>
<p>1.4. Podniesienie atrakcyjności turystycznej, jako nowego kierunku rozwoju gospodarczego</p>	<p>1. Budowa wspólnej oferty turystycznej (identyfikacja i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych), np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turystyka kulturowa - Twierdza Koźle, zabytki militarne, • Turystyka rowerowa i piesza - ścieżki turystyczne, • Turystyka wodna – stanica, mariny. 	<p>⇒ Liczba produktów turystycznych</p> <p>⇒ Liczba atrakcji/podmiotów turystycznych tworzących produkty turystyczne</p> <p>⇒ Liczba turystów uczestniczących w wydarzeniach kulturalnych</p> <p>⇒ Liczba turystów korzystających z miejsc noclegowych na terenie miasta</p>
	<p>2. Promocja i informacja turystyczna miasta.</p>	<p>⇒ Liczba, wartość kampanii i projektów promocyjnych</p> <p>⇒ Liczba artykułów/ materiałów publikowanych w prasie/radio/telewizji o charakterze promocyjnym</p>
	<p>3. Modernizacja i rozwój szlaków turystycznych rowerowych, pieszych, samochodowych, wodnych oraz istniejącej bazy turystycznej (realizowana na podstawie koncepcji planistycznych w ramach obszaru Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego), w tym wytyczenie, oznakowanie szlaków turystycznych, budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej.</p>	<p>⇒ Liczba i wartość projektów związanych z modernizacją szlaków turystycznych, dane liczbowe dla tych projektów</p> <p>⇒ Długość zmodernizowanych lub wybudowanych szlaków turystycznych</p> <p>⇒ Liczba miejsc noclegowych</p> <p>⇒ Liczba wydanych przewodników (map) turystycznych</p>

1.5. Wsparcie tworzenia nowych funkcji gospodarczych (w tym wsparcie rozwoju przedsiębiorczości opartej na specjalizacji terytorialnej)	1. Wsparcie rozwoju usług obsługi strefy gospodarczej	⇒ Liczba projektów, działań, wspierających rozwój usług (liczba przedsiębiorców, wartość)
	2. Wsparcie rozwoju usług transportu wodnego śródlądowego jako sposób dywersyfikacji usług transportowych.	⇒ Liczba projektów/działań realizowanych wspierających rozwój usług, liczba przedsiębiorców/wartość
	3. Wsparcie rozwoju usług związanych z ochroną środowiska.	⇒ Liczba projektów/działań realizowanych wspierających rozwój usług, liczba przedsiębiorców/wartość
	4. Wsparcie rozwoju usług związanych z odnawialnymi źródłami energii.	⇒ Liczba projektów/działań realizowanych wspierających rozwój usług, liczba przedsiębiorców/wartość

Cel strategiczny

2. Ważny węzeł komunikacyjny na europejskich szlakach transportowych

Cel operacyjny	Zadanie	Proponowane wskaźniki
2.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i transportowej	1. Negocjacje z przewoźnikami w sprawie dodatkowych połączeń autobusowych (plan komunikacji dla obszaru funkcjonalnego) oraz wymiana i zakup taboru autobusowego	⇒ Liczba połączeń ⇒ Liczba zakupionych środków transportu publicznego
	2. Lobbing i współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego na rzecz budowy obwodnicy północnej Kędzierzyna-Koźle oraz Ujazdu, jako łącznika z autostradą A4.	⇒ Wybudowana obwodnica/km
	3. Budowa łącznika drogowego obwodnicy północnej z Blachownią.	⇒ Posiadana dokumentacja dla zadania ⇒ Wybudowany łącznik obwodnicy północnej/km
	4. Lobbing i współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego na rzecz remontu mostu na Odrze w Koźlu (droga gminna) oraz lobbing i współpraca	⇒ Liczba projektów i działań na rzecz wyremontowania mostów ⇒ Liczba wyremontowanych przepraw mostowych

	z powiatem na rzecz remontu mostu w Lenartowicach.	
	5. Remont Al. Jana Pawła II oraz ul. Kozielskiej i innych dróg prowadzących do terenów inwestycyjnych.	⇒ Liczba i długość wyremontowanych dróg
	6. Budowa ścieżek rowerowych tworzących spójną sieć na terenie Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego.	⇒ Liczba i długość wybudowanych ścieżek rowerowych
	7. Poprawa infrastruktury drogowej poprzez rozbudowę i remonty sieci drogowej, chodników, miejsc parkingowych, wymianę oświetlenia na energooszczędne oraz system monitoringu miejskiego.	⇒ Liczba projektów, związanych z poprawą infrastruktury drogowej, liczba wyremontowanych/zmodernizowanych elementów infrastruktury
	8. Budowa łącznika od Ronda Pileckiego do osiedla Żabieniec.	⇒ Wybudowany łącznik
	9. Budowa wiaduktu nad torami kolejowymi łączącego Aleję Partyzantów i Aleję Lisa	⇒ Wybudowany wiadukt
	10. Trasowanie nowego połączenia drogowego pomiędzy os. Blachownia i os. Azoty przez teren Lasów Państwowych	⇒ Wyznaczone nowe połączenie drogowe
2.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury kolejowej	1. Lobbing i współpraca z powiatem i województwem na rzecz utrzymania pozycji kędzierzyńsko-kozielskiego węzła kolejowego.	⇒ Liczba projektów/ przedsięwzięć na rzecz utrzymania pozycji węzła kolejowego ⇒ Liczba pociągów pośpiesznych i osobowych zatrzymujących się na stacji Kędzierzyn-Koźle
	2. Lobbing, współpraca z PKP SA na rzecz remontu dworca głównego, stacji kolejowych i peronów oraz modernizacji wiaduktu (remontu infrastruktury kolejowej).	⇒ Liczba wyremontowanych dworców/stacji kolejowych/peronów/wiaduktów
	3. Lobbing i współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego	⇒ Liczba projektów/ przedsięwzięć na rzecz modernizacji linii

	<p>Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego na rzecz modernizacji linii kolejowych (Kędzierzyn-Koźle – Opole, Kędzierzyn-Koźle – Racibórz, Kędzierzyn-Koźle – Kłodzko, Kędzierzyn-Koźle – Gliwice).</p>	<p>kolejowych ⇒ Dopuszczalna prędkość maksymalna na wymienionych trasach</p>
	<p>4. Reaktywacja bocznic kolejowych Koźle Port i budowa bocznic na terenie Pola Południowego.</p>	<p>⇒ Liczba projektów/ przedsięwzięć na rzecz reaktywacji bocznic kolejowych</p>
	<p>5. Uporządkowanie i zagospodarowanie terenu przy dworcu PKP wzdłuż linii kolejowej – ulicy Tartacznej, ograniczonego obwodnicą południową, granicą obszaru zajmowanego przez Carrefour i ulicą Kozielską</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypracowanie pomysłu na zagospodarowanie terenu w trybie np. konkursu urbanistycznego/ architektonicznego, 	<p>⇒ Pomysł na zagospodarowania terenu ⇒ Zmiana planu zagospodarowania przestrzennego</p>
<p>2.3. Modernizacja i rozwój infrastruktury wodnej rzeki Odry</p>	<p>1. Sporządzenie i przyjęcie przez Radę Miasta koncepcji programowo-przestrzennej międzynarodowej drogi wodnej Koźle – Ostrawa w obrębie miasta.</p>	<p>⇒ Opracowana i przyjęta koncepcja</p>
	<p>2. Lobbing i działanie w partnerstwie z woj. opolskim i woj. śląskim oraz w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego na rzecz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udziału w opracowaniu Studium Wykonalności drogi wodnej Koźle-Ostrawa; • porozumienia międzynarodowego dot. 	<p>⇒ Liczba działań/ projektów/spotkań / porozumień na rzecz podniesienia standardów drogi wodnej, opracowania dokumentów planistycznych</p>

	<p>planistyki przestrzennej w obrębie drogi wodnej Koźle-Ostrawa;</p> <ul style="list-style-type: none"> • włączenia Kanału Śląskiego na trasie projektowanej drogi wodnej Koźle-Ostrawa; • podniesienia klasy Odrzańskiej Drogi Wodnej do standardów międzynarodowych 	
	<p>3. Przygotowanie portu Koźle do funkcji węzła w sieci korytarza transportowego (drogi kolejowe, kołowe, wodne)</p> <ul style="list-style-type: none"> • plan zagospodarowania przestrzennego (z uwzględnieniem funkcji potrzebnych dla węzła komunikacyjnego); • studium wykonalności dla dostępności węzła komunikacyjnego (wszystkie rodzaje transportu + media XXI w.); • stworzenie instrumentów zachęt inwestycyjnych (np. obniżenie podatków); • wypracowanie modelu zarządzania infrastrukturą portu obejmującego poza funkcją zarządcy prowadzenie promocji inwestycyjnej, promocji usług oraz angażowanie zasobów ludzkich w działania wokół żeglugowe . 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Opracowany plan zagospodarowania przestrzennego ⇒ Studium wykonalności ⇒ Istniejący system zachęt inwestycyjnych ⇒ Liczba powiązań kooperacyjnych funkcjonujących w oparciu o Port Koźle ⇒ Liczba nowoutworzonych miejsc pracy na terenie portu
	<p>4. Lobbing na rzecz włączenia odrzańskiej drogi wodnej do sieci bazowej TEN-T (klasa drogi międzynarodowej)</p> <ul style="list-style-type: none"> • współpraca z organizacjami międzynarodowymi, między samorządami, organizacjami gosp., turystycznymi, politykami (koła parlamentarne, 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Udział w komisjach/zespołach/konferencjach ⇒ Liczba zorganizowanych imprez lokalnych/regionalnych (krajowych)/międzynarodowych ⇒ Liczba wydanych materiałów / artykułów

	<p>parlament europejski, komisja czesko-polska; obecność na komisjach resortowych, etc., izby gospodarcze, politechniki; etc.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja imprez turystycznych promocyjnych (z wykorzystaniem rzeki Odry); • medialna promocja działań dot. wykorzystania szlaków wodnych 	dot. Odry
Cel strategiczny		
3. Przedsiębiorczy i zintegrowani mieszkańcy		
Cel operacyjny	Zadanie	Proponowane wskaźniki
3.1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	1. Monitoring potrzeb trzeciego sektora i barier rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.	⇒ Analiza potrzeb trzeciego sektora ⇒ Liczba zdiagnozowanych potrzeb
	2. Rozwój Centrum Zintegrowanej Aktywności Społecznej (CZAS) - jako platformy współpracy organizacji pozarządowych.	⇒ Liczba współpracujących w ramach Centrum organizacji pozarządowych ⇒ Liczba prowadzonych spraw/działań
	3. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi celem włączenia społeczeństwa do realizacji strategii rozwoju przy wykorzystaniu instrumentów inicjatywy lokalnej oraz regrantingu („dotacja na dotacje”).	⇒ Liczba wypracowanych zasad współpracy/planów i programów współpracy z wykorzystaniem inicjatywy lokalnej oraz regrantingu
	4. Działania integrujące społeczność lokalną, oparte na wykorzystaniu inicjatywy lokalnej oraz promujące postawy prospołeczne.	⇒ Liczba imprez organizowanych przez NGO, stowarzyszenia i inne grupy społeczne ⇒ Liczba uczestników projektów
	5. Usprawnienie systemu komunikacji instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi: strona internetowa, newsletter, Gazetka, system sms, itp.	⇒ Liczba i wartość projektów w zakresie usprawniania komunikacji z organizacjami pozarządowymi ⇒ Liczba uruchomionych (regularnych) kanałów

		przekazywania informacji
	6. Wydzielenie rezerwy celowej w budżecie miasta przeznaczonej na inicjatywę lokalną	⇒ Wydzielona rezerwa celowa ⇒ Liczba inicjatyw lokalnych zrealizowanych z wydzielonej rezerwy
	7. Włączenie jednostek pomocniczych w tryb wdrażania inicjatywy lokalnej	⇒ Liczba jednostek pomocniczych włączonych w tryb wdrażania inicjatyw lokalnych ⇒ Liczba/ wartość inicjatyw lokalnych
Cel strategiczny		
4. Atrakcyjne miejsce zamieszkania		
Cel operacyjny	Zadanie	Proponowane wskaźniki
4.1. Wsparcie rozwoju budownictwa	1. Wyznaczenie i przygotowanie terenów pod zabudowę jednorodziną, łącznie z koncepcją zabudowy.	⇒ Powierzchnia terenów dla których wyznaczono koncepcje/ kierunki zagospodarowania pod zabudowę jednorodziną
	2. Wyodrębnienie stref mieszkaniowych i gospodarczych, zapobieganie niekontrolowanej suburbanizacji.	⇒ Liczba i powierzchnia wyodrębnionych stref
	3. Adaptacja budynków i lokali na cele mieszkaniowe.	⇒ Liczba budynków i lokali zaadaptowanych na cele mieszkaniowe
4.2. Rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej, edukacyjnej i społecznej	1. Renowacja zabytków, rewitalizacja przestrzeni miejskiej i tworzenie miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów, w tym utworzenie przestrzeni integrującej mieszkańców	⇒ Liczba programów rewitalizacji, powierzchnia i/lub liczba mieszkańców obszaru, dla którego opracowano program rewitalizacji ⇒ Wysokość środków finansowych przekazywanych z budżetu gminy na dofinansowanie zadań związanych z rewitalizacją (ochroną) zabytkowych obiektów ⇒ Utworzenie przestrzeni integrującej mieszkańców
	2. Stworzenie centrum edukacyjno-rekreacyjnego „All-Chemik”	⇒ Istniejące centrum „All-Chemik” ⇒ Liczba osób korzystających z obiektu
	3. Inwentaryzacja, modernizacja	⇒ Liczba i wartość projektów/powierzchnia

	i uatrakcyjnienie parków miejskich, terenów zielonych oraz zasobów przyrodniczych miasta.	terenów objętych inwentaryzacją i modernizacją
	4. Rozwój infrastruktury rekreacyjnej przy wykorzystaniu potencjału poszczególnych osiedli, w tym budowa siłowni zewnętrznych	⇒ Liczba i wartość projektów związanych z rozwojem infrastruktury rekreacyjnej oraz jaki obszar i/lub jaką liczbę mieszkańców obejmują te projekty
	5. Budowa całorocznego kompleksu basenowo-rekreacyjnego wraz z kąpieliskiem sezonowym	⇒ Przebudowa/ budowa obiektu
	6. Budowa miejskich tras zdrowia (trasy biegowe, ścieżki rowerowe, nordic walking).	⇒ Liczba i długość wybudowanych miejskich tras zdrowia
	7. Podjęcie działań na rzecz utworzenia hospicjum	⇒ Liczba działań / planów/ koncepcji ⇒ Istniejące hospicjum
4.3. Wsparcie zdrowego trybu życia	1. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji zanieczyszczeń (do powietrza, wód i gleby, gosp. odpadami).	⇒ Liczba kontroli straży miejskiej ⇒ Liczba wydanych decyzji w zakresie ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko
	2. Prowadzenie edukacji ekologicznej.	⇒ Liczba, wartość działań/projektów związanych edukacją ekologiczną ⇒ Liczba uczestników/osób objętych programami edukacyjnymi
	3. Promocja zdrowego trybu życia poprzez organizację targów (jarmarków) zdrowej żywności w ramach okolicznych gospodarstw (zwłaszcza z obszaru Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego).	⇒ Liczba, wartość partnerskich przedsięwzięć z innymi podmiotami, organizacja i samorządami na rzecz promocji zdrowego trybu życia ⇒ Liczba wystawców
4.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej	1. Podłączenie budynków do miejskiej sieci.	⇒ Liczba, budynków podłączonych do miejskiej sieci ⇒ Liczba gospodarstw

		<p>domowych objętych zasięgiem miejskiej sieci ciepłowniczej</p> <p>⇒ Długość wybudowanej sieci ciepłowniczej</p> <p>⇒ Długość przebudowanej sieci ciepłowniczej</p>
	2. Budowa kotłowni lokalnych.	⇒ Liczba wybudowanych kotłowni lokalnych
	3. Likwidacja niskiej emisji .	⇒ Liczba projektów/ przedsięwzięć dotyczących likwidacji niskiej emisji
Cel strategiczny		
5. Miasto współpracujące i otwarte na zewnątrz		
Cel operacyjny	Zadanie	Proponowane wskaźniki
5.1. Współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego	1. Promocja gospodarcza i turystyczna subregionu.	<p>⇒ Wspólny system promocji i informacji turystycznej</p> <p>⇒ Liczba i wartość projektów/działań promocyjnych</p>
	2. Lobbing i współpraca na rzecz poprawy jakości komunikacyjnej i transportowej subregionu.	<p>⇒ Liczba przedsięwzięć/projektów na rzecz poprawy jakości komunikacyjnej i transportowej</p> <p>⇒ Długość wyremontowanych dróg łączących poszczególne JST</p>
	3. Usprawnienie komunikacji publicznej w ramach subregionu.	<p>⇒ Liczba projektów/ przedsięwzięć na rzecz usprawnienia komunikacji publicznej w ramach subregionu</p> <p>⇒ Liczba połączeń z rdzeniem subregionu</p>
	4. Poprawa infrastruktury społecznej rekreacyjnej istotnej dla subregionu (budowa hospicjum, wytyczanie i budowa szlaków rowerowych).	⇒ Liczba i wartość projektów na rzecz poprawy infrastruktury
5.2. Współpraca celowa	1. Współpraca w ramach miast partnerskich.	<p>⇒ Liczba przedsięwzięć i inicjatyw</p> <p>⇒ Liczba miast uczestniczących w projekcie</p>

	2. Współpraca w ramach związków i stowarzyszeń gmin dla rozwoju.	⇒ Liczba przedsięwzięć i inicjatyw ⇒ Liczba stowarzyszeń i związków JST objętych projektem
	3. Współpraca w ramach międzynarodowych porozumień na rzecz realizacji przedsięwzięć dofinansowanych z funduszy pozabudżetowych.	⇒ Liczba przedsięwzięć i inicjatyw ⇒ Liczba uczestników (podmiotów) przedsięwzięcia

Źródło: opracowanie własne

Ewaluacja

W szerokim aspekcie ewaluacja dotyczy realizacji Strategii oraz jej wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązuje realne problemy miasta i jego mieszkańców.

W wąskim aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji poszczególnych elementów Strategii, przy czym kryteriami oceny zapisów Strategii są:

- wskaźniki realizacji celów i zadań Strategii;
- rozwiązywanie problemów (wyzwań przyjętych w Strategii);
- realizacja wizji rozwoju (wg przyjętych składników wizji).

Ewaluacja działań wynikających ze Strategii będzie się opierała na trzech rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań - czy i w jaki sposób Strategia wpłynie na grupy docelowe, przyczyni się do poprawy sytuacji na terenie miasta;
- ocena w trakcie realizacji działań - odpowiada na pytanie, czy przyjęte cele i podjęte później działania zmierzają w dobrym kierunku;
- ocena po realizacji działań - ocena długoterminowego wpływu Strategii na grupy docelowe, czy efekty wynikłe z zastosowania Strategii są trwałe.

Strategia będzie podlegała ewaluacji w trakcie jej obowiązywania (on-going) w 2017r. oraz po zakończeniu okresu, na który została opracowana (ex-post) w 2021 r. Jej założenia oraz realizacja zostanie przygotowana przez Wydziału Strategii, Rozwoju i Środków Pomocowych.

W obszarze wpływu strategii na gospodarkę miasta ewaluacja strategii musi uwzględnić następujące aspekty:

- powiększanie zasobów/kompetencji miasta;
- wspieranie wzrostu gospodarczego;
- przeciwdziałanie bezrobociu;
- przyciąganie środków zewnętrznych (publicznych i prywatnych);
- wzrost konkurencyjności/atrakcyjności miasta.

7. WYNIKI KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Konsultacje społeczne są ważnym instrumentem w prowadzonych przez organy administracji publicznej przedsięwzięciach o istotnym znaczeniu gospodarczym lub społecznym. Identyfikacja, dobór, a następnie udział właściwych partnerów społecznych w dużej mierze decydują o jakości i efektywności konsultacji.

W pracach nad opracowaniem Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle wykorzystano następujące metody konsultacji społecznych:

1. ilościowe badania reprezentacyjne mieszkańców gminy miejskiej Kędzierzyn-Koźle;
2. warsztaty strategiczne;
3. konsultacje projektu dokumentu.

Badania ilościowe

Badanie opinii mieszkańców Kędzierzyna-Koźla na temat jakości życia w mieście oraz poziomu realizacji przez władze lokalne usług dla ludności zrealizowane zostało w drugiej połowie grudnia 2013 roku przez EU – Consult Sp. z o.o, zgodnie z metodologią badań ilościowych z zastosowaniem techniki wywiadu bezpośredniego „face to face” PAPI (ang. *Paper And Pencil Interview*).

Dobór techniki badawczej dyktowany był z jednej strony wysoką standaryzacją narzędzia badawczego – kwestionariusza wywiadu, z drugiej zaś łatwością kontroli przebiegu badania oraz postępów jego realizacji. Narzędzie badawcze – standaryzowany kwestionariusz wywiadu – zawierało 17 pytań badawczych, w zdecydowanej większości zamkniętych, tj. z predefiniowaną kafeterią odpowiedzi.

W badaniu uczestniczyło łącznie 501 osób. Kryteriami uczestnictwa były zamieszkiwanie miasta Kędzierzyn-Koźle oraz ukończony osiemnasty rok życia. Dla utrzymania reprezentatywności próby, dobór badanych odbył się w procedurze losowania dwustopniowego z zachowaniem określonych kwot, odzwierciedlających strukturę płci i wieku w populacji generalnej.

Wyniki konsultacji posłużyły do opracowania Strategii Rozwoju, a w całości zostały przedstawione w rozdziale RAPORT Z BADAŃ ILOŚCIOWYCH MIESZKAŃCÓW GMINY KĘDZIERZYN-KOŹLE.

Warsztaty strategiczne

Proces formułowania strategii, w tym określenie wizji, celów, działań, wskaźników i podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację, oparty został na zasadach partnerstwa – podczas 5 konsultacji społecznych w formule warsztatów strategicznych - przy zaangażowaniu przedstawicieli życia społecznego, gospodarczego oraz politycznego, w tym przedsiębiorców, władz samorządowych, instytucji rynku pracy oraz organizacji pozarządowych.

Etapy prac nad dokumentem konsultowane były podczas 5 spotkań warsztatowych:

1. Spotkanie w dniu 9.12.2013r. dotyczące wypracowania wizji rozwoju Miasta Kędzierzyn Koźle;
2. Spotkanie w dniu 16.12.2013 r. dotyczące wypracowanie misji, jako celu nadrzędnego Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle;
3. Spotkanie w dniu 13.01.2014 r. dotyczące wypracowania celów operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle;
4. Spotkanie w dniu 20.01.2014 r. dotyczące wypracowania zadań do celów operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle;

5. Spotkanie podsumowujące w dniu 09 września 2014 r. - mające na celu przedstawienie założeń strategii oraz zebranie ostatecznych opinii i uwag do przygotowywanego dokumentu.

Konsultacje projektu dokumentu

Projekt dokumentu Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020 został zamieszczony na stronie internetowej miasta. Specjalnie przygotowany w tym celu baner informował o możliwości wnoszenia uwag w okresie od 30 czerwca do 5 sierpnia. Zainteresowani za pośrednictwem przygotowanego formularza uwag mogli wnieść swoje opinie i propozycje zmian do dokumentu. Informacja o pracach nad przygotowaniem nowego dokumentu została również upowszechniona w lokalnej prasie, radio i stronach internetowych.

8. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z ZAŁOŻENIAMI ROZWOJU W RAMACH KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKIEGO SUBREGIONALNEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

Kędzierzyńsko-Kozielski Subregionalny Obszar Funkcjonalny obejmuje obszar powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, w skład którego wchodzi:

- gmina miejska Kędzierzyn-Koźle;
- gmina wiejska Bierawa;
- gmina wiejska Cisek;
- gmina wiejska Pawłowiczki;
- gmina wiejska Polska Cerekiew;
- gmina wiejska Reńska Wieś.

oraz część powiatu strzeleckiego, na terenie którego leżą badane JST:

- gmina wiejska Jemielnica;
- gmina miejsko-wiejska Leśnica;
- gmina miejsko-wiejska Strzelce Opolskie;
- gmina miejsko-wiejska Ujazd;
- gmina miejsko-wiejska Zawadzkie.

Kędzierzyńsko-Kozielski Subregionalny Obszar Funkcjonalny położony pomiędzy aglomeracjami opolską i śląską, w pasie III transeuropejskiego korytarza transportowego TENT, posiada 2 centra wzrostu, oparte na dwóch największych ośrodkach miejskich, tj. Kędzierzynie-Koźlu oraz Strzelcach Opolskich.

W aspekcie potencjału gospodarczego zdecydowanym centrum obszaru funkcjonalnego jest Kędzierzyn-Koźle. Potencjał gospodarczy miasta jest zdecydowanie jednym z najważniejszych elementów rozwoju całego obszaru funkcjonalnego zarówno obecnie, jak też w perspektywie strategicznej. Miasto jest bowiem miejscem koncentracji wysoko wyspecjalizowanego przemysłu, w szczególności przemysłu chemicznego oraz maszynowego, a także posiada dogodne powiązania komunikacyjne (drogowe, kolejowe, rzeczne). Umożliwia to w perspektywie strategicznej dalszy rozwój potencjału gospodarczego całego obszaru funkcjonalnego, w szczególności w oparciu o inwestycje zaawansowane technologicznie.

Dwa największe ośrodki miejskie: Kędzierzyn-Koźle oraz Strzelce Opolskie powinny dążyć do uzyskania efektu synergii w procesach rozwojowych realizowanych indywidualnie. W związku z tym powinny postrzegać się jako partnerzy, a nie konkurenci, gdyż ich sytuacja strategiczna, wynikająca z położenia w przestrzeni kraju, jest bardzo podobna.

Efekt synergii rozwoju opartego na współdziałaniu Kędzierzyna-Koźla i Strzelce Opolskich pozwoli wykorzystać także potencjał innych gmin obszaru funkcjonalnego. Zadaniem ośrodka subregionalnego jakim jest Kędzierzyn-Koźle jest nie tylko kumulowanie czynników wzrostu, ale także ich rozprzestrzenianie, w celu umożliwienia równomiernego rozwoju przestrzeni kraju.

Głównym problem Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego jest **migracja ludności poza obszar funkcjonalny.**

Wyzwaniem dla Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego będzie dalsze **wzwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej, m.in. poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych** i tworzenie miejsc pracy, przede wszystkim w oparciu o potencjał ośrodków miejskich Kędzierzyna-Koźla, Strzelce Opolskich, Zawadzkiego i gminy Ujazd, które posiadają najkorzystniejsze warunki do lokalizacji inwestycji.

Bariery komunikacyjne to słabe skomunikowanie pomiędzy dwoma największymi ośrodkami wzrostu, tj. Kędzierzyna-Koźle i Strzelcami Opolskimi, brak północnej obwodnicy Kędzierzyna-Koźla oraz zły stan dróg powiatowych.

Możliwym kierunkiem rozwoju Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego jest **turystyka**. Potencjał turystyczny Kędzierzyna-Koźla i gminy Bierawa także związany jest z siecią rzeczną. Miasto Kędzierzyna-Koźle skupia także główny zasób miejsc noclegowych i możliwości turystyki biznesowej. Wymagane będą w tym zakresie projekty angażujące inne podmioty, takie jak Lasy Państwowe, Parki Krajobrazowe, muzea, RZGW, kościoły, NGO, a nawet jednostki spoza subregionu w celu spełniania założeń zintegrowanych inwestycji terytorialnych o największym wpływie na rozwój obszaru funkcjonalnego.

Tabela 92. Spójność głównych wyzwań rozwojowych Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego oraz Strategii Rozwoju Kędzierzyna-Koźle

L.P.	Kędzierzyńsko-Kozielski Subregionalny Obszar Funkcjonalny	Kędzierzyna-Koźle
1.	Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej, m. innymi poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych i tworzenie miejsc pracy, przede wszystkim w oparciu o potencjał ośrodków miejskich Kędzierzyna-Koźla, Strzelec Opolskich, Zawadzkiego i gminy Ujazd, które posiadają najkorzystniejsze warunki do lokalizacji inwestycji.	1.1. Podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych. 1.2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. 1.3. Współpraca nauki z przemysłem dla podniesienia poziomu konkurencyjności gospodarki. 1.5 Wsparcie tworzenia nowych funkcji gospodarczych (w tym wsparcie rozwoju przedsiębiorczości opartej na specjalizacji terytorialnej). 2.3. Modernizacja i rozwój infrastruktury transportu wodnego na Odrze. 5.1. Współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego.
2.	Likwidacja barier komunikacyjnych , w tym pomiędzy 2 największymi ośrodkami wzrostu, tj. Kędzierzyna-Koźle i Strzelcami Opolskimi oraz budowa północnej obwodnicy Kędzierzyna-Koźla oraz poprawa stanu dróg powiatowych.	2.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i transportowej. 2.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury kolejowej. 5.1. Współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego.
3.	Rozwój w oparciu o potencjał turystyczny. Miasto Kędzierzyna-Koźle skupia główny potencjał miejsc noclegowych i potencjał turystyki biznesowej. Wymagane będą w tym zakresie projekty angażujące inne podmioty, takie jak Lasy Państwowe, Parki Krajobrazowe, Muzea, RZGW, kościoły, NGO a nawet jednostki spoza subregionu w celu spełniania założeń zintegrowanych inwestycji terytorialnych o największym wpływie na rozwój obszaru funkcjonalnego. Potencjał turystyczny Kędzierzyna-Koźla i gminy Bierawa związany jest z siecią rzeczną.	1.4. Podniesienie atrakcyjności turystycznej, jako nowego kierunku rozwoju gospodarczego. 4.2. Rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej, edukacyjnej i społecznej. 5.1. Współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego.

Źródło: opracowanie własne

9. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z ZAŁOŻENIAMI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2007 – 2015, bazując na wynikach analizy wskaźnikowej, określił zasięg rewitalizowanego obszaru w granicach osiedla Stare Miasto. Uzasadnieniem takiego wyboru była najwyższa wartość sumarycznego wskaźnika degradacji. Korzystając z możliwości automatycznego włączenia jako obszaru do rewitalizacji terenów przemysłowych i powojсковych, jako kolejne obszary do rewitalizacji wyznaczono: Koźle Port – obszar przemysłowy oraz teren byłych koszar wojskowych w rejonie ul. Synów Pułku. W oparciu o analizę wartości referencyjnych wyznaczono obszary dla inwestycji w dziedzinie mieszkalnictwa. Należą do nich osiedle Stare Miasto w obrębie ulic: Anny, Konopnickiej, Kraszewskiego, Piramowicza, Pamięci Sybiraków, Rynek, Sienkiewicza, Żłotnicza oraz Koźle Port.

Tabela 93. Spójność Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz Strategii Rozwoju Kędzierzyna-Koźła

L. P	Lokalny Program Rewitalizacji	Strategia Rozwoju
1.	Stare Miasto	
	1. Przeciwdziałanie marginalizacji wyodrębnionego obszaru wsparcia. 2. Poprawa warunków życia mieszkańców obszaru wsparcia. 3. Podniesienie estetyki obszaru wsparcia z zagospodarowaniem na cele publiczne elementów aktualnie zdegradowanych.	1.1. Podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych. 1.2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. 1.3. Współpraca nauki z przemysłem dla podniesienia poziomu konkurencyjności gospodarki. 1.4. Podniesienie atrakcyjności turystycznej, jako nowego kierunku rozwoju gospodarczego. 2.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i transportowej. 3.1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego. 4.1. Wsparcie rozwoju budownictwa. 4.2. Rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej, edukacyjnej i społecznej. 5.1. Współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego. 5.2. Współpraca celowa.
2.	Obszar przemysłowy Port Koźle	
	1. Nadanie nowych funkcji aktualnie zdegradowanym terenom przemysłowym. 2. Poprawa jakości życia mieszkańców. 3. Podniesienie estetyki obszaru wsparcia.	1.1. Podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych. 1.2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. 1.3. Współpraca nauki z przemysłem dla podniesienia poziomu konkurencyjności gospodarki. 1.4. Podniesienie atrakcyjności turystycznej, jako nowego kierunku rozwoju gospodarczego. 1.5. Wsparcie tworzenia nowych funkcji gospodarczych (w tym wsparcie rozwoju

		<p>przedsiębiorczości opartej na specjalizacji terytorialnej).</p> <p>2.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i transportowej.</p> <p>2.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury kolejowej.</p> <p>2.3. Modernizacja i rozwój infrastruktury transportu wodnego na Odrze.</p> <p>4.1. Wsparcie rozwoju budownictwa.</p> <p>4.2. Rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej, edukacyjnej i społecznej.</p> <p>5.1. Współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego.</p> <p>5.2. Współpraca celowa.</p>
3.	Obszar powojсковy - teren byłych koszar wojskowych w rejonie ul. Synów Pułku	
	1. Nadanie nowych funkcji społecznych budynkom pokoszarowym.	<p>3.1. Wsparcie rozwoju budownictwa.</p> <p>3.2. Rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej i edukacyjnej.</p>

Źródło: opracowanie własne

10. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNO – STRATEGICZNYMI

Spójność na poziomie celów opracowanego dokumentu Strategii rozwoju z najważniejszymi dokumentami planistyczno-strategicznymi: Strategią Rozwoju Kraju 2020, Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 i Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego 2020, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 94. Spójność Strategii z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi

Strategia Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Kraju 2020	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku (SRWO)/ Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020 (RPO)
Cel strategiczny			
1. Konkurencyjna i dynamicznie rozwijająca się gospodarka			
1.1. Podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego. III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych.	2.2.2. Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych. 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego. 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast.	SRWO 9.1. Wspieranie potencjału gospodarczego i społecznego miast 9.2. Poprawa ładu przestrzennego i rewitalizacja na obszarach miejskich RPO CT3 Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury CT6 Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów.
1.2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości 1.3. Współpraca nauki	II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko	2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie	SRWO 1.1. Poprawa jakości kształcenia oraz dostosowanie

<p>z przemysłem dla podniesienia poziomu konkurencyjności gospodarki</p>	<p>zaawansowanych technologicznie. II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych. II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej. II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego. II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej. III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>	<p>rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.2. Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych.</p>	<p>oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. 1.2. Wspieranie kształcenia ustawicznego. 1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia. 3.1. Rozwój potencjału badawczo-rozwojowego na rzecz regionalnej gospodarki. 3.2. Wzmocnienie powiązań pomiędzy gospodarką, nauką oraz regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu. 3.3. Wspieranie powiązań kooperacyjnych w gospodarce. 3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji. 4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła. 4.2. Rozwój sektora usług rynkowych. 4.3. Wspieranie współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw.</p> <p>RPO CT1 Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji. CT2 Zwiększenie dostępności, stopnia</p>
--	---	--	---

			wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych CT3 Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury. CT8 Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników. CT10 Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie.
1.4. Podniesienie atrakcyjności turystycznej, jako nowego kierunku rozwoju gospodarczego	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego. III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich.	Ad 2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast.	SRWO 2.2. Wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej. 5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury. RPO CT6 Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów.
1.5. Wsparcie tworzenia nowych funkcji gospodarczych (w tym wsparcie rozwoju przedsiębiorczości opartej na specjalizacji terytorialnej)	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego. III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia	Ad 2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału	SRWO 1.5. Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych. 4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła. 4.2. Rozwój sektora

	potencjału obszarów wiejskich.	dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast.	usług rynkowych. RPO CT1 Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji. CT2 Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych. CT3 Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury. CT4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach. CT6 Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów.
--	--------------------------------	--	---

Cel strategiczny

2. Ważny węzeł komunikacyjny na europejskich szlakach transportowych

2.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i transportowej	II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych. II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich.	2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów 2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich. 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast. 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków	SRWO 6.1. Rozwój powiązań transportowych. 6.2. Poprawa dostępności do aglomeracji opolskiej. 6.3. Integracja systemu transportu zbiorowego. 6.4. Poprawa bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych.
--	--	--	--

		subregionalnych oraz obszarów wiejskich. 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.	RPO CT7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych.
2.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury kolejowej	II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych. III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej. II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej.	1.2. Intensyfikacja powiązań funkcjonalnych pomiędzy głównymi węzłami sieci osadniczej w układzie krajowym i międzynarodowym. 2.1.2. Wzmocnienie powiązań transportowych Polski Wschodniej, Pomorza Środkowego i Polski Zachodniej z Polską Centralną i siecią głównych miast w kraju. 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast. 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich.	SRWO 6.1. Rozwój powiązań transportowych. 6.2. Poprawa dostępności do aglomeracji opolskiej. 6.3. Integracja systemu transportu zbiorowego. RPO CT7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych.
2.3. Modernizacja i rozwój infrastruktury transportu wodnego na Odrze	II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych.	2.1.2. Wzmocnienie powiązań transportowych Polski Wschodniej, Pomorza Środkowego i Polski Zachodniej z Polską Centralną i siecią głównych miast w kraju. 2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się	SRWO 5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury. 6.1. Rozwój powiązań transportowych. RPO CT5 Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania

		<p>procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej.</p> <p>2.3.3. Wzmacnianie procesów integracji obszarów przygranicznych.</p> <p>3.2.3. Utworzenie zintegrowanego multimodalnego systemu transportowego.</p> <p>5.2.2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.</p>	<p>ryzyku i zarządzania ryzykiem.</p> <p>CT6 Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów.</p> <p>CT7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych.</p>
<p>Cel strategiczny</p> <p>3. Przedsiębiorczy i zintegrowani mieszkańcy</p>			
<p>3.1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego</p>	<p>I.3.2. Rozwój kapitału społecznego.</p> <p>III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>		<p>SRWO</p> <p>1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu.</p> <p>2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>2.2. Wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej.</p> <p>RPO</p> <p>CT8 Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników.</p> <p>CT9 Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.</p> <p>CT10 Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie.</p>

Cel strategiczny 4. Atrakcyjne miejsca zamieszkania			
4.1. Wsparcie rozwoju budownictwa	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego.	2.1.4. Wspomaganie procesów koncentracji urbanizacji w miastach średnich i wybranych małych. 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast. 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.	SRWO 9.1. Wspieranie potencjału gospodarczego i społecznego miast. 9.2. Poprawa ładu przestrzennego i rewitalizacja na obszarach miejskich. RPO CT6 Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów.
4.2. Rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej, edukacyjnej i społecznej	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego. III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych	2.2.2. Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych. 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast. 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.	SRWO 5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury. RPO CT6 Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów.
4.3. Wsparcie zdrowego trybu życia	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego. II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego.	4.5. Wdrożenie działań mających na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów. 5.2. Zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi.	SRWO 5.1 Poprawa jakości i dostępności do usług zdrowotnych, opiekuńczych i edukacyjnych. 7.1. Poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej. 7.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności. 7.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów

			<p>naturalnych. 7.5. Przeciwdziałanie i usuwanie skutków zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych.</p> <p>RPO CT4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach. CT5 Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem. CT6 Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów. CT8 Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników. CT10 Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie.</p>
4.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej	III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych.		<p>SRWO 7.1. Poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej. 7.2. Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki</p> <p>RPO CT4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.</p>

Cel strategiczny			
5. Miasto współpracujące i otwarte na zewnątrz			
<p>5.1. Współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego</p>	<p>III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich.</p>	<p>2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów Ad 2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich. 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.</p>	<p>SRWO 2.3. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji. 3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji. 9.1. Wspieranie potencjału gospodarczego i społecznego miast.</p> <p>RPO CT3 Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury. CT6 Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów. CT7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych. CT8 Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników.</p>
<p>5.2. Współpraca celowa</p>	<p>III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków</p>	<p>2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej.</p>	<p>SRWO 9.1. Wspieranie potencjału</p>

	<p>regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich.</p>		<p>gospodarczego i społecznego miast.</p> <p>CT3 Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury.</p> <p>CT6 Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów.</p> <p>CT7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych.</p>
--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

11. PRZEWIDYWANY WPŁYW REALIZACJI STRATEGII NA ŚRODOWISKO

Projektowany dokument poddano procedurze zapytania o konieczność i zakres opracowywania Prognozy oddziaływania na środowisko.

Mając na uwadze zasadę przezorności, działając na podstawie Art. 47 Ustawy OOŚ złożono wniosek do RDOŚ i do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (PWIS z prośbą o stwierdzenie, czy istnieje konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu, odpowiadając na pismo z dnia 28.05.2014r., w sprawie uzgodnienia na podstawie art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu pn. Strategia Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020, poniżej informuje, co następuje.

Analiza przedłożonego projektu oraz uzasadnienia zawierające informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49 ww. ustawy wykazała, że projektowany dokument zawiera jedynie ogólne ustalenia dotyczące realizacji inwestycji, które mają służyć rozwojowi społeczno-gospodarczemu miasta. W związku z brakiem jakichkolwiek szczegółowych ustaleń, nie można jednoznacznie stwierdzić, że projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Jedynym zidentyfikowanym przedsięwzięciem jest obwodnica Kędzierzyna-Koźła, jednak zadanie to zostało ujęte w innych dokumentach, dla których została przeprowadzona ocena strategiczna, w tym w planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego, a przepis zawarty w art. 4 ust. 3 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (SEA)*, umożliwia niepodejmowanie SOOŚ w przypadku, kiedy miałyby dojść do powielania oceny oddziaływania na środowisko.

Biorąc pod uwagę powyższe uznano, że projektowany dokument nie wyznacza ram dla konkretnych przedsięwzięć, które już na tym etapie można zaliczyć do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a jego realizacja nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Podsumowując, stwierdzono **brak przesłanek** do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020.

Jednocześnie zwracam uwagę, że w granicach miasta Kędzierzyn-Koźle występują formy ochrony przyrody (użytki ekologiczne, pomniki przyrody, stanowiska gatunków chronionych), w stosunku do których obowiązują przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.)⁸⁷

Podobnego zdania o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oddziaływania na środowisko dla dokumentu Strategii był także Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny

Na podstawie powyższych decyzji odstąpiono od opracowania dokumentu Prognozy.

⁸⁷ Za: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu, WOOŚ.411.1.21.2014.KM, Opole 02.07.2014 r.

ZAŁĄCZNIK NR 1

WAGA W ANALIZIE SWOT WG OPINII LIDERÓW SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

MOCNE STRONY - SFERA SPOŁECZNA		
Lp.	Ocena (1-10)	Obszar/działanie
1	6,87	Wzrost liczby dzieci uczęszczających do żłobków. W Kędzierzynie-Koźlu liczba dzieci uczęszczających do żłobków na przestrzeni lat 2007-2012 zwiększyła się o 60%. W 2012 roku do przedszkoli w gminie uczęszczało 79, 7% dzieci w wieku 3-5 lat oraz 81,5% dzieci w wieku 3-6 lat.
2	6,80	Działalność Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie-Koźlu. Szeroki zakres działalności Szpitala Zespólnego przy ul. Roosvelta 2 w Koźlu, który obejmuje oddziały: anestezjologii i intensywnej terapii, chirurgii, chorób wewnętrznych, laryngologiczny, okulistyczny, neonatologiczny, patologii noworodka, położniczo-ginekologiczny, urologiczny, urazowo-ortopedyczny oraz oddział ratunkowy (OIOM).
3	6,36	Znaczny wzrost liczby uczniów szkół policealnych dla dorosłych (o 165%).
4	6,34	Dobrze rozwinięta sieć placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.
5	6,27	Specjalny program wsparcia dla rodzin wielodzietnych. W 2013 roku został wprowadzony na terenie miasta Program „Dla Rodziny Trzy Plus” skierowany do rodzin wielodzietnych zameldowanych na pobyt stały.
6	6,13	Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu, jak też działalność innych podmiotów oferujących usługi z zakresu pomocy społecznej.
SŁABE STRONY - SFERA SPOŁECZNA		
1	9,20	Ubytek ludności w wieku 10-24 lata oraz przyrost ludności w najstarszych kategoriach wiekowych - od 75 lat wzwyż. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się w gminie w latach 2007-2012 aż o 13%. Zmniejszenie liczebność ludności w wieku produkcyjnym o 4,5%.
2	8,60	Znaczny spadek liczby ludności. Od 2007 roku liczba ludności zmniejszyła się o 1.526 osób, tj. o 2%.
3	8,47	Niekorzystna struktura demograficzna , tj. najniższy odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (15,9%) oraz najwyższy odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym (20,3%) w porównaniu do danych w obszarze funkcjonalnym (powiaty kędzierzyński i strzelecki).
4	8,40	Niski przyrost naturalny. W 2012 roku przyrost naturalny wyniósł -0,2.
5	7,67	Wysoki odsetek osób (11,3%) deklarujących migrację, w tym zagraniczną (3,1%) w badaniach przeprowadzonych w 2013 roku (głównym powodem planów migracyjnych jest potrzeba znalezienia pracy i chęć rozwoju edukacyjnego).
6	7,40	Niekorzystne saldo migracji zagranicznych, które w latach 2007-2012 kształtowało się na poziomie ujemnym.
7	7,33	Spadek liczby dzieci na przestrzeni lat 2007 – 2012 uczęszczających do szkół podstawowych o 16,5%, do szkół gimnazjalnych niemal o jedną piątą (19,7%), szkół zawodowych o 20,3%, szkół licealnych o 23,7%, techników o 7,3%, szkół policealnych dla młodzieży o 57%.
8	6,33	Spora liczba osób zmuszonych do skorzystania z pomocy społecznej MOPS. Głównymi przyczynami są ubóstwo (1.264 środowisk w 2012 roku) oraz bezrobocie (1.189 środowisk w 2012 roku).

*	*	Brak realnej współpracy z organizacjami pozarządowymi poza przekazywaniem środków finansowych na zlecane zadania (korzystanie z potencjału aktywizującego mieszkańców).
*	*	Brak wykorzystania potencjału Rad Osiedlowych przy aktywizowaniu mieszkańców osiedli.
*	*	Brak dialogu z mieszkańcami np. w ramach konsultacji społecznych przy planowaniu i sensowności inwestycji. Brak integracji mieszkańców z miastem.
SZANSE - SFERA SPOŁECZNA		
1	6,67	Potraktowanie problemów depopulacji występujących w woj. opolskim, jako jednego z kluczowych dla rozwoju kraju, co ma swoje odzwierciedlenie w strategii województwa i RPO dla Województwa Opolskiego (OSI Depopulacja).
2	5,73	Ukształtowana historycznie wielokulturowość województwa opolskiego, która wyznacza regionalną tożsamość (dziś w województwie opolskim zgodnie zamieszkują Polacy, Ślązacy, Niemcy i ludność napływowa o zróżnicowanym rodowodzie regionalnym, w tym przesiedleńcy z kresów wschodnich II Rzeczypospolitej).
ZAGROŻENIA - SFERA SPOŁECZNA		
1	8,21	Niski przyrost naturalny w regionie , tj. w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (-1,9), powiecie strzeleckim (-1,8) oraz województwie opolskim (-1,9) (dane dla 2012 roku).
2	8,13	Niekorzystne saldo migracji zagranicznych w subregionie oraz województwie.
3	7,80	Spadek ludności w całym subregionie oraz województwie opolskim, niekorzystne prognozy demograficzne dla całego regionu
MOCNE STRONY - SFERA GOSPODARCZA		
Lp.	Ocena (1-10)	Obszar/działanie
1	7,80	Posiadanie przez miasto rozległych terenów inwestycyjnych.
2	7,61	Zrealizowanie w latach 2007-2013 wielu projektów z wykorzystaniem środków zewnętrznych.
3	7,33	Silne tradycje przemysłowe miasta. Dominujące branże: chemiczna, maszynowa oraz fotograficzna.
4	7,21	Korzystna struktura wielkości przedsiębiorstw. W 2012 roku na 10 tys. mieszkańców Kędzierzyna-Koźła w wieku produkcyjnym przypadało 1638,9 podmiotów gospodarczych o wielkości 0-9 zatrudnionych, 52,9 podmiotów wielkości 10-49 zatrudnionych, 16 podmiotów zatrudniających 50-249 osób oraz 2 podmioty, w których zatrudnienie przekracza 250 pracowników.
5	6,87	Działalność przedsiębiorstw zarówno z udziałem kapitału krajowego, jak też zagranicznego.
6	6,73	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat 2009-2012 w większości sekcji PKD 2007.
7	6,60	Zwiększenie zarówno dochodów jak i wydatków gminy. Dochody miasta w 2012 roku wyniosły prawie 215 mln zł, zaś wydatki z budżetu osiągnęły poziom 207,7 mln zł.
9	6,33	Duży potencjał przedsiębiorczości.
10	6,21	Wysoki poziom indywidualnej przedsiębiorczości. W 2012 roku w Kędzierzynie-Koźlu działalność gospodarczą prowadziło 11,5 osób fizycznych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym.
11	6,20	Działalność od 2003 roku Kędzierzyńsko-Kozielskiego Parku Przemysłowego, który zajmuje się zachęcaniem inwestorów do prowadzenia działalności na terenie miasta.
		Aktywność gospodarcza tworzonego Kędzierzyńsko-Kozielskiego Inkubatora Przedsiębiorczości

SŁABE STRONY - SFERA GOSPODARCZA		
1	8,00	Słabość szkolnictwa praktycznego w regionie wyrażająca się niewystarczającym przygotowaniem do zawodu.
2	7,40	Spadek liczby osób pracujących. W porównaniu do 2007 roku, liczba pracujących zmniejszyła się o 3,7%. Wzrost liczby osób bezrobotnych o 18%.
3	7,27	Znaczne obciążenie budżetu gminy wydatkami związanymi z pomocą społeczną (14,7%).
4	7,27	Wysokie obciążenia budżetu gminy związane z oświatą i wychowaniem. W 2012 roku stanowiły one 34,7% ogółu wydatków, przy czym utrzymują się na podobnym poziomie od 2008 roku (33,3%).
5	6,95	Spora liczba zawodów nadwyżkowych oraz deficytowych wg danych Powiatowego Urzędu Pracy.
6	6,20	Słaba dynamika rozwoju gospodarczego wyrażająca się słabą dynamiką wzrostu liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności.
*	*	Pozbywanie się pomieszczeń pod wynajem w Koźlu (wokół Rynku) oraz w Śródmieściu.
*	*	Brak siedziby instytucji finansowych wspierających rozwój gospodarczy (fundusze inwestycyjne, pożyczkowe, banki).
*	*	Posiadane tereny inwestycyjne wymagają rewitalizacji (Port, Podzamcze) lub pełnego uzbrojenia (Pole Południowe).
*	*	Ośrodki decyzyjne głównych podmiotów gospodarczych zlokalizowane poza Kędzierzynom-Koźle.
*	*	Wysokie czynsze powierzchni handlowych.
*	*	Brak rozwiązań prawnych umożliwiających sterowanie cenami rynkowymi wynajmu pomieszczeń, nakładania podatków w zależności od przedmiotu działalności gospodarczej i kreowanie tym samym lokowaniem inwestycji, usług i produkcji w zdegradowanych częściach miasta.
*	*	Brak programów związanych z kierunkami rozwoju gospodarczego. Brak inicjatywy ze strony przedsiębiorców dot. kreowania rozwoju miasta. Duża ilość małych przedsiębiorstw, gł. jednoosobowych, ale o słabej kondycji fin.
SZANSE - SFERA GOSPODARCZA		
1	7,43	Nowa perspektywa budżetowa UE na lata 2014 – 2020.
2	7,33	Nowe podejście do polityki regionalnej w okresie 2014 - 2020 oznacza, że działania realizowane w jej ramach powinny opierać się na m.in. na wzmacnianiu konkurencyjności regionów i odejściu od rozproszonej interwencji na rzecz skoncentrowanych inwestycji.
3	6,53	Zwiększenie wydajności pracy w wyniku pozytywnych zmian i inwestycji w kapitał ludzki w Polsce.
4	6,50	Wzrost gospodarczy w kraju.
5	6,21	Wysoka atrakcyjność inwestycyjna kraju.
		Wsparcie dla instytucji otoczenia biznesu w nowej perspektywie finansowej.
ZAGROŻENIA - SFERA GOSPODARCZA		
Lp.	(1-10)	Obszar/działanie
1	7,40	Zjawisko zmniejszającej się liczby pracujących na przestrzeni lat 2007-2012 w całym powiecie.
2	7,14	Koncentracja PKB i wzrostu tylko w pewnych obszarach kraju, tj. w największych ośrodkach i aglomeracjach.

3	7,07	Wysoka stopa bezrobocia w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim , która wynosiła w 2012 roku 14,5%. Była to wartość wyższa niż w skali kraju (13,4%) czy województwa opolskiego (14,4%).
4	7,07	Realny wzrost poziomu obciążeń podatkowych
5	7,07	Niska innowacyjność w województwie opolskim . Autorzy badań nad innowacyjnością w województwie opolskim przyjęli tezę, że „słaba innowacyjność regionu jest pochodną problemów występujących w trójce biznes - nauka - instytucje otoczenia biznesu (SRWO).
6	6,87	Brak samodzielnej strefy ekonomicznej w województwie opolskim.
*	*	Strukturalna słabość finansowa (oraz polityczna) regionu połączona z brakiem własnych instytucji finansowych (banki, fundusze inwestycyjne, venture capital, itp.) oraz wyspecjalizowanej w zakresie instrumentów finansowych kadry.
*	*	Wzrost usług kosztem produkcji przemysłowej.
*	*	Trwała tendencja procesów konsolidacyjnych w gospodarce powodują marginalizację mniejszych ośrodków i regionów. Decyzje zapadają poza Opolszczyznę.

MOCNE STRONY - SFERA PRZESTRZENNA

Lp.	Ocena (1-10)	Obszar/działanie
1	7,73	Położenie w miejscu ujścia Kanału Gliwickiego do Odry . Port rzeczny w Koźlu jest elementem Odrzańskiej Drogi Wodnej, tj. śródlądowego szlaku żeglugowego na Odrze, będącego częścią III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego.
2	7,43	Położenie na szlaku odrzańskim , dzięki czemu miasto staje się także miejscem aktywnej turystyki wodnej.
3	7,27	Ważny węzeł komunikacyjny o znaczeniu regionalnym . Przez teren miasta przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie mające znaczenie dla zewnętrznych i wewnętrznych powiązań komunikacyjnych w regionie.
4	7,21	Ważny węzeł komunikacji kolejowej , którego infrastrukturę tworzą stacje kolejowe do obsługi ruchu pasażerskiego i towarowego: Kędzierzyn-Koźle, Kędzierzyn-Koźle Azoty, Kędzierzyn-Koźle Przystanek i Kędzierzyn-Koźle Zachodnie oraz Sławięcice.
5	6,60	Południowa obwodnica miasta .
6	6,42	Dobrze rozwinięty system oczyszczania ścieków. W 2012 roku objętych nim było 94,6% ludności miasta.
7	6,41	Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, którą objęci są niemal wszyscy mieszkańcy Kędzierzyna-Koźla (99%).
8	6,33	Infrastruktura portu rzeczno w Koźlu, który dysponuje 3 basenami portowymi o powierzchni 11,30 ha, placami składowymi o powierzchni 48.130 m ² , byłymi obiektami magazynowymi i biurowymi (1500 m ²), a także torami kolejowymi, nadbrzeżami i innymi obiektami charakterystycznymi na portu rzeczno.
9	6,27	Działalność MZEC Sp. z o.o. w Kędzierzynie-Koźlu. MZEC Sp. z o.o. od lat prowadzi politykę inwestycyjną. Działania modernizacyjne obejmują wymianę wyeksploatowanej sieci na sieć preizolowaną zapewniającą przede wszystkim zmniejszenie strat na przesyle oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Rozbudowa i budowa sieci ciepłowniczej na terenie miasta umożliwi podłączenie kolejnych obiektów do sieci oraz likwidację indywidualnych palenisk węglowych.
10	6,13	Usługi publicznego transportu zbiorowego na terenie Kędzierzyna-Koźla świadczone przez Miejski Zakład Komunikacyjny w Kędzierzynie-Koźlu Sp. z o.o., prowadzący 12 linii autobusowych.
11	6,07	Wzrost liczby turystów zagranicznych.

SŁABE STRONY - SFERA PRZESTRZENNA		
1	7,76	REWITALIZACJA
2	7,47	Brak północnej obwodnicy Kędzierzyna-Koźla.
3	7,07	Duża rozległość terytorialną miasta i znaczne odległości między poszczególnymi osiedlami.
4	6,27	Mała liczba połączeń komunikacyjnych z najbliższymi większymi ośrodkami, w tym z Opolem (2 połączenia autobusowe), Krapkowicami, Prudnikiem (5 połączeń), Głubczycami (4 połączenia), Strzelcami Opolskimi (2 połączenia), Nysą (1 połączenie), a także Raciborzem w województwie śląskim (3 połączenia).
5	6,21	Brak jednolitego sposobu zagospodarowania poszczególnych osiedli.
6	6,00	Występowanie terenów niezagospodarowanych pomiędzy zabudową poszczególnych osiedli oraz brak wystarczającej liczby terenów sportowo-rekreacyjnych.
SZANSE - SFERA PRZESTRZENNA		
Lp.	Ocena (1-10)	Obszar/działanie
2	7,50	Ministerialne plany transportowe kwalifikujące tutejsze szlaki komunikacyjne jako element Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T), łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę, a obejmującego autostradę A4, linię kolejową E-30 i Odrzańską Drogę Wodną.
3	7,43	Przyciągnięcie inwestycji na teren inwestycyjny na obszarze portu rzecznoego.
4	7,43	Budowanie powiązań funkcjonalnych z ośrodkiem wojewódzkim, np. poprzez wzmocnienie potencjału sektora badawczo-rozwojowego, instytucji otoczenia biznesu, edukacji, kultury.
5	7,36	Rozwój żeglugi śródlądowej w Kędzierzynie-Koźlu.
6	7,36	Wzmacnianie funkcji ośrodka subregionalnego poprzez kumulowanie procesów rozwojowych w mieście oraz ich rozprzestrzenienie na otaczające obszary.
ZAGROŻENIA - SFERA PRZESTRZENNA		
1	7,65	Brak lub słaba współpraca z gminami tworzącymi powiązania funkcjonalne, w szczególności w obszarze subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego, co skutkować będzie zmniejszeniem konkurencyjności tego obszaru w wielu aspektach, w tym także zmniejszeniem wsparcia UE.
2	7,50	Położenie miasta pomiędzy obszarami wzrostu (aglomeracja wrocławska, opolska oraz śląska), które powoduje, że jest ono szczególnie narażone na konkurencję o czynniki wzrostu.
3	7,07	Ograniczone wsparcie finansowe ze środków UE.
4	5,79	Zagrożenie powodziowe związane z położeniem w dolinie Odry.

*) odpowiedzi bez punktacji są odpowiedziami jednostkowymi zgłaszanymi w czasie warsztatów strategicznych przez ich uczestników

ZAŁĄCZNIK NR 2

LISTA OSÓB ZAANGAŻOWANYCH W OPRACOWANIE DOKUMENTU STRATEGII

Zespół redakcyjny serdecznie dziękuje niżej wymienionym osobom, które włączyły się w prace nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020

Andrzej Kopacki
Anna Małkowska
Robert Drozdowski
Bogdan Tomaszek
Telesfor Jankowski
Agnieszka Stasiak
Jan Schoengart
Marta Damboń
Adriana Muszyńska
Edyta Krubasik
Ewa Pisarzewska
Maja Mrożek –Dobber
Gabriela Tomik
Piotr Jahn
Iwona Szweda
Grzegorz Irla
Janusz Foltys
Kinga Frąckowiak
Mateusz Rudol
Kazimierz Pietrzyk
Paweł Nycz
Wojciech Zaremba
Kamil Nowak
Małgorzata Wojkowska
Agnieszka Kapica
Ryszard Grzybek
Kinga Łażniowska
Jacek Żarowski
Joanna Koziarska – Kiziak
Joanna Makowiecka
Wiesław Skwarko
Beata Pierzchlewicz
Dariusz Kantor
Sebastian Gałosz
Beata Sęk

Podziękowania składamy również osobom, instytucjom, firmom, które uczestniczyły w procesie konsultowania dokumentu w okresie od czerwca do sierpnia 2014 r.

Bibliografia

Dokumenty:

1. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, Opole 2010.
3. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r., Opole 2012.
4. Uchwała nr XX/272/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 sierpnia 2012 roku w sprawie wykonania „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego”.
5. Strategia Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2009-2015.
6. Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Kędzierzyn-Koźle, Kędzierzyn-Koźle 2006.
7. Sprawozdanie za 2012 rok z realizacji zadań objętych Programem Ochrony Zdrowia na rok 2012 (Gmina Kędzierzyn-Koźle).
8. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na 2013 rok. Załącznik do uchwały Nr XXIX/370/12 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 29 listopada 2012 r.
9. Informator. Placówki świadczące pomoc rodzinom dotkniętym problemem uzależnień i przemocy domowej sfinansowany ze środków Gminy Kędzierzyn-Koźle w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na 2012 rok.
10. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle, Kędzierzyn-Koźle 2013.
11. Uchwała Nr XXXVII/448/13 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 29 maja 2013 roku w sprawie wprowadzenia na terenie Miasta Kędzierzyn-Koźle programu „Dla Rodziny Trzy Plus”.
12. Oferta edukacji kulturalnej Miejskiego Ośrodka Kultury w Kędzierzynie-Koźlu 2013/2014.
13. Program współpracy gminy Kędzierzyn-Koźle z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2013, na rok 2012 oraz na rok 2011.
14. Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych za 2012. Część diagnostyczna. Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie-Koźlu.
15. Założenia do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Kędzierzyn-Koźle. Aktualizacja, 2012.
16. Aktualizacja założeń do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Kędzierzyn-Koźle, 2012.
17. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2007-2015.
18. Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2013-2022. Projekt. Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle, Wydział Działalności Gospodarczej, Kędzierzyn-Koźle 2012-2013 r.
19. Załącznik nr 6 do Projektu Uchwały Rady Ministrów zmieniającej uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015”.
20. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle. Część II – kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta, Kędzierzyn-Koźle 2010.
21. Wykaz ulic zaliczonych do kategorii dróg publicznych gminnych zlokalizowanych na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle (2011).
22. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Kędzierzyn-Koźle na lata 2009-2013.
23. Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Opolskiego, 2014
24. Marketing terytorialny: miasto i region na rynku, Andrzej Szromnik, 2007
25. Założeniach Krajowej Polityki Miejskiej do roku 2020, 2012
26. Program rozwoju infrastruktury transportu wodnego śródlądowego w Polsce, 2011.
27. „Program dla Odry-2006- aktualizacja”, wrzesień 2011

Strony internetowe:

www.kedzierzynkozle.pl
www.e-kedzierzynkozle.pl
www.powiat.kedzierzyn-kozle.pl
www.psm-kozle.pl

www.kuratorium.opole.pl
www.spzoz.bipst.pl
www.klinikiserca.pl
www.promyczek-dom.pl
www.mops-kkozle.pl
www.pup-kkozle.pl
www.pzdkkozle.biuletyn.info.pl
www.tzk.alfsoft.net
www.mok.com.pl
www.mbpkk.pl
www.mosirkk.pl
www.bazy.ngo.pl
www.kkpp.pl
www.mzoiwkk.pl
www.mzec-kk.pl
www.mzkkk.pl
www.mzkkk.kiedypriyjedzie.pl
www.czystyregion.pl
www.ukom.pl/bip
www.bip.mzbn.kedzierzynkozle.pl
www.lasy.com.pl
www.citywalk.info
www.miastomozliwosci.eu
www.pppkozle.collect.pl
www.arrivabus.pl
www.stat.gov.pl
www.pkd.org.pl
www.bazakolejowa.pl
www.strefabiznesu.nton.pl

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Kędzierzyn-Koźle na tle Polski oraz województwa opolskiego.	7
Rysunek 2. Gmina Kędzierzyn-Koźle.....	9
Rysunek 3. Drogi krajowe wojewódzkie w Kędzierzynie-Koźlu.	86
Rysunek 4. Sieć dróg powiatowych w Kędzierzynie-Koźlu.....	89
Rysunek 5. Linie kolejowe w Kędzierzynie-Koźlu.....	92
Rysunek 6. Mapa linii kolejowych w Polsce. Międzynarodowe linie kolejowe AGC i AGTC. Planowana sieć kolei dużych prędkości.	94

Spis tabel

Tabela 1. Gęstość zaludnienia w latach 2007-2012.....	10
Tabela 2. Liczba ludności w latach 2007-2012.....	15
Tabela 3. Udział kobiet i mężczyzn w ogóle ludności gminy Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.	15
Tabela 4. Współczynnik feminizacji w latach 2007-2012.	15
Tabela 5. Struktura wieku mieszkańców gminy Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.	16
Tabela 6. Ludność według ekonomicznych grup wieku w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.....	16
Tabela 7. Struktura ludności według ekonomicznych grup w latach 2007-2012.....	17
Tabela 8. Małżeństwa na 1000 ludności w latach 2007-2012.	18
Tabela 9. Urodzenia żywe na 1000 ludności w latach 2007-2012.	18
Tabela 10. Zgony w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.	19
Tabela 11. Zgony na 1000 ludności w latach 2007-2012.	19
Tabela 12. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2007-2012.	19
Tabela 13. Migracje w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.	20
Tabela 14. Struktura wiekowa dzieci uczęszczających do żłobków w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.	21
Tabela 15. Liczba żłobków i dzieci w latach 2007-2012.....	22
Tabela 16. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2007-2012.....	23
Tabela 17. Szkolnictwo podstawowe w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.....	24
Tabela 18. Liczba uczniów oraz absolwentów szkół podstawowych w latach 2007-2012.	24
Tabela 19. Szkolnictwo gimnazjalne w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.	25
Tabela 20. Liczba uczniów oraz absolwentów gimnazjów w latach 2007-2012.	26
Tabela 21. Szkolnictwo zasadnicze zawodowe w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.....	27
Tabela 22. Liczba uczniów i absolwentów zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży w latach 2007-2012.....	27
Tabela 23. Ponadgimnazjalne szkolnictwo ogólnokształcące w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.....	28
Tabela 24. Liczba uczniów i absolwentów liceów ogólnokształcących dla młodzieży w latach 2007-2012.....	28
Tabela 25. Średnie szkolnictwo zawodowe dla młodzieży w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.	29
Tabela 26. Liczba uczniów i absolwentów techników w latach 2007-2012.....	30
Tabela 27. Liczba uczniów i absolwentów szkół policealnych dla młodzieży i dorosłych w latach 2007-2012.....	31
Tabela 28. Ludność na 1 aptekę ogólnodostępną w latach 2007-2012.....	32

Tabela 29. Przychodnie w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.....	32
Tabela 30. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 10 tys. ludności w latach 2007-2012.....	33
Tabela 31. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.....	34
Tabela 32. Liczba środowisk korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w Kędzierzynie-Koźlu w latach 2010-2012.	35
Tabela 33. Świadczenia pomocy społecznej i świadczenia rodzinne w latach 2008-2012.....	35
Tabela 34. Kina w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.	39
Tabela 35. Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w Kędzierzynie-Koźlu w latach 2007-2012.	40
Tabela 36. Biblioteki w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.	43
Tabela 37. Ludność na 1 placówkę biblioteczną w latach 2007-2012.	43
Tabela 38. Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności w latach 2007-2012.	43
Tabela 39. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w latach 2007-2012.	44
Tabela 40. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w latach 2007-2012.....	44
Tabela 41. Kluby sportowe w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2008-2012.	44
Tabela 42. Ćwiczący w klubach sportowych w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2008-2012.	45
Tabela 43. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców w latach 2007-2012.....	47
Tabela 44. Charakterystyka organizacji pozarządowych w Kędzierzynie-Koźlu ze względu na rodzaj prowadzonej działalności.....	48
Tabela 45. Liczba pracujących w latach 2007-2012.....	50
Tabela 46. Liczba podmiotów gospodarczych wg rodzaju działalności oraz sektora własności w latach 2009-2012.....	51
Tabela 47. Struktura podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD 2007 w 2012 roku.	52
Tabela 48. Struktura podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2009-2012.	53
Tabela 49. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2007-2012.	54
Tabela 50. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2007-2012.	54
Tabela 51. Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2007-2012.	55
Tabela 52. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2007-2012..	55
Tabela 53. Podmioty wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2012 roku.	55
Tabela 54. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz udział kobiet w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2007-2012.	60
Tabela 55. Stopa bezrobocia w latach 2007-2012.....	60
Tabela 56. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w latach 2007-2012.....	61
Tabela 57. Bezrobotni ogółem oraz kobiety w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2013.....	61
Tabela 58. Dochody i wydatki z budżetu gminy Kędzierzyn-Koźle w zł w latach 2007-2012.....	64
Tabela 59. Dochody budżetu gminy Kędzierzyn-Koźle wg klasyfikacji budżetowych w % latach 2008-2012.....	65
Tabela 60. Wydatki z budżetu gminy Kędzierzyn-Koźle wg klasyfikacji budżetowych w % latach 2008-2012.	66
Tabela 61. Projekty gminy Kędzierzyn-Koźle, które otrzymały dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.....	69
Tabela 62. Projekty realizowane w Kędzierzynie-Koźlu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013.....	70
Tabela 63. Projekty realizowane w Kędzierzynie-Koźlu w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska-Rzeczpospolita na lata 2007-2013.	70
Tabela 64. Projekty realizowane w Kędzierzynie-Koźlu w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013.	71
Tabela 65. Projekty realizowane w Kędzierzynie-Koźlu w ramach Programu „Moje Boisko-Orlik 2012” oraz „Biały Orlik”.	72
Tabela 66. Projekty realizowane w Kędzierzynie-Koźlu w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2013.	72

Tabela 67. Grunty leśne i lasy w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.	75
Tabela 68. Lesistość w latach 2007-2012.	75
Tabela 69. Obiekty noclegowe w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.	76
Tabela 70. Osoby korzystające z obiektów noclegowych oraz udzielone noclegi w latach 2007-2012.	77
Tabela 71. Turyści zagraniczni korzystający z obiektów noclegowych oraz udzielone noclegi w latach 2007-2012.	77
Tabela 72. Energia elektryczna na niskim napięciu w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.	81
Tabela 73. Odsetek ludności korzystającej z wodociągów w latach 2007-2011.	81
Tabela 74. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w latach 2007-2012.	82
Tabela 75. Odsetek ludności korzystającej z kanalizacji w latach 2007-2011.	82
Tabela 76. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w latach 2007-2011.	82
Tabela 77. Zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca w latach 2007-2012 (w kg).	83
Tabela 78. Budynki mieszkalne i mieszkania w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.	84
Tabela 79. Liczba budynków oddanych do użytkowania w gminie Kędzierzyn-Koźle w latach 2007-2012.	84
Tabela 80. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności oraz 1000 zawartych małżeństw w latach 2007-2012.	85
Tabela 81. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w latach 2007-2012.	85
Tabela 82. Największe problemy miasta w opiniach mieszkańców. N=501	107
Tabela 83. Zróżnicowanie ocen zmian jakości życia na przestrzeni 5 lat poprzedzających badanie w grupach wiekowych; skala: <-1;1>	111
Tabela 84. Pożądane kierunki rozwoju miasta – różnice opinii w grupach wiekowych.	113
Tabela 85. Działania niezbędne dla poprawy bezpieczeństwa mieszkańców – różnice w grupach wiekowych.	120
Tabela 86. Najpilniejsze inwestycje na poszczególnych osiedlach Kędzierzyna-Koźla	120
Tabela 87. Analiza SWOT.	129
Tabela 88. Uzasadnienie wyboru celów strategicznych:	139
Tabela 89. Cele strategiczne, operacyjne i zadania	141
Tabela 90. Matryca celów i programów lokalnych.	153
Tabela 91. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki realizacji strategii	159
Tabela 92. Spójność głównych wyzwań rozwojowych Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego oraz Strategii Rozwoju Kędzierzyna-Koźle.	174
Tabela 93. Spójność Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz Strategii Rozwoju Kędzierzyna-Koźla.	175
Tabela 94. Spójność Strategii z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi	177

Spis schematów

Schemat 1. Schemat powiązania wizji, misji i celów strategicznych.	138
---	-----

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura płci i wieku respondentów. N=501	99
Wykres 2. Średni miesięczny dochód netto na osobę w gospodarstwie domowym. N=501	99
Wykres 3. Struktura próby badawczej z uwzględnieniem stanu cywilnego respondentów. N=501	100
Wykres 4. Struktura próby badawczej z uwzględnieniem wykształcenia respondentów. N=501	100

Wykres 5. Ogólna ocena samopoczucia mieszkańców miasta. N=501	101
Wykres 6. Warunki życia w mieście - ogólna ocena. N=501	102
Wykres 7. Największe atuty Kędzierzyna-Koźła. N=501	103
Wykres 8. Największe atuty Kędzierzyna-Koźła a wiek badanych. N=501	104
Wykres 9. Najciekawsze imprezy kulturalne w mieście. N=130	104
Wykres 10. Ocena infrastruktury oraz funkcji miejskich. Skala: <1;5>. N=501	105
Wykres 11. Ocena infrastruktury oraz funkcji miejskich a wiek badanych. Skala: <1;5>. N=501	106
Wykres 12. Najistotniejsze braki w infrastrukturze miejskiej. N=501	108
Wykres 13. Najistotniejsze braki w infrastrukturze miejskiej a wiek badanych. N=501	109
Wykres 14. Zmiany jakości życia w mieście na przestrzeni 5 lat poprzedzających badanie. Skala: <-1;1>. N=501	110
Wykres 15. Pożądane kierunki rozwoju miasta. N=501	112
Wykres 16. Najpilniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej. N=501	114
Wykres 17. Najpilniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej a wiek badanych. N=501	115
Wykres 18. Najpilniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej. N=501	116
Wykres 19. Najpilniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej a wiek badanych. N=501	117
Wykres 20. Najpilniejsze inwestycje - poprawa dostępności oświaty, kultury i sportu. N=501	118
Wykres 21. Działania niezbędne dla poprawy bezpieczeństwa mieszkańców. N=501	119
Wykres 22. Korzystanie z transportu zbiorowego. N=501	124
Wykres 23. Ocena poszczególnych aspektów działania MZK. Skala: <1;5>. N=292	125
Wykres 24. Poczucie zadowolenia z własnej sytuacji mieszkaniowej. N=501	126
Wykres 25. Przyczyny niezadowolenia z sytuacji mieszkaniowej. N=501	127